

HARTU II
DIN

VIALE MONAHALA

Gheron Iosif

MARTURII DIN VIATA MONAHALA

VOLUMUL 1

Editura Bizantina, Bucuresti 1996

Capitolul I

Catre un tanar care a intrebat despre " rugaciunea mintii "

Iubitul meu frate intru Hristos, iti doresc sa fii bine.

Astazi am intrat in posesia scrisorii tale si iti dau raspuns la toate cate imi scrii. Informatiile pe care mi le ceri nu cer nici timp si nici osteneala pentru a ti le oferi.

Pentru mine, rugaciunea mintii este ca mestesugul fiecaruia (ca meseria fiecaruia), din moment ce o lucrez de mai bine de treizeci si sase de ani.

Cand am venit eu la Sfantul Munte am cautat dintru inceput pe pustnicii care lucrau rugaciunea. Pe atunci - acum patruzeci de ani - erau multi care aveau viata in launtrul lor. Oamenoi ai virtutii. Batranei plini de zile . Dintre acestia ne alegeam duhovnicul si pe ei ii aveam indrumatori.

A lucra rugaciunea mintii inseamna a te sili pe tine insuti sa spui continuu rugaciunea cu gura. Fara intrerupere. La inceput repede; sa nu aiba timp mintea sa nasca ganduri trecatoare. Sa ai atentia concentrata numai asupra cuvintelor : " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ". Dupa mult timp se obisnuieste mintea si o spune de la sine. Si te indulcesti de ea ca si cand ai avea miere in gura. Si doresti sa o spui mereu (sa o tot spui). Daca o lasi, iti pare foarte rau.

Cand mintea ajunge sa se obisnuiasca si sa se umple - sa o invete bine - atunci o trimite si in inima. Pentru ca minteta este cea care hraneste sufletul. Lucrarea ei este aceea de a cobora in inima tot ceea ce vede sau aude, fie bun, fie rau, deoarece in inima este centrul puterii spirituale si trupesti a omului, este tronul mintii. Deci, cand cel care se roaga isi pazeste mintea sa nu-si imagineze nimic si este atent numai la cerintele rugaciunii, atunci respira nd usor, cu oarecare efort si vointa, o coboara in inima si o tine in launtru si spune cu ritm rugaciunea : " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ".

La inceput spune de cateva ori rugaciunea si respira o data. Dupa aceea, cand mintea se obisnuieste sa stea in inima, spune la fiecare rtespiratie o data rugaciunea : " Doamne Iisuse Hristoase " inspirand, si : " miluieste-ma " expirand. aceasta se face pana cand harul dumnezeiesc va umbri si va lucra in suflet. Dupa aceasta, totul este contemplatie (vedere duhovniceasca).

Rugaciunea se spune peste tot; stand jos sau in picioare, culcat in pat sau mergand. " Neincetat rugati-va, dati multumire pentru toate " spune Apostolul. Nu numai inainte de culcare trebuie sa te rogi. Este nevoie de multa stradanie. Cand obosesti, aseaza-te. Apoi iarasi ridica-te. Sa nu te ia somnul.

Toate acestea se numesc " lucrare ". Tu arati lui Dumnezeu vointa ta. Apoi totul depinde de Acesta, daca iti va da sau nu. Dumnezeu este inceputul si sfarsitul. Harul Lui lucreaza totul. El este puterea mobilizatoare.

Iar cum se intampla aceasta, cum lucreaza iubirea, stii. Trebuie sa pazesti poruncile. Cand te scoli noaptea si te rogi, cand vezi un bolnav si iti este mila de el, cand vezi pe vaduva sau pe orfan, pe batran si ai mila de ei, ajutandu-i, atunci te iubeste Dumnezeu. Mai intai Acela te iubeste si iti reaseaza harul Sau. Apoi noi daruim din ale Sale : " ale Tale dintru ale Tale ".

Daca voiesti sa-L gasesti numai prin rugaciune, sa nu scoti nici o rasuflare fara rugaciune. Sa fii atent numai sa nu primesti nici un fel de naluciri. Deoarece Dumnezeu este fara forma de inchipuit, fara culoare. Este mai presus de orice inchipuire. Nu putem sa-L comparam cu nimic. Este prezent ca o dulce si abia perceptibila suflare in cugetele noastre. Starea de reculegere, de patrundere vine cand te gandesti la cat de mult L-ai suparat pe Dumnezeu. Care este atat de milostiv, atat de plin de iubire. care S-a rastignit si toate le-a indurat pentru noi. Toate aceste si multe altele cate a suferit Domnul, daca te gandesti la El, iti vor aduce starea de reculegere duhovniceasca.

Daca vei putea sa spui rugaciunea neincetat si cu voce, in doua-trei luni o vei deprinde. Si te va umbri harul si te va racori binefacator. Numai sa poti sa o spui cu voce si fara intrerupere. Cand o va prelua mintea, atunci vei inceta sa o mai spui cu gura. Si iarasi, daca mintea o lasa, incepe de la sine a o spune gura. Toata stradaniala este necesara atunci cand o spui cu gura, pana cand se va deprinde, la inceput. Apoi, in toti anii vietii tale, o vei spune cu mintea fara osteneala.

Cand ai sa vii la Sfantul Munte, dupa cum spui, sa vii sa ma vezi. atunci insa vom vorbi despre alte lucruri. Nu-ti va mai ramane timp sa vorbim despre rugaciune. Rugaciunea ai sa o afli atunci cand mintea va fi linistita. Aici, trecand de la o manastire la alta, mintea iti va fi atrasa de cele ce vei vedea si vei auzi.

Eu sunt sigur ca vei afla " rugaciunea ". Sa nu te indoiesti. Numai sa bati direct la usa milostivirii dumnezeiesti si Hristos iti va deschide. Cu neputinta sa nu-ti deschida. Iubeste-L mult ca sa primesti mult. In dragostea ta pentru El, multa sau putina, sta si darul, mult sau putin.

Capitolul II

Catre acelasi, despre rugaciune si raspuns la intrebari

M-am bucurat mult de dorinta pe care o ai de a fi de folos sufletului tau. Si eu insetez sa fiu de folos fiecaruia dintre fratii care cauta sa se mantuiasca.

Asadar, iubitul si dragul meu frate, deschide-ti bine urechile. Telul final al omului, din momentul in care s-a nascut la viata, este de a-L afla pe Dumnezeu. Nu-L poate insa gasi daca mai intai nu l-a gasit Dumnezeu pe el. " In El traим si ne miscam ", dar patimile ne-au inchis ochii nostri duhovnicesti si nu-L vedem. Cand insa Prea Bunul Dumnezeu Isi va intoarce ochiul Sau catre noi, atunci ne vom trezi ca din somn si vom incepe a cauta mantuirea.

Deci, la prima ta intrebare, raspund : acum te-a vazut Dumnezeu, te-a luminat si te indruma. Oriunde te-ai afla, lucreaza. Spune fara incetare rugaciunea, cu gura si cu mintea. Cand limba oboseste, incepe cu mintea. Iar cand mintea se ingreuiaza, spune iarasi cu gura. Numai sa nu incetezi. fa multe metanii. Privegheaza noaptea cat poti de mult. Si daca se aprinde in inima ta flacara si dragostea pentru Dumnezeu si vei dori linistea si nu vei mai putea sa stai in lume - deoarece in tine se aprinde rugaciunea -, atunci scrie si iti voi spune ce sa faci. Si iarasi, daca harul nu va lucra asa, dar zelul te va tine pana vei implini poruncile Domnului cele ce privesc pe aproapele, atunci multumeste-te cu starea aceasta si va fi bine. Nu cauta altceva. Diferenta intre treizeci,

saizeci si o suta o vei afla cand vei citi Everghetinosul. Vei gasi acolo multe astfel de lucruri si mult te vei folosi.

Raspunsul la celelalte intrebari : rugaciunea asa trebuie sa se spuna, cu cuvantul launtric. Dar pentru ca la inceput mintea nu a deprins inca rugaciunea si o uita, trebuie sa o spui cand cu gura, cand cu mintea. Si aceasta sa o faci pana cand mintea se umple si devine lucrare, energie. Lucrare (energie) se cheama aceea cand spunand rugaciunea, simti inlauntrul tau bucurie si dulceata si doresti sa o spui mereu. Cand mintea va prelua rugaciunea si aceasta va deveni bucuria despre care iti scriu, atunci rugaciunea se va spune in tine fara incetare, fara stradania ta proprie. Aceasta se numeste simtire-lucrare, deoarece acum harul lucreaza fara stradania omului. Acesta mananca, merge, doarme, se trezeste, iar inlauntrul sau striga continuu rugaciunea. Si are pace, bucurie.

Acum, despre orele de rugaciune. Deoarece esti in lume si ai diferite griji, oricand gasesti timp, fa rugaciune. Straduieste-te insa continuu sa nu neglijezi rugaciunea. In ceea ce priveste " contemplatia " pe care o doresti, aceasta este foarte greu de atins, deoarece este nevoie de multa liniste.

In trei categorii se imparte starea duhovniceasca, si in functie de aceasta lucreaza si ahrul dumnezeiesc in om. O stare se cheama de curatire, in care omul se curatete. Ceea ce ai tu acuma se numeste har _curatitor_. Acesta indeamna pe om spre pocainta. Orice dorinta a ta spre cele duhovnicest vine de la harul acesta. Nimic nu este al tau. Acesta lucreaza totul in chip tainic.

Harul acesta, cand te straduiesti si tu, ramane cu tine cativa ani. Si daca omul inainteaza prin rugaciunea mintii, primeste un har mult mai diferit.

Primul, cum am spus, se numeste simtire-lucrare si este acest har curatitor. Acum cel care se roaga simte miscarea, lucrarea dumnezeiasca inlauntrul sau.

Celalalt har se cheama _luminator_. Prin acesta, cel ce se roaga primeste lumina cunostintei, este ridicat la contemplarea (vederea) lui Dumnezeu. Nu este vorba de lumini, vicleniii sau inchipuiri, ci de limpezirea gandurilor, adancimea intelesurilor. Pentru ca sa vina acest har, cel care se roaga trebuie sa aiba multa liniste si indrumator neratacitor.

A treia stare, umbrirea harului, care vine dupa aceasta, harul cel _desavarsitor_, este dar mare. Nu iti scriu acum despre acesta, deoarece nu este nevoie. Insa daca vrei sa citesti despre acesta, am scris, cu agramatisme mele, un manuscris despre " trambita duhovniceasca ". Cauta sa-l gasesti. Cumpara si pe Sfantul Macarie, pe Avva Isaac si te vei folosi mult. Si orice nelamurire intalnesti, scrie-ni si eu iti voi raspunde cu multa dragoste.

Eu, in timpul acesta, scriu celor care ma intreaba. Anul acesta au venit din Germania numai si numai ca sa afle despre rugaciunea mintii. Din America, iaarsi, imi scriu cu multa dorire. De la Paris sunt atatia care cu multa caldura cauta raspuns. Noi, aici, la picioarele noastre, de ce oare nu ne ingrijim ? Este atat de greu sa strigam continuu numele lui Hristos ca sa ne miluiasca ?

In fine, persista si o idee gresita, mare ispita, cum ca daca spune cineva rugaciunea mintii exista riscul sa rataceasca, in timp ce aceasta este ratacire - adica a spune asa ceva.

Cine doreste, sa incerce. Si cand lucrarea rugaciunii va dura mai mult timp, atunci se va face rai inlauntrul sau. Se va elibera de patimi. Va deveni alt om. Si daca nu se afla in pustnicie, bunurile pe care le va dobandi prin aceasta rugaciune nici nu se pot spune !

CAPITOLUL III

CATRE UN CALUGAR CARE A INTRAT PE CAMPUL DE LUPTA

Bucura-te in Domnul, iubite fiu pe care harul lui Iisus te-a luminat si te-ai lepadat de lume. Te-a aruncat in Pustie si te-a trimis in obste. Si acum slavesti din suflet pe Dumnezeu si li multumesti. Harul dumnezeiesc, fiul meu, este ca ceva care patrunde in suflet si-l atrage pe om fara sa-l sileasca spre cele inalte. El cunoaste modul in care sa incante pe pestii cei intelegatori si sa-i scoata din marea acestei lumi. Ce se intampla insa dupa aceasta ? Dupa ce Dumnezeu scoate din lume pe cel acel vrea sa traiasca in pustnicie si il aduce in pustie, nu ii arata la inceput nici patimile sale si nici ispitele, pana cand nu devine calugar si il leaga Hristos cu frica Sa. Dupa aceea vine incercarea, stradania, lupta. Si daca, de la inceput, cel incercat se straduieste si apuca sa aprinda,

prin multe nevoite, facia ascezei, aceasta nu se va stinge atunci cand, retragandu-se harul, vin ispitele. Astfel, cand harul pleaca, acesta va servi la starea lui de dinainte. Si, in functie de patimile pe care le-a avut in lume, ispitele se vor trezi si vor pune in miscare obiceiurile rele care il inrobeau. Mai intai sa stii fiule ca om de om este mult diferit. La fel si calugar de calugar. Sunt suflete moi, care se lasa convinse cu multa usurinta. Sunt insa si suflete tari, care nu se supun usor. Pot fi atat de diferite, cum este bumbacul de fier. Bumbacul are nevoie numai de atingerea cuvintului, in timp ce fierul are nevoie de focul si de cuptorul ispitelor ca sa poata fi prelucrat. Acesta din urma trebuie sa aiba multa rabdare in ispita pentru a primi curatirea. Daca nu are rabdare, este ca opaitul fara untdelemn. Se stinge repede si pier. Asadar, daca cineva care are o astfel de fire tare ca fierul vrea sa se faca monah, de cum vine se si ridica impotriva ascultarii, se leapada de fagaduinta si paraseste lupta. Si vezi ? Numai ce se retrage un pic harul pentru a se pune la incercare vointa si rabdarea sa, acesta arunca armele si incepe sa-i para rau ca a venit sa se faca monah. Si isi petrece zilele in neascultare si amaraciune, plin de contradictii si de revolta. Prin rugaciunile parintelui sau harul poate sa alunge pentru putin norii ispitelor, pentru ca acesta sa-si poata reveni un pic, dar dupa putin timp iarasi va birui voia proprie si neascultarea si iarasi va veni tulburarea si confuzia. Imi scrii despre fratele pe care daca il vezi te minunezi cum ca atata osteneala depune in ascultarea lui si totusi egoismul il stapaneste dinlauntru. Crezi ca usor este sa biruiasca omul patima ? Faptele bune si milosteniile si orice lucru bun dinafara nu reusesc sa stinga semetia inimii, ci exercitiul mintii, suferinta pocaintei, inima infranta si smerita, acestea smeresc cugetul cel nesupus. Si cere osteneala multa si greu de dus pentru omul cel nesupus, neascultator. Numai cu netarmurita rabdare poate acesta sa reuseasca. Numai cu rabdarea fara de margine a duhovnicilor, cu ingaduinta si cu dragostea fratilor este posibil sa ajunga la simtire cea tari la suflet. Dar sa vezi cum sunt adeseori atat de folositori si acestia, ca si mana dreapta. Aproape totdeauna acei care au un dar oarecare , pe care ceilalti nu-l au, este greu sa se smereasca. Cred ca ei sunt ceva, iar ceilalti nu. Este, prin urmare, nevoie de multa osteneala si de multa rabdare si ingaduinta pana cand se va darama temelie cea veche a mandriei si se va pune o alta temelie, cea a smereniei si a ascultarii lui Hristos. Vazand Domnul si ostenelele si dorinta, si a celor impricinati dar si a celorlalti, le ingaduie alta ispita care se impotrivesc patimii lor si, cu mila Lui, ii izbaveste si pe acestia " Cel ce vrea ca toti sa se mantuiasca ". Tu vezi numai cui vrei sa te asemeni. Cel mai bine ar fi fost ca toti sa fi avut fire buna, smeriti si ascultatori. Dar daca se

intampla ca cineva sa fie cu firea tare ca de fier, sa nu deznadajduiasca. Cere multa lupta, dar, cu harul lui Dumnezeu, poate sa biruiasca. Iar Dumnezeu, sa stii, nu este nedrept sa ceara altceva decat ceea ce a dat. In masura in care a dat darurile, in aceeasi masura cere si lucrarea lor. Caci, de la inceputul creatiei, in trei categorii a impartit pe oameni : unora a dat cincisprezece talanti, altora doi si altora unul. Cei dintai au daruri superioare. Cu mintea cuprinzatoare, unul dintre acestia se numeste de Dumnezeu invatat, deoarece primeste cunoasterea de la Dumnezeu, fara sa invete. Asa au fost in vechime Sfantul Antonie cel Mare, Sfantul Onufrie, Cuvioasa Maria, Chiril Filoteos, Luka cel din Stiria si multi altii, care fara indrumator au ajuns desavarsiti. Ceilalti trebuie sa invete bine ca sa faca ceva. Iar ultimii, chiar daca aud, chiar daca invata, ingroapa totul in pamant si nu fac nimic. De aceea exista atata diferenta intre oameni, si exista atata diferenta intre calugari. De aceea este nevoie, mai inainte de toate, sa te cunosti pe tine insuti, sa stii cine esti cu adevarat, nu cine crezi ca esti. Daca ajungi la aceasta cunoastere de sine, devii mai intelept decat toti oamenii. Cu astfel de cunoastere ajungi la smerenie si primesti harul de la Domnul. Iar daca nu dobandesti cunoasterea de sine si te increzi numai in ostenele tale, sa stii ca te afli departe de cale. Deoarece profetul nu zice : " vezi, Doamne, osteneala mea ", ci : " vezi smerenia si osteneala mea ". Osteneala este pentru trup, smerenia este pentru suflet, iar amandoua la un loc, osteneala si smerenie, sunt pentru omul in intregimea lui. Cine a biruit pe diavol ? Cel care si-a cunoscut cu adevarat boala, patimile si lipsurile pe care le are. Cel ce se teme sa se cunoasca pe sine, acesta ramane departe de cunoasterea adevarata si altceva nimic nu-i place decat sa vada numai greselile celorlalti si sa-i judece. Acesta nu vede la ceilalti calitatile, ci numai defectele, dupa cum la sine nu vede defectele, ci numai calitatile. Si aceasta este, cu adevarat, boala de care suferim noi, oamenii acestui veac, aceea ca nu recunoastem unul altuia darul sau. Unul este lipsit de multe, iar cei multi le au pe toate. Ceea ce are unul, nu are celalalt. Daca recunoastem acest lucru, vom dobandi multa smerenie. Dumnezeu se cinsteste si se slaveste pentru ca a incununat pe oameni in diferite feluri si a aratat diversitate in toate creaturile Sale. Nu este asa cum gandesc cei fara de lege, care vor sa impuna egalitate in Creatia dumnezeiasca. Dumnezeu toate cu intelepciune le-a facut. Asadar, fiul meu, acum, ca te afli la inceput, ingrijeste-te sa te cunosti mai bine pe tine insuti, pentru ca sa pui temelie tare smerenia. Ingrijeste-te sa inveti ascultarea, sa dobandesti rugaciunea : " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ". Rugaciunea sa-ti fie rasuflarea ta. Nu lasa mintea ta inceata pentru ca sa nu inveti cele rele. Nu lasa sa vezi lipsurile

celorlalti, deoarece, fara sa-ti dai seama, te vei afla impreuna lucrator acelui rau si impotrivor binelui. Sa nu te aliezi din nestiinta cu vrajmasul sufletului tau. Fiind prea iscusit, vrajmasul stie bine sa se ascunda in spatele patimilor si slabiciunilor tale. Asa incat, pentru a lovi in acesta, trebuie sa lupti, sa te biruiesti pe tine insuti, sa omori toate patimile. Cand omul cel vechi va muri, atunci puterea vrajmasului si a potrivnicului se va desfiinta. Lupta noastra nu este impotriva omului, pe care poti sa-l ucizi in multe feluri, ci este impotriva incepatoriilor si puterilor intunericului. Si impotriva acestora nu se lupta cu dulceturi, ci cu rauri de lacrimi, cu durere in suflet pana la moarte, cu nemarginita smerenie si cu multa rabdare. Sa cazii epuizat ca lovit de boala grea saptamani intregi. Si sa nu parasesti lupta pana cand nu vor fi biruiti si nu se vor retrage demonii. Atunci vei primi eliberarea de patimi. Asadar, fiul meu, sileste-te pe tine insuti dintru inceput sa intri pe poarta cea stramta, deoarece numai aceasta duce la libertatea Paradisului. Taie-ti in fiecare zi si in fiecare ceas voia ta si nu cauta alta cale in afara de aceasta. Aceasta a fost batatorita de picioarele parintilor cuviosi. Descopera si tu Domnului calea ta, si Acesta te va indruma. Descopera parintelui tau gandurile tale si acesta te va vindeca. Sa nu ascunzi niciodata gandurile tale, deoarece inlauntrul lor se afla ascunsa viclenia diavolului, care dispare atunci cand sunt spuse. Nu descoperi greseala altcuiva spre indreptarea ta, pentru ca indata harul le va descoperi in fata oamenilor pe ale tale, pe cele pe care pana acum le acoperea. Atat cat tu acoperi pe fratele tau, tot atat harul te va pazi pe tine de defaimarea oamenilor. Cat despre celalalt frate de care imi scrii, se vede ca are pacate nemarturisite, pentru ca se rusineaza sa le spuna parintelui sau. De aceea vine ispita. Trebuie sa indrepte aceasta neoranduiala, pentru ca fara spovedanie curata si deplina nu se curata. Si este pacat sa fie batjocorit de diavol. Inlauntrul sau, in adanc, este ascuns egoismul, orgoliul. Tu roaga-te si sa ai dragoste pentru el si pentru toti. Pazeste-te de tot raul. Acum, ca ai intrat pe campul de lupta, vei fi incercat cu multe feluri de ispite. Pregateste-te sa rabzi. Spune neincetat rugaciunea si Domnul te va ajuta cu harul Sau. Niciodata ispitele nu sunt mai tari decat harul.

CAPITOLUL IV

CATRE ACELASI

Fiul meu, daca iei aminte la ceea ce iti scriu si te silesti pe tine insuti, vei afla mult folos. Toate acestea ti se intampla deoarece nu te straduiesti indeajuns la rugaciune. Deci, sileste-te. Spune tot timpul rugaciunea. Sa nu-ti stea deloc gura. Asa te vei obisnui cu rugaciunea si o va prelua apoi mintea. Nu da curaj gandurilor, deoarece astfel te slabesti si te intinezi. Rugaciune, silirea firii continuu, si vei vedea cat har vei primi. Viata omului, fiul meu, este necez si suparare, deoarece este instrainare. Sa nu cauti odihna desavarsita. Hristos a purtat crucea. Si noi trebuie s-o purtam. Daca vom rabda toate necazurile, vom afla har de la Domnul. De aceea ne lasa Domnul sa fim ispititi, pentru a ne incerca zelul si dragostea pe care o avem pentru El. De aceea este nevoie de multa rabdare. Fara rabdare omul nu poate deveni lucrator, nu invata cele duhovnicesti, nu ajunge la masura virtutii si a desavarsirii. Iubeste pe Iisus si spune fara intrerupere rugaciunea si aceasta iti va lumina calea spre El. Ai grija sa nu judeci, pentru ca din cauza aceasta ingaduie Dumnezeu sa plece harul si te lasa sa cazi, sa te smeresti, sa vezi greselile tale. Cele ce imi scrii sunt adevarate. Ceea ce simti la inceput este harul lui Dumnezeu, care, atunci cand vine, il face pe om duhovnicesc. Si toate i se par bune si frumoase. Atunci iubeste pe toata lumea, are trezvie, lacrimi, caldura sufleteasca. Cand pleaca harul pentru ca omul sa fie incercat, atunci toate devin trupesti si sufletul cade. Insa tu sa nu-ti pierzi atunci vointa, ci sa strigi fara incetare rugaciunea, cu multa silinta, cu durere multa : " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ". Iarasi si iarasi, la nesfarsit. Si ca si cand ai vedea cu mintea pe Hristos, sa-i spui : " Multumesc, Hristoase al meu, pentru cele bune pe care mi le-ai dat, ca si pentru cele rele prin care trec. Slava Tie, slava Tie, Dumnezeul meu ". Si rabdand toate, iarasi va veni harul, iarasi bucuria. Dupa care iar ispita si intristarea, tulburarea si supararea. Apoi iarasi lupta, biruinta si multumirea. Si aceasta se va intampla pana cand, putin cate putin, te curatesti de patimi si devii duhovnicesc. O data cu trecerea timpului, imbatranind, vei ajunge la nepatimire. Dar pana atunci lupta. Nu astepta ca lucrurile bune sa vina singure. In puf nu devine nimeni calugar. Calugarul trebuie sa fie batjocorit, incercat, sa cada, sa se ridice, sa nasca om. Nu in bratele mamei. Este oare posibil ? S-a auzit vreodata sa devina cineva calugar langa mama, care numai ce te

aude oftand, iti si spune : " la si mananca ceva, ca esti slabit ! " Asceza, fiul meu, cere lipsuri. Lucrurile bune cu adevarat nu le vei gasi mergand la bai sau traind bine. Este nevoie de lupta si de osteneala multa. Sa strigi zi si noapte catre Domnul. Sa induri cu rabdare toate ispitele si toate necazurile. Sa-ti inabusi mania si dorinta. Te vei obosi mult pana vei intelege ca rugaciunea fara atentie si fara simtire duhovniceasca este pierdere de timp, osteneala fara rasplata. Trebuie ca in toate simturile, si cele dinlauntru, si cele din afara, sa pui paznic neadormit atentia. Deoarece, fara aceasta, mintea si puterile sufletului se risipesc in zadar, ca apa care curge pe drum. Nimeni nu a aflat vreodata rugaciunea fara atentie si trezvie. Nimeni nu s-a invrednicit vreodata sa urce catre cele de sus daca mai intai nu a dispretuit pe cele de jos. De multe ori te rogi iar mintea se plimba pe ici si pe colo, unde ii place, spre lucrurile de care de obicei este atrasa. Si este nevoie de multa silinta ca sa o desprinzi de acolo, este nevoie sa iei aminte la cuvintele rugaciunii. De multe ori in gandul tau, in cuvantul tau, in auzul si in vederea ta patrunde cu viclesug vrajmasul si tu nici nu stii. Cand iti vei da seama vei intelege ca trebuie multa lupta ca sa te curatesti. Nu inceta a te lupta cu duhurile vicleniei. Cu harul Domnului Hristos vei invinge si te vei bucura pentru cele care te-au intristat. Ai grija insa - si spune si celorlalti - sa nu va laudati unul pe altul pe fata. Pentru ca lauda dauneaza chiar si celor desavarsiti, darmite voua, care sunteti inca slabi ! Unui sfant i-a spus odata un oaspete de trei ori ca impleteste frumos lucrul sau de mana. A treia oara, sfantul i-a spus : " De unde ai venit aici, omule ? Ai alungat pe Dumnezeu de la mine ! " Vezi cata acrivie aveau sfintii ? De aceea, e nevoie in toate de multa atentie. Numai insultele si batjocura folosesc duhovniceste omului. Deoarece din acestea se naste smerenia si astfel iei cununa. Indurand se inabusa orgoliul si slava desarta. Cand iti spun : " mandrule ", " ipocritule ", " nerabdatorule " si altele ca acestea, este ceasul sa induri. Daca vorbesc, ai pierdut. Sa ai totdeauna frica de Dumnezeu. Sa ai dragoste pentru toti si sa ai grija ca nu cumva sa intristezi pe vreunul sau sa faci rau cuiva in vreun fel sau altul, deoarece in ceasul rugaciunii iti va sta piedica intristarea fratelui tau. Fa-te tuturor exemplu bun in cuvinte si in fapte, si harul dumnezeiesc totdeauna te va ajuta, te va umbri. Sa mai ai grija, fiul meu, ca nu cumva sa uiti vreodata in viata ta ca monahul trebuie sa fie un exemplu bun si nu sminteala celor din lume, asa cum el are exemplu pe ingeri. Este dator cu multa grija, ca nu cumva sa-l fure satana. Este nevoie sa iasa monahul in lume ? Sa iasa ! Dar este dator sa fie numai ochi, numai lumina. Sa avda bine ca nu cumva sa fie de folos celorlalti si pe sine sa se vatame. Cel mai mult sunt in pericol, iesind in lume, calugarii tineri si calugaritele

tinere, care se afla inca in floarea varstei lor. Trec prin multe capcane. Pentru cei care au trecut de o varsta anume si care s-au uscat datorita ascezei nu mai exista atata temere. Acestia nu sunt vatamati atat cat pot sa se foloseasca, daca au experienta si cunoastere. Cu toate acestea, in general, orice monah nu se alege in lume decat cu laude si cu slava, care il lasa gol. Si vai de el daac nu il acopera harul dumnezeiesc !

CAPITOLUL V

CATRE ACELASI: NU TE ACOPERI CU FRUNZE

Fiul meu iubit in Domnul, nascut de la Duhul Cel dumnezeiesc. Ma bucur si eu daca tu te bucuri. Se bucura Incepatoriile si Stapanirile, Heruvimii si Serafimii si toate puterile Ingeresti, cetele Apostolilor si ale Profetilor, ale Martirilor si ale Dreptilor. si Preacurata Maica noastra, Imparateasa si Doamna tuturor. Astazi s-a veselit sufletul meu de cele ce mi-ai scris. Ma voi bucura foarte si ma voi veseli daca pana la sfarsit se vor adeveri cele ce imi scrii astazi. Pentru ca razboiul vrajmasului incepe abia dupa trei-patru ani. Atunci, harul se retrage spre incercare si faclia se stinge. Iar cele ce se vad acum frumoase - care sunt intr-adevar frumoase - atunci se vad urate, negre si intunecate. Cele ce ti se intampla acum sa nu le iei nicidecum drept ispite. Intrucat este altcineva care pazeste. Si daca, iubitul meu fiu, ceri de la mine umilul sfat, iata-l, asculta-l : nu te acoperi numai cu frunze, ci intinde-ti radacinile adanc pentru ca sa afli izvor, asa cum fac platanii. Pentru ca sa te hranesti mereu cu apa si mereu sa cresti. Pentru ca atunci cand vine peste tine seceta sa nu patesti vreo instrainare, intrucat ai aflat izvor. Si cand se va stinge faclia pe care o ai acum, vei fi aprins deja alta prin faptele tale. Si nu vei suferi nicidecum din pricina intunericului. Iar modul de a dobandi aceasta este urmatorul : Intai de toate, ascultarea desavarsita si fara deosebire fata de toti. Din aceasta se naste smerenia. Semn al smereniei sunt lacrimile nemasurate, care trei-patru ani curg ca un izvor. Din acestea se naste rugaciunea neintrerupta, care se numeste rugaciune a mintii, cand, numai ce spui : " Iisuse al meu preadulce ! ", lacrimile curg; numai ce spui : " Maica Domnului ! ", nu te mai poti abtine de la lacrimi. Atunci se naste din lacrimi o liniste in tot trupul si o pace desavarsita. Un frate a vrut odaat sa se abtina - deoarece indata ce lacrimile se pornisera, alt frate a deschis usa - dar nu a fost

cu putinta pana ce acela a plecat. Atata putere au. Daca vei dobandi aceasta, sa nu te mai temi de instrainare, pentru ca ai dobandit alta fire. Nu ca se schimba firea ta, ci pentru ca trasaturile ei caracteristice sunt schimbate de har, prin energiile cele dumnezeiesti. Lucrurile asa-zis formale trebuie sa aiba continut, asa cum frunzele pomilor ascund in spatele lor roade. Cantarea sa se faca smerit. Minte sa urmareasca intelesul troparelor. Cugetul sa fie purtat in lucrul cel inteles de catre minte si sa ajunga la contemplarea acestuia. Citirea, de asemenea, sa se faca cu multa atentie. Prin toate acestea sufletul creste. Se stinge, moare omul cel vechi si se naste cel nou. Si se imbogateste in dragostea lui Hristos. Apoi nu se mai multumeste nicidecum cu cele pamantesti, ci pofteste mereu la cele ceresti. La fel pentru trup. Trebuie sa te lupti continuu, cu toata puterea, sa fie totdeauna robit duhului. Sa nu-ti fie nicidecum mila de el. Si, fie ca mananci, fie ca lucrezi, rugaciunea sa nu o inceetzi. In toate rugaciunile, mintea sa urmareasca si sa inteleaga ceea ce rostesti. Deoarece daca tu nu intelegi ceea ce spui, cum te vei putea intelege cu Dumnezeu, pentru ca sa dobandesti ceea ce ceri ? Daca toate acestea vei pazi, bine iti va fi. Te vei mantui si pe mine ma vei bucura. Iar daca din nepurtare de grija nu faci ascultare, atunci vei deveni pricina de intristare pentru multi.

CAPITOLUL VI

CATRE ACELASI: SCRII DESPRE MANIA FATA DE CEL CU INIMA IMPIETRITA

Asculta-ma iarasi ! pune temelie buna. Zideste-ti palat frumos in ceruri. Curateste paharul pe dinlauntru, asa cum ne invata Domnul, pentru ca sa fie si pe dinafara curat. Toate cele care sunt savarsite cu trupul sunt ca frunzele care acopera omul pe dinafara. Acestea sunt bune si frumoase. Cele despre care ti-am scris mai inainte, acelea curatesc omul pe dinlauntru. Acelea vor deschide ochii sufletului. Din acelea se va curati inima si va putea vedea pe Dumnezeu in ziua aceea. Fara lucrarea mintii, este putin folosul celor din afara. Daca nu vezi lacrimile curgand la fiecare aducere aminte de Dumnezeu, bolesti de necunoastere, din care se naste mandria si se invartoseaza inima. Sa-ti fie tie smerenia ca imbracaminte in toate miscarile tale. Sa fii ca un burete in obste, luand asupra ta orice ocară sau umilire. Hraneste-ti sufletul nu cu cinstiri si laude, ci cu ocari si invinuiri, ca un fara de minte. Nu cauta sa afli totdeauna ceea ce

este drept, pentru ca atunci esti in nedreptate. Invata sa rabzi cu barbatie ispitele, oricare ar fi cele ingaduite de Domnul. Fara multe explicatii, sa spui : " Binecuvinteaza ". Si, fara sa fi gresit, sa te caiesti ca si cum ai fi gresit. Cu tot sufletul sa faci aceasta, nu numai pe dinafara, pentru a fi laudat; sa spui ca ai gresit, iar in sinea ta sa te judeci. Nu cere in necazurile si intristarile tale mangaiere de la oameni, pentru ca sa fii mangaiat de Dumnezeu. Podul pe care trecem peste toate este iertarea celor ce cad. Daca nu-l ierti pe cel care cade, strici podul si nu mai ai cum sa treci. Sa fii exemplu bun celorlalti prin faptele tale cele bune si bineplacute la Domnul si sa nu cauti ca prin limba ta sa biruiesti pe toti. Sa nu te simti bine atunci cand, vorbind, cauti sa afli dreptatea. Dreptatea inseamna sa induri cu barbatie ispita care vine asupra ta si sa iesi biruitor, daca ai fost vinovat, si chiar daca nu ai fost vinovat. Daca zici : " Pai de ce ? " , lupti impotriva lui Dumnezeu, care iti trimite cele spre intristare pentru starea supusa patimilor. Dumnezeu ne pedepseste pentru a ne conduce la nepatimire. Si daca te impotrivesi celor ce vin asupra ta si nu le induri, cu adevarat, impotriva lui Dumnezeu lupti. Imi scrii despre mania fata de cel cu inima impietrita. Mania, in sine, este fireasca. Precum nervii in corp, aceasta este nerv al sufletului. Fiecare suntem datori sa o folosim impotriva demonilor, a oamenilor eretici si impotriva a tot ce ne impiedica in calea spre Dumnezeu. Daca te manii impotriva fratilor tai sau, iesindu-ti din fire, strici toata lucrarea mainilor tale, sa stii ca suferi de slava desarta si faci abuz de acest nerv al sufletului. Elibereaza-te de aceasta prin dragoste fata de toti si prin smerenie adevarata. Cand iti vine mania, strange din dinti cu tarie si sa nu vorbești in nici un fel celui care te ocaraste sau te necinsteste, te cearta sau te ispiteste in multe feluri fara vreun motiv. Atunci sarpele se va rasuci in inima ta, se va ridica pana in gat, dar daca nu-l lasi sa iasa se va innabusi si va crapa. Daca acest lucru se va repeta de cateva ori, se va imputina si in cele din urma va inceta. Deoarece omul este zidit cu minte si bland, se indreapta neasemuit mai bine cu dragoste si cu blandete decat cu manie si cu salbaticie. Acest lucru l-am descoperit si eu in multa si mare incercare. Cu binele si cu dragostea poti imblanzi pe multi. Si daca cineva este bine intentionat, il faci foarte repede sa se indrepte si chiar sa devina ca un inger al lui Dumnezeu. Deci, aceasta iti spun tie si tuturor. Nu cautati niciodata sa indreptati pe cineva cu manie, deoarece ispita pe ispita nu poate vindeca, ci cu smerenie si cu dragoste sincera. Daca vezi ca se apropie mania, lasa pentru mai tarziu indreptarea. Cand vei vedea ca a trecut mania si a venit pacea, iar duhul deosebirii lucreaza nepatimas, atunci sa vorbești cele de folos. Eu niciodata nu am vazut sa fie cineva indreptat cu manie, ci totdeauna cu dragoste.

Asa sa faceti. la exemplu de la tine insuti. Tu cum te imblanzesti ? Cand ti se aduc ocari, sau cand ti se arata dragoste ? Nu te minunezi de cuvantul acela din Pateric, cand zice sfantul acela ca : " omul manios si furios, chiar daca va invia vreun mort, nu va fi primit in Imparatia lui Dumnezeu ? " Spui ca cinstesti cuvintele mele. Incearca daca se adevereste ceea ce iti scriu. Inabusa tu patima atunci cand vine sa te inabuse ea pe tine. Tine sarpele inchis bine o data, de doua ori, de multe ori si vei afla repede calea bucuriei si a biruintei. Atunci vor lucra si rugaciunile mele pe care le fac pentru tine. Si daca va fi biruita mama, va fi aruncata si multimea fiicelor pe care aceasta le naste. Pentru ca cele dintai patimi, care dau nastere la toate celelalte, sunt mania si pofta. Asadar, inabusa cu toata puterea ta mania in fiecare clipa cand apare si o vei afla data viitoare mai slabita. Si iarasi continua sa o lovesti si sa-i tai capul - cand vezi ca-l ridica - si-n putin timp, indelunga rabdare va rodi netulburarea. In aceasta vei afla pace si har si toate celelalte bunatati. Cealalta mama este pofta, care da jos pe cel care urca. Cand dobandesti in toate infranare si nu devii un adaos al materie, nu ai sange prea mult. Si cand nu este sange prea mult, nu poate pofta sa doboare pe om. Impotriveste-te cu tarie. Nu lasa gandurile sa vina, ci lupta-te prin rugaciune. Lupta-te cu barbatie, nu ca un molatec. Si vei birui. Facand aceasta, va inflori floarea curateniei si a neprihanirii, care va bucura sufletul tau cu bucurie de negrait si vei cunoate ca de-acum ti s-a gatit tie loc de odihna. Asa vei indeparta si rautatea acestei patimi si rautatile tuturor fiicelor ei.

CAPITOLUL VII

CATRE ACELASI : ASCULTA UN LUCRU CARE MI S-A INTAMPLAT MIE

Am primit chiar acum scrisoarea ta si am citit cele ce imi scrii. Ma bucur de sanatatea ta si ma intristez de necazurile tale. Ceea ce imi scrii ti se intampla, fiul meu, pentru ca nu ai rabdare. Tu, fiul meu, cauti pe Hristos, vrei sa intri in cetatea cereasca. Se roaga pentru aceasta duhovnicul tau, se roaga parintii toti, ma rog si eu sarmanul aici, intre stanci. Domnul ne aude pe toti, dar pentru infrangerea semetiei sufletului tau, pentru ca sa se smereasca acesta, pentru a lupta impotriva maniei, furiei, fierbintelii patimilor, egoismului, ti-a trimis un ghimpe - aceasta mica ispita - sa te inghionteasca, sa induri, sa te deranjeze continuu, sa inveti indelunga rabdare. Si incet-incet sa imblanzesti mania, furia si tulburarea, inabusindu-le inlauntrul tau si neingaduind sa iasa afara

vreun cuvânt greu. Atunci, puterea satanei, care este inabusită o dată, de două ori, de multe ori, pleacă și lasă omul ca pe un miel blând și liniștit. Ascultă un lucru care mi s-a întâmplat mie. Când eram în lume, cu mulți mă certam. Aveam inimă de leu. Dar iubirea lui Hristos m-a înmuiat. Dacă ar fi să povestesc câte am patimit în fiecare zi din cauza acestei patimi, ar trebui să scriu o carte întreagă. Vrand să mă slobozească din legăturile patimii, Dumnezeu a dus asupra mea toate relele : ocări, batjocuri, ispitiri, osândiri pe nedrept. Și nu așa, numai de încercare, ci în stare să mă ucidă. Dar îndurând și inabusind înăuntrul meu pe satana cu nemărginită răbdare, am primit eliberarea de rău. Într-o iarnă grea, m-a pândit ispititorul și a ridicat asupra mea toate năpasturile, așa cum știe el să ispitască și cum Domnul îl lasă să încerce. Și dacă a încercat de două-trei ori și atacurile lui au rămas fără rezultat, iată că un vânt puternic a pătruns deodată pe usa, care a cutremurat acoperișul casei cu toți cei de față, ridicând acoperișul acela de piatră în aer ca și când ar fi fost un avion și făcându-l să se sfărâme de stâncă în față noastră în zăpadă. Am rămas sub cerul liber, în zăpadă. Dacă vei auzi și felurile ispitelor, nu poți să teții fără să te vatămi, judecând pe cei vinovați. Cu toate acestea însă, îndurând toate încercările tale, vei primi ca răsplata atata har pe măsura ispitelor, care sunt fără de măsură. Să nu crezi că dacă fugi de o ispita nu va veni alta. Va veni oricum. Și dacă te arăți fără de curaj în față uneia, așa vei fi în față tuturor ispitelor. Pentru că ispita este înăuntrul nostru. Nu o vezi, fiul meu ? Ia, fii atent ! Ea urcă din mijlocul pântecelui spre inimă. O aprinde pe aceasta, infierbântă sângele și urcă spre gât, ajunge la cap, întunecă mintea. Sta ca un nod în gâtul nostru și împiedică chiar și rasuflarea, făcând pe om să se inabuse. Poate să fie celălalt care atata cel mai rău om, sau poate ispita îl pune și pe acela să te tulbure și să te întunece pe tine. Domnul îl lasă însă pentru că pentru că tu să devii, de fiecare dată, mai încercat și să ajungi la nepatimire. Deoarece, atunci când tu ești pregătit și îl aștepti, nu te tulburi, nu te pierzi, nu-ți ieși din fire. Imi scrii că, dacă ai fi cunoscut că aveai să primești har, ai fi suferit o mie de astfel de ispite. De unde știi tu că, dacă ai fi răbdat, n-ai fi primit har ? Eu îți spunție și tuturor fraților că nu cunosc alt drum mai scurt ca acela de a suporta ispitele care-ți vin, oricare ar fi felul în care acestea vin. Starea duhovnicească a omului și harul pe care îl are din răbdare se vad. Cum de va răbda pe toți duhovnicul ? Pentru că are răbdare. Aceasta dovedește că are har. Are virtute. Virtutea nu are clopotel, ca să o cunoști după sunatul clopotelului. Clopotelul virtutii, dacă crezi, este îngăduința, îndelungă răbdare, suferința. Acestea sunt podoabele monahului și lae oricarui creștin. Dacă are în vedere răsplata de sus și harul pe care îl va lua de la Domnul, cel ce se

lupta toate le va indura. Iata, fratelui celui puternic duhovnicul i-a dat o sarcina grea si o duce, indurand pe cel ispitit. Tie, sleb fiind, ti-a dat cea mai mica sarcina. Arata rabdare ca sa devii si tu puternic, sa poti indura si tu alaturi pe cel demonizat. Sa-l poti suporta, sa-l slujesti, sa-l rabzi. Mare virtute este aceasta ! Stii ce inseamna sa porti in spate si sa induri un nebun ? La noi a venit un nebun si mi-a fost mila sa-l alung. De peste tot il izgoneau. L-am primit sa se odihneasca un pic, sa se incalzeasca inima lui de om. Si ce crezi, dupa aceea ? L-am pus la post greu, aducandu-mi aminte de ce spune Domnul : " Neamul acesta cu nimic nu iese, fara numai cu rugaciune si post ". Intr-o buna zi, noi eram toti afara si acesta a inchis toate usile si ferestrele chiliei si ne-a lasat afara. Ne-am rugat indelung de el sa ne deschida, dar in zadar. Ce era de facut ? Am adus un mester care a scos niste scanduri si am deschis. A iesit afara. " Mai, omule, - ii zic - de ce ai incuiat si ne-ai lasat afara ? - Pentru ca - zice - aveam inauntru ceapa si cartofi si voiam sa postesc singur, sa mananc numai ceapa si cartofi ! " Dupa putin timp s-a facut bine, dar a plecat si iarasi a intrat demonul in el. De trei ori a venit, si numai ce se facea bine, pleca si iarasi innebunea si-l stapaneau diavolii. Acum este la spital. Tu ai grija sa nu dispretuiesti pe vreunul dintre cei mici, neinsemnati si slabi, dintre cei de nimic ai lumii. Pentru ca acest dispret si jignirea aceasta nu se opreste la acesti nefericiti, ci urca prin acestia la Facatorul si Ziditorul lor, al carui chip sunt toti. Si te vei mira foarte in ziua aceea, vazand ca se odihneste Duhul Sfant al lui Dumnezeu mai mult in inima acelora, decat intr-a ta. Eu am slabit foarte mult. sunt ca un slabanog. Nu mai pot face nici zece pasi. Va rog mult sa va rugati pentru mine, pentru ca am multe suflete care cauta la mine sprijin si ajutor. Si credeti-ma, parintilor si fratilor, ca pentru fiecare suflet care este ajutat duc si eu razboiul pe care acesta il are. De aceea si duhovnicul vostru este mereu bolnav. Pentru ca slabeste mult din cauza oboselii mintii si a ispitelor pe care le sufera pentru voi toti. De aceea sa nu spui, fiul meu, lucrul acela pe care il spune demonul, ca parintele duhovnic nu ia in seama cuvantul tau sau osteneala ta si nevoile tale. Cum este posibil sa nu ia in seama toate acestea acela care sufera pentru voi toti ? Ai grija ! Alunga gandul acesta si ai rabdare. Dumnezeu va vedea vointa ta cea buna si va usura osteneala ta. Primeste ispita si nu invinui pe unul si pe celalalt. Cand nu induri o incercare sau alta si invinuiesti pe ceilalti, pentru ca Domnul este Cel care ni le da, El Insusi va fi Cel Care ne va pedepsi si ne va certa. Si afla ca nimeni dintre oameni nu poate sa pedepseasca asa cum pedepseste Dumnezeu Cel Atotputernic. De aceea, fiul meu, " luati aminte, nu cumva sa Se manie Stapanul tuturor". Iubiti voia Acestuia si purtati cele ce vin asupra voastra ca fiind ale voastre, ca

nu cumva sa se intample sa ne dea saraciei sufletesti si grairii de rau. Si cand iarasi vei gresi si vei cadea, iarasi caieste-te. Nu deznadajdui. Da-ti curaj si nadejde tie insuti. Spune : " Iarta-ma, Doamne Hristoase, caci ma caiesc ". Sa nu spui : " Nu-mi ramane decat mania lui Dumnezeu ". Oameni suntem ! Nu fi scarbit de fratii tai. Poarta greselile lor, ca si ei sa le poarte pe ale tale. Iubeste-i ca sa te iubeasca si ei pe tine si rabda-i ca sa te rabde si ei pe tine. Fii bun si toti vor fi buni cu tine. Supune-ti patimile si vei vedea pe multi avand evlavie nu numai la cuvintele tale, dar si la semnul pe care-l faci cu privirea. Despre ascultarile de care imi scrii, daca sunt multe si nu poti sa le implinesti si-ti aduc tulburare, rog si eu pe duhovnicul tau sa te usureze, sa nu le faci murmurand. cat despre celelalte cate imi scrii, un lucru arati, ca ai multa slava desarta. Pentru aceasta fa-te ca un mort, sa te calce toti in picioare. Fa-te pamant. Loveste-te, uraste-te ca pe un neindurator dusman. Uraste-te cu ura desavarsita. Pentru ca daca nu o vei rapune, te va rapune ea. Indrazneste, nu-ti fie mila de tine. Cu harul lui Dumnezeu, eu te tin. Dar iti aduc aminte si cuvintele Parintilor, care spun : " Daca nu versi sange, nu primesti Duh ". Nu te socoti om, atunci cand nu primesti har dumnezeiesc. fara har, in zadar ne-am nascut oameni pe aceasta lume. Atat cat am reusit curatirea sufletului si luminarea, pe care am primit-o fiecare dintre noi aici, tot atat vom vedea pe Hristos de aproape, de clar, ne vom bucura de mireasma Acestuia si a celorlalti si vom tresalta de bucurie si mai mult. Ia aminte, nu te socoti om atunci cand nu primesti har.

CAPITOLUL VIII

CATRE ACELASI

Nimic altceva nu poate sa ajute atat de mult si sa stinga mania si toate celelalte patimi cat poate iubirea catre Dumnezeu si catre toti semenii. Cu iubirea biruiesti mult mai usor decat cu celelalte lupte. Dar chiar si atunci cand lupti, nu simti durerea daca mintea ta este stapanita de iubire. Iubirea nu cade niciodata daca indreptezi mereu carma sufletului spre aceasta. Orice ti s-ar intampla, tu sa strigi asa : " Pentru dragostea Ta, Iisuse al meu, dulce dragoste, duc toate ocarile, batjocoririle, nedreptatile, ostenele si toate necazurile care mi se intampla ". Acestea gandind, dintr-o data sarcina greutatilor se va usura si amaraciunea provocata de demon va inceta. Crede in ceea ce am sa-ti spun. Odata, din cauza repetatelor si infricosatoarelor mele

ispite, am fost stapanit de mare intristare si deznadejde si socoteam ca sunt nedreptatit de catre Dumnezeu. Ca m-a lasat prada atator ispite, fara sa ma usureze vreun pic, sa iau macar o rasuflare. Si aflandu-ma in aceasta amaraciune, am auzit o voce inlauntrul meu, tare dulce, foarte clara si tradand multa compasiune : " Nu vrei sa suferi totul pentru dragostea Mea ? " Si o data cu vocea a inceput sa curga suvoi de lacrimi neincetat si ma cainam pentru deznadejdea care ma stapanise. N-am sa uit niciodata vocea aceea, atat de dulce, care a facut sa dispara deodata ispita si toata deznadejdea. " Nu vrei sa suferi toate pentru dragostea Mea ? " Cu adevarat, dulce dragoste ! Pentru dragostea Ta ne-am rastignit si pentru ea toate le purtam.

Imi povestea un frate ca odata avea intristare pentru un alt frate pe care il sfatuia mereu dar care nu-l, asculta, si se intrista tare pentru aceasta. Si rugandu-se, a cazut in extaz. Si a vazut pe Domnul tintuit pe Cruce in mijlocul unei lumini. Si intorcandu-si capul catre el, Hristos i-a zis : " Vezi cat am suferit Eu din dragoste pentru tine ? Tu cat ai suferit ? " Numai ce a auzit cuvantul acesta, si toata intristarea a disparut si s-a umplut de bucurie si pace si, varsand izvoare de lacrimi, s-a minunat si se minuneaza de atata intelegere din partea Domnului, Care ingaduie necazurile dar mangaie atunci cand vede ca nu mai putem indura.

Asadar, sa nu deznadajduiesti pentru aceasta. Sa nu te intristezi in necazurile tale si in ispite, ci cu dragostea lui Iisus sa-ti usurezi suferinta si deznadejdea. Sa-ti dai curaj spunand : " Suflete al meu, sa nu deznadajduiesti, pentru ca un necaz cat de mic te curateste de o boala indelungata si va pleca dupa putin timp ". Ispitele ? Cat de mica este rabdarea, atat de mari ni se par ispitele. Si cu cat se obisnuieste omul sa le rabde, cu atat se micsoareaza si trec fara prea multa osteneala. Iar cel ce le biruieste devine tare ca o stanca. Rabdare, deci. Si ceea ce acum ti se pare greu de infaptuit, dupa trecerea a multi ani iti va fi tie ca ceva ce este al tau, fara sa intelegi cand s-a intamplat acest lucru. De aceea te sfatuiesc sa lucrezi acum, la tinerete, fara sa intrebi " de ce ? " si fara sa-ti pierzi rabdarea, si cand vei ajunge la batranete vei culege florile nepatimirii. Te vei intreba nedumerit atunci : cand au crescut aceste minunate flori pe care tu nu le-ai cultivat ? Sau : cum ai ajuns asa bogat, tu, care nu ai fost vrednic de nimic ? Cum a fost posibil ca toate nemulțumirile tale, neascultarile si deznadajduirile tale au rodit asa niste roade si flori de buna mireasma ! Sileste-te ! Chiar daca de mii de ori cade, dreptul tot nu-si pierde curajul sau, ci se ridica, isi aduna puterile, iar Domnul ii trece in dreptul sau biruinta dupa biruinta. Pe

care biruinte nu i le arata pentru ca sa nu se mandreasca, iar caderile le aduce in fata ochilor lui neincetat ca sa le vada, sa sufere si sa se smereasca. Iar dupa ce legiunile vrajmasilor vor trece si vor fi biruinte peste tot, atunci incepe sa-ti arate putin cate putin ca biruiesti, ca esti incununat, ca mainile tale pipaie lucruri pe care mai inainte le cautai dar nu ti se dadeau. Astfel se imbunatateste, se incearca si se desavarseste mintea, cugetul si locasul sufletului nostru, atat cat incapa. De aceea iti zic : indrazneste si ia putere in Domnul si nu micsora cu nimic vointa ta, ci cauta, striga neincetat, si daca primesti si daca nu primesti.

CAPITOLUL IX

CATRE ACELASI : CREATORUL A SUFLAT IN TINE SI TI-A DAT DUH DE VIATA

Harul este - ca sa spun cu mai multa claritate - un dar mai mare sau mai mic al rodirii dumnezeiesti celei nefarsite, pe care Dumnezeu, ca un Bun, il imparte din nemarginita bunatate. Primind de la noi ceea ce noi li intoarcem ca multumire , adica recunostinta catre Dumnezeu, din care izvoraste adorarea, dragostea, inchinarea, lauda, slavirea. Acestea primindu-le cu bucurie Bunul daruitor, iarasi ne rasplateste cu " ale Sale dintru ale Sale ". Din bogatia Sa imparte tuturor. Iar noi, cei saraci, orbi si schiopi, din aceasta ne imbogatim, si bogatia Lui ramane la El, cu nimic imputinandu-se si cu nimic adaugandu-se. O, maretie de neinchipuit ! Pe toti ii imbogateste, mii si mii si multimi nenumarate s-au imbogatit si au ajuns sfinti, iar bogatia aceea ramane la Dumnezeu. Trebuie sa stii, fiul meu, ca orice lucru bun isi are inceputul la Dumnezeu. Nu este gand bun decat de la Dumnezeu, dupa cum nu este gand rau decat numai de la diavol. Orice lucru bun iti trece prin minte, il spui sau il sfatuiesti, toate sunt daruri de la Dumnezeu. " Tot darul desavarsit de sus este, coborand de la Tine ". Toate tin de darul lui Dumnezeu. Al nostru nu este nimic.

Oricine doreste si cauta sa primeasca harul dumnezeiesc, sa i-l daruiasca Dumnezeu, trebuie intai de toate sa-si cunoasca foarte bine propria existenta, sa se cunoasca pe sine. Acesta este adevarul adevarat. Pentru ca orice lucru are un inceput. Si daca inceputul nu-l poti afla, nu ai cum sa ajungi la bun sfarsit. Iar inceputul si adevarul este sa cunoasca omul ca este nimic, zero, si ca din nimic au fost toate facute. " A zis si s-au facut ". A zis si s- afacut pamantul. Si luand tarana a sadit pe om. Fara suflare, un om

de pamant. Aceasta este existenta ta. Aceasta suntem toti. Pamant si tarana. Aceasta este prima lectie pe care trebuie sa o inveti foarte bine pentru ca harul lui Dumnezeu sa vina si sa ramana pentru totdeauna cu tine. Din aceasta vine cunostinta adevarata si tot din aceasta se naste smerenia. Sa nu fii greoi la cuvinte cand spui acestea, ci foarte sigur pe tine sa marturisesti adevarul : " sunt pamant, praf si tarana ". Aceasta este prima noastra mama.

Daca pamantul este calcat de picioare, si tu trebuie sa te lasi calcat de picioare. Esti tarana, nu ai nici o valoare. Te transformi dintr-una in alta ca orice materie nefolositoare.

Dar Creatorul a suflat in tine duh de viata. Si iata, dintr-o data, ai devenit om rational. Vorbesti, lucrezi, scrii, inveti. Nu uita insa ca radacina ta este pamantul. Si daca Cel care ti-a dat duhul ti-l ia inapoi, tu devii din nou pamant bun de facut caramizi. De aceea, " adu-ti aminte de cele din urma ale tale si sa nu mai pacatuiesti in veac ". Acesta este cel dintai lucru, care nu numai ca atrage harul, dar il si inmulteste si-l pastreaza. Acesta ridica mintea la cea dintai contemplare a firii. Si in afara acestui inceput poate cineva sa afle cate ceva, dar dupa putin timp pierde totul. Pentru ca nu zideste pe temelie tare, ci incearca cu tot felul de mestesuguri. Spui de exemplu : " sunt pacatos ", dar inlauntrul tau te socotesti drept. Nu poti sa eviti ratacirea. Harul vrea sa ramana, dar pentru ca inca nu ai aflat in fapt adevarul, el este obligat sa plece. Fara indoiala ca vei da crezare gandului tau ca esti ceea ce nu esti de fapt si te vei rataci. De aceea harul nu ramane.

Mai tine minte ca avem un potrivnic care este mester mare, este neintrecut inventator de rele si creator de rataciri. Acesta vegheaza la capataiul nostru. El s-a facut din lumina intuneric si toate le cunoaste. Este dusman al lui Dumnezeu si incearca sa ne faca pe toti dusmani ai lui Dumnezeu. In fine, el este duh rau si foarte usor se poate amesteca cu duhul pe care ni l-a daruit Dumnezeu si, asezandu-se la carma barcutei noastre, ne duce cu usurinta unde vrea. Se uita sa vada incotro se apleaca dorinta sufletului si in ce fel il ajuta Dumnezeu si imediat scorneste lucruri asemanatoare. Sunt lupte pe care omul le cunoaste si le ocoleste, dar sunt altele pe care nu le cunoaste, mai ales atunci cand lupta este la nivelul mintii, cand nu este deloc usor sa o distingii. Sunt instrainari sufletesti, miscari ale ratiunii, slabiciuni si modificari trupesti. Creatorul, atunci cand a facut pe om, a luat alcatuirea din cele patru elemente : uscat, umed, cald si rece. In consecinta, este nevoie ca in fiecare clipa omul sa sufere, in functie de schimbarea fiecarui element. Adicasa se usuca, sa se umezeasca, sa se

incalzeasca sau sa se raceasca. Iar cand prisosesc attributele vreunui element, trupul se imbolnaveste si sufera. Impreuna cu el sufera si sufletul. Dupa aceea, mintea nu mai poate sa distinga si sa redea miscarile sale, intrucat boatele impreuna cu trupul. Se usuca trupul de la caldura soarelui, se usuca si mintea. Se umezeste si se inmoaie trupul daca este ud, se inmoaie de asemenea si mintea. Se raceste trupul daca sufla vantul, se intuneca si mintea si dantuiesc victorioase nalucirile.

In toate aceste rataciri, desi harul exista, el nu lucreaza, deoarece madularele prin care lucreaza bolesc. Vrajmasul nostru, diavolul, stie bine cum trebuie sa ne lupte in fiecare ratacire de-a noastra. Din uscat, te impietreste pentru ca sa nu asculti si sa te impotrivesti cu cuvantul. Din rece, cunoaste cum sa-ti raceasca zelul ca sa devii rece fata de cele dumnezeiesti. Din cald sa te infierbanti, sa te manii si sa te tulburi, ca sa nu mai poti distinge ce este adevarat, intrucat prisoseste sangele, asa cum am spus, si cu caldura pune in miscare pofta si mania. Iar din umed iti nastre somnolenta, relaxare, moleseala a intregului trup. In toate acestea, deci, patimeste trupul, dar patimeste impreuna cu el si sufletul - desi acesta netrupeste, desigur.

Asemenea si harul. Cand se apropie de om, nu preschimba firea omului, ci attributele naturale si privilegiile cele bune cu care este inzestrata firea - atat cat pot cuprinde vasele fiecaruia -, suplineste si adauga sau, dimpotriva, micsoreaza si inlatura. Si asa cum crearea precede suflarea de viata, la fel trebuie si fapta sa preceada contemplatia. Numim " fapta " tot ceea ce se savarseste prin trup si " contemplatie " (theoria) toate cate lucreaza gandirea cu mintea. Este imposibil sa ajungi la contemplatie fara fapta. Straduieste-te, asadar, acum sa savarsesti ceea ce cere fapta, si cele mai inalte vor veni de la sine.

Iata, ai invatat ca esti pamant, sarac si gol. Acum cere de la Cel ce poate sa rezideasca firea sa te imbogateasca. Si fie ca iti daruieste putin, fie ca iti daruieste mult, fii recunoscator binefacatorului tau. Si nu ravni la cele straine ca la ale tale. Cu suferinta si cu lacrimi vei primi harul. Si iarasi cu lacrimi de bucurie si cu multumiri, cu frica de Dumnezeu vei reusi sa-l pastrezi. Cu caldura si zel este atras, in timp ce cu raceala si nepurtare de grija se pierde.

Nimic mai mult nu-ti cere Hristos pentru ca sa-ti dea darurile Sale cele sfinte, decat sa recunosti ca tot ceea ce este bun este ai Lui. Si sa compatimesti pe cei care nu are. Sa nu-l judeci pentru faptul ca nu are: ca este pacatos, viclean, guraliv, hot, desfranat, pervers sau mincinos. Daca dobandesti aceasta cunostinta n-ai sa mai judeci niciodata pe nimeni, chiar daca ai sa-l vezi ca pacatuieste de moarte, deoarece ai sa spui

imediat: " Hristoase, nu are harul Tau, de aceea pacatuieste. Daca pleci si de la mine si eu voi savarsi fapte si mai rele. Daca nu cad, nu cad pentru ca ma tii Tu. Atata vede fratele, atata face. Este orb. Cum vrei sa vada fara ochi? Este sarac. Cum sa-i ceri sa fie bogat? Da-i Tu bogatie ca sa aiba, da-i ochi ca sa vada " .
Daca vei cauta dreptate pentru orice lucru cu care te-ar nedreptati semenul tau sau te-ar necinsti, te-ar injura, te-ar lovi, te-ar alunga sau chiar viata ta ar urmari sa-ti ia, tot tu esti nedrept daca il vei considera vinovat si-l vei acuza cu patima. Deoarece ceri de la acesta ceea ce nu i-a dat Dumnezeu. Daca vei intelege bine tot ceea ce ti-am spus eu, toti ceilalti iti vor fi neraspunzatori pentru orice greseala, in timp ce tu vei fi pentru toate raspunzator.

Trei dusmani lupta impotriva neamului omenesc: demonii, firea proprie a fiecaruia si obisnuinta. In afara acestora alt razboi, nu mai exista. Daca dai la o parte pe demoni, care chinuie intreaga omenire, atunci suntem toti buni. Iata cui trebuie sa reprobezi nedreptatea. Pe acestia sa-i urasti, sa-i judeci si sa-i ai drept dusman. Alt dusman, am spus, este firea noastra, care, din momentul in care omul ajunge sa inteleaga lumea, se impotriveste legii duhului si cauta tot ceea ce este spre pierzania sufletului. Iata deci un alt dusman, care este vrednic de ura pe viata. Si pe acesta trebuie sa-l judeci si sa-l condamni. Mai avem inca un dusman, obisnuinta. Obisnuindu-ne sa savarsim tot felul de rautati, aceasta devine pentru noi o a doua fire si are drept lege pacatul. Si aceasta cere aceeasi lupta pentru ca sa primim izbavire dumnezeiasca. Iata si al treilea dusman, care este vrednic de ura desavarsita. Daca vrei ca aproapele tau sa fie mereu bun, asa cum iti place, da-i la o parte pe toti acesti trei dusmani cu harul pe care il ai. Aceasta este dreptatea, daca vrei neaparat sa o afli: sa te rogi la Dumnezeu sa-l izbaveasca de acesti trei dusmani. Atunci veti fi in pace unul cu altul. Daca vei cauta altcumva sa afli dreptatea, vei fi intotdeauna nedrept si, prin urmare, harul va fi nevoit sa plece si sa nu vina la tine pana nu va afla odihna sufletul tau. Deoarece atat har este indreptatit omul sa aiba, cat suporta cu placere ispitele, cat poarta fara sa murmure sarcina aproapelui sau.

Scrisorile pe care ti le-am scris pana acum se refera la " fapta " ; aceasta pe care ti-am scris-o acum se refera la lumina. Din " faptuire " ia omul lumina cunostintei. Deoarece fapta este oarba si lumina sunt ochii prin care mintea vede ceea ce nu vedea inainte. Asadar acum are lumina si ochi si vede altfel lucrurile. Intai a fost harul faptei, acum a luat har de zece ori mai mult. Acum mintea va deveni cer. Vede departe. Are o cuprindere care depaseste cu mult pe cea dinainte. Acum ii lipseste contemplatia

(theoria), vederea duhovniceasca. A aflat tronul pentru Imparat; ii mai lipseste privelistea, despre care vom vorbi alta data. Tu, acum, copiaza scrisorile cu cerneala pentru ca sa nu se stearga - deoarece sunt scrise cu creionul - si cerceteaza-le cu atentie pentru ca sa-ti indrepti vietuirea ta.

Capitolul X

Harul precede totdeauna venirea ispitelor, ca o vestire pentru pregatire

Lucrare (praxis) nu inseamna numai a incerca si a te lasa pagubas. Fapta se numeste cand patrunzi in lucrare, te lupti, biruiesti sau esti biruit, castigi sau pierzi, cazii, te ridici, rascolesti totul, ridici totul in picioare, cand primesti lupta pana la ultima suflare. Si niciodata sa nu te descurajezi pana la iesirea sufletului tau. Dar cand ajungi pana la cer, trebuie sa te astepti ca ziua urmatoare sa cobori in iad. Sa nu mai spunem ca uneori coborarea se intampla chiar in aceeasi clipa. De aceea, nu trebuie sa te pierzi in rataciri, ci sa ai inaintea ochilor ca amandoua sunt ale tale.

Sa mai stii ca intotdeauna harul vine intai, ca o prevestire de pregatire. Indata ce simti harul, sa te strangi in tine si sa spui : " Iata, a venit vestea razboiului. Pazeste-te, pamantule, ai grija din ce parte va lovi vicleanul " . De multe ori vine repede, alteori dupa doua sau trei zile. Oricum vine. Apararea sa fie intarita : spovedanie in fiecare seara, ascultare de parintele staret, smerenie si dragoste fata de toti. In felul acesta iti usurezi intristarea.

Daca harul vine inainte de curatire si de altele asemenea, este nevoie de multa atentie si de minte curata. In trei categorii se imparte harul : curatitor, luminator si desavarsitor. In trei si vietuirea : dupa fire, mai presus de fire si impotriva firii. In aceste trei categorii se urca si se coboara. Trei sunt si darurile cele mari pe care le primeste omul : contemplatia (theoria), dragostea si nepatimirea.

Deci, la " fapta " (praxis) conlucreaza harul curatitor, cel care ajuta la curatire. Orice om care s-a cait trebuie sa stie ca harul l-a indemnat la pocainta. Si tot ceea ce face este de la har, desi acela care are harul nu stie. Harul insa il hraneste si il indruma si, in

functie de progresul pe care il realizeaza, urca sau coboara sau ramane in aceeaasi stare. Daca are zel si lepadare de sine, ajunge la contemplatie (theoria), care este urmata de luminarea cunostiniei dumnezeiesti si, in parte, de nepatimire. Daca se raceste zelul, dorinta, se restrange si lucrarea harului. Cel care se roaga fiind in cunostinta este cel care stie pentru ce se roaga si ce cere de la Dumnezeu. Cel ce se roaga constient, nu spune cuvante de prisos, nu cere lucruri de prisos, cunoaste si locul, si modul, si timpul potrivit, si cere cele ce sunt potrivite si folositoare sufletului sau. Comunica la nivelul mintii cu Hristos. Il afla si Il are pe Hristos, si " nu-L va lasa in veci ".

Cel care se roaga cere iertarea pacatelor, cere mila Domnului, deoarece Dumnezeu le da cu randuiala. Si daca tu Il plictisesti cu cererile tale, ingaduie duhului ratacirii, care se preface a fi harul, sa te amageasca aratandu-ti altceva in locul celor adevarate. De aceea nu este folositor sa cerem lucruri peste masura. Chiar daca nu sunt auzite, daca se intampla inainte de curatire, acestea devin serpi vatamatori. Tu sa ai pocainta curata si sa faci ascultare la toti, si harul va veni fara ca tu sa-l ceri.

Omul, ca un copil gangurind, cere de la Dumnezeu voia Lui cea sfanta. Dumnezeu, ca Parinte Atotbun, ii da harul, dar ii da si ispite. Daca indura fara sa murmure ispitele, primeste adaos de har. Dar cu cat primeste mai mult har, in aceeaasi masura primeste si adaos de ispite.

Demonii, cand se apropie sa atace cu lupta lor, nu se indreapta spre locul unde tu ai, fara discutie, taria sa-i invingi, ci incearca acolo unde ai slabiciuni. Acolo unde tu nicidecum nu-i astepti, acolo escaladeaza zidul cetatii. Si, cand gasesc un suflet slab si o parte mai slaba a noastra, totdeauna acolo ne inving si ne fac raspunzatori.

Ceri har de la Dumnezeu ? In schimbul harului iti trimite ispita. Nu rezisti luptei, cazii ? Nu-ti mai da adaos de har. Iarasi ceri ? Iarasi ispita. Iarasi infrangere ? Iarasi vei fi lipsit. Trebuie, deci, sa biruiesti. Opune rezistenta ispitei pana la moarte. Pana cazii ca si mort nu parasi lupta, si atunci striga de jos : " Iisuse preadulce ! Nu te voi parasi. Raman nedespartit de Tine si pentru dragostea Ta imi dau sufletul pe campul de lupta " . Si deodata se va arata pe campul de lupta Iisus si iti va spune : " Sunt aici. Incinge-ti mijlocul tau si urmeaza-Mi Mie ! " Tu, plin de lumina si de bucurie : " Vai mie, jalnicul !

Vai mie nevrednicului si netrebnicului ! Auzul Tau am auzit mai intai, acum Te vad cu ochii mei " Atunci te umpli de dragoste dumnezeiasca si arde sufletul tau ca si cel al lui Cleopa. Si in vreme de ispita nu mai parasesti imbracamintea pentru a fugi gol, ci ai sa rabzi in necazuri, gandind : asa cum a trecut o ispita si inca una, asa va trece si cea de acum.

Cand insa nu ai rabdare, te, razvratesti si nu poti indura ispitele, atunci, in loc sa biruiesti, trebuie continuu te caiesti pentru greselile din timpul zilei, pentru nepurtarea de grija din timpul noptii. Si in loc sa primești har peste har, se inmultesc si cresc necazurile tale.

De aceea, nu trebuie sa te indoiesti. Nu te teme de ispite. Chiar daca vei cadea de multe ori, scoala-te. Nu-ti pierde calmul tau. Nu deznadajdui. Sunt nori care vor trece.

Si atunci cand, cu impreuna lucrarea harului, care te curateste de toate patimile, vei depasi toate acestea care tin de " fapta " (praxis), atunci mintea ta va gusta din iluminare si se va misca spre contemplare (vederea cea duhovniceasca).

Prima vedere duhovniceasca (theoria) este cea a fiintelor : vei vedea (intelege) ca tot ceea ce exista a fost creat pentru om de catre Dumnezeu. Chiar si pe ingeri i-a pus in slujba oamenilor. Cata vrednicie, cata maretie, cat de mare este destinatia (chemarea) omului, aceasta suflare a lui Dumnezeu ! El a fost creat nu pentru a trai aici putinele zile ale exilului sau, ci pentru a trai vesnic, alaturi de Creatorul sau. Sa vada pe dumnezeiestii ingeri. Sa asculte doxologia lor cea de negrait. Ce bucurie ! Ce maretie ! Numai ce se sfarseste aceasta viata de aici si se inchid ochii acestia pamantesti, si imediat se deschid ceilalti ochi si incepe viata cea noua. Bucuria cea adevarata, care nu are sfarsit. Toate acestea contemplandu-le, mintea se cufunda intr-o pace si o liniste fara de margini, care se raspandeste in tot corpul, si uita intru totul ca exista in aceasta viata.

Astfel de contemplari se succed una dupa alta. Nu pentru a se naste imaginatii in mintea lui, ci starea determinata de lucrarea harului, este aceea, care aduce intelesuri noi si face ca mintea sa se desfete in vederea cea duhovniceasca (theoria). Nu le plasmuieste omul insusi, ci vin singure si rapesc mintea in contemplatie. Atunci mintea

se extinde si devine alta. Este luminata. Toate sunt deschise pentru ea. Se umple de intelepciune, si ca un fiu detine toate cele ale Tatalui. Stie ca este nimic, pamant, dar in acelasi timp fiu ai Imparatiei. Nu are nimic, dar detine totul. Se umple de teologie. Striga fara incetare, in deplina cunostinta, marturisind ca existenta lui este nimic. Originea lui este tarana, iar puterea de viata este suflarea lui Dumnezeu, sufletul lui.

Atunci, sufletul se urca la cele ceresti. " Sunt suflare a lui Dumnezeu ! Toate celelate s-au desfacut, au ramas pe pamant, dintru care au fost luate. Sunt fiu al Imparatului vesnic ! Sunt dumnezeu dupa har ! Sunt nemuritor si vesnic ! Sunt, intr-o clipita, alaturi de Tatal ceresc ! "

Aceasta este cu adevarat chemarea omului. Pentru aceasta a fost plasmuit si aici trebuie sa ajunga atunci cand va parasi aceasta lume. Acestea sunt contemplaid care desfata pe omul cel duhovnicesc. De aceca, acesta steapta cu nerabdare clipa in care va parasi larana si se va ridica cu sufletul la ceruri.

Indrazneste deci, fiul meu, si cu aceasta nadejde indura orice durere si orice necaz. Din moment ce dupa putin timp ne vom invrednici de toate acestea, cu totii. Toti suntem fii ai lui Dumnezeu. Pe Acesta Il strigam ziua si noaptea si pe dulcea noastra Maica, Stapanana tuturor, care nu lasa fara raspuns pe oricine o roaga ceva.

Capitolul XI.

Am aflat multi dintre Parinti in lucrare si in contemplatie

Cand dragostea Domnului nostru copleseste sufletul omului, acesta nu mai este tinut de masurile lui, ci iese din limitele sale. De aceea, " frica de Dumnezeu te scoate afara " si orice scrii, orice vorbesti, este mai curand fara masura. Dar, in clipa aceea a harului, orice ai spune despre stralucirea dragostei dumnezeiesti, este putin. Apoi, dupa ce inima se strange si norul se retrage la ale sale, atunci intervine simtul masurii, care cere masura pentru a distinge lucrurile.

Toate acestea vi le-am scris pentru un singur scop : sa incalzesc sufletele voastre, sa

indemn la dorinta si zelul dupa dulcele Iisus. Asa fac comandantii cu ostile lor, le povestesc ispravile vitejilor si-i obliga astfel sa lupte cu barbatie. Acelasi scop au si vietile si invataturile sfintilor care au fost scrise si ne-au fost lasate. Dar si sufletul asa a fost plasmuit de Dumnezeu - daca nu aude des astfel de lucruri inalte si minunate, este coplezit de somn si de nepurtare de grija. Atunci numai cu astfel de lucruri, adica cu lecturi si istorisiri vrednice, se alunga uitarea si se innoieste vechiul edificiu.

Eu, cand am venit la Sfantul Munte, am aflat aici multi dintre Parinti in " lucrare " si in contemplatie. Oameni sfinti, venerabili. Era Parintele Gheron Kalinikos. Desavarsit nevoitor. A stat izolat de toti ceilalti timp de patruzeci de ani, nevoindu-se cu lucrarea mintii si hranindu-se cu dulceata dragostei dumnezeiesti. A fost de mare folos multora. Acesta s-a bucurat de rapirea mintii.

Mai jos de acesta era un alt parinte, Gheron Gherasimos. Isihast neintrecut, lucrator al rugaciunii mintii. Avea nouazeci de ani. Luptat de demoni si lovit de vremuri grele, a ramas stalp neclintit de rabdare. Acesta avea darul lacrimilor neincetate. S-a savarsit din aceasta viata lipsit de orice grija lumeasca si indulcit de cugetarea la Hristos.

Mai sus era Gheron Ignatios. Nevazator de multi ani. Duhovnic foarte multi ani, a ajuns la varsta de nouazeci si cinci de ani, rugator neincetat cu rugaciunea mintii. In timpul rugaciunii gura lui raspandea mireasma, incat se bucura nespus cel care vorbea cu el.

Mai era un alt parinte, mai minunat decat toti, la Sfantul Petru Atonitul, Parintele Daniil, urmator al Marelui Arsenie. Iubitor de tacere, izolat de toti ceilalti, slujitor permanent. Saizeci de ani nu s-a gandit ca poate lasa macar o zi Sfanta Slujba. In timpul Postului Mare savarsea in fiecare zi Liturghia Darurilor mai inainte sfintite. A trait pana in ultima zi in trezvie, savarsindu-se fara sa fi fost vreodata bolnav. Sfanta Liturghie savarsita de el tinea trei ore si jumătate, uneori chiar patru ore, deoarece intarzia, afundat in priveghere, sa spuna ecfonisurile. Lacrimile sale erau atat de multe incat uda pamantul acolo unde statea.

De aceea nu vroia ca vreun strain sa fie de fata cand slujea Sfanta Liturghie, pentru a nu vedea lucrarea sa. Pe mine m-a primit dupa multe rugaminti. De fiecare data cand mergeam, trebuia sa merg pe jos in miez de noapte cam trei ore pentru a ajunge la ora

inceperii acelei cu adevarat infricosatoare dumnezeiasca lucrare. Imi spunea un cuvânt - doua de invatatura, iesind din Sfantul Altar, apoi disparea imediat si nu se mai arata toata ziua. Intreaga lui viata a avut rugaciunea mintii si priveghere de toata noaptea.

De la el am luat si eu aceasta randuiala si am avut mare folos. Manca numai cateva faramituri de paine pe zi, de aceea era la Sfanta Liturghie ca un fulg. Si pana nu uda cu lacrimi locul unde slujea nu incheia.

Au mai fost multi alti parinti vazatori, pe care eu nu m-am invrednicit sa-i vad, pentru ca se savarsisera cu un an - doi inainte de venirea mea. Lucrarile lor minunate mi le-au povestit ceilalti. Eu cu acestea ma desfatam. Umblam din peatera in peatera, masurand pas cu pas Muntele pentru a-i afla.

Duhovnicul meu era bun si, dupa ce il pregateam mancarea, imi dadea binecuvantare sa plec in cautarea parintilor pustnici, pentru folosul sufletului. Iar dupa ce s-a savarsit acesta si l-am ingropat, atunci am cercetat tot Sfantul Munte.

Era un parinte intr-o peatera, care plangea de sapte ori pe zi. Aceasta era lucrarea sa. Noaptea toata o petrecea in lacrimi. Perna lui era totdeauna uda de lacrimi. Ucenicul sau, care mergea la el de doua-trei ori pe zi, - pentru ca nu-l lasa sa stea cu el pentru a nu-i intrerupe plansul - il intreba :

" - Parinte, de ce plangi ?

- Cand omul vede pe Dumnezeu, fiul meu, din multa dragoste ii curg lacrimile si nu le poate opri ".

Mai erau si altii, mai mici. Parintele Kosmas si altii si altii mai mari, despre care daca ar fi sa scrie cineva ar trebui sa consume multa hartie. Toti acestia au murit si traiesc acum in veci in ceruri. Astazi nu se mai aude ca s-ar intampla astfel de lucruri. Deoarece atat de mult a pus stapanire pe oameni grija cea lumeasca, materiala, si atata nepasare fata de privegherea duhovniceasca, incat multi nu numai ca nu mai doresc sa cerceteze, sa afle sau sa savarseasca acestea, ci, mai mult decat atat, atunci cand aud pe cineva vorbind despre ele se impotrivesc cu rautate acestuia,

considerandu-l absurd si nebun, deoarece viata lui nu seamana cu a lor.

Se intampla ceva asemanator cu timpurile idolatre.

Atunci, cand vorbeai impotriva idolilor, te bateau cu pietre pana te omorau. Astazi orice patima tine loc de idol. De aceea, atunci cand mustri sau te arati impotriva vreunei patimi, toti striga : " Loviti-l cu pietre, pentru ca rosteste blasfemii la adresa dumnezeilor nostri ! " In fine; pentru ca eu nu accept nici o patima si nu scutesc absolut pe nimeni si nici nu vreau sa aud cum traieste si ce face lumea, calugarii sunt mereu tinta atacurilor. Si nu incetez a ruga noapte si zi pe parinti si a spune ca ei au intru totul dreptate. Eu nu am dreptate atunci cand sunt mahnit de acestia. Deoarece vad cu ochii pe care li i-a dat Dumnezeu. Nu sunt nedrept daca spun : de ce nu vad asa cum vad eu ?

Fie ca Dumnezeu tuturor sa ne mantuiasca pe toti pentru rugaciunile Cuviosilor si de Dumnezeu purtatorilor Parintilor nostri.

Capitolul XII.

Cum devine mintea numai lumina, numai transparenta

Cat despre rugaciune, in legatura cu care imi scrii, atata timp cat duhovnicul stie de ea, nu exista riscul sa te ratacesti. Tu sa faci asa cum iti spune duhovnicul, si daca harul vine si pleaca sa nu te nelinistesti, pentru ca in felul acesta il invata pe om sa gandeasca smerit si sa nu se inalte pe sine.

La inceput asa face pruncul. " Vai tie, cetate care ai rege prea tanar " - spune Scriptura. " Vai tie, suflete a carui minte este incepatoare in astfel de lucruri ! "

Mintea, fiul meu, nu poate ramane intr-o singura stare; cu atat mai mult mintea celui care este slab in cele duhovnicesti. Ea vrea o data lectura, alta data cantare, alta data tacere. Cand omul tace, mintea gaseste timp pentru a se desfata cu diferite imagini din Scriptura, pe care le-a citit mai inainte. Cand ii oferi ceea ce ii place, isi ia puteri, asa cum se intampla cu trupul cand primeste hrana sanatoasa. Cand ii oferi insa ceea ce iti

vine la indemana, atunci, in loc sa se lumineze, se intuneca. De asemenea, atunci cand oboseste, are nevoie de odihna.

Asa invata sa distinga binele de rau. Asa devine mintea numai lumina, stravezie. Vede curatenia sufletului. Asa vede si ghimpul. Rabda ispitele. Se inmulteste harul. Curata trupul de patimi. Aduce pace sufletului. Si, la sfarsit, vin toate una dupa alta, ca un lant, fara oboseala multa si fara asteptare, deoarece toate sunt aduse de ascultare. Si asculta sa vezi : cel care face ascultare desavarsita ajunge ca mintea lui sa nu aiba nici-o purtare de grija. Mintea este iconomul sufletului, caruia ii da hrana pe care tu i-o oferi. Cand are pace si ii dai ceea ce doreste, ea le da inimii. Mai intai insa, se curata pe sine de toate prejudecatile deprinse in lume. Se elibereaza de grijile vietii si, spunand continuu rugaciunea, inceteaza de a mai rataci precum meteoritii. Atunci intelegi ca s-a curatit. Deoarece nu se mai apleaca spre lucruri viclene si necurate, despre care auzise si vazuse in lume. Dupa aceea, intrand si iesind din inima prin rugaciune, curateste drumul si inlatura orice uraciune, viclenie sau necuratie. Astfel, mintea declara razboi patimilor si demonilor care hranesc patimile ce se cuibaresc in inima de ani multi, nestiute si ne vazute pana atunci. Acum insa, cand mintea si-a redobandit curatenia dintru inceput, le vede pe toate si ca un caine latra, se lupta cu ele ca un stapan si pazitor al sufletului. Avand ca arma numele lui Iisus, ii loveste pe dusmani pana reuseste de-i scoate afara, in afara inimii, de unde acestia urla ca niste caini salbatici. Iar mintea trece apoi la curatirea murdariei si necuratiei pe care au lasat-o in urma demonii, prin compromisurile pe care ne-au impins sa le facem, la curatirea raului si pacatului. In continuu se lupta cu demonii pentru a-i scoate definitiv in afara, indepartandu-i atat de mult incat acestia, sa nu mai poata in nici un fel sa faca rau. Si se tot lupta sa arunce afara murdaria pe care acestia continuu o arunca inlauntru. Dupa aceea, ca un bun iconom, aduce sufletului hrana care se cuvine si care il conduce la iluminare si la sanatate.

La toate acestea, mintea are impreuna lucrator harul curatitor. Cel ce se roaga se afla ca sub umbra acoperisului ascultarii. Este pazit de harul care este dat de Dumnezeu pentru paza sufletului. Si dupa ce, putin cate putin, sunt alungati afara demonii, se curateste deplin inima si inceteaza orice murdarire. Se intronizeaza mintea ca un rege in inima si se bucura ca mirele ce se afla in camara nuntii cu mireasa lui. Aduce bucurie sfanta, curata, pasnica. Spune rugaciunea fa-ra osteneala. Atunci harul lucreaza fara

nici o stanjeneala si arata mintii toate fagaduintele pe care urmeaza a le primi ca rasplata daca isi implineste datoriile sale fara lipsa. De acum, fiind in liniste si pace, venind harul, mintea este condusa la vederea cea duhovniceasca, pe masura posibilitatilor pe care i le ofera temelie ce a pus.

Asadar, este mai intai frica de Dumnezeu, credinta, ascultarea desavarsita, lepadarea de sine, si apoi vin toate celelalte. Astfel, omul ajunge la dragostea desavarsita si la nepatimire. Ajunge la starea de a nu mai umbla in nici un fel raul in mintea sa si de a striga din adanc : " Insetat este sufletul meu dupa Tine, Dumnezeul meu ! Cand voi vedea si cand voi ajunge la dumnezeiasca Ta vedere ? " si : " Astept moartea cu cea mai mare bucurie. Cand se vor inchide ochii acestia pentru ca sa se deschida ceilalti, care vor vedea totul, veselindu-se pentru toate ? " Deci sileste-te, fiul meu, siliti-va spre supunerea cea fericita, intru care exista toate aceste bunatati si petrece ca un singur suflet in diferite trupuri. Atunci se va odihni si duhovnicul vostru si se va usura rugandu-se pentru voi cu tot sufletul in bucurie si dulceata. In timp ce, daca voi sunteti in neascultare si va lipsiti de toate cele bune, atunci duhovnicul are permanent sufletul greu si de multa intristare slabeste, inaintand pas cu pas spre moarte.

Toate acestea le-am trait eu. Am gustat din fructul lor si am aflat cat este de dulce ! Nu am aflat mai mare odihna decat aceea pe care ti-o da ascultarea desavarsita. Am ingropat pe bunul meu duhovnic si am aflat linistea prin rugaciunile lui.

Lucrati acum, cat sunteti tineri, pentru a culege roadele nepatimirii la batranete. Nu lucrati numai la batranete. Daca va straduiti, in douazeci de ani veti vedea ceea ce va spun eu acum. Iar daca nu va straduiti, chiar varsta lui Matusalem daca veti trai, tot nu veti ajunge sa va bucurati de aceste daruri duhovnicesti.

Straduiti-va, urmati indemnul duhovnicului, indemnati-va unul pe altul la bine. Si veti vedea o asa nelucrare a patimilor si atata pace a sufletului, ca si cand ati fi in Rai.

Capitolul XIII.

Harul lui Dumnezeu nu depinde de timp

Am primit scrisoarea ta, fiul meu, si iti dau raspuns la cele ce mi-ai scris.

Ma intrebi care din doi primeste harul mai repede, pustnicul sau cel aflat sub ascultare. Fara indoiala ca ucenicul ascultator. Acesta primeste si harul mai repede si este si in afara de orice pericol. Nu se teme nici ca o sa cada, nici ca o sa arda. Numai sa nu se lase cuprins de neglijenta. Si sa mai stii ca, atunci ca omul are intauntrul sau pe Hristos, atunci fie ca este singur fie ca este impreuna cu multi semeni ai sai, el isi afla linistea si are pace mereu.

Harul lui Dumnezeu nu depinde de timp, ci de modul in care vietuiesti si de mila Domnului. Experienta se dobandeste, intr-adevar, o data cu trecerea timpului, dar harul - de aceea se numeste har, adica dar, pentru ca depinde de Dumnezeu - se daruieste in functie de caldura credintei, de smerenie si de voia cea buna. Solomon a primit har cand era de doisprezece ani. Daniil la aceeasi varsta. David pe cand pastea turmele tatalui sau. La fel toti cei vechi si noi.

Imediat ce omul ajunge la cainta adevarata, harul se apropie de el si sporeste o data cu cresterea zelului. Experienta cere nevointa indelungata.

Inainte de orice lucru, cei care cere har de la Dumnezeu trebuie sa indure ispitele si necazurile, in orice fel ar veni acestea. Iar daca in timp de ispita se nelinisteste si nu arata destula rabdare, nici harul nu va veni, nici virtutea nu o savarseste si nici nu se invredniceste de vreun dar duhovnicesc.

Daca cineva a aflat care este darul lui Dumnezeu; cum ca sunt necazurile si, in general, tot ceea ce ne aduc ispitele, acesta a aflat cu adevarat care este calea Domnului. Acesta asteapta ispitele sa vina pentru ca pnn acestea se curateste, rabdand se lumineaza si ajunge sa vada pe Dumnezeu.

Altfel Dumnezeu nu poate fi vazut, decat numai prin intermediul cunostintei. Iar

cunoasterea este vederea duhovniceasca (theoria). Adica atunci cand simti ca Dumnezeu este langa tine si ca te misti inlauntrul lui Dumnezeu si ca orice faci Acesta vede si esti atent sa nu-L superi cu ceva - pentru ca vede si cele dinlauntru si cele din afara - atunci nu pacatuiesti. Deoarece Il vezi, Il iubesti si te ingrijesti ca sa nu-L intristezi.

Asadar, oricine pacatuieste, nu vede pe Dumnezeu, este orb.

Capitolul XIV.

Cu adevarat mare este taina ascultarii

Bucura-te in Domnul, fiu al Tatalui ceresc.

Imi scrii, fiul meu, despre gandurile pe care le ai impotriva duhovnicului tau. Sa te temi mult de aceste ganduri. Sa le ocolesti ca pe un sarpe otravitor intrucat au putere infricosatoare, mai ales in timpurile noastre.

Acesta este mestesugul celui rau. Aduce ganduri impotriva duhovnicului ca sa te indeparteze de harul care te umbreste, sa te faca vinovat si dupa aceea a te loveasca fara mila. Tine cuvantul meu si nu lasa niciodata vreun gand impotriva parintelui tau duhovnicesc sa se cuibareasca in inima ta. Sa-l alungi de indata, ca pe un sarpe rau otravitor.

Cat despre cartea pe care o cauti, chiar daca ar fi sa te mantuiesti prin ea, sa nu o iei fara binecuvantare. Deoarece, daca nu intrebi, ti se socoteste la Dumnezeu ca si adulter. Atata grija sa ai, si in cele mari si in cele mici, incat fara binecuvantarea parintelui tau duhovnicesc nimic sa nu faci. Nici sa te rogi, nici sa faci milostenie, nici un alt lucru bun. Asculta despre Saul pe care l-a ales Dumnezeu din tot neamui lui Israel si l-a uns rege : pentru ca nu a facut ascultare desavarsita fata de Samuel si a tinut cele bune pentru jertfa, l-a pedepsit Dumnezeu, spunand 'profetului : " Mai mare este ascultarea decat jertfa curata ".

Cu adevărat mare este taina ascultării. Dacă dulcele nostru Iisus a deschis primul drumul acesta și S-a făcut model pentru noi, cu atât mai mult suntem noi datori să pasim pe urmele Lui. Și eu, fiul meu, dacă aș fi între voi aș împlini ascultarea în adevăr, care este atât de dorită de mine.

Marturisesc cu multa sinceritate și cu toata puterea, în deplina cunoștință, că alta cale de mântuire care să te țină departe de orice rătăcire și lucrare a vrăjmasului nu există. Și dacă cineva dorește cu adevărat să se mântuiască și să-L găsească repede pe Hristos, este dator să facă ascultare. Și cu atata dragoste să privească pe duhovnicul său, ca și când L-ar vedea pe Hristos.

Păstrează, asadar, cu tărie întreaga panoplie pe care ai primit-o, fiul meu, și luptă-te cu zel. Îndreapta săgețile tale către vrăjmasi, având un singur scop - acela de a nu face neascultare față de părintele tău duhovnicesc. Dacă pentru a se milostivi Dumnezeu spre tine ai pe duhovnicul tău care mijlocește pentru tine, ce se va întâmpla supărându-l pe el ? Cine va mai milostivi pe Domnul pentru tine ?

Luptă-te după putere să usurezi sarcina duhovnicului, ca să ai ușurare și răbdare în necazurile tale. Am cunoscut din propria-mi experiență câte răspundere și câte greutate își asumă duhovnicul și câte suferă până aduce un suflet de la nevrednicie la vrednicie și îl conduce spre Rai, mai ales când se întâmplă să aibă firea tare. Pentru fiecare suflet pe care îl ia în primire, duhovnicul se înfășoară cu lant greu împrejurul gâtului său și are nevoie de multa rugăciune pentru a-și ușura greutatea. Are nevoie de multa dragoste nefatarnică, nu de neascultare și de împotrivire în cuvânt. Are nevoie ca din buzele ucenicilor săi să se reverse evlavie și har, nu amarăciune, fiere, ambiții și dezbinări.

Deoarece orice cuvânt greu pe care îl vei rosti în vreme de ispășire către acesta, pentru că provine de la sarpele diavolului, stropeste cu otrava sufletul lui, care se ofilește ca o floare atinsă de piatră. Și nu mai are putere să se roage de-ajuns nici pentru sine până nu trece durerea.

Iar dacă ucenicii îl ascultă în toate, duhovnicul merge pe calea cea dreaptă și se ridică la înalțimi, se roagă cu multa căldură, este luminat cu prisosință, vorbește cu multa

intelepciune, sfatuieste cum se cuvine, primeste adaos de har si devine pentru fiecare ucenic izvor nesfarsit de har, pe care il primeste de la Domnul.

Deci, fiul meu, atunci cand doresti ca sa inaintezi repede si fara multa osteneala, invata sa renunti la orice parere a ta, pentru ca aceasta sa nu-ti devina voie proprie. Urechea ta sa fie totdeauna indreptata spre gura duhovnicului si orice ti-ar spune sa primesti ca si cand ai primi din gura lui Dumnezeu, sa implinesti fara nici cea mai mica ezitare. Astfel vei avea mereu pace. Adu-ti aminte totdeauna ca ascultarea sau neascultarea ta nu se opreste la duhovnic, ci prin acesta ajunge la Dumnezeu.

Nu ascunde niciodata vreun gand de duhovnicul tau si nu preface cuvintele tale cand te marturisesti in fata Domnului. Spune imediat gandurile tale si inima ta se va linisti de indata. Ia pe grumazul tau jugul ascultarii si lipeste-te de suflarea duhovnicului tau. Numai ce iese cuvantul din buzele lui, tu sa-l prinzi fara intarziere, sa faci aripi, sa zbori pentru a-l indeplini, fara sa te intrebi daca este bun sau rau.

Implineste fara discernamant si orbeste tot ceea ce iti porunceste acela care are raspunderea pentru tine pentru a nu fi tu raspunzator pentru faptele tale. Cel care porunceste va da socoteala in fata lui Dumnezeu, daca a facut bine sau rau, iar tu vei da socoteala daca ai ascultat sau nu ai ascultat.

Nu inseamna ascultare sa implinesti o porunca sau alta, dar in sinea ta sa te impotrivesi. Ascultare inseamna a-ti supune cugetul, pentru a fi scutit de rautatea din tine. Ascultare inseamna sa devii rob, pentru a deveni liber. Cumpara-ti cu pret mic libertatea, pentru a fi fara vinovatie si bucuros.

Nu da ascultare gandurilor tale, care vin a te sfatui in clipe grele sa pleci din manastire.

Trebuie sa stii bine ca cine nu se supune unuia singur este nevoit a se supune celor multi si pana la urma ramane in neascultare.

Capitolul XV.

Deci, nu faci ascultare ca sa te intorci inapoi

A zis Dumnezeu lui Adam : " Si cine ti-a spus ca esti gol ? Sau ai mancat din fructul din care ti-am dat porunca sa nu mananci ? "

Si eu te intreb : cine ti-a bagat in minte tot ceea ce-mi scrii ? Sau ai deschis cumva usa vrajmasului, care a intrat cu toata puterea si ti-a umilit sufletul ?

Ceea ce gandesti acum, fiul meu, trebuia sa gandesti inainte de a imbraca haina. Acum insa, cand ai imbracat haina ingereasca si Hristos a pecetluit toate fagaduintele tale, aceste ganduri nu-si mai au in nici un fel locul. Si aceasta deoarece, prin savarsirea tainei, s-au sters toate legaturile cu parintii, cu rudele si cu absolut totul din afara.

la bine aminte la exactitatea cuvintelor mele. Daca dupa aceasta, monahul este ingenunchiat si cade in lenevire si isi paraseste fara motiv duhovnicul sau obstea, pacatuieste de moarte, caci va cadea in mari suferinte si nu va putea sa scape de judecata. Va plati pe tot restul vietii si la sfarsit va fi inca dator. Va fi socotit incalcator al fagaduinielor si al poruncii. Domnul a zis : " Cel ce iubeste pe tatal sau sau pe mama sa mai mult decat pe Mine nu este vrednic de Mine ". Si iarasi : " Cel ce a pus mana sa pe coarnele plugului si mai priveste inapoi nu poate inainta spre Imparatia lui Dumnezeu " . De asemenea : " Este mai bine sa nu fagaduiesti, decat sa fagaduiesti si sa nu implinesti fagaduinta " .

Asadar, cand Hristos, Invatatorul, Dumnezeu si Parintele tau, Cel ce are in mainile Sale suflarea si viata ta, vorbeste astfel, ce loc mai au cele ce scrii tu ? Cum te vei linisti, ca te va mustra continuu constinta pentru obligatiile pe care le-ai parasit si multe asemenea. Toate acestea le randuieste Dumnezeu, care a randuit totul. Acesta sa dea socoteala pentru cuvintele Sale. Tu si eu si toti care au imbracat aceasta haina sunt datori sa pazim cu orice pret fagaduiniile pe care le-am dat pentru a deveni mostenitori ai bunatatii pe care El ni le-a fagaduit.

Sa nu crezi ca parintilor le va fi de folos acum daca tu te vei intoarce inapoi. Sufletele

lor vor fi mult pagubite si le va fi spre pierzanie tuturor celor din casa, ca unii care vor fi partasi la impotrivirea fata de vointa dumnezeiasca.

Eu unul nu voi putea niciodata sa fiu impreuna lucrator la acest pacat si nu pot fi de acord cu solutia pe care tu o propui. Duhovnicul, si el va plati scump consimtamentul pe care l-ar da, biruit de insistentele tale.

Sterge deci pentru totdeauna din mintea ta aceasta imbracaminte a vicleniei, pentru a inceta razboiul gandurilor si pentru a se linisti inima ta. iar daca vei fi biruit si vei pleca, nu numai ca nu-ti voi mai scrie o scrisoare, dar te voi sterge pentru totdeauna din inima mea. Mai mult decat atat nu pot sa fac, din moment ce vad ca, desi iti dai seama ca este ispita de la diavol, insisti sa-i dai ascultare. Ce sa-ti scriu mai mult ?

Cu toate acestea, inca o data iti spun : asculta-ma pana nu este prea tarziu. Cand omul cedeaza ispitei, in cunostintinta fiind, atunci va veni timpul cand nu va mai putea asculta ceea ce este folositor si sanatos, intrucat si-a stricat auzul sufletului. Devine atunci dispretuitor al celor folositoare si se indreapta sigur spre pierzanie. Nu vezi ca Domnul, atunci cand vorbeste, incheie cu cuvintele. " Cel care are urechi de auzit sa auda ? " Asa ca lasa gandurile tale acestea si incredinteaza-ti cugetui Duhului lui Dumnezeu.

Tu nu poti spune ca te apasa greutatea celor pe care le-ai lasat plecand de acasa si de langa ai tai. Pentru toate are grija Cel ce a facut cerul si pamantul si poarta de grija tuturor.

Asculta un lucru minunat care s-a intamplat aici, la Sfantul Munte, pe care poate ca nu l-ai auzit pana acum : era cineva acum, in zilele noastre, aici la Katunakia, pe care eu nu l-am apucat, deoarece a murit cu putin timp inainte. Era ucenic al unui duhovnic orb. Intr-o zi, a trecut pe la chilia lor un om din lume sarac. Ucenicul l-a intrebat : " De unde esti ? " Era chiar in satul lui. Ucenicul nu i-a spus, dar l-a intrebat ce mai face cutare, intreband despre tatal sau. Atunci strainul i-a spus ca acela a murit si ca a lasat pe sotia sa si trei fete orfane pe drumuri si in saracie. " A avut un fiu - i-a spus - dar acela a plecat de multi ani si nimeni nu stie unde s-a dus. " Calugarul a fost lovit de traznet si dintr-o data a inceput razboiul gandurilor. " Plec - i-a spus duhovnicului. " Plec sa-i ajut, sa le port de grija " A cerut binecuvantare, dar duhovnicul nu i-a dat. A insistat. Au plans

si unul si celalalt. Iarasi s-a rugat de el, dar a fost imposibil sa-l convinga. Intru sfarsit, l-a lasat in voia sa si ucenicul a plecat. Dupa ce a iesit din Sfantul Munte, s-a asezat la umbra unui copac sa se odihneasca. Dupa un timp, s-a apropiat un alt calugar, obosit si transpirat, care s-a asezat langa el la umbra si l-a intrebat dupa un timp : " Te vad tulburat, frate. Ce s-a intamplat ? " . " Lasa-ma parinte - ii spune - am patit o mare nenorocire. " Si-i povesteste toata istoria. Bunul calator i-a zis : " Daca vrei, iubite frate, sa ma asculti, intoarce-te la duhovnicul tau si Dumnezeu va purta de grija alor tai. Tu continua sa slujesti duhovnicului tau, cu atat mai mult cu cat este si orb. "

Acesta insa nu l-a ascultat. Stapanit de gandurile sale, n-a luat in serios cuvintele celuilalt, si dupa ce i-a adus numeroase argumente, asa cum mi-ai adus tu mie, s-a ridicat calugarul neascultator sa-si continue drumul spre lume. Atunci celalalt calugar i-a spus : " Deci nu ma asculti sa te intorci la manastire ? " Nu ! " - i-a raspuns. " Atunci - i-a spus acela - afla ca eu sunt Inger al Domnului si pe mine m-a trimis Dumnezeu, dupa moartea tatalui tau, sa fiu alaturi de cei ramasi sa-i pazesc si sa le fiu ajutorator. Acum, daca tu mergi in locul meu, eu ii las si plec. " Si s-a facut nevazut. Atunci calugarul si-a venit in fire si s-a intors la duhovnicul sau pe care l-a gasit ingenunchiat, rugandu-se pentru el.

Acum intelegi, fiul meu ? Asa se intampla cand lasam totul in mana lui Dumnezeu. El le randuieste cat se poate mai bine pe toate, ca un bun iconom, si nimic nu este lipsit de bunavointa Sa. Dar este nevoie de rabdare din partea celui care vrea sa se mantuiasca. Iar daca cerem lui Dumnezeu ca sa implineasca lucrurile, dupa cum ne place noua, atunci este vai de noi.

Neputand sa patrunda acolo unde este ascultare si unde se infaptuieste legatura dragostei, diavolul se lupta sa-l desparta pe om de ceilalti prin lepadare si dupa aceea il face jucarie a rautatii si a vicleniei lui. Cand insa cel intelept asculta de mai-marii sai, care cunosc drumul, demonul care intinde curse cade si raul se intoarce asupra lui.

Fa, asadar, ascultare la mai-marii tai, si o data cu trecerea timpului vei dobandi si tu experienta si vei fi de folos celor mai mici. Ceea ce acum nu ai si ti se pare greu de dobandit, va veni timpul sa ti se dea si te vei minuna tu insuti cum de ai reusit, din moment ce tu ai incetat sa mai ceri. Toate se vor implini. Este nevoie numai ca tu sa

starui in rugaciunea de a-ti fi curatit sufletul. Va inceta si mania, va veni din nou pacea, vei afla si nepatimirea de care ai nevoie pentru lucrarea ta, vei regasi si rugaciunea. Este suficient sa ceri si sa te silesti dupa putere. Dintr-o data nu se face nimic. Nici trupestele n-ai devenit dintr-o data, din prunc, barbat.

Acum toate patimirile tale pot deveni lectii de smerenie. Deci nu este cazul sa te intristezi, ci sa fii atent, sa te intaresti in greutatile care vin una dupa alta. Si lectia uneia sa te pregateasca pentru urmatoarea. Iar pregatirea este aceasta : " Orice mi s-ar intampla, orice ar aduce diavolului sa ma lupte, eu nu voi opune voinia mea, parere proprie nu voi avea si nici in ambitie nu voi face. Sa fie stramb, sa fie de orice fel porunca celui ce ce poruncste, eu o voi implini fara ezitare, ca si cand mi-as purta crucea. Dumnezeu sa vada inima mea si sa-mi usureze razboiul ".

Omul trebuie sa stea ca o tinta si sa astepte sa fie ochit de vrajmas. Si tocmai in directia aceea sa-si indrepte armele. Sa nu astepte timp de odihna, toata viata lui, chiar daca Dumnezeu o sa-i dea adeseori si odihna.

El nu trebuie sa fie delasator, ci sa privegheze continuu, ca un ostas in timpul luptei. O singura clipa poate aduce sufletului atata folos cat ii aduce viata intreaga; la fel si paguba, daca omul nu vegheaza.

Capitolul XVI.

In timp ce urci Golgota, nu se poate sa nu cazi

Fiul meu iubit in Domnul, doar ce am primit astazi scrisoarea ta si iata, iarasi plang, iarasi jelesc, iarasi imi pun sufletul meu pentru tine.

Ridica-te. Iti intind mana mea tremuranda. Nu te speria. Iarasi incerc sa te tin. Plangi pe umarul meu. Sunt alaturi de tine, plang impreuna cu tine. Oftez, ma doare, sufera nespus sufletul meu si inima mea se zbate pana cand te voi ridica pe Tabor. In timp ce urci Golgota nu se poate sa nu cazi. Este grea crucea. De multe ori vei cadea in genunchi. Tu sa nu asculti pe ispititor. Daca il asculti, el va iesi biruitor.

lata cata dreptate are duhovnicul tau. Sa te strige de doua ori si tu sa nu-i dai ascultare? De cine ai facut ascultare in clipa aceea? Ce spuneau gandurile tale atunci?

Orice s-ar fi intamplat, nu trebuie sa deznadajduim. Vom ruga pe parintele duhovnic sa ne ierte si ne vom face canonul. Impreuna cu tine voi face si eu act de cainta. Tu vei face pe deasupra douazeci si cinci de metanii pe zi. Si sa fii atent in continuare. Pune din nou inceput si fereste-te de neascultare. Daca va fi biruit de o singura patima, dupa aceea va trebui ca omul sa fie mult mai atent si sa lupte mult mai staruitor impotriva ispitelor, pentru a nu cadea iarasi.

Curaj, deci. Oricum si-ar trimite sagetile sale vrajmasul, noi trebuie sa le intoarcem impotriva lui. Sa inteleaga ca nu esti singur. Ca ai si pazitorul impreuna cu tine, care vegheaza pentru tine si care-i strica toate capcanele pe care el le pune inaintea picioarelor tale.

Cu multa placere voi posti, nu numai patruzeci de zile, ci de trei ori cate patruzeci, voi priveghea pentru tine, ma voi osteni de dragul tau. Scoala-te numai si stai cu curaj. Ia barbatie de la Domnul si nu te teme de vrajmas, pentru ca l-a biruit Hristos si nu mai are putere. Numai naluciri si frica trimite, numai ganduri indraznete si nerusinate. Vei primi har si putere de sus pentru a lupta impotriva lui si vei avea putere in madularele tale, zicand: " Inceteaza, vrajmasule, sa lupti impotriva mea, pentru ca parintele meu duhovnicesc vegheaza pentru mine si neputintele mele le plineste. Patimeste pentru mine si posteste. Si chiar de voi cadea de saptezeci de ori cate sapte, tot tu vei fi biruit in cele din urma".

Zicand acestea, da-ti curaj tie insuti si caieste-te de indata pentru ceea ce ai facut rau ca om. Deoarece toate sunt de la cel rau. Sa te faca sa deznadajduiesti, sa te faca sa te descurajezi, sa culegi intristare din orice. Dar sa nu-l asculti.

Si scrisorile care intarzie, sau acelea care se pierd, tot el le face pe toate. El ii pune pe aceia sa le deschida. Acesta este facatorul tuturor relelor. Nimeni altcineva nu este vinovat in afara de acesta. De aceea si noi impotriva acestuia trebuie sa luptam cat mai

traim. Nu impotriva fratilor nostri, ci impotriva celui care ii indeamna pe acestia sa gandeasca sau sa faca orice rau, vazut sau nevazut.

Daca ti-am spus ca o sa fiu mereu alaturi de tine, atunci cand te manii, atunci cand esti gata sa faci un lucru care nu trebuie, spune-ti tie insuti : " Pentru dragostea parintelui, care va plange atunci cand va auzi, ceea ce am facut eu, sa nu ma manii, sa nu fac neascultare. Cine s-a folosit vreodata de neascultare, ca sa ma folosesc si eu acum ? "

In legatura cu " Avva Dorotei ", pe caze mi-l ceri, este usor sa-l gasim; dar nu ne ingaduie sa-l scoatem din Sfantul Munte, daca este carte veche. Intr-adevar, Avva Dorotei este foarte duhovnicesc, aducator de bucurii si mult folositor sufletului. Voi intreba sa vad : daca este ingaduit sa cumpar si sa-ti trimit Everghetinosul sau Filocalia.

Pentru fratele despre care imi scrii ca sufera vom face rugaciuni. Totusi, sa stie ca vreun pacat ascuns a savarsit sau savarseste acum, de ingaduie Dumnezeu sa suferi in felul acesta. Uneori se savarseste pacatul acolo unde nici chiar omul care-l savarseste nu stie. Asa se intampla ca merge in intuneric, ca un orb, pentru ca nu are curajul sa se vada pe sine la lumina si sa spuna : " Am pacatuit, Doamne ! "

Diavolul, cu cat trece timpul si se apropie de sfarsitul sau, cu atat intareste mai mult razboiul si se sileste ca sa ne duca pe toti in iad.

Acum, mai ales in timpul Postului Mare, care se apropie, neobositii diavoli ne aduc multe ispite si nenumarate tulburari. Pentru ca si noi in timpul acesta ii atingem mai mult, prin post si rugaciune, de aceea acestia devin mai salbatici impotriva noastra. Ingrijeste-te sa castigi cununi pe terenul acesta de lupta. Trebuie sa devii mai viteaz. Sa te lupti piept la piept cu acesti netrupesti vrajmasi. Nu te teme de ei.

Tu nu vezi cati cad cu fiecare rugaciune pe care o spui, cati o iau la fuga. Tu vezi numai cat esti tu de ranit in aceasta lupta, dar sa stii ca si ei sunt loviti si sufera. La fiecare act de rabdare al nostru se indeparteaza in fuga si la fiecare rugaciune sunt raniti serios. Sa nu te astepti ca, in timpul razboiului, tu sa arunci asupra lor sageti si gloante, iar acestia sa arunce spre tine lucum si ciocolata.

Adu-ti aminte de ceea ce scriai la inceput. Spuneai ca ai imbracat haina monahala ca pe o armura, ca sa pornesti la lupta impotriva incepatoriilor si puterilor intunericului. Lupta-te ca sa nu-ti incalci fagaduintele.

Capitolul XVII.

In timp de ispita nu-ti parasi locul

Iubitul meu fiu, bucura-te impreuna cu intreaga obste cu bucuria sfanta a Domnului nostru Iisus Hristos.

Astazi este sarbatoarea Sfantului Haralambie. Ieri am aflat ca a venit postasul si fratele a mers la posta sa ia mandatul si scrisoarea recomandata. Va rog sa nu mai trimiteti recomandate, pentru ca ne este greu sa mergem de aici la Dafni. Si, in plus, asa cum stau acum lucrurile, este prea mare cheltuiala noastra de fiecare data.

In legatura cu deschiderea scrisorilor, se pare ca unii cred ca eu scriu duhovnicilor lor despre greselile lor si de aceea le deschid, ca sa vada ce scriu. Despre aceasta insa nu ma nelinistesc deloc. Nici voi sa nu va nelinistiti. Sa-si vada fiecare de sufletul sau. Fiecare vom da socoteala, nu numai pentru faptele ingaduite sau neingaduite, ci si pentru cuvintele pe care le rostim sau pentru gandurile gresite care ne trec prin minte.

Pune metanie parintelui tau si transmite-i multumirile mele pentru ca te-a dezlegat de canon. De acum sa fii mai atent, deoarece greselile aduc durere si canonul este cu osteneala multa. Sa-ti spuna ceva duhovnicul si tu sa nu mergi unde-ti spune sau sa nu raspunzi este mare desconsiderare si dispret fata de acela. Acest lucru nu se justifica in nici un fel pentru cel care a doua zi trebuie sa vada iarasi fata parintelui sau. Acest lucru l-ar putea face numai acela care este hotarat si pregatit sa plece si sa nu-l mai vada. Altfel, cel care ramane cu ce ochi va putea sa-l mai priveasca pe parintele sau duhovnicesc ? Cum va mai putea sa-i vorbeasca, sa-i ceara binecuvantarea ?

Ia aminte, fiul meu, ca aceasta este mandrie invartosata si cuget lipsit de smerenie.

Cand se intampla, ca om, sa fii obosit sau bolnav sau sa te apese peste masura slujirea ta, spune-i parintelui tau cu smerenie. Explica-i fara viclenie, cu constiinta dreapta, si el va sti cand sa faca pogoramant. Stie cand sa-ti usureze sarcina pentru a nu obosi peste masura si pentru a nu ajunge a fi pagubit in loc sa te folosesti.

Invata sa asculti desavarsit si fara conditii. Sa nu-l indatorezi pe parintele tau, deoarece la sfarsit, intr-un fel sau altul, tot tu vei plati aceste datorii. Nu incarca pentru lucruri neinsemnate nota de plata a sufletului tau.

Daca ai fost biruit si ai cazut o data, fii treaz si privegheaza tot restul vietii fata de aceasta patima. De acum inainte, ispita va sta mereu aproape. Oricare ar fi razboiul in care a fost biruit o singura data - chiar daca ar trece o suta de ani - numai ce se apropie omul de lucrul acela in care a fost biruit, de indata il arunca la pamant din nou.

De aceea iti spun tie si tuturor fratilor ca in fiecare razboi cu vrajmasul trebuie sa iesi biruitor. Sau sa cazi pe campul de lupta, sau sa biruiesti cu ajutorul lui Dumnezeu. Alt drum nu exista.

In timp de ispita nu-ti parasi locul tau. Nu dezerta. Nu cauta sa arati altuia greseala. Nu cauta dreptatea. Ci, pastrand tacerea pana la moarte, vei putea trece este ispita si peste orice tulburare.

Dupa ce va trece ispita si va veni pacea desavarsita fie ca esti duhovnic, fie ucenic - atunci poti sa arati fara patima si paguba sufleteasca si folosul. In felul acesta se zideste virtutea.

Toate ispitele si necazurile sunt biruite prin rabdare. Adu-ti aminte de numele acelora care au rabdat pana moarte in timp de ispita, pana cand in gura lor saliva s-a schimbat in sange pentru ca nu voiau sa vorbeasca, sa cartasca. Pe acestia sa-i ai la mare evlavie si sa-i cinstesti ca martiri, ca marturisitori. Pe unii ca acestia eu ii iubesc nespus, ii cinstesc si pentru ei sunt gata, in dragostea lui Hristos, sa-mi vars in fiecare zi si ultima picatura de sange. Li vezi ca, in timp ce sufera, prefera sa moara de o mie de ori, decat sa scoata din gura lor vreun cuvint aspru, rece. Si cand ii inabusa oamenii, si cand ii copleseste nedreptatea, si cand ii apasa propriul gand, acestia, luptandu-se,

slabesc si cad ca morti. Si inca se mai lupta cu mintea impotriva ispitelor si iau asupra lor toate greutatile, suferind si suspinand. Nimic altceva nu doresc mai mult si nu iubesc mai mult decat sa aud ca aveti rabdare in ispite. Dumnezeu nu are nevoie de lucrarea omului. Se bucura insa si-l place nespus atunci cand, din dragoste pentru El, patimim si suferim martiriul. De aceea ne si incununeaza ca pe niste atleti, ne daruieste cu imbelsugare harul Sau.

As fi vrut sa scriu trei cuvinte, sau chiar carti. Una sa contina numai urmatorul lucru : ca omul este nimic. Alta sa arate ca : in toate si peste toate este Dumnezeu de Sine slavit. Iar a treia : Sa rabzi totul pana la moarte. De esti tanar sau batran, de te-ai luptat ani multi, daca nu rabzi pana cand iti dai sufletul, ca niste carpe vor fi socotite faptele tale in fata lui Dumnezeu.

Asadar, cunoaste-te pe tine insuti ca esti un nimic. Aceasta este existenta ta : nimic. Originea ta este tarana, iar puterea care-ti da viata este suflarea lui Dumnezeu. Toate sunt ale lui Dumnezeu. Cunoaste-te pe tine insuti ca esti nimic si sa induri ispitele pentru a fi scutit de acestea si sa devii Dumnezeu dupa har pentru ca esti suflare a lui Dumnezeu.

Striga des la Tatal tau pe care Il ai totdeauna alaturi de tine si care nu lipseste niciodata. Este mai aproape de tine si decat miscarea propriului tau cuget, este in rasuflarea, in mintea, in cuvantul tau. Dumnezeu le cuprinde pe toate. In El traim, suntem tinuti in bratele Sale, oricat am fi de murdari si neintelepti. Tatal tau Cel ceresc este prezent si vede totul. Tu de ce nu-L vezi ? De ce pacatuiesti ? De ce faci neascultare ? De ce intristezi pe Datatorul de viata ? In timp ce Acesta te vede, sufera din pricina ta si trece cu vederea multe, tu esti orb. Roaga-L pe Acesta, indurand ispitele pe care ti le trimite, si iti va deschide ochii sa-L vezi. Atunci vei striga impreuna cu Iov : " Din spusele unora si ale altora auzisem despre Tine, dar acum ochiul meu Te-a vazut. Pentru aceea ma urgisesc eu pe mine insumi si ma pocaiesc in praf si cenusa". (42, 5-6).

Capitolul XVIII.

Din nou m-am sculat si am pornit lupta impotriva tuturor duhurilor rele

Ceea ce ti s-a intamplat, fiule, arata ca esti plin de slava desarta foarte mare. Ai o prea buna parere despre tine. Din aceasta cauza nu poti dobandi duhul pogoramantului, al smereniei. Crezi despre tine ca nu vei mai cadea, ca nu vei mai face neascultare, ca nu vei mai primi nici un fel de instrainare, ci vei trai, de acum incolo, viata fara de prihana, lucru care nu este in firea oamenilor.

Si s-a spus deja ca bolesti de multa necunostinta, care la randul ei naste ingamfare. Asadar, ia aminte, fiul meu, si fugi de necunostinta, caci aceasta este maica oricarui rau. Necunoasterea binelui este intunecime a sufletului. Si daca omul nu lupta impreuna cu Hristos, care este Lumina, nu poate sa se izbaveasca de stapanul intunericului, Diavolul.

Iata, eu - martor imi este Domnul, cei ce face sa piara mincinosii si minciunile lor - de peste douazeci si cinci de ani ma lupt in lume cu tarie, pana la sange, cu demonii. Am coborat in adancul marii, gol de orice iubire de sine si de orice vointa proprie, pentru a afla Margaritarul de mare pret. Am intalnit Pe Satana insusi, cu toata armata lui, si am cunoscut toata stiinta si tot mestesugul lui. Si prin smerenie l-am legat si l-am intrebat : " De ce ai atata inversunare impotriva noastra, a oamenilor, si lupti cu atata manie pentru a ne birui ? " Si mi-a zis : " Pentru ca sa am tovarasi multi in iad si sa ma mandresc in fata Nazarineanului ca nu sunt eu singurul calcator de lege, ci sunt multi impreuna cu mine.

Am urcat la ceruri prin harul dumnezeiesc si vederea duhovniceasca si am vazut frumusetea de negrait a Raiului, pe care l-a pregatit Dumnezeu pentru cei care-L iubesc pe El.

Dupa toate acestea mi s-a luat harul putin cate putin si picioarele mele s-au inmuiat. Am cazut in putina nepurtare de grija si am fost prins de somn ca intr-o inchisoare si am fost lipsit de multe bunuri duhovnicesti. Dupa putin, iarasi m-am sculat si am pornit razboi si lupta sangeroasa. Si biruind, din nou am cazut in somnolenta. Iarasi maica

tuturor relelor nepurtarea de grija, mi-a inmuiat oasele. Cu toat acestea, am reusit sa ma ridic din nou si sa pornesc razboiul impotriva tuturor duhurilor rele.

Opt ani m-am luptat la inceput cu patimile trupesti. Nu dormeam culcat, ci in picioare, rezemat intr-un colt sau sezand pe scaunel. Ma bateam pe mine insumi de doua-trei ori pe zi, oftand si plangand, pentru ca Dumnezeu sa-si faca mila de mine si sa-mi ridice razboiul, pana cand S-a milostivit Cel Atotmilostiv si a pus capat inversunarii lui Satan. Ia aminte ! Nesfarsitele mele patimiri povestindu-ti-le acum foarte pe scurt nu-ti dau decat o picatura din mare. In fiecare noapte cete intregi de demoni, cu ciomege, cu securi si cu orice altceva ar fi putut provoca vatamare, m-au supus la torturi groaznice opt ani la rand. Unul ma apuca de barba mea micuta pe atunci, altul de par, altul de picioare, de maini - toate relele si chinurile posibile. Toti strigau ca iesiti din minti : " Strangeti-l de gat, omorati-l ! " Numai cu numele lui Hristos si al Maicii Domnului il alungam. Puterea lor se risipea ca fumul. Pana cand S-a milostivit de mine Dumnezeu si m-a scos din adancul si din prinsoarea chinurilor. Iata acum, fiul meu, devin ca unul fara de minte povestindu-ti toate acestea. Dar cred ca iti va fi de folos sa ti le spun pe cele din trecut si pe cele de acum.

Acum, asadar, cand ma simt batran ca si cand as avea o suta de ani, din cauza patimilor si a caderilor mele celor multe, intai imi procur painea cu sudoare prin lucrarea mainilor mele, cum ai vazut din cele ce ti-am trimis. Apoi, vin frati de la diferite manastiri si schituri din Munte si, cu harul dumnezeiesc, le spun cele ce-mi sunt date de Domnul. Lucrez rugaciunea si imi indeplinesc fara lipsa indatoririle mele calugaresti. Noptile, dupa ce mintea obosste in rugaciune, scriu scrisori crestinilor care imi cer cuvinte folositoare. In ciuda tuturor acestora pe care le-ai auzit, cad in deznadejde pentru ca nu fac voia lui Dumnezeu.

Oare - plang si ma intreb - cine stie daca ceea ce fac eu este placut lui Dumnezeu, Domnul meu, sau daca nu cumva ma insel si, propovaduind altora, eu raman in nepricepere ? Caci imi este necunoscuta voia cea dumnezeiasca a Domnului. Cine cunoaste gandul Celui Atotintor, sau cine se poate indrepta inaintea Lui ramanand in faradelegi ? Iar tu, fiul meu, pentru singura neascultare ai aruncat deja armele ! Pentru cuvantul unui singur demon ai parasit lupta ? Unde ai vazut, tu, iarna ? Unde ai vazut furtuna ? Unde plutoanele si batalioanele de demoni care sa te infricoseze ? De

amenintarea unui singur demon te-ai speriat ? Sa nu crezi niciodata in ceea ce spune. Nu stii ca el este dintotdeauna mincinos si ca nu are nici un fel de putere asupra noastra, fara numai daca ne aflam in necunoastere plina de sine ? Acestia numai ne ameninta si ne infricoseaza, nu au insa putere asupra noastra. Daca nu au avut putere sa mearga in turma de porci, cum ne vor ispiti pe noi fara ingaduinta lui Dumnezeu ?

Asadar, invata sa ai cuget smerit si nu te teme deloc de cuvintele omului stapanit de demon. Avem marturie clara de la Domnul care, auzind pe demoni vorbind si spunand : " stim cine esti " desi spuneau adevarut Acesta i-a muștrat, invatandu-ne prin aceasta sa nu ascultam cuvintele celor demonizati, oricat ni s-ar parea de adevarate, deoarece prin gura omului vorbeste demonul. El poate sa spuna acum adevarul, apoi minciuna, pentru ca dintru inceput este mincinos si nu poate sta in adevar iar daca omul va da crezare celor spuse de el va ajun foarte repede de rasul si de batjocura demonilor.

Vino-ti in fire si alunga de la tine aceste gand. Omul smerit si de o mie de ori daca va cadea, de atatea ori se va ridica si va gandi numai la biruinta. Cel mandru, de indata ce cade in pacat, cade si deznadejde si, impietrindu-se, nu mai vrea sa se ridice. Deznadejdea este pacat de moarte. De ea se bucura diavolul mai mult decat de orice altceva. Ea se risipeste de indata ce va fi marturisita duhovnicului.

Fiul meu, sileste-te spre tot lucrul bun ! Si daca incercand noi sa lucram binele cadem de multe ori, sa nu ramanem in cadere ci, sculandu-ne, sa cerem iertare de la Mantuitorul nostru. El, care a spus ucenicului sau sa ierte de saptezeci de ori cate sapte celui ce greseste, cum ar putea sa nu ne ierte ? Tocmai El, care a randuit aceasta ! Deci nu te teme. Ori de cate ori vei cadea, scoala-te si cere iertare prin preot. Si Cel Preabun nu va tine minte raul, pentru ca El nu tine manie. Cat sunt de departe rasariturile de apusuri, asa a indepartat de la noi faradelegile noastre !

Capitolul XIX.

Fa metanie de indata ce gresesti, nu pierde timpul !

Am primit, fiul meu, scrisoarea ta si am vazut in ea nelinistea ta.

Nu te intrista, fiule. Nu te nelinisti atata ! Daca ai cazut iarasi, iarasi ridica-te ! Ai fost chemat pe drumul ce duce la cer. Nu este bine sa se impiedice cei care alearga, dar daca se impiedica sa se ridice si sa continue alergarea. Este nevoie de multa rabdare si de pocainta in fiecare clipa.

Asadar, fa metanie de indata ce gresesti, nu pierde timpul ! Deoarece cu cat intarzii sa ceri iertare, cu atat mai mult dai timp celui rau sa-si intinda radacinile inlauntrul tau. Nu-l lasa sa prinda radacini !

Nu deznadajdui daca ai cazut, ci ridicandu-te degraba, fa metanie si spune : " Iarta-ma, Doamne Hristoase, sunt om si sunt slab " . Faptul ca ai cazut nu inseamna ca te-a parasit Dumnezeu. Ci, pentru ca ai multa mandrie lumeasca, multa slava desarta, te lasa Mantuitorui Hristos ca sa gresesti si sa cazi. Sa inveti din toate slabiciunile tale, sa le simti pe propria-ti piele si sa ai apoi ingaduinta si rabdare cu cei care cad. Sa nu mai judeci pe frati atunci cand cad, ci sa le sari in ajutor. Deci ori de cate ori cazi, ridica-te si indata cere iertare !

Nu ascunde intristarea in inima ta, deoarece bucuria celui rau este intristarea, deznadejdea, din care se nasc multe si din care se umple de amaraciune sufletul. Cei care are puterea caintei imediat spune : " Am pacatuit, Parinte, iarta-ma ! " Si astfel alunga intristarea. " Sunt om slab - spune -, ce sa fac ? " Intr-adevar, asa este, fiul meu. Curaj !

Numai atunci cand vine harul lui Dumnezeu poate omul sa stea pe picioarele sale. Altfel, fara har, mereu se clatina si cade. Curaj si nu te teme deloc !

Ai vazut cat a rabdat in ispita fratele despre care imi scrii ? La fel sa faci si tu. Ridica cuget curajos in fata ispitelor ce vin spre tine. Ele oricum vin. Ai nevoie de ele. Altfel nu

te poti curati. Lasa deoparte sfaturile nepurtarii de grija si ale lenevirii tale. Nu te teme de ele. Cum au trecut cele de pana acum, cu ajutorul harului lui Dumnezeu, asa vor trece si acestea, dupa ce isi implinesc misiunea. Ispitele sunt medicamente si plante tamaduitoare, care vindeca patimile ceie vazute si ranile noastre cele nevazute.

Rabda pentru a putea sa castigi cu fiecare dintre ispite, sa dobandesti plata, odihna si bucurie in Imparatia cea cereasca. Vine noaptea, noaptea mortii, cand nimeni nu mai poate lucra. De aceea, grabeste-te. Timpul este putin.

Sa mai stii si aceasta : mai bine o zi in care viata a iesit biruitoare si incununata cu premii, decat ani multi traiti in nepurtare de grija. Lupta unei singure zile, in deplina cunostinta si in simtirea sufletului, valoreaza mai mult decat cincizeci de ani fara cunostinta si in nepurtare de grija. Fara lupta si fara varsare de sange nu astepta sa ajungi la eliberarea de patimi. Pamantul sufletului nostru face sa creasca maracini si buruieni dupa cadere. Avem nevoie de curatire. Acestea nu se smulg decat cu durere multa, cu maini batatorite si sangerande si cu mult oftat. Plangi deci, varsa rauri de lacrimi pentru ca sa se inmoaie pamantul inimii tale. Si cand pamantul se va inmuia, maracinii se vor smulge mai usor.

Capitolul XX.

Nu deznadajdui; cu toti se intampla la fel

Ma doare sufletul si nori grei acopera inima mea. Mintea mea se opreste si inima mea tace iar mana imi este amortita din pricina ta. Sunt nedumerit si ma minunez cum de nu poti sa te silesti un pic.

Ah, daca ai si putut vedea durerea mea si lacrimile mele pentru tine ! Si cat sunt de nelinistit pana cand voi auzi ca te-ai ridicat si ai biruit pe vrajmas. Pentru ca nu esti tu cel care face aceste lucruri, ci cel viclean, razvratitul de diavol - Dumnezeu sa-l piarda o data pentru totdeauna !

Curaj, fiul meu. Ridica-te. Manie-te impotriva celui ce ispiteste, stiind ca el este cel care

a nascocit tot viclesugul acesta. Nu te lasa. Lupta impotriva lui. Cand iti aduce in minte chipul acela, ia un bat si loveste-te tare peste fluierile picioarelor, ca sa piara pofta cea trupeasca. Ai sa plangi de durere, dar in felul acesta va disparea amintirea chipului din mintea ta. Vor disparea imaginile si inselaciunea imaginatiei.

Sa te temi mult de aceasta ispita, fiul meu. Pentru ca aduce murdarirea sufletului. Acest necurat trebuie batut fara mila. Aici, toti ucenicii mei tineri au un bat la capataiul lor si numai ce le vine gandul cel trupesc incep a se lovi ! Numai asa dispare pofta si immugureste sufletul. Alt medicament nu exista. Rugaciune, post si bataie. Astfel, mintea se curata si sufletul va intra usor in stare de rugaciune. Se inmoaie inima si primesti indrazneala in timpul rugaciunii.

Nu deznadajdui : cu toti se intampla la fel. Este razboi al ispitelor si va trece. Pentru ca te-ai luptat impotriva lui la inceput, acum, intrucat s-a micorat zelul tau, el vrea sa castige terenul pierdut. Dar tu nu te lasa. Ridica-te, caieste-te si plangi.

Nu-ti aduci aminte de fratele acela care zicea demonului : " Chilia mea este ca o fabrica : trimiti un glonte, un glonte vei primi ". Deci lupta-te cu indarjire impotriva patimilor tale si in curand, cu ajutorul lui Dumnezeu, vei fi izbavit.

Trebuie insa, mai intai, sa intelegi care este cauza ispitei. Acest lucru ti s-a intamplat deoarece ai lasat in mintea ta ganduri impotriva staretului si a obstii si a fratilor. Diavolul, ca mare mestesugar in cele viclene, aduce ura impotriva staretului si a fratilor, pentru ca sa rupa legatura dragostei. Aduce gand de dispret fata de cei ce traiesc in virtute, pentru a-i face sa inceteze rugaciunea. Pentru ca rugaciunea celor multi il leaga si-l face neputincios. Dea ceea cauta in orice fel si cu orice pretext sa-i izoleze pe cei credinciosi si sa-i separe de adunarea fratilor. Dupa aceea ii stapaneste si face cu ei ce vrea. Trebuie sa intelegi ca toate acestea sunt viclenii ale celui rau. De aceea, nu trebuie sa asculti ce-ti sopteste in gandurile tale. Ai grija sa nu te scoata din randuiala si din canonul tau, pentru ca atunci esti pierdut. Sa nu dai nici o sansa asteptarilor lui.

Astept sa-mi faci bucuria spunandu-mi ca l-ai plesit chiar peste fata. Eu voi pune acum pe toti fratii sa faca rugaciune pentru ca sa primesti putere de sus, desi eu nu incetez

niciodata a ma ruga pentru tine. Acum o vom face impreuna. Tu poarta de grija celorlalte si nu deznadajdui.

Primeste aceste metanii, roaga-te si vei primi putere. Iubeste pe parintele staret si pe frati si nu te mai amari pe nedrept din cauza lor. Dragostea este, cu adevarat, mai puternica decat orice mestesug si putere ale vrajmasului.

Orice s-ar intampla, nu lua in seama nimic, din moment ce nu esti tu vinovatul. Nici tu nu i-ai deranjat pe aceia si nici aceia pe tine, ci ispita, care ne lupta pe toti si le amesteca pe toate, deoarece aceasta este lucrarea ei. Astazi ai fost tu ispitit, maine va fi altul si poimaine altul, intrucat ispititorul totdeauna va fi prezent in aceasta viata.

Dar iarasi spun si te rog sa iei seama la cuvantul meu : impreuna vom merge in Rai. Si daca nu reusesc sa te iau si pe tine, nici eu nu voi putea sa fiu acolo. Ia aminte din cuvinte marimea dragostei in Hristos Iisus Domnul nostru.

Capitolul XXI.

Pacatul mare sau mic se sterge prin adevarata pocainta

Imi scrii indoindu-te de faptul ca pacatul tau ar fi fost iertat. Iata ce spun Parintii despre aceasta.

Fiecare greseala pe care o va savarsi omul, daca se va pocai, pacatul i se va ierta, dar imaginea pacatului va ramane pana la cea din urma suflare. Cand il va lua somnul sau cand nu va mai purta de grija, vrajmasul ii va aduce imaginea in trezvie sau in timpul somnului, pentru a-i intina gandul, pentru a-l face vinovat de pacatele cele evchi sau fie si numai pentru a-i imprastia mintea. Nu vezi pe proorocul David, cand il mustra Natan pentru Batseba ? Striga : " Am pacatuit inaintea Domnului !" Si proorocul Natan ii spune : " Domnul a ridicat pacatul de deasupra ta ". A fost iertat, deci, de indata. Cu toate acestea, toata viata lui a fost chinuit de acest pacat. Intai a murit copilul pe care l-a nascut Batseba. Apoi a pacatuit fiul sau fata de fiica lui Tamar. Dupa aceea l-a alungat

fiul sau Abesalom ... Si toate acestea i s-au intamplat dupa ce a fost iertat de pacat. Desi pacatul se iarta, ramane canonul pe masura faradelegii.

Nu vezi pe Sfanta Teodora din Alexandria, care a trait ca monah ? A pacatuit, a plecat din lume, s-a cait si s-a sfintit. Si totusi, adulterul nu a fost uitat. Atunci cand s-au adus defaimari la adresa ei si a fost alungata, a crescut un copil strain, ea singura stiind numai ca este vorba de o defaimare. Dar si Sfantul Efrem ! Nu a fost bagat in inchisoare pentru ca a furat un vitel, desi era sfant cand a fost inchis ? " Da - i-a spus Domnul - acum nu ai furat, dar cand erai copil nu l-ai legat si a fost prins de o fiara salbatica. "

Prin urmare, desi omul este iertat pentru pacatul sau, ramane imaginea pacatului si lucrarea lui. Tu, deoarece te-ai lenevit in ultimul timp, a ingaduit Dumnezeu sa se intoarca ispita pentru a te trezi. Asa ca , scoala-te si striga : " Fiul lui David, vreau sa vad " si se va arata Iisus, Datatorul de lumina, trimitandu-ti lumina pocaintei si a cunostintei dumnezeiesti.

Fiul meu, nu ma intristez pentru cele trecute, ci ma bucur pentru cele viitoare. Cel mai mic se binecuvinteaza de catre cel mai mare, iar pacatul mic sau mare se sterge prin pocainta cea adevarata. Deci nu te uita inapoi, ci tinde spre cele viitoare.

Ma bucur foarte mult, fiul meu, ca ceri mereu sa inveti. Aceasta este marturie buna. Cand cineva cauta sa invete ceva trebuie sa si infaptuiasca din ceea ce invata. Nu se poate altfel. Dar chiar daca nu reuseste sa infaptuiasca nimic, stie macar ca sunt altii care lucreaza. Rusinat de aceasta, se va smeri si va cere de la Dumnezeu sa trimita peste el mila Sa cea bogata si sa-l intareasca. In felul acesta va ajunge si el in randul celor care reusesc sa lucreze virtutea.

Capitolul XXII.

Daca nu vrei sa patimesti inseamna ca nu vrei sa te ridici

Fiul meu preaiubit, sufletul meu ! De ce te lasi curpins de intristare ? De ce deznadajduiesti ? De ce te dai batut ? Asa de usor parasesti tu lupta ?

Dumnezeu a ingaduit demonilor sa te cearna putin, ca sa vezi tu insuti unde te afli. Sa se vada mandria, sa se smereasca inima ta. Sa afli ca esti om, sa te cunosti pe tine insuti. Sa privesti cu intelegere catre cei pacatosi si niciodata sa nu-i judeci. Cum vei cunoaste slabiciunea firii daca nu te vor trezi cocosii ? Daca dulcele Iisus nu si-ar retrage harul Sau, cum ai putea sa mai inveti arta artelor si stiinta tuturor stiintelor ? Acum esti nevoit sa inveti aceasta arta. Acum ai plata. Acum arati ca iubesti pe Hristos, nu atunci cand este harul cu tine. Ce dar vei mai putea tu sa arati atunci cand este prezent harul lui Dumnezeu ? Atunci acesta va striga : " Avva, Parinte ! " Harul slaveste pe datatorul harului : " Cine poate sa ma desparta de dragostea Ta, Iisuse al meu ? " Harul spune toate acestea. Puterea care salasluieste intru noi prin mijlocirea gurii, si nu trupul. Tot asa cum un demonizat aduce blasfemii prin mijlocirea gurii omului. Iar trupul fara har nu poate face nimic. Trupul care nu are har Il neaga pe Hristos, aude cocosul cantand. Adu-ti aminte de Petru Apostolul. Plange apoi cu amaraciune. Striga : " Am pacatuit ! " Dar se ascunde iarasi in camera de frica iudeilor. Ii bate inima ca unui soricel ce simte ca pisica se afla la usa. " Impreuna cu Tine, daca va fi nevoie, voi si muri " , spune. Atunci cand este Hristos de fata nu se leapada. Dar numai ce pleaca Hristos, si se leapada de trei ori.

Vezi, asadar ? Intelegi cat de mare este taina care se ascunde in acest cuvint ? Hristos salasluieste intru noi prin Duhul Sfant. Atunci cand vine, devenim ritorii. Pescarii devin invatatori. Desfranatii se inteleplesc. Furiile inceteaza de a mai fura. Si toti se caiesc. Cine lucreaza toate acestea ? Singurul care stie totul. Carmaciul cel bun. Dulcele Iisus. Singura Dragoste adevarata.

Cand ajunge omul sa inteleaga durerea omeneasca ? Atunci cand va suferi si el aceeasi durere, atunci cand va suferi impreuna cu cel ce sufera. Atunci invata si intelege durerea celui alt. Altfel este impietrit, nu se intristeaza, in afara de cazul in care este o fire buna. Dar cele ce sunt ale firii nu se bucura nici de cinste nici de necinste. Reusitele si caderile tin de voia cea libera.

Prin urmare, cum vom invata aceasta stiinta a toata cunostinca daca nu vom fi trecuti prin incercari, prin ispite ? Din moment ce, atunci cand ne paraseste harul, nu numai eu

sau tu, dar nici chiar Sfintii Apostoli nu mai sunt Apostoli ! Cum este posibil glodul - oala de lut - sa tina apa daca nu este trecut prin foc ?

Dumnezeu cauta sa ne faca asemenea " mascariciului " de la circ sau asemenea mingii pe care o bat jucatorii. Te ridica la ceruri. Iti arata ceea ce ochiul patimas al omului nu a vazut si ceea ce urechea cea plecata spre materie nu a auzit. Si fara sa fii vinovat cu ceva, intoarce foaia si te arunca intru cele mai de jos ale adancului. Si se bucura sa te vada ca pe un bun atlet luptandu-te sa biruiesti toate cetele demonilor. Dar lasa-ma pe mine. Uita-te la Pavel ! Dupa ce a fost urcat la al treilea cer si a vazut si a auzit lucruri de negrait, iarasi striga : " Mi-a fost dat un ghimpe in trup ! "

Asa face Cel ce are toata puterea pana cand il aduce pe om in randuiala, in asezare : il ridica pentru a contempla si-l coboara pentru a se osteni. Si ca sa-i devina cunoscute si una si cealalta, fara sa-l mai impresioneze schimbarile obisnuite. " Amandoua sunt de la Mine ! " - spune.

Asa ca : nu vrei sa patimesti ? Inseamna ca nu vrei sa urci. Daca cineva nu vrea sa indure necazurile atunci sa nu indrazneasca sa ceara har de la Dumnezeu.

De aceea ti-a luat harul, pentru a deveni intelept. Va veni din nou. Nu te va lasa. Este randuiala lui Dumnezeu. Dar iarasi va pleca. Si iarasi va veni. Este de ajuns sa nu incetezi a-l cere, pana cand te va arata desavarsit.

Este bine stiut ca atunci cand un om supus patimilor invata pe un alt om care se afla sub patimi, harul pleaca fara intarziere de la primul si acesta cade intru ale sale. Pentru ca nu i s-a dat aceasta ascultare inainte de a infaptui cu sine ceea ce invata.

Dar nu este aceasta singura cauza pentru care te-a parasit Dumnezeu. Chiar daca nu s-ar fi intamplat aceasta, harul tot ar fi plecat de la tine in aceasta perioada. Nu-ti mai aduci aminte ce-ti spuneam la inceput : " Ceea ce imi spui acum, sa-mi spui peste patru ani " ? Cauta in primele scrisori si vei vedea.

Este lege a lui Dumnezeu de netrecut ca, dupa trei-patru ani, mai rar dupa cinci, harul

lui Dumnezeu sa plece, ca sa-l lase gol pe cel care l-a avut si astfel sa-l faca intelept, daca acesta doreste.

Nu te intrista, deci. Este pentru toti acest pahar. Citeste despre Sfantul Andrei, cel nebun pentru Hristos, ca sa vezi ce spunea cand ii dadea Hristos paharul amar. Acesta este pentru toti, fiecaruia pe masura lui.

Indura lantul lui Hristos. Tine gura strans inchisa si sa nu scoti nici un cuvant. Fa-ti curaj, spunand : " De ce te intristezi, suflete ? De ce esti abatut ? Nu ti s-a facut nici un rau. A plecat Hristos pentru putin, dar va veni din nou. Intarzie putin pentru ca voieste sa te invete rabdarea si smerenia. Sfintii au suferit atatea. Tu nu poti sa induri putin aceasta lucrare a harului ? " Acestea sa spui sufletului tau si sa nu deznadajduiesti, pentru ca bucuria ispitelor aceasta este, sa te vada ca te intristezi si te lasi abatut.

Cand vine harul si pleaca, si iarasi vine si pleaca, atunci abia inveti razboiul si nu-ti mai face impresie deosebita, ci vei spune cu bucurie : " Incearca-ma, Hristoase, si trece-ma prin foc ca pe argint " . Atunci vei prinde radacini adanci, precum copacii, care cu cat sufla vantul mai tare cu atat isi infig radacinile mai adanc. Martor imi este Dumnezeu : in cele mai mari ispite am aflat cea mai mare mangaiere. Indrazneste, deci, si intareste-te in Domnul, indurand ispitele, si iarasi va veni harul.

Capitolul XXIII.

Intotdeauna harul premerge ispitei, prevestind-o

Intotdeauna harul premerge ispitei, prevestind-o si spunand : " Fii gata si inchide-ti toate portile " . Cand ai vazut mangaiere in inima ta, lumina in mintea ta si vedere duhovniceasca, pregateste-te fara intarziere. Sa nu spui nicicum ca ti s-a dat odihna, ci incarcandu-ti armele - lacrimi, post, priveghere si rugaciune - pune mintea de paza la simturi : in ce fel va veni atacul ? De la demoni ? De la oameni ? Nu adormi pana cand nu va suna trambita de lupta. Daca te afla momentul luptei treaz, aceasta si se va arata izbavitoare si biruitoare.

Atunci deci sa te temi, cand harul lucreaza asupra ta. Iar cand vezi ca te inabusa ispitele si necazurile din toate partile, atunci sa te bucuri. Nu te intrista, nu carti, nu deznadajdui. Da-ti curaj, pentru ca va urma mangaiere si bucurie.

" Imbarbateaza-te, suflete, - sa spui - aceasta este ispita, incercarea, necazul " ; dupa aceea pentru multe zile vei avea pace, bucurie si har. " Multumesc, Doamne Iisuse Hristoase, - sa spui - ca in necazuri m-ai crescut si pedepsindu-ma m-ai indrumat pe mine si ai adus la liman sufletul meu. "

Cat despre bataie, aceasta este totdeauna pazitoarea tuturor patimilor. Chiar si demonii se tem si se infricoseaza vazand pe om ca se pedepseste pe sine ca pe un martir pentru dragostea lui Hristos. Cand si cand, atunci cand patimile se ridica impotriva sufletului si vor sa arunce mintea de pe tronul ei, atunci cand fiecare patima isi scoate capul, atunci da semnalul: "Taci, spurcato, pentru ca acum incepe sa lucreze bastonul!"

Vine, de exemplu, gandul care te intristeaza in biserica, soptindu-ti : " De ce sa cante iarasi fratele, si nu eu ? " si insista : " Dar de ce, pentru ca drept si cinstit era ca eu sa cant ! " Tu sa spui : " Diavole, lasa-ma !" si pune mintea ta sa lucreze " rugaciunea " . Din nou se ridica ispititorul si spune cu manie : " Nu se poate, de ce aceasta nedreptate ? " Bine, - spune-i - asteapta putin si-ti arat eu tie de ce ! " Si imediat iesi din biserica si du-te direct in chilia ta. Acolo, ia batul si spune cu manie : " Iata de ce, diavole ! Pentru aceasta. Aceasta este dreptatea pe care o ceri. Primeste " . Si, dupa ce lovesti peste trupul tau, sa spui ca pentru Hristos suferi aceasta durere. Atunci, demonul va pleca infricosat si va veni Hristos, te vei umple de mangaiere, patima te va slabi si vei invata arta biruintei.

Te stapaneste somnul ? Inlatura nepurtarea de grija. Te tulbura mania ? Striveste-ti orgoliul. Te amaraste rautatea, invidia ? La fel. Nu-ti place mancarea ? Se ridica razboiul trupului ? Scoala-te si tu cu putere si lupta impotriva vrajmasilor tai. Ori de cate ori trupul si gandurile isi vor cere dreptul lor si vor intreba " de ce ? " , solutia este batul. " Ori traiesc o singura ora asa cum vrei Tu, Hristoase al meu, ori nu mai exist pe acest pamant. " Astfel sa plangi si sa jalesti, si va veni mila Domnului. Patimile se vor linisti si te vei impaca cu tine insuti, cu Dumnezeu si cu intreaga zidire. Trupul se va da batut,

eu toate cugetele lui, si atunci nu mai este nevoie de bat, pentru ca a invatat sa se supuna duhului.

Am biruit trupul, am rupt multe bete pe coapsele mele. Ca un calau stateam la panda asupra mea. Imi tremura tot trupul atunci cand luam batul in mana. Demonii fugeau, patimile se imblanzeau, venea mangaierea si sufletul se bucura. Aceasta este legea lui Dumnezeu : orice provoaca placere se vindeca cu durere.

De ajuns insa despre aceasta. Daca ai nevoie mai mult, cauta in " Vietile sfintilor " . Citeste acolo sa vezi cu cata duritate se purtau sfintii cu omul cel vechi, cata durere isi provocau, cu voie sau fara voie, pana cand inflorea inlauntrul lor floarea curatiei, a sfinteniei si buna mireasma. Din acest motiv raspandesc buna mireasma sfintele, martiricele si cuvioasele lor moaste.

Capitolul XXIV.

In seara aceea, mi-a aratat Dumnezeu rautatea Satanei

Nu te mira, fiul meu. Asa este monahul. Viata monahului este un martiriu continuu. Dulcele Iisus se cunoaste in necazuri. De indata ce il cauti iti va trimite necazuri. Iubirea Lui este nevointa. Iti da putina miere deasupra, sub care ascunde un depozit intreg de amaraciune. Vine mai intai dulceata harului si urmeaza dupa aceea amarul ispitelor.

Cand doreste sa-ti trimita munci te instiinteaza si iti trimite ca pe un mesager barul respectiv. Ca si cand ti-ar spune : " Pregateste-te ! " Sa astepti de acum momentul cand te va lovi vrajmasul. Asa incepe lupta cea mantuitoare.

Fii atent ! Nu te infricoso. Nu te speria atunci cand vor veni asupra ta " tirurile " vrajmasilor, ci opune-te cu barbatie, ca brav ostas al lui Hristos, ca luptator incercat, ca razboinic viteaz. Viata aceasta este un camp de lupta. Dincolo va fi odihna. Aici exilul, dincolo adevarata patrie.

Opt ani am avut la inceput lupta infricosatoare cu demonii. In fiecare noapte o lupta

inversunata, iar in timpul zilei lupta gandurilor si a patimilor. Veneau cu sabii, topoare, securi, lopeti.

" Pe el cu totii ! " , strigau. Ce pateam !

" Ajuta-ma, Maica Domnului ! " , strigam. Prindeam pe unul dintre ei si ii loveam cat puteam pe ceilalti. Imi rupeam mainile de pereti.

Odata a venit la mine un cunoscut din lume sa ma vada. Noaptea l-am pus sa se culce in coliba mea. Dupa obiceiul lor cu mine, au venit demonii la un moment dat si au inceput sa-l loveasca. El a inceput sa strige infricosat. Se pierduse complet. Am alergat la el si l-am intrebat :

" Ce s-a-ntamplat ?

- Demonii - imi spune. Erau sa ma omoare in bataie.

- Nu te teme - ii spun. Era pentru mine aceasta bataie si in seara aceasta din greseala ai luat-o tu. Nu te nelinisti. "

l-am spus si multe altele pentru a-l linisti, dar n-a fost chip. N-a putut sa mai ramana in acel loc de chin, de martiriu. Infricosat, se uita in dreapta si-n stanga si m-a rugat sa-l las sa plece. L-am dus in miez de noapte pana la Sfanta Ana si m-am intors.

Am fost in Imparatia Cerurilor atunci.

Dupa opt ani de astfel de chinuri, de lovituri pe care mi le administram in fiecare zi mie insumi din cauza razboiului trupului, de post aspru, priveghere si alte nevointe, devenisem ca un cadavru. Am cazut la pat bolnav. Am deznadajduit la gandul ca nu mai exista nadejde sa biruiesc demonii si patimile. Intr-o zi insa, sedeam pe scaunel si s-a deschis usa.

Spuneam rugaciunea mintii aplecat si nu m-am uitat.

Credeam ca cel care a deschis usa este parintele Arsenie. Am simtit dupa aceea o mana peste mine, care ma indemna spre pofta trupeasca. Ma intorc si vad pe demonul desfranarii. M-am repezit asupra lui ca un caine - astfel de invesunare aveam in mine - si l-am apucat. In mainile mele i-am simtit firele de par ca cele de porc. S-a facut nevazut. Locul acela s-a umplut de miros greu. Din clipa aceea a plecat impreuna cu el si razboiul trupului si am devenit ca un prunc neprihanit.

In seara aceea, Dumnezeu mi-a aratat rautatea Satanei. Eram undeva foarte sus, intr-un loc nespus de frumos. Jos se vedea o piata mare si in apropiere era marea. Acolo demonii pusesera nenumarate capcane, pentru ca treceau calugarii. Si intr-adevar, trecand, calugarii erau prinsi in capcane. Pe unul il prindea de cap, pe altul de picior, pe altul de mana, de haine, de oriunde se putea. Iar diavolul adancului avea capul scos din mare si - scotand foc pe gura, pe ochi si pe nas - se bucura nespus si se veselea vazand cum cad monahii. Iar eu, vazand toate acestea, nu incetam a-l ponegri. "Diavole al adancului!, strigam. Astfel ne inseli si ne prinzi in capcane. "

Mi-am venit in fire apoi si aveam bucurie, dar si tristere. Bucurie deoarece am vazut capcanele diavolului. Tristere pentru caderea noastra, a monahilor, si pentru pericolul care ne paste toata viata noastra. De atunci am dobandit mare pace si rugaciune. Dar acela nu a incetat. A ridicat impotriva mea pe oameni. De aceea iti scriu. Sa aveti rabdare si tu si ceilalti frati. E lupta mare in aceasta viata daca vrei sa castigi, nu gluma. Lupta impotriva duhurilor necurate, care nu tintesc in noi cu dulciuri si lucum, ci cu gloanle care ucid sufletul, nu trupul.

Cu toate acestea, nu te intrista. Nu da inapoi. Ai ajutor. Eu te tin, te sprijin. Te-am vazut ieri in somn. Urcam impreuna spre Hristos. Asadar, ridica-te si vino dupa mine.

Atentie insa la capcanele vrajmasilor. Vai de care cade in ele. Nu mai poate scapa usor din mainile lor.

Un lucru este sigur. Diavolul nu poate singur - oricat ar vrea - sa ne duca in iad fara conlucrarea noastra.

Dar nici Dumnezeu nu vrea sa ne mantuiasca singur, daca noi nu devenim impreuna lucratori ai harului pentru mantuirea noastra. Dumnezeu ne ajuta mereu, mereu ajunge la timp in ajutorul nostru, dar vrea noi sa conlucram cu El, sa facem nu mai mult decat ceea ce ne sta noua in putinta.

Imi scrii ca nu ai facut nici un progres si ma intrebi de ce. Pentru ca progresul nu tine numai de puterea omului, chiar daca acesta vrea si se osteneste. Puterea lui Dumnezeu, harul Lui binecuvantat, acesta face totul. Acesta ridica pe cel cazut, acesta vindeca pe cel neputincios.

Sa rugam si noi din toata inima pe Dumnezeu si pe Mantuitorul nostru sa vina, sa ia de mana pe paralytic, sa ridice din morti pe Lazar, sa dea vedere orbilor, sa hraneasca pe cel flamand.

Capitolul XXV.

Simturile inceteaza si cel ce se roaga este rapit in vederea cea duhovniceasca

Ceea ce ai gustat tu, fiul meu, in rugaciunea ta in noaptea aceea este lucrarea harului. Sa ceri de la Domnul sa ti-l mai trimita.

Cunosc un frate care intr-o zi a trecut prin multe ispite si toata ziua aceea a petrecut in lacrimi, fara sa guste deloc linistea. Dupa apusul soarelui, sezand el pe o piatra, privea biserica Schimbării la Fata din varful Muntelui si plangand se ruga cu durere si spunea : " Doamne, asa cum Te-ai schimbat la fata pentru ucenicii Tai, schimba-Te la fata si in sufletul meu. Fa sa inceteze patimile, linisteste inima mea cea tulburata ! Da rugaciune celui ce se roaga Tie si pazeste mintea mea cea sloboda ! " Si in timp ce spunea el acestea oftand, a venit dinspre biserica o usoara adiere de aer plina de bun miros, care i-a umplut sufletul de bucurie, de lumina si de dragoste dumnezeiasca. Si a inceput in

inima sa lucreze ca o dulceata de miere rugaciunea cea neincetata. Sculandu-se apoi, a intrat in adapostul sau, pentru ca se inserase deja. Si aplecandu-si capul pe piept, a inceput sa se hraneasca cu dulceata care izvora din rugaciunea ce-i fusese data. Si deodata a fost rapit in vederea cea duhovniceasca (theoria), fiind cu totul in afara de sine, fara a mai fi inconjurat de pereti si de stanci. In afara de orice vointa, intr-o linistire de nedescris, in lumina abundenta, o largime fara de margini. Fara de trup. Iar in mintea lui numai acest gand era : sa nu se intoarca in trup, ci sa ramana pentru totdeauna acolo unde era.

Aceasta a fost prima vedenie pe care a vazut-o acel frate dupa care iarasi si-a venit in sine si a continuat lupta ca sa se mantuiasca.

Aici am intrerupt putin. Ma intorc si, amintindu-mi cele spuse mai sus, reinnod firul rupt...

Cele doua feluri de rugaciune sunt bune. Desi cel de-al doilea, cu cuvinte, este mai riscant, este insa si mai roditor. Eu le folosesc pe amandoua in fiecare seara. Intai cu cuvinte, si dupa ce obosec si nu aflu rod, atunci inchid mintea mea in inima.

Am cunoscut un frate care, atunci cand avea douazeci si opt - treizeci de ani isi tine mintea in inima sase ore pe zi, nelasand-o cu nici un chip sa iasa de acolo de la noua seara pana la trei noaptea. Avea un ceas care batea orele. Se uda leoarca de sudoare. Dupa aceea se scula si se ocupa cu celelalte datorii ale sale.

Deci, in putine cuvinte : pentru a-si castiga libertatea, omul trebuie sa-si biruiasca trupul si sa nu-si dea votul sau mortii.

Acolo unde se face cu cuvinte, rugaciunea se face tot tainic, nu rostita cu vocea. Ea se cheama cerere, implorare. Cel care vrea sa faca rugaciune de cerere va incepe astfel : " Dumnezeu ne vazut, ne ajuns cu mintea, Tatal, Fiul si Sfantul Duh, singura putere si singurul ajutor al oricarui suflet, singur bun si iubitor de oameni, viata mea, bucuria si pacea... " si va continua suficient de mult aceasta rugaciune improvizata. Si daca harul va lucra, atunci imediat se deschide usa si ajunge la poarta cerului, iar rugaciunea se ridica la cer ca un stalp sau ca o flacara. In clipa aceea se intampla schimbarea. Iar

daca nu lucreaza harul si mintea se imprastie, atunci o inchide in inima cu multa paza. Aici mintea se linisteste ca intr-un cuib si nu mai rataceste, intrucat inima este loc de inchidere si de paza a mintii.

Iar cand se intampla schimbarea, aceasta se savarseste in timpul rugaciunii de cerere. Atunci, coplezit fiind de har, se umple de lumina si de bucurie fara de margini. Pentru cel cuprins de har, neputand sa cuprinda focul dragostei, simturile inceteaza si acesta este rapit in vederea cea dumnezeiasca (theoria). Pana aici au fost miscarile vointei omului. De aici inainte acesta nu se mai stapaneste si nici nu se mai cunoaste pe sine, deoarece s-a unit cu focul, s-a transfigurat in intregime, a devenit dumnezeu dupa har.

Aceasta este impreuna petrecerea cu Dumnezeu, in care dispar zidurile despartitoare si omul respira un alt aer, cel al mintii, liber, plin de buna mireasma a Paradisului. Apoi, din nou, putin cate putin, se retrage norul harului si se intareste vasul de lut ca ceara si revine in sine ca si cand ar iesi dintr-o baie : curat, usor, transparent, placut, dulce, moale ca bumbacul, plin de intelepciune si de cunoastere.

Acela care doreste acestea trebuie sa infrunte moartea clipa de clipa.

Capitolul XXVI.

Prea Cuvioasa Maica Stareta si sora in Hristos.

Ma rog pentru sanatatea fratiei tale, care este atat de pretioasa pentru obste.

Binecuvantata Maica Stareta ! Astazi am primit scrisoarea fratiei tale si am citit cele scrise in ea. Daca imi scrii ca va fi spre folos, cred in cuvintele fratiei tale si las deoparte voia mea, dorind ca fiecare cuvint sa va fie de folos si spre mantuirea sufletului.

Asadar, deschide-ti urechile si primeste cuvintele mele.

Noi, sora, cand am venit la Sfantul Munte nu ne-am inchis intr-o casa, asa cum obisnuiesc multi sa faca.

Ci am cautat, am strigat, am plans. Nu am lasat munte sau pestera neumblata cautand indrumator neratacit, ca sa ascultam cuvintele vietii, nu cuvinte zadarnice, neroditoare. Nu am lasat nici un parinte eremit de la care sa nu luam fie si un pic de folos.

Un parinte de nouazeci de ani ne-a spus ca statea intr-un varf de munte de saptesprezece ani. Cadeau fulgerele pe langa el zdrentuindu-i hainele, dar a indurat cu rabdare nemarginita.

Altul ne-a spus ca a dat anafura la pustnici sfinti goi care se faceau nevazuti. Un altul ne-a spus ca ii impartasea pe acestia la Liturghia de la miezul noptii. Un rus statea de ani multi intr-un varf de munte si la fiecare zece ani se intalnea cu un alt pustnic. Cand l-am intalnit noi, astepta sa-l revada. L-am fi vazut si noi, dar n-a mai venit. Murise probabil in pustie.

Toti acestia raspandeau mireasma de bun miros, ca sfintele moaste. Auzind si vazand toate acestea, se aprindea in mine tot mai mult flacara. Ii intrebam cum mananca, cum se roaga, ce au vazut, ce au simtit, ce vad cand sunt in pragul mortii. Unui vazuse pe Maica Domnului, altul vazuse in timp ce-i iese sufletul un inger. Dar si acum se intampla aceste lucruri. Sunt parinti care inainte de moarte au vedenii si vad cum ii ia Dumnezeu in liniste. Atunci cand auzeam ca sta sa moara vreunul, alergam ca un insetat sa aud ce spune.

De la acesti sfinti am luat " randuiala " si " tipic " cum sa pasesc in viata. Acestia m-au indrumat. Nu spun nimic de la mine.

Stiam si casa care se zice " a Parintelui " , pe parintele care pescuia, pe Papa Neofit care facea engolpioane si pe multi altii. Cautam sa vad unde este viata, unde pot sa aflu folos pentru suflet. Acolo unde tezaurul se inchide in casa lui Dumnezeu, se face foamete pentru ca nu se mai aude Cuvantul lui Dumnezeu. Se sting faciile si pasim intru intuneric. Cuvant care mantuieste se aude foarte rar. Numai vorbarie si cleveala. Fiecare vrea sa invete pe celalalt. Rar se intalneste cineva care sa-si dea viata pentru adeverirea Evangheliei, continuand viata Sfantilor Parinti. Frica mare de ispite si

mandrie fara margini prin cuvinte. Dar sa le lasam pe ale noastre, Binecuvantata Maica Stareta. Cum traieste fiecare, asa vorbeste. Asa vad, asa vorbesc. Toti au dreptate.

Cand cineva ratacesta de la drumul sau, pentru ca a schimbat drumul si alt drum nu mai stie, vrea ca si altii sa mearga pe drumul pe care merge el. Daca altcineva ii spune ca este un drum mai scurt, acela ii va spune : " Te inseli, alt drum nu mai este. Si aceasta doar pentru faptul ca el nu-l cunoaste. De aceea are dreptate. Ceea ce vede, ceea ce considera el, din ale sale spune si judeca.

Noi, care ne-am inchis ca sa traим in isihie, - pentru ca asa am invatat de la inceput - intainim impotrivirea tuturor. Sau, mai curand, ispita o aduce in asa fel incat acestora sa nu le placa vazand pe cineva ca se ingrijeste pentru mantuirea sa in neamul acesta. Domnul sa indeparteze aceasta si sa miluiasca pe toti fratii pentru cele ce spun si judeca. Eu le las toate in grija lui Dumnezeu si invat sa indur fara cartire cele ce au sa vina.

Sa vorbim acum despre rugaciune, asa cum ai cerut.

Cred, buna mea Stareta, ca esti mult nedreptatita. Nu era fratia ta pentru atatea griji, ci pentru liniste. Prin urmare, daca vrei sa-mi dai ascultare gasesc ca este bine sa le micsoram proportional pe amandoua : si fapta, si isihia. Pentru ca fara isihie harul nu ramane. Iar fara de har omul este zero.

Asa ca roaga pe parintele sa-ti dea o chilie separata ca sa petreci in isihie acolo. Pana la pranz sa primești sa stai de vorba. Apoi, dupa ce mananci, sa te culci pana seara si sa nu le ingadui sa te deranjeze pana dimineata chiar daca ia foc manastirea. Cand te scoli, chiar daca este inca ziua sau apus de soare, sa citesti singura, sa-ti faci canonul si cand se intuneca bei o cafea si sa incepi priveghiul, sa incepi rugaciunea.

Scopul este ca sa misti harul. Sa-l determini sa lucreze. Daca lucreaza harul, aceasta este totul.

Iata cum fac eu : intai incep cu Pavcernita si Acatistul. Dupa ce termin, incep rugaciune cu cuvantul la Domnul Hristos, la Maica Domnului, dupa cum imi vin in minte:

" Preadulcele meu Iisus, lumina sufletului meu, singura iubire, singura bucurie, pacea cea adevarata... " Spun multe si cu durere. Apoi, catre Maica Domnului. Iar Dulcea noastra Maicuta ne arata multa dragoste. Fie dar sa o aveti intotdeauna pe buze. Dupa ce se linisteste mintea, se indulceste sufletul, te asezi si spui cu mintea rugaciunea, asa cum imi scrii, pana cand se apropie somnul. Atunci iarasi incepi sa canti incet-incet cu multa dulceata si sa slavesti pe Stapanul Hristos, pe Preacurata Maica Sa. Spui incet, cu claritate : " Lumina lina... " , " Cine este Dumnezeu mare... " , " Sfinte Dumnezeule... " si altele pe care le stii. Apoi, cu tot sufletul : " Nascatoare de Dumnezeu Fecioara, bucura-te... " Cuvine-se cu adevarat... " , " In Marea Rosie... " si altele ca acestea. Daca nu trece somnul, atunci mai spui : " Bratele parintesti... " , " Am vrut cu lacrimi sa te spal... " , catre Nascatoarea o cantare, si orice altceva iti mai amintesti. Spune toate acestea in trezvie, cu evlavie, sezand pe patul tau, cerand mila si indurarile lui Dumnezeu. Si astfel, daca nu va lucra harul la cuvintele tale, va lucra la rugaciunea mintii, iar daca nu... somnul.

Nu lasa niciodata lectura individuala, pentru ca aduce mult folos. Iei astfel exemplu de la sfinti. Vezi ca in oglinda greselile tale, lipsurile tale si iti indreptezi viata. Citirea este lumina intru intuneric.

In felul acesta vei si mai de folos surorilor decat te-ai ostentat toata ziua. Dupa aceea, scoala-te. Daca vrei, mergi la biserica. Iar daca ramai singura, fa-ti cu ajutorul metaniilor slujba si odihneste-te. Asa vei reusi sa-ti pastrezi si sanatatea si de folos sufletului vei fi, iar surorilor vei fi ca o faclie aprinsa. Altfel imbatranind in strigate si galagie, vei pierde de tot rugaciunea.

Asadar, sora mea cea buna intrucat ai incercat isihia si vietuirea cu multi, ai cunoscut folosul amandurora. Mergi inainte cu amandoua si sa-ti fie tie bine. Ingrijeste-te, totusi, atat cat poti, sa te retragi in isihie si sa fugi de cei din afara, odihnindu-te.

Capitolul XXVII.

Pentru Dumnezeu alerg, nu pentru oameni

Imi scrii de staretul tau ca vrea sa vina la Sfantul Munte pentru inchinare. Lucru bun si sfant are de gand sa faca. Cat despre mine, sa nu tina seama ca ma cunoaste sau ca exist in aceasta viata, intrucat traiesc in retragere desavarsita, cu alta randuiata decat cea obisnuita. Este greu sa ma intalneasca. Poarta mea este inchisa de obicei si se deschide numai la anumite ore. Daca vrea sprijinul fratilor, pentru aceasta pot sa-l ajut. Dincolo de randuiata pe care o am, adica sa deschid usa, sa vorbesc, sa pierd rugaciunea si isihia, nu inteleg in nici un fel. In afara de mare nevoie la o ora pe care eu o stabilesc, pentru ca orele imi sunt toate masurate. Trebuie sa cantaresc mult pentru a renunta la ceva in vederea vreunei convorbiri de o ora-doua, noaptea. Toate acestea ti le scriu pentru a ma explica, nu pentru a fi rau inteles. Eu asa obisnuiesc in toate lucrurile mele: sa vorbesc si sa faptuiesc totul cu multa claritate. Ca-n oglinda; cu cuvantul, cu fapta. si cu gandul. Pentru a nu lasa loc nimanui sa inteleaga altceva. Au venit multi; din diferite parti, fara sa stie randuiata pe care o avem. Si pentru ca nu i-am primit, s-au scandalizat. Chiar si vecinii mei sunt impotriva mea pentru ca nu le deschid atunci cand vin. Eu insa nu stau inchis pentru a scandaliza pe parinti. Ci pentru ca dupa atatia ani de experienta am inteles ca nu ai nimic de folosit din toate aceste "semne de dragoste", ba mai mult, iti strici sufletul - am inchis pentru totdeauna poarta pentru toti si m-am linistit. Acum nu deschid la nimeni, oricine ar fi. Nici nu am o camera in plus pentru a gazdui pe cineva. Daca vine totusi cineva de departe, trebuie sa vina in timpul cat sunt la treaba fratii, dimineata, si, daca este nevoie, sta in camera preotului. In toate sambetele si duminicile si de sarbatori avem Sfanta Liturghie, si atunci vine preotul sa slujeasca si sa ne impartasim. Acestea pentru ca sa nu se dea nastere la neintelegeri. Eu caut spre Dumnezeu, nu caut spre oameni, chiar daca ma injura, chiar daca ma batjocoresc, ma vorbesc de rau, chiar daca imi necinstesc numele, chiar daca zidirea intreaga se va porni sa strige impotriva mea. Caci am vazut si am trait in multe feluri. Daca harul lui Dumnezeu nu lumineaza pe om, cuvintele pe care acesta le vorbeste, oricat de multe ar fi, nu sunt de nici un folos nimanui. Sunt auzite pentru moment si in clipa urmatoare cel ce le aude se intoarce iarasi ca un captiv la ale sale. Daca insa o data cu cuvantul va lucra si harul, atunci imediat se petrece schimbarea cu voia cea buna a omului, incat se schimba in chip minunat viata lui din clipa aceea.

Aceasta se intampla cu cei care nu au auzul si constiinta impietrite. Cat despre cei care, auzind, raman tot in neascultare si in voia lor cea rea, acestora chiar daca le vorbesti continuu zi si noapte, chiar daca iti deserti toata intelepciunea Parintilor in urechile lor, chiar daca faci minuni in fata ochilor lor, chiar daca intorci Nilul inapoi, acestia nu vor avea nici picatura de folos. Ei doresc numai sa vina, sa stea de vorba, sa le treaca timpul, sa le fuga plictisul. Din acest motiv le inchid poarta. Sa ma folosesc macar eu prin rugaciune si isihie. Pentru ca rugaciunea cea pentru toti este ascultata intotdeauna de Dumnezeu, iar indelunga vorbire este intotdeauna neplacuta lui Dumnezeu, oricat de duhovniceasca ar fi. Dupa Sfintii Parinti, indelunga vorbire inseamna a-ti petrece timpul tau cu cuvinte fara sa faci cuvintele tale fapte.

Asadar, nu ascultati ce spun cand oameni fara de simtire vorbesc astfel de lucruri. Cine n-a incercat un lucru este nevoie sa-l incerce, si prin experienta lui proprie va invata si va afla ceea ce ii lipseste. Experienta nu se poate cumpara, nici nu se imprumuta. Ea se dobandeste de fiecare in parte, in functie de osteneala, de sudoarea si de sangele pe care le va da pentru a o dobandi.

Credeti-ma, surorilor, ca in vietuirea monahala este nevoie de multa osteneala. Eu nu incetez ziua si noaptea sa strig si sa cer mila lui Dumnezeu. Cu toate acestea, mereu sunt aproape de desnadejde, ca nimic lucrand si niciodata reusind sa pun " inceput bun ". Ba chiar, in fiecare zi punand inceput, ma aflu mincinos si pacatos. Voi insa urmati fecioarelor intelepte si priveghind neintrerupt strigati cu mintea, cerand mila dumnezeiasca. Pentru noi a venit sfarsitul. S-a sfarsit poate pacea. Suntem impreuna cu cei morti. Asadar, siliti-va. Sunt de ajuns cele ce am spus pana acum. Am sa va mai scriu si alta scrisoare daca vor da roade cele ce v-am scris aici si daca veti arata dorinta. Imi pare rau de mama maicii celei mici, care carteste si vorbeste rele, dupa cum imi scrieti. Multe mame si-au pierdut copiii din cauza cartelii, pentru ca nu i-au dat lui Hristos cu tot sufletul. Cele care ii dau cu toata inima se mantuiesc, iar celelalte raman departe.

Voi insa aveti rabdare si nu va intunecati de spusile lor. Timpul, cu ajutorul lui Dumnezeu, le va vindeca. si aceasta, o data cu trecerea timpului, se va intoarce la Dumnezeu si-i va para rau de ceea ce spune si face acum. Are nevoie de multa ingaduinta, de dragoste nefatarnica si de multa tacere din partea voastra. Orice ar

spune, cuvintele voastre sa fie masurate. Cand vorbiti, sa aveti rugaciunea mintii, astfel incat cuvintele voastre sa fie imbracate cu putere de sus. Iar fratia ta, Binecuvantata Maica Stareta, toate randuieste-le in lacrimi si rabdare multa.

Capitolul XXVIII.

Catre o monahie care a primit haina cea sfanta si ingereasca

Am primit scrisoarea ta, mielusea a lui Iisus, si in timp ce o citeam am patruns in adancul sufletului meu. Si de bucurie nespusa m-am ridicat de indata si, plecandu-mi genunchii, mi-am ridicat mainile la cer. Si ce sa-ti spun? Limba se grabea, buzele se miscau intr-una, iar mintea mea teologhisea fara incetare. Si din ochi imi curgeau lacrimi neintrerupte. " Multumesc Tie, - spuneam - dulce suflare, viata sufletului meu, lumina mintii mele, mangaierea inimii mele, dulcele meu Iisus. Iti multumesc, iubirea mea cea prea dulce, Iisuse Cel prea mult dorit, ca nu ai lepadat umilele mele rugaciuni, ci ascultand glasul meu te-ai milostivit spre fiica mea cea mica." Si iata, numai dupa doua zile de la incercarea prin care a trecut, primeste shima monahala. Devine un om nou. Moare cel vechi. Isi schimba numele. Poarta vesmant de nunta. Ii sunt iertate pacatele. Se fagaduieste in fata ingerilor. Este scrisa in ceruri. Inceteaza a mai avea parinti si rudenii in lume. Paraseste cele de jos si cauta la cele de sus. Se uneste cu cele de sus, numai acelea gandeste. Nu mai are nici un fel de vointa proprie, nici iubire de sine si nici vreo putere asupra trupului sau. Se leapada de toate si se agata de grumazul maicii starete pana la cea din urma suflare. De acum, niciodata nu va mai intreba ce face cel de langa ea, ci va cauta mereu linistea. Lucreaza neincetat rugaciunea mintii. Are lacrimi neintrerupte in ochi. Limba de miere si vorba masurata. Trup neprihanit. Minte curata si fara imaginatie. Rugaciune neraspandita. Pace continua. Ascultare desavarsita. Iubire inflacarata catre Mantuitorul Hristos, care arde continuu fara sa se stinga. Numai sunetul numelui lui Hristos daca aude, sufletul se strange, se indulcise buzele si se trezeste omul cel dinlauntru. Privilegiu dumnezeiesc, sa miste inima la auzul numelui celui iubit. Si fie in trup, fie in duh, din aceasta inima izvoraste dulceata iubirii.

Cand harul face stravezie stralucirea dumnezeiasca a Duhului, atunci omul in intregime

devine ca nebun si, precum dumnezeiescul David, se veseleste si dantuieste tainic in fata icoanei dumnezeiesti, precum acela in fata chivotului.

Iata deci, fiica a lui Iisus, de ce imediat ce am citit scrisoarea ta, dupa ce am facut rugaciune pentru tine, iti scriu raspuns plin de bucurie si de desfatare duhovniceasca. Iar duminica, - acum se lumineaza pentru ziua de vineri - in ceasul in care tu vei depune voturile pentru a primi shima ingereasca, voi fi si eu prezent cu duhul, cantand " Bratele parintesti ... " si, in timpul privegherii de toata noaptea ma voi ruga pentru tine si pentru toate surorile din obste. De indata ce vei primi scrisoarea, scrie-mi ca sa-mi spui numele tau cel cu adevarat ceresc, pentru ca sa-l stergem pe cel vechi si sa-l punem pe cel nou in locul lui. Ingrijeste-te ca viata ta sa fie ingereasca, pentru ca de acum esti trecuta in cetele ingerilor pentru a slavi si a lauda pe Dumnezeu in trup si in duh.

Capitolul XXIX

Binecuvantat este Dumnezeu, Cel care ridica pe muritori cu trupul in imparatia celor netrupesti

Unde vrea Dumnezeu se biruieste randuata firii si cel care vrea sa ridice Crucea lui Hristos isi biruieste firea. Cu adevarat mare este puterea si harul shimei monahale. Bucura-te si te veseleste, copilul meu iubit, impreuna cu obstea sfintilor si cu mireasma cea duhovniceasca. Bucurati-va, fecioare intelepte intru Domnul, ca v-ati invrednicit de pe pamant de aceasta vietuire ingereasca. Binecuvantat este Dumnezeu, Cel ce face pe ingerii Sai duhuri. Binecuvantat este Dumnezeu, Cel ce ridica imparatia celor netrupesti.

Ma rog, copiii mei, si implor din adancul sufletului pe Dumnezeu ca dumnezeiescul har, cel ca o suflare de mir, sa sufle mereu ca o adiere usoara cu suflare dumnezeiasca binemiroitoare, raspandind intre voi mireasma, suflete cuvioase, sfintind trupurile voastre nevoitoare.

Va rog mult, purtati de grija sufletelor voastre. Niciuna sa nu se asemene celei dintai mame, Eva, ci toate sa fiti vrednice fiice ale Fecioarei Maria. Aceasta a spus: " Iata

roaba Domnului !" si a devenit Maica lui Dumnezeu si Stapană ingerilor. Rodul pantecelor sale, dulcele Iisus, prin ascultare iarasi a fost ridicat pe Cruce si coborand la iad a vindecat rana cea mare, neascultarea. Intelegeti deci de aici puterea tainei. Shima monahala este Cruce, asemenea Crucii pe care a purtat-o Hristos mantuindu-ne. Asa ca noi, imbracand haina monahala, imbracam vesmantul ascultării si, luand aminte la ascultare fara incetare, mergem dupa asemanarea cu Hristos.

Va mai spun si urmatorul cuvânt: sarcina ascultării este socotita ca incununarea tuturor celorlalte virtuti, asa cum Crucea este incununarea Patimilor Domnului. Si precum talharul a intrat in Rai prin mijlocirea Crucii, asa si noi prin ascultare ca si prin Cruce vom intra in imparatia cerurilor. Iar cei care nu fac ascultare vor ramane, desigur, in afara imparatiei.

Asadar, calea este fericita; siliti-va. Fiti cu grija si rugati-va sa nu intrati in ispita. Cine nu are smerenie, nu face ceea ce i se spune si devine rob al demonilor. Si vor fi cele din urma zile ale sale intristare si durere in fata oamenilor.

Va scriu acestea in putine cuvinte pentru a avea frica de Dumnezeu si pentru a face ascultare de maica stareta. Prin ea aveti de-a face cu Dumnezeu, care cere ascultare spre mantuirea sufletului.

Cat despre shima despre care imi scrii, aceasta a fost aratata de inger dumnezeiescului Pahomie. In primii ani ai crestinismului, toate cele care alegeau sa traiasca in feciorie - asa cum faceti voi acum - erau puse la incercare timp de trei ani, dupa care pregateau cununa de flori mirositoare. Apoi arhiereul le citea rugaciuni, asa cum se citesc acum la calugarie, pentru a deveni mirese ale lui Hristos. Cand mureau, aceste cununi erau puse impreuna cu ele in mormant.

Acum, imbracarea shimei este taina ca si cea a cununiei. Tu porti shima in locul cununiei, pentru ca te logodesti cu Hristos fagaduind feciorie pentru toata viata. La cununie mirii poarta cununii, fagaduind intelepciune si credinciosie unul celuilalt pana la sfarsitul vietii. Pot acestia sa dea cununiile pentru o alta casatorie dupa aceea? Nu. Iar atunci cand mor le arunca in mormant.

Deci, tu cum dai cununa ta sa se incununeze altul? Cum dai shima ta sa se calugareasca altcineva cu ea? Sa nu se mai intample.

Acum, sa trecem la alta tema.

Imi scrii ca ma obosesti mult cu intrebarile tale. Eu iti spun ca de atunci de cand ai intrat in aceasta fericita manastire, daca vei face ascultare pana la sfarsit, ascultare desavarsita, si tu vei fi fericita. Biruieste-ti cugetul, egoismul, mandria cu jugul lui Hristos si eu voi fi totdeauna alaturi de tine.

De cand ai intrat in manastire iti urmaresc mersul tau duhovnicesc. Particip la necazurile si la bucuriile surorilor tale. Din moment ce ma ingrijesc de atatia si atatia, pentru care nu incetez a ma ruga si a scrie, nu ma voi ingriji de voi, care sunteti fiicele mele adevarate? Cu atat mai mult cu cat de la duhovnicul meu am aceasta ascultare. Ajunge numai sa aveti incredere si dragoste in mine ca intr-un frate al vostru duhovnicesc pentru a va folosi duhovnicesc. Fata mea nu ati vazut-o niciodata. Cu cuvintele mele nu va voi vatama nicicum. Ma voi ingriji din tot sufletul meu ca sa va fiu de folos. Daca nu veti putea implini ceva din ceea ce va spun, voi cobori mai jos. Cat veti putea urca, acolo ma voi opri. Ca sa puteti sa ajungeti.

Numai sa va rugati si voi pentru mine. Multi sunt cei care imi cer ajutorul. Si pe cati ajut le port ispitele. Slava Domnului pentru toate.

Daca veti auzi cuvinte nepotrivite impotriva mea, sa nu le credeti, ci cu dragoste frateasca sa ma intrebali: " Uite ce ne-au spus, uite ce am auzit ". Si eu, cu toata sinceritatea, cu frica de Dumnezeu, va voi spune adevarul. Minciuna n-am sa va spun niciodata.

Eu n-am sa va cer nimic material, nu am nevoie de sprijinul vostru material, ca sa ziceti ca va iubesc din interes. Pentru sufletele voastre spun toate acestea. Eu iubesc pe toti. Cu toti doresc sa ma port - si le vorbesc - in asa fel incat sa creada cu adevarat ca sunt cu fiecare dintre ei. Nu deznadajduiesc pe nimeni, chiar daca vad ca rataceste. Sa fim atenti ca sa nu devenim prilej de sminteala pentru ceilalti. Daca nu putem

intoarce pe cel ratacit, cel putin sa luam aminte sa nu ratacim si noi. Va rog sa cereti cu dragoste fratilor sa se pocaiasca. Exista speranta ca intr-o buna zi sa se faca bine si cu sufletul insanatosit sa intre in Rai, ca sa crape demonii care iau multe feluri ispitesc neincetat pe oameni.

Capitolul XXX

Fara voia lui Dumnezeu nici nu ne imbolnavim nici nu murim

" Frica de Dumnezeu este inceputul intelepciunii " - spune inteleptul Solomon si cu el sunt de acord Parintii. Iar eu spun: " Fericit, de trei ori fericit este barbatul care se teme de Domnul ".

" Din aceasta frica dumnezeiasca se naste credinta in Dumnezeu. Aceasta il face sa creada din tot sufletul ca daca el s-a dedicat intru totul lui Dumnezeu, atunci si Dumnezeu va avea grija de el intru toate. Si in afara de hrana si acoperis - spre care iarasi Acesta il determina - alta grija nu are. Ci se supune in toata simplitatea voii Domnului, caruia li urmeaza.

Cand se va inradacina aceasta credinta in suflet se va desfiinta deplin cunoasterea aceea care da nastere la indoiala in toate si face sa se micsoareze credinta, iar uneori o face chiar sa dispara, intrucat are puterea firii din care se hraneste. Daca insa va invinge credinta in urma multor incercari, atunci se naste - sau, mai curand, i se daruieste cunoasterea duhovniceasca, care nu sta impotriva credintei, ci cu aripile sale zboara si cerceteaza adancurile tainelor. Si vor fi acestea doua, credinta si cunoasterea, cunoasterea si credinta, surori nedespartite.

Sa cercetam noi, cei care ne-am dedicat lui Dumnezeu, daca este credinta cea care ne stapaneste sau este cunoastere. Daca lasi totul in seama lui Dumnezeu, ai inteles ceea ce este credinta si vei afla fara indoiala ajutor la Acesta. Atunci, de mii de ori daca vei fi incercat si ispitit de Satana, pentru a-ti lua credinta, tu sa preferi de mii de ori sa mori decat sa dai ascultare cunoasterii. Astfel ti se va deschide poarta tainelor. Si te vei minuna intelegand ca mai inainte erai legat cu lanturile cunoasterii iar acum zbori cu

aripi dumnezeiesti deasupra pamantului. Si respiri alt aer, al libertatii, de cate ceilalti sunt lipsiti.

Iar daca vezi cunoasterea ca te stapaneste si te pierzi la cel mai mic pericol si deznadajduiesti, atunci sa stii ca nu ai inca credinta, ca nu ai inca nadejde deplina in Dumnezeu, care poate sa te scape de la orice rau. Ingrijeste-te sa te indrepti ca sa nu fii lipsit de un astfel de lucru bun.

la aminte acum la ceea ce iti voi spune:

A venit la noi odata un calugar care fusese in Elvetia pentru ca suferea de trei boli groaznice nevindecabile. Cheltuiuse multi bani si multe medicamente. Era bogat. Cineva i-a spus sa vina la mine si sa-mi spuna gandurile sale. Mi-a fost mila de el. I-am spus ca o sa se faca de indata bine, numai sa creada ca Dumnezeu poate sa-l vindece. Daca ar fi sa va scriu toata istoria, cat m-am chinuit sa-l conving, ar trebui sa va scriu patru coli cel putin. Nici nu voia sa plece, nici nu se lasa convins. Pana cand Dumnezeu a lucrat si a auzit acela o voce in chip omenesc : " De ce nu asculti, ca sa te faci bine? " Si asa s-a vindecat. Eu ii ceream sa manance ceea ce medicii spuneau ca daca mananca va muri si sa-si pun toata nadejdea in Dumnezeu. In felul acesta ii ceream sa paraseasca cunoasterea si sa urmeze credintei. In loc sa manance de zece ori pe zi, cum i se spunea, i-am spus sa manance o singura data si sa-si puna nadejdea in Dumnezeu. Numai trei zile l-a incercat Dumnezeu si a fost de ajuns. Iar eu ma rugam pentru el cat puteam. Noaptea, am vazut in somn doi serpi infricosatori care il cuprisesera sa-l omoare. Unul i se incolacise in jurul gatului iar el striga cu tipete salvatice sa-l scap. M-am luptat cu salvaticiunile si le-am omorat, apoi m-am trezit. Atunci a venit la mine si mi-a zis: " M-am facut bine. Sunt ca un nou nascut !" Si intr-adevar, trupul lui se refacuse ca trupul unui prunc. Medicamentele, pastilele si injectiile le-a aruncat intr-o prapastie. Si a trait deplin sanatos, mancand numai o singura data pe zi.

Vedeti, dar, cate lucreaza credinta ? Sa nu credeti ca eu am facut ceva. Nu. Nu am o astfel de putere. Credinta este aceea care are putere sa savarseasca astfel de minuni. Ascultati iarasi:

O calugarita mi-a scris ca este suferinda si ca daca nu va face operatie va muri. Eu ii scriu si ii spun contrariul. Acea iarasi imi scrie ca doctorul i-a spus ca daca nu se va opera in nu stiu cate zile va muri. Eu iar ii scriu: " Ai credinta ! Lasa totul in grija lui Dumnezeu ! Prefera mai curand moartea ". Mi-a raspuns dupa un timp ca s-a facut bine.

Vedeti? De nenumarate ori am incercat acest lucru. Cand pui moartea in fata ta si o astepti in fiecare clipa, aceasta fuge departe de tine. Cand iti este frica de moarte, atunci aceasta te urmaraste continuu. Am inmormantat trei tuberculosi nadajduind ca se va lua boala si la mine. M-am imbracat cu haina unui muribund, dar moartea fugea la cei care se temeau de ea. Sunt bolnav de o viata intreaga. Nu am luat nici un medicament. Am mancat ceea ce era contraindicat insistent. Si unde-i moartea ?

Va scriu toate acestea pentru ca iubiti desavarsirea. Cei din lume nu pacatuiesc savarsind cele ce tin de cunoastere, pentru ca nu cauta alta cale. Vreau sa va spun, dupa toate acestea, ca fara voia Domnului nici nu ne imbolnavim nici nu murim. Sa fuga de la noi putina credinta.

Mai intai cunoastem pe Dumnezeu drept Creator al oricarui lucru bun, Tata si Proniator. Trebuie sa credem in Acesta din toata inima noastra. Dupa aceea Il vom iubi simtind multele Lui binefaceri. Cand iubim pe Dumnezeu din toata inima noastra ca Ziditor, atunci vom iubi si pe aproapele nostru ca pe noi insine, intelegand ca suntem toti frati dupa fire lui Adam si dupa har lui Hristos. Cu toate acestea, omul duhovnicesc nu trebuie sa tina seama de rudenia trupeasca, din moment ce s-a consacrat lui Dumnezeu, ci de rudenia duhovniceasca. Deoarece trupul, barbatesc si femeiesc, este pentru inmultire, de care noi ne-am lepadat si am urcat mai sus. Prin urmare, ca oameni duhovnicesci ce suntem, trebuie sa vedem duhovnicesc. Sufletul nu este barbatesc sau femeiesc, nici tanar sau batran, ci harul lui Hristos peste toate. Lasati mintea voastra libera - nu o inchideti sub lege, din moment ce suntem sub har - ca sa vada cat de mare este taina care se ascunde in cuvintele se care vi le spun. Sa guste din dragostea nevinovata si dumnezeiasca, si sa zburde in vederea singurului Dumnezeu, a bunului nostru Tata.

Daca toti suntem frati, suflare a lui Dumnezeu, suflare dumnezeiasca, si Datatorul de viata Parintele nostru este intru noi, toate faptele noastre, miscarile, gesturile sunt judecate de ochiul Lui. Si inainte de a te misca tu, inainte de a gandi tu ceva bun sau rau, aceasta suflare, sufletul ca insuflare a lui Dumnezeu, Il anunta pe Dumnezeu. A vazut, anticipand, ce vei face, si abia dupa aceea tu vei face mascarea sufletului sau a trupului.

Acum ia aminte la spusesele profetului: " Am vazut pe Domnul meu inaintea mea pentru totdeauna ". Ochii sufletului tau sunt oare totdeauna deschisi, sau crezi ca, deoarece nu vezi tu aproape pe Dumnezeu, nu te vede nici Acela ? Sau crezi ca poti face ceva pe ascuns de Dumnezeu, intrucat mintea ta este inchisa ? Acela Se intristeaza si Se face ca nu vede, insa te vede, iti reproseaza putinatatea credintei si intunecimea mintii. Nu stii oare ca Hristos devine in fiecare vindecarea oricarei nevoi? Adica hrana duhului, apa celui insetat, sanatate celui bolnav, imbracaminte celui gol, voce celor care canta, cercetare celui care se roaga, tuturor toate spre mantuire. Crede, fiule, in toate case patimim, in toate Hristos este cel mai bun doctor al sufletului si al trupului. Este suficient numai sa te lepezi deplin de tine insuli, sa ai credinta desavarsita si daruire fara nici o ezitare. Daca dulcele Iisus este atat de bun, milostiv, de ce sa deznadajduiesti ? Noi ii cerem atat de putin iar Acesta ne da atat de mult ! O raza de lumina numai daca cerem, Acesta ne daruieste Lumina intreaga, Adevarul, iubirea. Smereste-te si orice nadejde a ta sa o ai in Acesta. Crede-ma ca spun adevarul: de cand am devenit monah, ori de cate ori m-am imbolnavit nu m-am ingrijit in nici un fel de mine. Nici nu a lasat pe cineva sa se ingrijeasca de sanatatea mea trupeasca, ci toata nadejdea mea mi-am pus-o in doctorul cel fara de plata. Si cat de mult am fost incercat la inceput ! Tot spatele meu pana jos se umpluse de bube cat lamaia. Ma luptam cu patima, fara sa-mi schimb nici camasa de piele, nici haina. M-am pus in spate un rucsac si am dat ocol intregului Munte Sfant. Toate acele bube s-au spart singure si supurau pana la picioare. Si nu m-am schimbat, cum am spus, luptandu-ma din rasputeri si indurand totul. Camasa mea de piele se imbibase de materia care curgea. In gaurile ranilor puteai introduce degetul. Si nu am patit nimic. Pana astazi orice boala vine asupra mea o primesc cu multa bucurie si cu speranta ca-mi poate aduce somn cel vesnic, sa ma aflu alaturi de Domnul meu Iisus Hristos. Dar nu a venit inca ceasul. Va veni insa curand. Moartea, care pentru multi este un lucru

mare si infricosator, pentru mine este odihna, este un lucru dulce care va pune capat necazurilor lumii. Si o astept clipa de clipa. Este mare moartea, cu adevarat. Dar mare este si lupta de a ridica toate sarcinile lumii de astazi, cand toti cer de la celalalt sa implineasca toate poruncile.

Acestea sunt timpurile noastre. De aceea, se cere multa rabdare pana ne vom da sufletul in picioare. Ai curaj si pastreaza-ti sufletul, indiferent ce ti s-ar intampla. Pentru acestea si pentru toate celelalte am devenit ca un cadavru si rog pe Dumnezeu sa ma ia ca sa ma linistesc. Cer dragostei voastre sa va rugati pentru mine, pentru ca am multe suflete care cauta la mine ajutor. Si credeti-ma ca pentru fiecare suflet care primeste ajutor de la mine sunt incercat si eu cu lupta pe care o are acela. Iarasi va scriu sa nu va temeti de boli, chiar daca le veti purta viata intreaga. Daca Dumnezeu este in permanenta prezent, de ce sa ne nelinistim? In El traim si ne miscam. In bratele Lui suntem tinuti. Respiram intru Dumnezeu. Suntem inconjurati de Dumnezeu. Il simtim pe Dumnezeu. Ne hranim cu Dumnezeu in Sfintele Taine. Oriunde te intorci, oriunde privesti, peste tot este Dumnezeu: in cer, pe pamant, in adancuri, in pomi si in pietre, in mintea ta, in inima ta. Prin urmare, sa te vada oare Dumnezeu ca suferi ? Spune-i Lui durerile tale si vei vedea cata mangaiere o sa ai, vei vedea vindecare nu numai a trupului, ci si a patimilor sufletului. Imi scrii ca nu ai scapat inca de omul cel vechi. Iar eu iti spun ca nici picatura nu ai din omul cel nou, esti in intregime cel vechi. Cand va incepe noul Adam sa ia chip in tine, atunci eu insumi iti voi scrie despre semnele formarii omului nou, daca voi mai fi in viata.

Capitolul XXXI

Pentru tine lumea a murit si tu ai murit pentru lume

Fiica a lui Iisus, copil al meu preaiubit, doresc sa fii bine, impreuna cu maica stareta si cu toata obstea. Am primit scrisoarea ta si am vazut ceea ce imi scrii. M-am bucurat pentru sanatatea ta, dar nu si pentru cele ce-mi scrii.

Zelul cu care imi scrii nu este al harului. Nu-ti cere tie acum Dumnezeu o astfel de marturisire despre care imi spui. Ceea ce ai tu de facut acolo unde esti este de o mie

de ori mai bun. Daca induri toata asceza din timpul zilei ori de cate ori iti silesti sufletul tau sa duca in spate cuvinte grele, batjocura, mustrare, devii marturisitoare. Ori de cate ori rabzi, primesti o cununa si in fata lui Dumnezeu iti este socotit ca un martiriu zilnic. Tot ceea ce imi scrie este mestesug al celui rau : sa se desfiinteze manastirile pentru a nu-l mai deranja.

Bine, dar daca mantuirea este in afara noastra, noi pentru ce am lasat toate ? De ce ne-am lepadat de toate cu juraminte infricosatoare si am imbracat shima ? Citeste fagaduintele pe care le-ai dat atunci sa vezi daca seamana cu cuvintele pe care mi le scrii acum.

Nu ai fagaduit, fiica mea, ca te lepezi de lume ? Nu ai spus ca-l stergi cu totul pe omul cel vechi pentru ca sa stearga si Dumnezeu viata ta de pana atunci ? Nu ai spus atunci cand te-a intrebat preotul ca " vei ramane in manastire pana la ultima ta suflare ?" Unde sunt acum cuvintele acelea ? Sau daca tu nu ti le mai amintesti, din cauza mintii tale intunecate, crezi ca le-a uitat si Hristos ? Fiecare cuvint pe care l-ai rostit in ceasul acela Ingerii l-au scris in ceruri si-l vor cere de la tine in ziua cea din urma a Judecatii. Urmeaza sufletelor sfinte care in jurul tau poarta jugul lui Hristos, indurand inchiderea lor in manastire. Rodul tau este in tine. Albina prepara mierea in intuneric pentru a nu vedea nimeni. Daca o scoti la lumina o distrugi. Daca o pui in ceva de sticla aceasta afuma sticla si o innegreste. Iata, deci, exemplu de viata monahala. Nu vezi pe parintele duhovnic si pe celelalte surori cum au inaintat ? Vezi-ma si pe mine, cel din urma, care m-am inchis ca intr-un mormant si nu vreau sa aflu daca altii mai traiesc si cum petrec. Imi vad sufletul mort si oftez deasupra lui. Sufar si sunt nelinistit pentru alte noua suflete care stau in drumul meu, deoarece am raspundere si ma doare. Altfel erau anii aceia care dadeau curaj si putere monahilor. Atunci harul prisosea. La fel si exemplul bun. Tu insa ai atat cat iti trebuie ca sa devii buna. Ajunge-le pe acestea si linisteste-te. Sa ajungi la virtutea lor si este suficient pentru tine. Daca vrei sa le intreci, trebuie sa devii un nimic. Nu facand aripi, zburand si plecand de la manastire, ci devenind pamant peste care sa calce cu picioarele. Pentru ca din nimic ai devenit pamant. Aceasta este originea ta. Nu uita ca esti tarana. Nu te ridica pe tine. Esti noroi. Esti vrednica sa faca din tine pamant de lipit. Nu te mania, nu uri, nu carti, nu vorbi pe celalalt pamant si tarana. Deoarece nu suntem buni de altceva decat de pamant de lipit. Daca poti sa duci acest adevar in spate, atunci ferece de tine. Daca cunosti bine

aceasta destinatie a ta, plina de serpi daca ar fi manastirea ta, sa zici: " Mai bine sa fiu mancata de serpi decat sa parasesc usa manastirii mele de metanie. Drept mama am pe Maica Domnului si o a doua mama pe maica stareta, frati am pe sfinti si pe surorile manastirii ".

Manastirea este un rai pamantesc si toate trebuie sa deveniti flori duhovnicesti spre buna mireasma duhovniceasca. Daca va siliti, va veti mantui vesnic. Veti deveni mir de bun pret, tamaie cu bun miros. Ce poate fi mai de pret si mai bine primit in fata Sfintei Treimi ?

Asadar, fiica mea, pentru tine lumea a murit si tu ai murit pentru lume. Vrei sa devii stana de piatra precum sotia lui Lot, care a privit inapoi ? Nu aduce pretexte in pacate. Vei pati ceea ce au patit calugarii din Manastirea Sfantul Sergiu, despre care ne scrie Sfantul Nil. Nu stiu daca ai citit. Nu am timp acum sa ti-o scriu.

Imi scrii despre mama ta, de care iti pare rau pana la moarte. N-am inteles bine. Cine a facut fagaduinta, mama pentru fiica ei ca sa devina monahie, sau fiica pentru sine insasi ? Orice ar fi, nu trebuie sa-ti para rau. Nu va cere socoteala de la ea Dumnezeu, din moment ce Acesta, Stapanul vietii si al mortii, a luat-o atat de repede si pe nepregatite. Ar fi cerut socoteala daca fiica traia si nu ar fi implinit fagaduinta pe care o facuse aceasta. Acum, Hristos Cel ce imparte cununi va rasplati voia cea buna. Totusi, sa faca pentru numele fiicei patruzeci de Liturghi si sa dea milostenie dupa putere. La fel, mama ieromonahului sa nu dispare. Este rau ca fiul ei a parasit manastirea de metanie fara binecuvantare si acum se afla in lume, dar sa stii ca rugaciunile si lacrimile mamei au multa putere in fata Domnului. In loc sa se intristeze, sa se roage, si Dumnezeu, o data cu trecerea timpului, il va lumina. Lucrarile lui Dumnezeu nu seamana cu cele ale oamenilor. Acesta, incet-incet, cu toata rabdarea, lucreaza mantuirea tuturor celor care vor sa se mantui. Cred ca nici aici nu va lasa lacrimile si suspinurile mamei fara rezultate.

Cine a vazut si a cunoscut harul lui Dumnezeu, numai acela stie cat de departe sunt gandurile oamenilor de felul in care judeca Dumnezeu lumea. Numai pocainta omului daca ajunge in mainile lubitorului de oameni, toate celelalte stie El cum sa le randuiasca cu toata intelepciunea spre mantuire.

Avva Isaac, despre care imi scrii, nu a spus numai aceasta, cum ca pe cel ce se lupta Dumnezeu il va aseza impreuna cu cel desavarsit, daca se sileste dar nu ajunge totusi la desavarsire venind moartea mai inainte, ci mai mult, el spune ca moastele celui ce se nevoieste, daca acesta va cadea pe campul de lupta, vor fi asezate impreuna cu cele ale martirilor.

Cat despre tatal care multumeste pentru lumina ce i-o trimite copilul lui prin intermediul faciei shimei sale monahale, aceasta este adevarat. Parintii sunt binecuvantati de catre copiii lor daca acestia se mantuiesc. Viata luminoasa a copiilor, devine facie pentru parinti, le da har. Pana la al saptelea neam nadajduiesc sa primeasca ajutor din harul celor care s-au nevoit cu calugaria. Si multi dintre noi se mantuiesc daca vietuiesc asa cum place Domnului. Dar pentru aceasta este nevoie de lupta pana la moarte, rabdare si ascultare.

Asadar, sa ai incredere desavarsita in maica stareta si sa rabzi necazurile fara sa cartesti, pentru a te invrednici de bunatatile Domnului si pentru a se mantui si altii datorita tie, atunei cand vei deveni asa cum doreste Hristos. Odata am vazut in vis pe parintele care ne-a botezat pe toti, acasa la mine. Era un om sfant. Si-a pastrat fecioria. Facea multa milostenie. In somn imi zicea : " Cand eram in viata, eu credeam ca numai Sfintele Liturghii pot scoate suflete din iad, dar acum dupa ce am murit, am vazut ca si rugaciunile pe care le faceti scot suflete din iad. De aceea, nu incetati a va ruga pentru sufletele celor morti. Pentru ca milostivul Dumnezeu cauta continuu motive si ratiuni ca sa mantuiasca un suflet.

Capitolul XXXII

Sufletul meschin este mama lipsei de rabdare

Iata, iarasi vin smerit, ca un parinte, sa-ti trezesc prin cuvinte vointa cea buna. Scoalate, fiul meu, din somnul nepasarii. Asculta-ma si nu mai dormi. Trezeste-te si alunga de la tine somnolenta nepurtarii de grija. Pune-ti din nou armura si stai cu curaj impotriva

dusmanilor tai. Lupta-te cu rabdare. Nu intoarce spatele. Lupta-te piept la piept. Este mai de folos pentru noi sa cadem in lupta decat sa fim biruiti.

O, minune a minunilor! Cei din lume pentru a pescui doi pestisori se lupta cateodata o noapte intreaga. Dupa aceea ii mananca sau ii vand si merg mai departe. Nu spera mai mult de la meseria lor. Isi termina viata chinandu-se cu aceasta meserie o viata intreaga. Noi, care ne plangem tot timpul, suntem vrednici de tot dispretul pentru multa noastra nestiinta. Hristos ne hraneste in dar si ne rasplateste insutit. Lucram o zi si ne plateste ca pentru o suta. Apoi vesnic ne vom bucura si ne vom veseli intru Imparatia Lui. Sa fim impreuna cu Maica Domnului ca fii adevarati ai sai ! Asemenea ingerilor in lumina nesfarsita si in bucuria de negrait !

Dar pentru ca, nesimtitori ce suntem, nu vedem micul castig trecator, cei doi pestisori sau orice altceva trecator, ne pierdem rabdarea. Daca ne-am fi nascut sclavi, am fi primit si batai si lovituri in fiecare zi. Acum nu putem indura nici un cuvânt mai greu venit din partea vreunui frate slab. O, neinlepti si netaiati imprejur la inima ! La cea mai mica ispita ne lepadam. Preferam despartirea vesnica de Hristos si unire vesnica cu Satana decat sa induram cu smerenie incercarea unei singure clipe! Ce altceva este ceea ce imi spui, iubit suflet, in ceasul caderii tale sufletesti ? Ca vei gasi un mod de a te omori, de a-ti sfarsi viata. O, orbire si moarte sufleteasca ! Te vei omori, sau te vei uni pentru vesnicie cu diavolul ? Vei sfarsi cu viata, sau vei cobori pentru totdeauna in iad ? Si nu te temi, suflete mic, de osanda cea vesnica, de despartirea de dulcele Iisus, de Viata si de Lumina ?

O, cât Se intristeaza Stapanul Hristos, cât Se amaraste Mirele sufletelor când, pentru cea mai mica ispita, punem pe capul deznadajduirii noastre cununa de spini! Numai ce L-am numit Mire - la slujba de calugarie - si-l cerem deja divortul ! Nu este aceasta fiere a lepadarii amestecata cu otetul amar al lipsei de rabdare ?

Sa luam aminte, fiica mea, ca in felul acesta intristam foarte mult pe preadulcele Iisus si aducem bucurie diavolului rauvoitor. O, cine-mi va da izvor de lacrimi si doliu fara de mangaiere, sa plang zi si noapte pentru fratii mei cei slabi la suflet ! Ma rog, fiica mea, sa te ridici si sa fii mult mai atenta de acum inainte, sa nu ti se mai intample o astfel de ispita, nici tie nici vreunei alte surori.

Luati aminte, fiice ale lui Hristos, deoarece acestea se intampla tuturor. Nu va invartosati la suflet. Sa aveti rabdare si dragoste deplina fata de maica stareta pentru ca rugaciunea ei sa va acopere in vreme de ispita. Acolo unde exista invartosare este si mandrie, este si neascultare si scandal. Acolo unde este ascultare este si smerenie, acolo salasluieste Dumnezeu.

Spun Sfintii Parinti: " inaintea caderii merge mandria, iar inainte harului merge smerenia. Iar sufletul meschin este mama lipsei de rabdare ".

Ai vazut om si mai ales monah fara de rabdare ? Este ca opaitul fara untdelemn, a carui flacara se stinge foarte repede.

Din micimea sufleteasca se nasc multe: cartirea, neauzirea, nerusinarea, hula, necunoasterea si multe altele. Iar mandria si deznadejdea sunt surori bune una cu cealalta, din care se nasc mii de fii, contribuind cu totii la pierderea sufletului. Indepartarea tuturor relelor, pentru noi, este smerenia si ascultarea desavarsita. Deci ingrijeste-te, fiica mea, de fericita ascultare. Supune-te intru totul. Pentru ca acum, cand dusmanul a invatat ca esti usor de biruit, se va duce un pic la plimbare si iarasi se va intoarce. Sa nu te gaseasca fara purtare de grija si sa te dea iarasi peste cap. Pregateste-te. Si atunci cand va veni fa-l sa inleleaga ca ai drept paznic puterea lui Hristos si rugaciunea tuturor.

Nu te obisnui sa cazi usor, pentru ca la fiecare cadere se darama si mai mult cetatea sufletului, si intrarea dusmanului devine din ce in ce mai usoara, pana cand cel invins va fi facut in intregime captiv.

Adu-ti aminte ce-ti scriam cand te-ai dus la manastire. Ca ceea ce imi spuneai atunci trebuia sa mi le spui dupa patru ani si ca asa cum vedeai atunci pe surorile de manastire asa sa le vezi si acum. Daca te vei uita in primele scrisori vei gasi acolo toate acestea. Acum iti spun din nou: fii atenta. Ai grija ca esti inca la inceput si inca mai poti pune inceput. Dar daca acum nu te silesti, va veni timpul cand, si sa vrei, nu vei mai putea sa faci ceea ce acum treci cu vederea. Pune-ti tu obolul tau, ca sa puna si Dumnezeu multimea de talanti. Arunca-te la pamant. Fa-te tarana ca sa calce toti peste

tine. Zdrobeste-ti inima si plangi cu durere in suflet ca sa I se faca lui Dumnezeu mila de tine. Plang si eu in fiecare zi, dar Hristos cere si lacrimile tale. Scoala-te si arunca de la tine descurajarea. Alunga vrajmasul ca sa te inveti sa-l biruiesti cu puterea Domnului. Biruinta este rabdarea, biruinta este smerenia, biruinta este ascultarea.

Sa stii urmatoarele: dintotdeauna vrajmasul lupta cu mult mestesug impotriva celor ce se nevoiesc. Daca dupa ce ii lupta in multe chipuri, nu reuseste sa-l biruie, aduce asupra lui boli pentru toata viata. Adeseori il doare tot trupul si omul devine tot o rana si un vaiet continuu. Atunci insa este aproape sfarsitul si odihna.

Capitolul XXXIII

Nu pot sa va descriu cat de mult ii plac Sfintei Fecioare cumpatara si curatenia

Noi, copilul meu, am vazut tot ceea ce ne scrii tu, am trecut prin ele o data, de doua ori, de multe ori. Am scris si o carte despre aceste rataciri ca, daca cineva va pati astfel de lucruri, sa nu cada in deznadejde. Dar nu sa ramai nelucrador, asa cum faci tu acum. Este nevoie de multa silinta, de lupta, de smerenie fara de margini si de ascultare desavarsita. Nu sta, ci striga: " Hristoase ! Prea Sfanta Fecioara !" Nu te inmuia si nu primi tot felul de ganduri. Striga continuu la Hristos. Inainte de a reusi ispita sa dea nastere gandului in mintea ta, tu sa-l zadarnicesti cu rugaciunea. Nu-l lasa. Dar cand tu lasi necuratitiile pe care le arunca inlaun trul tau vrajmasul, in cateva ore numai te-a si cuprins in mijlocul lor. Dupa aceea, cata lupta ca sa te poti curati ! Asa ca sileste-te. Este nevoie de osteneala si de durere multa, nu gluma. Inima ta va sangera. Amaraciune, otrava vei bea, dar numai asa vei primi libertatea si te vei indulci.

Sa nu crezi ca lupta este mica. Trebuie sa strigi ca nebuna : " Iisuse al meu, scapa-ma ! Preasfanta Maica lui Dumnezeu, ajuta-ma !" Ca o masina sa mearga limba ta: " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ! Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ! Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ! " Si cand obosesti, iti va veni o mangaiere pe care nu ai gustat-o niciodata. Dar daca te lenevesti si nu te ingrijesti, nu te vei vindeca in veac.

Daca sta in casa si nu se misca, omul nu va putea sa ajunga in cetate. La fel, monahul care nu se roaga nu va fi vrednic de cetatea Ierusalimului ceresc.

Asadar, ridica-te ! Pune tu obolul tau, ca sa puna si harul lui Dumnezeu multimea talantilor. Arata buna ta intentie, dorinta de bine. Intoarce-ti fata de la vrajmasul tau. Cum de-ti lasi sufletul sa fie desfranat de catre demon ? Unde-ti este smerenia atunci cand spui ca toti iti sunt vinovati si numai tu esti buna ? Smerenie este atunci cand iti greseste celalalt si, inainte de a apuca el sa-ti ceara iertare, tu sa-i faci metanie spunandu-i: " Iarta-ma, frate, si binecuvinteaza !" Sa nu ti se para greu acest lucru. Este nimic pe langa ceea ce a facut pentru noi Domnul Hristos. El S-a plecat in fata ingerilor si a facut metanie de la cer la pamant, " a plecat cerurile si a coborat ". Dumnezeu a coborat la om. Si tu intorci lumea cu susul in jos pentru a nu spune un " binecuvinteaza"! Unde este smerenia ?

Cand vei ajunge sa te smeresti, toti ti se vor para sfinti. Cand esti plina de tine inasa, toti ti se par rai.

Ce este mai murdar decat mandria si ce este mai rau mirositor decat necuratii demoni ? Cu toate acestea, ii lasi sa te murdareasca. Este usor sa-i lasi sa vina si sa-ti strice toate zidurile de aparare. Sa vedem inasa cum vei reusi sa-i alungi ! Este usor sa primesti gandurile rusinoase si murdare, dar sa vedem, dupa aceea, cum vei reusi sa te curatesti!

Nimic altceva nu uraste mai mult Dumnezeu decat necuratia trupului care vine din placerea cea fara de lege. Acela care desfraneaza cu gandurile rusinoase, miroase tot ca un caine mort. In timp ce acela care se lupta si isi pastreaza trupul curat si mintea neintinata de ganduri murdare, asa si rugaciunea lui se ridica la cer ca o tamaie bine mirositoare. Am vazut in fapt ceea ce iti spun acum. Nu exista alta jertfa mai bine mirositoare catre Dumnezeu ca neprihanirea trupului, care se dobandeste cu lupta infricosatoare si cu sange. Am multe de spus in legatura cu fericita neprihanire, ale carei roade le-am gustat, dar acum nici tu si nici surorile celelalte nu puteti sa le purtati. Acum, un singur lucru va spun : chiar si hainele celor care sunt curati raspandesc mireasma de bun miros in toata incaperea unde se afla, ca un vas de mir. Acesta este

semn de la Dumnezeu pentru neprihanirea lor si pentru fecioria lor preasfintita. Deci, grabiti-va sa va curatati sufletul si trupul vostru. Nu primiti nicidecum gandurile murdare. Astfel veti vedea si voi aceste lucruri despre care va scriu. Atunci va veti incredinta de cuvintele mele. Tot ceea ce v-am scris pana astazi trebuie sa incercati si veti afla in viata voastra ca spun adevarul din experientia proprie.

Acolo unde exista ascultare exista smerenie si lupta, iar demonii nu reusesc niciodata sa inrobeasca pe om. Invarsarea inimii, neascultarea si mandria dau nastere la neglijenta si nepurtare de grija, prin care vin toti demonii si-si fac adapost in sufletul omului. Acestia nu se vor linisti pana nu-l fac pe omul acela partas la pacatele vechi si noi si pana nu-l robesc in intregime.

Sileste-te, deci, fiica mea. La fel si toate celelalte surori. Daca veti neglija acest lucru veti pati lucruri rele si urate. Daca va veli sili, va veti mantui pentru vesnicie. Vetii deveni tamaie cu bun miros si mir de pret. Vetii deveni cu adevarat jertfa duhovniceasca, bineplacuta Domnului.

Nu va pot descrie cat de mult ii place Maicii Domnului cumpatarea si curatenia. Pentru ca Ea este Fecioara neprihanita, ne vrea pe toti asa si ne iubeste. De aceea, numai ce o strigam, si se grabeste sa ne vina in ajutor. Nu apuci bine sa spui : " Preasfanta Nascatoare de Dumnezeu, ajuta-ma !", ca Ea strabate ca un fulger mintea ta si-ti umple de lumina inima, atragand mintea spre rugaciune si inima spre dragostea adevarata. De multe ori vei petrece noaptea intreaga plangand si cantand laude Preasfintei Fecioare, tinuta fiind de Ea in rugaciune.

Siliti-va, pastrati tacerea, rugati-va, faceti ascultare, smeriti-va pentru a afla binele. Aveti o stareta binecuvantata care este mireasma a lui Hristos. Nu o separati. Nu va impotriviti ei cu cuvantul. Pastrati tacerea si rugati-va neincetat si lasati-o si pe ea sa se odihneasca. Cand va muri si o veti pierde, atunci veti vedea cat a fost de buna. Dar pentru voi, atunci, va fi tarziu.

La sfarsit, iarasi iti spun, fiica mea, sileste-te, nu pierde timpul. Nu ma obosi sa scriu, ci scoala-te si alunga pe vrajmasi. Fa-te tarana ca sa te calce in picioare toti ceilalti si fa ascultare pentru sufletul tau.

Capitolul XXXIV

Tuturor ni se intampla aceste cadere

Dupa mult timp, am primit astazi scrisoarea ta, fiica mea.

Tot timpul acesta am fost foarte trist, pentru ca, nefiind tu prea bine in timpul din urma, te-am certat. Pentru aceasta am avut durere si tristete multa in inima mea cea saraca. In fine, astazi m-am bucurat putin, afland ca ti-ai revenit un pic si ai inceput sa-ti repari mica ta barca pentru a putea naviga spre tarmul linistit si fara de valuri al nepatimirii. Intr-adevar, fiica mea, este mare lupta impotriva patimilor, dar cu harul lui Dumnezeu ea poate fi dusa la bun sfarsit. Cu ajutorul Lui, cele cu neputinta sunt implinite.

Tuturor ni se intampla aceste cadere, fiica mea, dar este nevoie de multa rabdare si staruinta in lupta. Toate aceste anomalii, tulburarea, ura, dispretul, miscarile salbatice ale patimilor, toate sunt de la Satana. Toate trebuie deopotriva urate si indepartate. Cu graba, cu durere, cu suferinta. De la inceput. inainte de a intra ele si a apuca sa-ti taie izvoarele racoritoare ce vin din cer si apoi sa-ti ucida sufletul.

Vezi tu ? Cand consimti la gandurile rele pe care le seamana cel rau, atunci ti se taie imediat curajul rugaciunii. Daca au reusit sa-ti intrerupa apa cea datatoare de viata, hrana sufletului, in cateva zile iti vor ucide sufletul. La incesput vei putea sa le respingi cu putina rezistenta, dar tu stai fara de grija si pierzi timp dand atentie celor spuse de acestea. Cand vor patrunde acestea ne vor lua prizonieri.

Fii atenta si sa nu te increzi, chiar daca ti se pare ca au plecat. Pentru putin numai le alunga rugaciunile celor mai mari ai tai, dar iarasi se intorc. Harul lui Dumnezeu le raspandeste pentru ca sufletul sa prinda curaj, dar iar se intorc. In timp de pace nu te lenevi, ci roaga-te, indrepteaza ce s-a stricat, pregateste-te de razboi... Da-ti curaj. Ai rabdare. Fa ascultare desavarsita. Astfel vei putea intr-o buna zi sa scapi de toate acestea. Este nevoie insa de multa lupta si multa rugaciune.

Cu fiecare pas pe care il face, monahul trebuie sa verse lacrimi si picaturi de sange. Si

vine diavolul, cel invecitat in rele, ii pune o piedica, din cauza careia, daca rugaciunile celorlalti nu sunt imediat ajutatoare, pierde totul. Apoi ia totul de la inceput Si iarasi stradanii pana la sudoare de sange.

De aceea este nevoie de rabdare. Nu te descuraja. Nu fi mica la suflet. Indura, ai rabdare pentru ca sa te acopere harul. Sunt multi cei care te sprijina.

Fiecare pas al tau spre bine imi aduce si mie bucurie. Invierea ta face sa invieze si sufletul meu. Din experienta mea si din chinurile mele cunosc foarte bine ispitele maicii starete. Stiu ca sufera si patimeste mult, purtand sarcinile fiecareia dintre voi cu raspunderea pe care o are in fata lui Dumnezeu. Gusta in fiecare zi amaraciune si durere cu prisosinta. Si se inveseleste numai atunci cand voi mergeti pe calea cea buna.

Acum vezi ca a venit iarasi harul ? Ia aminte ca iar va pleca. Iar daca pleaca, rabdare, curaj, ascultare deplina si iar va veni. Ti-am spus ca la Craciun va veni. A venit, dar nu te-a aflat ravnitoare. Acum a venit dar iar va pleca, pentru a te curati de patimi. Acest lucru se va intampla pana cand vei deveni asa cum vrea Domnul, pentru a gasi salas pentru harul Sau. Sileste-te in lupta. Nu te lenevi si nu lasa timpul sa treaca. Timpul pe care il irosesti in zadar in fiecare zi nu-l vei mai intalni. Vei da socoteala pentru toate zilele si orele si clipele din viata ta. Omul nu trebuie numai sa alerge, ci trebuie sa masoare si distantele drumului. Nu cumva sa ramana in urma si sa nu mai poarte grija.

Mai afla si aceasta: cu dragoste pentru Hristos si pentru Preasfanta Nascatoare de Dumnezeu, dobandesti privegherea si contemplatia mai repede decat cu multe lupte.

Sunt bune si toate celelalte cand sunt facute cum trebuie, dar dragostea le depaseste pe toate. Cand imbratisezi icoana Maicii Domnului cea plina de viata si o saruti cu lacrimi fierbinti, sa spui : " Maica Domnului, Preasfanta Fecioara, scapa-ma, caci ma pierd daca ma lasi ! Doamne Dumnezeul meu, miluieste-ma pentru rugaciunile Preacuratei Maice Tale si ale tuturor sfintilor Tai ! "

Si daca spunand acestea simti dragoste multa si vrei sa saruti continuu icoana, acesta este semn ca ti se raspunde la imbratisare. Eu nu pot sa sarut numai o singura data

icoana Maicii Domnului si dupa aceea sa plec. Cand ma aproape de ea ma atrage ca un magnet. Si trebuie sa fiu singur, pentru ca vreau sa o sarut ore intregi. Ceva ca o suflare vie imi umple sufletul, ma umplu de har si nu pot sa plec. Dragoste, iubire de Dumnezeu, foc care arde. De indata ce intri in biserica te cuprinde ca o suflare bine mirositoare si ramai ore intregi ca intr-un extaz, fara sa fii in tine, ci in Raiul desfatator.

Atata har da Preasfanta Fecioara celor care isi pastreaza trupul curat. Pentru ca, atat cat am inteles eu, Maica Domnului iubeste mult curatenia. De aceea si eu, dincolo de orice alta patima, m-am luptat impotriva trupului. Si mi-a fost data ca dar curatenia, atata incat sa nu fac deosebire intre barbat si femeie. Nu ma misca pofta in nici un fel.

Cu darul lui Dumnezeu am primit in simtire harul curateniei.

Toate acestea ti le scriu tie si celorlalte surori pentru ca sa va siliti sa faceti la fel. Alt motiv nu am ca sa vorbesc despre starea mea duhovniceasca si nici nu vreau lauda de la voi. Dar pentru ca va am in suflet ca pe niste surori adevarate intru Hristos, de aceea doresc, dupa putinta, sa va ajut. Sa incerce fiecare dintre voi. Daca va straduiti veti vedea cat ne iubeste Maica Domnului.

Intr-o seara, atat am sarutat icoana Ei ca am obosit si, asezandu-ma in strana, m-a luat somnul putin. Si a venit ca in trup, nu icoana, si m-a sarutat. M-am umplut de atata bucurie de nedescris si de mireasma ! Iar Pruncul ceresc m-a atins cu fata Lui iar eu li sarutam manuta ca si cand era vie. Sa nu crezi ca este somn, ci o simtire a unei alte vietii, necunoscuta si negustata de cei care nu vad astfel de lucruri.

Capitolul XXXV

Se intrerupe rugaciunea, celelalte madulare inceteaza a mai lucra si numai mintea vede cu vederea cea duhovniceasca in marea de lumina

Iubita fiica in Hristos si surori in Domnul, bucurati-va. Iarasi incep sa vorbesc unor urechi care doresc si cauta sa asculte. " Cereti si vi se va da - spune dulcele Iisus -

cautati si veti afla, bateti si vi se va deschide. " Cinstesc voia voastra cea buna, laud ravna voastra, apreciez dragostea voastra si vreau sa fiu si eu asemenea

Asadar, ascultati-ma iarasi.

Intai, felul in care imi scrii ca incepi rugaciunea este foarte bun, fiica mea. Astfel vei fi in stare sa-ti pastrezi mintea, gandind ca parintele si maica stareta ca un stalp de foc ridica rugaciuni si vorbesc cu Dumnezeu. Gandind si cugetand acestea, mintea se opreste, rugaciunea se indulceste si incep sa curga lacrimile. Si se apropie harul cel ce se da incepatorilor ca o mama care invata pe cei mici cum sa mearga. Apoi iarasi pleaca, dar mintea il cere. Plange, striga si il aduce inapoi. Vine dupa putin timp si iarasi pleaca. Din nou plange si striga si din nou se intoarce harul, pana cand ne face mari.

Nu poate sta impreuna cu noi tot timpul, pentru ca il impiedica patimile noastre. Patimile sunt ca din materie tare. Munti inalti. Kilometri inaltime. Iar harul este ca soarele. Rasare soarele, dar umbra muntilor nu-l lasa sa scalde cu razele sale fiinta launtrica a omului. Numai o raza daca ajunge la el, se umple de bucurie. Cea mai mare parte se afla in umbra patimilor. De aceea pot lucra si demonii, pentru ca nu ajunge lumina harului. De multe ori, patimile impiedica lumina harului sa ajunga la noi, ca niste nori care impiedica lumina soarelui. Umbra norilor patimilor impiedica si raza care ajunsese pana la noi. Acasti nori sunt gandurile de deznadejde despre care imi scrii. Timiditatea, frica, obraznicia, blasfemia si altele asemenea slabesc sufletul si acesta isi pierde indrazneala la rugaciune.

Orice gand care aduce deznadejde si tristete multa este de la diavol. Este abur al patimilor si trebuie sa-l alungi imediat cu nadejdea la Dumnezeu, cu ascultarea de maica stareta, cu rugaciunile surorilor mai mari, gandindu-te ca se roaga pentru tine la Dumnezeu.

Tristete putina amestecata cu bucurie si cu lacrimi si cu mangaierea sufletului, acestea toate sunt de la harul lui Dumnezeu. Ele ne conduc spre pocainta, orice am gresi in toata viata noastra. Greseala alunga indrazneala cea catre Dumnezeu, dar pocainta o aduce inapoi. Harul nu ne lasa fara de nadejde, ci continuu indeamna pe cel cazut la

pocainta. In timp ce gandurile care vin de la diavol ii dau omului deznadejde, ca piatra care cade peste frunzele fragede ale plantelor abia rasarite.

la aminte la aceasta lectie a " faptei ". Cand vezi harul ca lucreaza si se veseleste sufletul tau si picura fara sfortare lacrimile - pentru mila pe care ti-o da Dumnezeu - daca esti in rugaciune, opreste-te. Daca esti in picioare, nu te misca. Daca stai jos, ramai asa. Primeste roua harului care vine peste tine. Chiar daca vine cand esti la treaba, nu te ridica pentru rugaciune, pentru ca se opreste. Cum te afla, asa sa ramai.

Sa nu incerci sa faci tu ceva pentru el. Harul te invata sa nu te increzi niciodata in tine insuti, atat cat vei fi in aceasta viata. O ploaie de o zi este suficienta pentru a tine in viata, atata timp cat lipseste harul, cele ce au rasarit in sufletul tau. Altul este harul preotiei. Altul al shimei monahale. Altul al Sfintelor Taine. Alta este lucrarea harului ascezei. Toate ies dintr-un singur izvor, dar difera unul de celalalt in maretie si slava.

Harul pocaintei care se lucreaza in cei care se lupta neincetat este mostenire stramoseasca. Este plata si rasplata dumnezeiasca. Dam pamant si primim in schimb cer. Facem schimb, dand materie si primind duh. Orice sudoare, orice durere, orice nevointa pentru Dumnezeu este ca un schimb de valuta. Ti se ia sange si ti se insufla duh.

Harul acesta creste atat cat poate omul sa cuprinda, in functie de marimea vasului. Se cheama har al " faptei " sau har curatitor.

" Fapta " este urmata de " lumina " . Acesta este al doilea stadiu. Harul lumnator. Adica, dupa ce a fost instruit bine de harul " faptei " (sau curatitor) si cade si se ridica de nenumarate ori, cel care se nevoieste primeste lumina cunostintei, claritatea mintii, care vede astfel adevarul. Vede lucrurile in natura lor adevarata, fara mestesug, fara stiinta si fara rationamentele omenesti. Fiecare lucru sta firesc la locul lui, in adevarul lui. Dar pana ajunge aici, trece prin multe alte experiente si prin dureroase schimbari. Cand ajunge aici insa, gaseste pacea gandurilor si repaus, odihna din partea ispitelor.

Luminarea este urmata de intreruperea rugaciunii si de dese contemplatii; rapire a mintii, incetare a simturilor, nemiscare si tacere negraita a madularelor, unirea lui Dumnezeu si a omului intr-una. Acesta este schimbul cel dumnezeiesc, prin care daca cineva indura cu rabdare toate ispitele si nu inceteaza drumul, luptandu-se, ajunge a schimba materialul cu nematerialul.

Mergeti pe urmele cerescului Mire. Raspanditi mireasma de mir intelegator. Umpleti-va viata cu buna mireasma, sufletul si trupul vostru cu puritate si feciorie. Nu am vazut sa placa altceva mai mult dulcelui Iisus si Preacuratei Maicii Sale ca puritatea si fecioria. Si daca cineva vrea sa se bucure de multa lor dragoste, atunci sa se ingrijeasca sa se curateasca, sa-si purifice sufletul si trupul. In felul acesta va primi toate bunatatile ceresti.

Acum sa va explic ce inseamna expresia " intrerupere a rugaciunii ", atunci cand harul se inmulteste in om. Harul fapturii este ca transparenta stelelor, cel al luminarii ca luna plina, iar cel al vederii dumnezeiesti al desavarsirii, ca soarele de amiaza strabatand orizontul. In aceste trei categorii au impartit Parintii petrecerea cea duhovniceasca. Deci, cand harul se inmulteste in om si acesta cunoaste toate cele scrise, ajunge, asa cum am spus, la o mare simplitate. Mintea lui se largeste, dobandind o mare cuprindere. Si asa cum ai gustat din picatura aceea de har, care ti-a adus bucurie multa si desfatara sufleteasca, la fel vine iarasi, cand mintea sta la rugaciune. Dar mult, ca suflarea lina, ca boare bine mirositoare, si se revarsa in tot trupul. Atunci rugaciunea se intrerupe. Inceteaza madularele orice miscare. Numai mintea vede in lumina cea neapropiata. Atunci se uneste omul cu Dumnezeu. Omul nu mai poate sa se distinga pe sine, precum fierul inrosit. Inainte de a fi introdus in foc, el se numeste fier. Cand se aprinde si se inroseste, devine una cu focul. Sau ca ceara, care atunci cand se apropie de foc se topeste si se transforma in foc si nu poate sa-si mai pastreze firea sa. Numai dupa ce trece vederea dumnezeiasca (*theoria*), omul revine iarasi la firea sa. In timpul vederea celei dumnezeiesti este altceva, pentru ca isi trage izvorul din altceva. Se uneste intru totul cu Dumnezeu. Nu mai simte nici ca are trup si nici chilie. Este ca un meteorit. Urca la cer fara trup ! Cu adevarat mare este taina aceasta. Deoarece omul vede ceea ce limba nu poate sa spuna. Si dupa ce trece aceasta vederea dumnezeiasca, se afla intr-o stare de asa smerenie incat plange ca un copil mic, mirandu-se cum de ii daruieste astfel de bunuri Domnul, din moment ce el insusi nu

face nimic bun. Ajunge la o asemenea cunostinta de sine, incat daca il intrebi, crede cu adevarat ca este cel mai sarac si ca este nevrednic de aceasta viata. Si cu cat gandeste mai mult in acest fel, cu atat primeste mai mult din partea lui Dumnezeu. " Ajunge ", striga atunci la Dumnezeu. Si harul inca se mai inmulteste. Devine fiu al Imparatului. Si daca il intrebi:

"- Ale cui sunt cele ce porti ?

- Ale Domnului meu - raspunde.

- Painea si mancarea pe care o mananci, ale cui sunt ?

- Ale Domnului meu.

- Banii care ii ai ?

- Ai Domnului meu.

- Ce ai al tau ?

- Nimic. Sunt tarana; sunt noroi, sunt praf. Ma ridici, ma ridic. Ma arunci, ma las aruncat. Ma ridici, eu cad. Firea mea este nimic. "

Si nu se satura spunand acestea.

Si ce este acest nimic ?

Este nimicul de dinainte de a face Dumnezeu cerul si pamantul."

Acesta este de-abia inceputul existentei noastre. Iar alcatuirea si originea noastra este tarana. Si puterea noastra ? Insuflarea dumnezeiasca, suflarea lui Dumnezeu.

Daca ne iei, Dumnezeul meu, lubitorule de oameni si Facatorul a tot binele, insuflarea

Ta dumnezeiasca pe care ne-ai suflat-o in fata si am primit duh de viata, ne vom preface din nou in tarana.

Asadar, ce ai si sa nu fi primit, omule mandru ? Iar daca ai primit, de ce te mandresti ca si cand nu ai fi primit ? Cunoaste-ti, suflete smerit, pe Binefacatorul tau si ai grija sa nu-ti insusesti lucruri straine - cele ale lui Dumnezeu - ca fiind dobandite de tine. Cunoaste-ti existenta ta nevrednica, cunoaste-ti originea ta. Nu uita ca esti strain aici si toate iti sunt straine ! Si daca ti-au fost date de dulcele Dumnezeu, intoarce-le cu inima curata, din ale Sale, ale Sale : " ale Tale dintru ale Tale ". Daca te urci la ceruri si vezi pe Sfintii Ingeri, daca auzi glasurile Puterilor Ceresti, daca teologhisesti si inveti pe ceilalti, daca ai biruit toate vicisugurile demonilor, daca scrii si vorbești si faptuiesți, toate sunt dar de la Dumnezeu.

Spune atunci, Stapanului tau : " Primeste, suflarea mea cea dulce, lisuse al meu, " ale Tale dintru ale Tale " Si atunci ?! Atunci, suflete al meu, ce vei vedea ? Vei vedea deschizandu-se visteriile lui Dumnezeu si ti se va spune: " Primeste, fiul meu, toate, deoarece te-ai aratat credincios si bun chivernisitor !"

Capitolul XXXVI

Rugaciunea ciclica din inima nu se teme niciodata de ratacire

Dumnezeul si Stapanul tuturor, Cel ce locuieste in ceruri, Cel ce ne daruieste suflare de viata si toate celelalte si se ingrijeste totdeauna pentru mantuirea noastra, Acesta sa trimita sufletelor voastre sfintite pe Duhul mangaietor; mintea voastra sa se lumineze asa cum au fost luminati Ucenicii Mantuitorului; sa lumineze lumina dumnezeiestii Lui straluciri in omul intreg, cel duhovnicesc si zidit rational; sa se arda inima voastra intreaga de dragostea cea dumnezeiasca asemenea lui Cleopa si sa se miste afland si intelegand despre zamislirea noului Adam, iar omul cel vechi sa se dea stricaciunii in cele din urma, impreuna cu toate patimile sale; astfel, in fiecare clipa vor curge lacrimile ca un izvor ce izvoraste dulceata. Amin.

Astazi fiica mea, am primit scrisoarea ta, am vazut cele cuprinse in ea si iti dau

raspunsurile la toate cate imi scrii. Felul de a lucra rugaciunea mintii este asa cum iti spune Maica Stareta. Rugaciunea ciclica dinlauntru inimii nu se teme niciodata de vreo ratacire. Celalalt fel sau celelalte feluri presupun o oarecare temere, deoarece se apropie de ei foarte usor imaginatia si in felul acesta ratacirea patrunde in minte.

Cat de mare este ratacirea mintii si cat de greu de inteles !

Sa va scriu cate ceva despre aceasta, ca sa stiti. Am fost foarte curajos si am intrat in toate felurile de rugaciune. Le-am incercat pe toate. Pentru ca atunci cand harul se apropie de om, mintea - " pasarea ", cum o numeste Avva Isaac - cauta sa intre peste tot, sa incerce totul. Incepe cu zidirea lui Adam si ajunge in profunzimi si inaltimi, de unde daca Dumnezeu nu-i spune, el nu se mai intoarce.

Acest fel de rugaciune a inimii este un fel de lucrare, pe care o folosim pentru a putea sa tinem mintea in inima. Si atunci cand se inmulteste harul, mintea este rapita in vederea cea dumnezeiasca si inima se aprinde de iubirea cea dumnezeiasca si arde toata de dragoste. Atunci mintea se afla in intregime unita cu Dumnezeu. Se transforma si se topeste precum se topeste ceara cand se apropie de flacara sau fierul cand se transforma in foc. Si firea fierului nu se schimba, dar atata timp cat ramane in foc este una cu focul, iar cand se opreste focul revine iarasi la starea lui naturala de material tare.

Aceasta se cheama vedere dumnezeiasca (*theoria*). Atunci linistea domneste in minte si pacea se aterne in tot trupul. Atunci omul se roaga cu cuvintele lui si cu rugaciuni alcatuite de el si se urca la vederea cea dumnezeiasca, fara ca mintea sa fie inchisa in inima. Rugaciunea mintii este facuta pentru a veni harul.

Cand vine harul, mintea nu se mai imprastie. Si cand mintea ramane pe loc, folosaste toate felurile de rugaciuni, le incerca pe toate. Asadar, felul in care fac ceea ce mi-ai spus nu este gresit, dar poate usor cadea in greseala, pentru ca mintea lor este simpla, nu s-a curatit pe deplin si primeste fel de fel de imaginatii in loc de vedere dumnezeiasca.

De exemplu : sa spunem ca pe malul marii s-ar afla un izvor de apa curata. Atunci cand avem furtuna pe mare, apa marii se amesteca cu apa curata a izvorului nostru. Vino tu acum, oricat de destept ai fi, si separa apa izvorului de apa marii. La fel se intampla si cu mintea.

Si mai ia aminte la urmatorul fapt. Demonii sunt duhuri. Sunt inruditi, asadar, cu duhul nostru, cu mintea. Iar mintea, ca cea care hraneste sufletul - pentru ca aceasta aduce orice vedere si miscare mentala in inima, iar inima le filtreaza si le da ratiunii - este inselata prin amestec si confuzie asemenea izvorului. Adica pe neasteptate, duhul necurat murdareste mintea si aceasta transmite totul inimii, dupa obicei. Daca inima nu este curata, atunci ea trimite mai departe ratiunii totul intunecat. Atunci se intuneca si se innegreste sufletul. Din momentul acela, in locul vederii celei dumnezeiesti el primeste continuu numai inchipuiri. In felul acesta au aparut toate ratacirile si ereziile. Cand insa omul se umple de har si este mereu atent si nu se descurajeaza niciodata, nu are incredere in sine ci are frica de Dumnezeu cat traieste, atunci, de se apropie cel rau , intelege imediat ca se intampla ceva nefiresc, ceva anormal. In aceasta situatie, mintea, inima, ratiunea, toata puterea sufletului cere de la cel puternic ajutor. Cauta pe Cel care a adus toate de la nefiinta la fiinta si care tine totul. Numai Acesta este in masura sa separe ape de ape. Si rugandu-te fierbinte si cu lacrimi, inselaciunea dispare si inveti cum sa fugi de orice ratacire. Apoi, traind de multe ori astfel de experiente, devii ceea ce se cheama un om " practic " si fara masura dai slava lui Dumnezeu si-l multumesti pentru ca iti deschide mintea ca sa cunosti capcanele si mestesugurile celui rau si sa te feresti de ele. Cat despre mine, adevarat va spun, am intrat in toate ascunzisurile vrajmasului si m-am luptat corp la corp cu el, dar cu harul Domnului am iesit biruitor. Acum, daca exista cineva care boaleste, pot, cu harul lui Dumnezeu, sa-l izbavesc de slabiciunea gandurilor si de boala ratacirii. Ajunge numai sa asculte de mine. Cel care va fi prins in ratacire, daca va face ascultare de cineva, exista posibilitatea sa scape de ratacire si de cel rau. De aceea, vrajmasul il sfatuieste si se straduieste neincetat sa-l convinga sa nu se increada in nimeni, sa nu asculte niciodata de nimeni, ci sa primeasca numai propriile lui ganduri, sa creada numai in puterea lui de a distinge lucrurile si duhurile.

Intr-un astfel de cuget nesmerit isi face cuib egoismul acela, mandria aceea luciferica a tuturor celor rataciti care nu vor cu nici un chip sa renunte la ratacirea lor.

Asadar, Domnul Hristos, care este Lumina cea adevarata, sa lumineze si sa indrepte pasii tuturor celor care vor sa vina la El.

Iar voi, daca iubiti rugaciunea mintii, jeliti si plangeti cautandu-L pe Domnul Iisus. Si acesta se va descoperi ca iubire de foc care arde toate patimile. Si veti deveni ca cineva care este foarte indragostit, care numai ce se gandeste la persoana pe care o iubeste, ca ii tresare inima si incep sa-i curga lacrimile din ochi. O astfel de iubire dumnezeiasca si foc de dragoste trebuie sa arda inima voastra, incat numai ce va auzi sau va spune " Doamne Iisuse Hristoase, dulcea mea iubire ! Maica, Preasfanta Fecioara, dulcea mea Maica! ", de indata sa inceapa lacrimile a curge.

Toti sfintii au alcatuit laude pentru Maica Domnului. Eu n-am aflat pana acum mai frumoasa si mai dulce lauda ca aceasta, pentru a i-o aduce in fiecare clipa: " Maicuta mea! Dulcea mea Maicuta ! In mainile tale sa ajunga sufletul meu atunci cand va iesi din trup, si prim mainile tale sa fie dat Creatorului sau, Fiului tau Cel Unul-Nascut. Altceva nu dorim mai mult, Maicuta noastra, decat sa ne dam sufletul atunci cand vom fi cuprinsi de iubirea dumnezeiasca cea arzatoare, de dragostea aceea care aprinde totul, atunci cand sufletul nostru arde si mintea inceteaza orice miscare si o suflare bine mirositoare ca o adiere usoara o acopera ca fiind sub nor, cand simturile inceteaza si domneste Cel dorit, iubirea, dragostea si viata, dulcele Iisus.

De aceea, fiice ale Tatalui ceresc si mostenitoare ale Imparatiei Sale, lucrati, siliti-va, plangeti, bucurati-va, varsati lacrimi de dragoste. Adanciti sufletul vostru in Cel ce S-a dus in adancuri cu trupul Sau pentru a ne mantui pe noi. A murit si a inviat pentru a invia si noi. Bucurati-va, saltati, ca ne-am invrednicit sa devenim fii ai Sai, sa ne bucuram de bunatatile Lui cele vesnice, si de pe acum sa ne indulcim de dragostea Lui cea nemarginita.

Capitolul XXXVII

Ma ingrijesc pentru dragostea voastra si folosul sufletului vostru face parte din viata mea

Iarasi si iarasi, iubitei mele fiice duhovicesti impreuna cu intreaga obste in Hristos.

Scrisoarea mea doresc sa va gaseasca in bogatie de lacrimi si in dragoste de Hristos curata si desavarsita.

Imi scrii ca ai multe ispite. Cu acestea, fiica mea, ni se face curatia inimii. In neazuri, in ispite, acolo se afla si harul. Acolo vei gasi pe preadulcele Iisus. Acum trebuie sa arati ca iubesti pe Hristos, suportand neazurile. Apoi iarasi va veni harul si iarasi va pleca. Numai sa nu incetezi a-l cere cu lacrimi. Ai in fata ta pe maica stareta si intreaga obste. Ai pe parintele duhovnic, care intra in cele mai dinlauntru, dincolo de catapateasma, si, umbrit de norul cel dumnezeiesc, se roaga lui Dumnezeu. Ma ai, in cele din urma si pe mine; si eu, atunci cand sunt cercetat de Mire, li spun toate si il rog calduros pentru tine si pentru toate surorile. Adeseori imi striga: " Cu rabdare ziditi sufletele voastre, nu cu nerabdare. Toate se vor implini. Pe toate le aud. Incet-incet ".

Deci, maicilor si surorilor mele iubite in Hristos Domnul, ascultati-ma iarasi, luati aminte la cuvintele ce vi le spun, plecati urechile voastre la pildele acestea. Ma ingrijesc pentru dragostea voastra si folosul vostru sufletesc face parte din viata mea, pentru ca sa puteti vedea, sa luati putere si rabdare. Fara rabdare nu este posibil ca omul sa castige ceva folositor. Calugarul fara rabdare este ca opaitul fara untdelemn.

Scriu cam inghesuit zgarcindu-ma la hartie pentru ca nu am. In plus, hartia miroase a medicamente. Mi-a trimis-o un doctor care imi scrie. Va cer iertare.

Deci cu cuvinte putine va spun pe scurt urmatoarele:

Eram in lume, stateam ascuns si duceam lupte pline de sange. Mancam la doua zile o data, in ceasul al noualea. Muntii Pendeli si toate pesterile ma cunosteau ca pe un

cocos de noapte, flamanzind, plangand si cautand izbavire. Incercam sa vad daca pot suporta durerile si suferintele pentru a pleca la Sfantul Munte sa ma fac calugar. Dupa ce m-am antrenat destul de bine cativa ani, am rugat pe Domnul sa ma ierte pentru ca am mancat la doua zile si i-am spus ca atunci cand voi fi la Sfantul Munte voi manca o data la opt zile, asa cum scrie in Vietile sfintilor.

Dupa ce am venit la Sfantul Munte, am cautat mult dar n-am gasit decat randuiala cu mancare o data in zi. Nu va spun cate lacrimi, cata durere in suflet, cat am strigat de se cutremurau muntii, plangand ziua si noaptea pentru ca nu gaseam randuiala asa cum citisem in Vietile Sfintilor.

Toate pesterile Sfantului Munte m-au avut oaspete, pas cu pas am cercetat totul. Precum cerbul care cauta un firisor de apa pentru a-si pototi setea, asa cautam sa gasesc un duhovnic care sa ma invete vederea si lucrarea cea dumnezeiasca. Dupa doi ani de cautari obositoare si dupa ce am varsat o colimvitra de lacrimi, am hotarat in sfarsit sa raman, impreuna cu un alt frate, la un batranel simplu, bun, fara pic de rautate. Parintele mi-a dat binecuvantare sa ma lupt cat ma tin puterile si sa ma spovedesc la orice duhovnic in preajma caruia ma simt bine. Am facut ascultare desavarsita.

Inainte de a ma opri la parintele, aveam urmatorul obicei : in fiecare dupa-amiaza, ma asezam doua-trei ore in pustie - unde erau numai fiare salbatice - si plangeam nemangaiat pana se facea noroi din lacrimile mele in praful dinaintea mea. In acest timp spuneam rugaciunea cu gura. Nu stiam inca sa o spun cu mintea, dar rugam pe Maica Domnului si pe Domnul Hristos sa ma invredniceasca sa spun rugaciunea cu mintea, asa cum scriu Sfintii Parinti in Filocalie. Din ceea ce citeam intelegeam ca exista ceva la care eu nu ajunseseam.

Intr-o zi au venit peste mine multe ispite. Toata ziua aceea am strigat cu mai multa durere. Tocmai seara, cand asfintea soarele, flamand, extenuat, lacrimile au incetat. Priveam biserica Schimbării la Fata din varful Sfantului Munte, si ma rugam staruitor, cu inima zdrobita, la Domnul. Dinspre acolo mi-a venit ca o suflare puternica de vant si sufletul meu s-a umplut de mireasma de negrait. Si indata inima mea a inceput sa spuna ca un ceas rugaciunea mintii. M-am sculat plin de har si de nesfarsita bucurie si

am intrat in peatera. Si aplecandu-mi barbia spre piept, am inceput sa spun rugaciunea mintii in inima. Si numai ce am spus de cateva ori rugaciunea, ca am fost rapit la vederea cea dumnezeiasca. Si desi eram inlauntru pesterii, cu usa inchisa, m-am aflat afara in cer, intr-un loc minunat , in deplina liniste a sufletului si pace. Odihna desavarsita. Un singur gand aveam: " Doamne, sa nu ma mai intorc in lume, in viata aceea dureroasa, ci sa raman aici ". Apoi, dupa ce m-am odihnit atat cat a vrut Donmul, am revenit iarasi in sine-mi si ma aflam din nou in peatera.

De atunci nu a incetat a se spune inauuntrul meu rugaciunea inimii. Cand am venit la parintele, atunci au inceput luptele cele mari - totdeauna cu binecuvantarea lui.

Intr-o noapte, cum ma rugam, am fost iarasi in extaz si mintea mea a fost rapita si dusa intr-un camp. Acolo erau asezati dupa randuiala monahii ca pentru lupta. Un comandant inalt a venit langa inine si mi-a spus: " Vrei sa vii sa te lupti in linia intai ? " Eu i-am raspuns ca doresc nespus sa ma razboiesc singur cu arapii din fata noastra, care erau asezati si ei ca pentru razboi, sufland suflare de foc ca niste caini salbatici, asa incat numai vederea lor te inspaimanta. Dar in mine. nu era nici un fel de frica, pentru ca eram atat de pornit impotriva lor, incat cu dintii i-as fi sfasiat. Este adevarat ca si in lume eram un suflet curajos. Atunci comandantul de osti m-a luat din multimea parintiilor si dupa ce am strabatut trei-patru randuri de ofiteri m-a adus in linia intai, unde mai erau unul sau doi fata in fata cu demonii salbatici care erau gata sa se repeada asupra noastra. Eu suflam impotriva lor foc si manie. Comandantul m-a lasat acolo, spunandu-mi ca daca cineva doreste sa lupte cu barbatie impotriva acelora el nu-l impiedica, ci dimpotriva, ii sta in ajutor. Atunci mi-am venit iarasi in fire si gandeam in sinea mea : " Ce fel de razboi sa fie acesta ? "

De atunci au inceput razboaiele cele mai salbatice, care nu-mi dadeau liniste nici zi nici noapte. Doamne, ce razboaie ! Nici un ceas nu eram lasat sa ma odihnesc. Dar si eu ma impotriveam lor cu inversunare.

In timpul rugaciunii nu ingaduiam in nici un fel mintii sa iasa din inima. Curgea sudoarea de pe trupul meu ca din izvor. Bataie fara mila. Durere si lacrimi. Post nesfarsit si privegheri de toata noaptea. Pana cand biruiam.

Opt ani intregi, fiecare noapte a fost pentru mine un martiriu. Plecau demonii si strigau: " Ne-a ars ! Ne-a ars !" S-a intamplat ca intr-o noapte sa-i auda si fratele de alaturi, care mirat m-a intrebat cine erau aceia care strigau.

In ultima zi, cand avea sa-i alunge Hristos, eu deja gandeam in sinea mea deznadajduit ca, din moment ce trupul meu era aproape mort iar patimile lucrau ca si cand ar fi fost in deplina sanatate, inseamna ca demonii au biruit. Gandeam ca ei m-au terminat sigur pe mine si au invins, nicidecum eu. In fine, pe cand eram eu ca si mort, ranit, deznadajduit, am simtit ca se deschide usa si intra cineva. Nu m-am intors sa vad cine este, ci am continuat sa spun rugaciunea. Deodata am simtit ca cineva ma impinge spre placere. Ma intorc si vad demonul, asa ca un tap, ranit la cap si raspandind un miros greu. M-am aruncat cu manie asupra lui sa-l prind. Cum l-am prins, - avea un par ca de porc - s-a facut nevazut. La pipait inasa am ramas cu simtul firelor lui de par iar in miros cu duhoarea grea. Din clipa aceea s-a ridicat razboiul si au incetat toate. S-a asternut pacea in sufletul meu si am scapat definitiv de toate patimile cele necurate ale trupului.

In noaptea aceea am fost iarasi in extaz. Si am vazut un loc larg, iar de jur imprejur era mare. In locul acela intins erau asezate peste tot capcane ascunse pentru a nu se vedea. Eu eram intr-un loc foarte inalt si vedeam totul ca intr-un teatru. Prin locul acela trebuia sa treaca toti calugarii. Din mare se vedea un balaur-demon infricosator care scotea flacari pe ochi. Era ca o salbaticie nemaiintalnita. Din cand in cand scotea capul din mare ca sa vada daca s-a prins cineva in capcane. Calugarii treceau fara nici o teama si neatenti. Unul era prins de gat, altul de mijloc, altul de picior, altul de mana. Iar demonul, vazand acestea, se bucura si se veselea nespuse. Eu ma intristam foarte mult si plangeam. " Ah ! - spuneam - vicleanule demon ! Ce ne faci si cum ne ratacesti !" Si mi-am venit iarasi in sine si eram in chilia mea. Randuiala mea era sa mananc o data pe zi si atunci foarte putin, cu masura. Chiar daca erau Sfintele Pasti sau Lasatul secului, noi tot o data in zi mancam.

In tot cursul anului faceam priveghere de toata noaptea. Aceasta randuiala am mostenit-o impreuna cu Gheron Arsenios de la un parinte niptic sfant, Papa-Daniel. Erau multi parinti sfinti atunci. Acesta era unul dintre ei. Era preot si isihast. Nu primea

la Sfanta Liturghie pe nimeni. Sfanta Liturghie pe care o savarsea el tinea trei ore si jumătate - patru. Din pricina lacrimilor nu putea sa spuna ecfonisele. Uda pamantul unde statea. De aceea si intarzia atat de mult. A slujit astfel peste cincizeci de ani. Nu-si inchipuia o zi fara Sfanta Liturghie. In Postul Mare savarsea in toate zilele liturghia Darurilor mai Inainte sfintite. A adormit in Domnul fara sa fi fost vreodata bolnav. Era un altul rus. Acesta avea lacrimi neincetate, zi si noapte. Era adesea rapit in extaz si vedere dumnezeiasca. Acesta intrecuse pe multi sfinti. Spunea : "Cand vezi pe Dumnezeu, nu ai ce sa-l spui. Singurul lucru pe care-l poti face este sa plangi ". Avea darul vederii inainte. Ii cunostea pe cei care veneau la el.

Randuiala, asadar, am luat-o de la primul. Acesta nu primea pe nimeni, cum am spus. Pe mine, deoarece doream atat de mult sa aflu, - pentru aceasta, dar si pentru ca asa a fost voia lui Dumnezeu, pe care-L rugam neincetat cu multa caldura - a acceptat sa ma primeasca. De fiecare data imi spunea cate putine cuvinte, pline de har. Mergeam toata noaptea ca sa ajung la el singur, sa vad acea dumnezeiasca liturghie si sa aud doua-trei cuvinte.

Acesti doi din urma erau foarte izolati. Mai erau si altii. Fiecare dintre ei avea darul lui special, toti fiind sfintiti si mirosind precum crinii pustiuului.

Odata, mergeam noaptea - era luna plina - la parintele ca sa-i spun gandurile si sa ma impartasesc. Dupa ce am ajuns m-am asezat putin mai departe, pe o piatra, ca sa nu-i deranjez in rugaciunea lor. In timp ce stateam acolo si spuneam rugaciunea mintii, am auzit o voce dulce, ca si cand ar fi cantat o pasare maiastra. Sa fi fost ora patru dimineata. Mintea mea a fost vrajita de aceasta voce si m-am sculat sa vad de unde vine aceasta voce. Ma uitam atent in toate partile. Tot cautand, am ajuns intr-o poienita frumoasa. In fata mea era un drum luminos ca zapada, cu ziduri de diamant si de cristal. Dincolo de ziduri erau flori dintre cele mai variate si colorate. In fata acestei privelisti, mintea mea a uitat de vocea aceea minunata si a fost vrajita de vederea acelui Paradis. Inaintand, am vazut un palat inalt, minunat, uimind mintea si intelegerea. La intrarea in palat statea Maica Domnului, tinand in brate pe Pruncul Iisus. Toata era de un alb stralucitor, ca de zapada. Apropiindu-ma si mai mult, am fost cuprins de o negrita dragoste. M-a imbratisat ca pe un prunc si mi-a spus ceva. Nu pot uita dragostea aceea pe care mi-a aratat-o Maica cea adevarata. Atunci, fara teama si

fara vreo retinere, m-am asezat alaturi de ea, asa precum ma apropii de fiecare data de icoana ei. Si ceea ce face un copil mic atunci cand vede pe mama lui, asa am facut si eu. Cum de am plecat de langa ea nici eu nu stiu, intrucat mintea mea fusese coplesita intru totul de privelistea lucrurilor ceresti.

Plecand de acolo pe o alta cale, am ajuns iarasi in poienita aceea. Am primit o binecuvantare si mi s-a spus ca acolo era sanul lui Avraam si ca este obiceiul ca oricine trece pe acolo sa primeasca binecuvantare. Plecand de acolo, mi-am venit in sine-mi si eram iarasi asezat pe piatra aceea. Si uitand de ce venisem acolo, am plecat sa ma inchin cu multa bucurie icoanei Preasfintei Fecioare in peatera Sfantului Atanasie, deoarece aveam multa evlavie la aceasta. Din multa dragoste pentru aceasta icoana, la inceput am stat sase luni langa ea, pentru a-i aprinde mereu candela. Zi si noapte. Pentru ca in noaptea aceea fusesem cuprins intru totul de dragostea cea dumnezeiasca, am coborat sa-i multumesc. Numai ce am intrat si m-am inchinat - stateam in fata ei si-i multumeam cu cuvintele mele - a iesit din icoana o asa mireasma, ca o suflare racoritoare, care a umplut sufletul meu si am fost iarasi in extaz, pentru a doua oara in noaptea aceea si pentru mult timp. Cand a venit eclesiarhul sa aprinda candelile m-am furisat si am plecat, ca nu cumva sa inleleaga acesta ce se intampla si sa inceapa se intrebe.

Alta data, in tip ce privegheam tot in coliba mea - deoarece noi, impreuna cu Gheron Arsenisos, privegheam singuri in chiliile noastre in fiecare noapte, fiecare cu rugaciunea mintii si cu lacrimi - atunci am fost iarasi rapit in extaz. Chilia mea se umpluse de lumina ca si cand ar fi fost ziua. Si in mijlocul chiliei au aparut trei copii care aveau pana la zece ani fiecare. Toti de aceeasi inaltime, cu acelasi chip, cu aceeasi imbracaminte. Cu niste fete frumoase. Eu ma minunam de acea vedere. Aceia m-au binecuvantat toti trei deodata, asa cum binecuvinteaza preotul, si au inceput sa cante melodios: " Cati in Hristos v-ati botezat, in Hristos v-ati si-mbracat. Aliluia! " Se indreptau spre mine si iarasi mergeau inapoi. Apoi iarasi spre mine si iarasi inapoi. Eu imi spuneam in gand: " Unde au invatat sa cante atat de frumos acesti copii si cum de binecuvinteaza ? ", fara sa-mi vina in minte ca la Sfantul Munte nu sunt copii atat de mici. In cele din urma, au plecat asa cum au venit, pentru a binecuvanta si pe altii. Eu am ramas uluit si zile intregi de atunci aveam in mine o bucurie nespusa si nu puteam sa-mi iau mintea de la ei. Dar nici nu se sterg din memorie vreodata aceste lucruri.

Alta data eram foarte suparat. Sa se stie un lucru, ca Dumnezeu nu mangaie sufletul omului si nici nu arata astfel de lucruri fara sa existe ispite si pericole mari, acolo unde este nevoie. In intristarea mea fara de masura, asa cum mi se intamplase si alta data, mi s-a aratat Iisus pe Cruce plin de lumina si, plecandu-si capul, mi-a amintit, spunandu-mi : " Vezi cate am suferit Eu pentru tine ?" Atunci toata intristarea mea s-a risipit precum se risipeste fumul.

Ce sa spunem despre aceasta dragoste pe care ne-o arata Domnul noua, pentru a ne mantui ? Iar noi, la cea mai mica ispita, uitam totul. In ispite si in suparari, acolo Il afli pe Hristos. Dar intristare nu se cheama supararile sau grijile noastre nenumarate, adica grija pentru a trai, ci intristare pentru Hristos. Prigoane. A suferi pentru a mantui pe celalalt. Lupte pentru dragostea lui Hristos si impotriva la ispite. Sa te necajesti pana la moarte pentru Hristos. Sa rabzi ocari si hule pe nedrept. Sa fie dispretuit de toti, ca un ratacit. Atunci, pe buna dreptate, Domnul Hristos trimite mangaiere si bucurie sufletului.

Odata eram atat de necajit - pentru ca toata viata mea a fost un martiriu - pentru ca suferi pentru altii, pe care vrei sa-i salvezi, si acestia nu te aud. Tu plangi si te rogi, iar acestia se hlizesc si sunt stapaniti de ispite. Fiind singur in aceasta suferinta a mea, am fost din nou rapit la vederea cea dumnezeiasca. Si cum mergeam, m-am aflat intr-un camp, cu pamantul ca imbracat intr-un vesmant alb. Ma intrebam uimit cum de am ajuns in acel loc. Si cautam pe unde sa ies, ca nu cumva sa vina cineva si sa ma certe ca am intrat acolo fara permisiune. Uitandu-ma cu atentie in dreapta si in stanga pentru a gasi un loc de iesire, am dat peste o usa care ducea sub pamant si am intrat acolo. Era o biserica inchinata Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu. Inauntru erau multi tineri imbracati frumos. Pe piept aveau o cruce rosie. La fel si pe frunte. Si s-a sculat unul de pe tron, care parea ca este cel mai mare, care purta cea mai stralucitoare haina, si mi-a zis : vino, pentru ca pe tine te asteptam . Si ma indemna sa ma asez. " Iarta-ma - i-am spus - dar nu sunt vrednic sa ma asez acolo, este suficient pentru mine sa stau la picioarele voastre. " Si lasandu-ma, s-a apropiat de catapeteasma, la icoana Maicii Domnului, si a zis: " Doamna si Stapană tuturor, Imparateasa ingerilor, Preacurata si Preasfanta Nascatoare de Dumnezeu, arata harul tau robului tau acestuia, care sufera atat de mult pentru dragostea ta, pentru ca sa nu fie inghitit de intristare ". Si deodata a

iesit atata stralucire din icoana aceea dumnezeiasca si era atat de frumoasa Maica Domnului, incat, fiind martor la atata frumuseti, am cazut la picioarele ei, neputand sa o privesc si, plangand, strigam : " Iarta-ma, Maicuta mea, pentru ca fara sa vreau te supar atat de mult !"

Si plangand asa, mi-am revenit si eram ud de lacrimi si plin de bucurie. Acum v-am povestit numai mangaierile. Trebuie sa va povestesc si cum erau acele intristari si ispite otravitoare pana la moarte. Fiecare din mangaierile despre care v-am povestit era precedata de o suparare de moarte.

Capitolul XXXVIII

Draga mea mama, dragii mei frati, rude, si prieteni.

Bucurati-va toti intru Domnul !

Eu sunt bine sanatos, pentru rugaciunile parinitior si ale stramosilor nostri. Ma bucur si multumesc lui Dumnezeu, care m-a invrednicit de un astfel de mare si ceresc dar, acela de a purta shima mare si ingereasca si sa ma numesc monah, eu, nevrednicul de asa un dar dumnezeiesc.

Sa fie slavit Milostivul si Milosardul si Bunul nostru Tata, care nu m-a lepadat pe mine, ci m-a miluit ca pe fiul cel risipitor. M-a ales din lume si m-a adus la Sfantul Munte, In acest paradis pamantesc.

Mult am dorit si sufletul meu ardea sa aflu despre voi, despre sanatatea voastra sufleteasca si trupeasca. Dar porunca Domnului, cea care spune: " cel ce iubeste pe tatal sau sau pe mama sa mai mult decat pe Mine nu este vrednic de Mine ", m-a facut sa uit nu numai pe parinti, pe frati si pe rude, dar chiar si propriul meu trup, si toata iubirea, toata dragostea sufletului meu este indreptata spre Dumnezeu. Spre Acesta numai vrea sa caute si sa priveasca, sa se roage, sa ceara, sa primeasca medicamentele necesare pentru curatirea inimii si pentru cresterea omului duhovnicesc.

Acum, vazand marea nenorocire care a venit peste lume si temandu-ma ca nu cumva sa ajunga si la voi pericolul necredintei si sa se zadarniceasca privegherea mea continua pe care o fac pentru voi, am fost nevoit sa recurg la cuvantul acela care zice ca " la nevoie se poate schimba si legea ", am spus in sinea mea : " Sa incalc eu o porunca, cu nadejdea ca in felul acesta voi castiga pe cei dragi ai mei ". Setea mea, dorinta fierbinte a inimii mele, iubirea mea dumnezeiasca, cea care arde continuu inlauntrul fiintei mele, este cum sa ajut la mantuirea sufletelor, cum sa fie aduse jertfe duhovnicesti dulcelui nostru Iisus.

Dorinta mea fierbinte este sa vad pe cei dragi ai mei, pe mama, pe fratii mei si pe copiii acestora ca devin fii ai lui Dumnezeu. Sa devina toti jertfe dumnezeiesti, bineplacute lui Dumnezeu Celui Sfant. Ah ! Dar patimile, reaua cunoastere, intunericul sufletului nu lasa mintea sa se ridice macar putin spre cele de sus, pentru a intelege castigul cel mare al mantuirii sufletului. Dar nu ma plang totusi, pentru ca lumea cealalta este mult mai rea.

Si imi spun : toti acesti frati ai mei, in comparatie cu ceilalti, sunt ca Ingerii lui Dumnezeu. Sa fie slavit Domnul pentru ca dragostea dumnezeiasca va tine pe toti legati unul de celalalt si in mijlocul vostru se afla Hristos. Iar unde este Hristos, acolo sunt si toate bunatatile vietii acesteia si ale celei vesnice. De aceea a spus Acesta: " Cautati mai intai Imparatia Mea si toate cele trecatoare le veti primi cu prisosinta ". Si iarasi a zis : " Ce va folosi omul daca va castiga lumea toata, dar va ramane in afara Raiului ?" Asadar, cine dintre oameni, asteptand si nadajduind la acestea, nu lasa deoparte toate rautatile, toate defaimarile si ocarile lumii, toate nedreptatile si faradelegile oamenilor rai, chiar si ispitele si necazurile demonilor nemilostivi, pentru a deveni vrednic de acea bucurie cereasca ? Ah ! Daca ar fi fost cineva langa mine, sa auda rugaciunile mele, suspinele inimii mele, sa vada lacrimile pe care le vars pentru fratii mei ? Toata noaptea ma rog si strig : " Ori mantuieste pe robii Tai acestia, ori sterge-ma si pe mine din cartea Raiului !"

Daca pentru lumea intreaga imi pun toata puterea sufletului si a inimii mele in rugaciunea catre Domnul tuturor, cu cat mai mult pentru voi !

Asadar, ascultati cuvintele mele, ale smeritului si ultimului dintre monahi, si nu ma

socotiti ca fiind neinvatat si agramat. Deschideti ochii sufletelor voastre si vedeti ce exista dincolo de aceasta lume.

Oamenii lumii iubesc lumea, pentru ca nu au cunoscut inca amaraciunea acesteia. Sunt inca orbi la suflet si nu vad ce se ascunde in aceasta bucurie trecatoare. Nu au ajuns la lumina cea intelegatoare, nu au ajuns la ziua mantuirii lor.

Voi insa, care ati vazut si ati auzit atatea lucruri, trebuie sa intelegeti ca desfatările cele trecatoare se duc ca umbra si timpul vietii noastre fugе, trece repede si nu cunoaste intoarcere. Timpul vietii acesteia este timp de seceris si cules. Fiecare isi agoniseste hrana - cat se poate mai curata - pentru viata cealalta.

Nu castiga cel destept, nici cel de neam bun, nici cel care vorbeste fara incetare si nici bogatul. Ci cel care este batjocorit si rabda indelung. cel care este nedreptatit si iarta, ce; care este defaimat si tace, cel care se face pe sine burete de sters si sterge cu el tot ceea ce aude de la ceilalti, oricat de intelept ar parea. Acesta se curateste si straluceste mai mult decat ceilalti. Acesta ajunge la masuri mari. Acesta se hraneste din vederea tainelor dumnezeiesti. In fine, acesta este inca de aici in Rai. Iar cand va veni ceasul mortii, numai ce se vor inchide ochii acestia pamantesti, se vor deschide ochii cei dinlauntru, ochii sufletului. Si in timp ce se gandeste la cele de acolo, se afla dintr-o data in cele pe care le doreste, fara macar sa inteleaga cum s-a intamplat aceasta. De la intuneric merge la lumina, de la neazuri la odihna, de la tulburare la liman linistit, de la razboi la pacea vesnica.

De aceea, fratii mei buni si dragi, cine este nedreptatit in aceasta lume si vrea sa-si faca dreptate sa stie bine ce inseamna sa poarte sarcina fratelui sau, a aproapelui sau pana la ultima suflare si sa aiba rabdare in toate suferintele acestei vietii. Pentru ca orice neaz care ne vine din aceasta lume, fie din partea oamenilor, fie din partea demonilor, fie chiar din insasi firea noastra, poarta in sine si un folos pe masura. Si oricine trece cu rabdare prin acel neaz primeste plata - in aceasta viata arvuna, iar in cealalta plata deplina.

Suntem datori deci cu rabdarea, asa cum este necesara sarea in mancare. Alt drum nu exista pentru a castiga cu adevarat, pentru a ne imbogati, pentru a imparati. Acest drum

ne-a fost deschis de Hristos Insusi. iar noi, toti cei care Il iubim, suntem datori pentru dragostea Lui sa-L urmam. Desi pelinul este amar, totusi el curatete sangele si vindeca trupul. Fara ispite nu se cunosc suflete curate, nu se vede virtutea, nu se distinge rabdarea. Fara ispite este cu neputinta a se arata sanatatea sufletului. Acestea sun focul cel curatitor prin care se lucreaza curatirea si luminaera sufletului. Am uitat sa va scriu o scurta istorioara. Odata, eram in genunchi fiind obosit de rugaciune si am vazut un lucru minunat : un tanar flacau frumos ca focul si doua fete alaturi de el. Una era Marusa noastra iar cealalta Erghina, surorile noastre mici care au murit. Si le spune tanarul : " Acesta este fratele vostru, il cunoasteti ?" Marusa era mai mare. " Il cunosc - spune - dar au trecut multi ani de atunci ". Cealalta a spus : " Eu nu l-am vazut cat am fost in viata ". Si El le-a spus : " Sarutati-l si sa plecam ". Si m-au sarutat cele doua fete ca niste flori bine mirositoare si au plecat. Mi-am venit in fire si aveam ochii plini de lacrimi, amintindu-mi de bucuria care se face in cer atunci cand cei pacatosi se pocaiesc si cand cei drepti intra in Rai.

Capitolul XXXXIX

Iubita sora, bucura-te in Domnul

Astazi am primit scrisoarea ta plina de dragoste si de evlavie. Si ridicandu-mi mainile spre cer, cu caldura sufletului, cu dragoste fierbinte am inaltat spre cer glasul tainic al smeritei mele inimi :

" Auzi-ma - am spus - dulcea mea iubire, Iisuse, Mantuitorul meu, Lumina cea mai presus de lumina, nascut din Tatal cel fara de inceput, cunoasterea si Adevarul, nadejdea si mangaierea mea, puterea si vartutea mea, dragostea si luminearea mea. Auzi-ma pe mine pacatosul si trimite peste sora mea lumina dumnezeiestii tale mangaieri si risipeste norii si inchizatoarea intunecatului si indureratului ei suflet. Cu stralucirea luminii Talemangaie inima ei, pentru ca sa se micsoreze necazurile si nefarsitele valuri ale ispitelor. Da, Doamne Iisuse Hristoase, Lumina care lumineaza rarunchii si inima omului, sufletul si trupul, maruntaiele si oasele, mintea si intelegerea si toate cele ce alcatuiesc cortul nostru cel pamantesc. Auzi-ma, Doamne, pe mine, cel ce ma rog pentru sora mea indurerata si tulburata ".

Acestea si multe altele, din dragoste pentru tine am strigat catre Domnul. Dar n-am incetat a pomeni suferintele si chinurile tale nenumarate din copilarie. Din pricina acestora te iubesc atat de mult. Si dintre toti cei dragi ai mei, tie iti dau dragostea mea cu prisosinia. Caci esti intai nascuta a dragostei mele.

Un singur lucru cer de la tine sa faci ca sa-mi intorci dragostea: sa adaugi un pic de rabdare. Cred in Iisus Cel care ne iubeste pe toti ca pentru acest adaus de rabdare iti va implini toate cererile. Iti vei afla pacea sufletului si linistea, si tot ceea ce este folositor sufletului tau cel chinuit vei primi de la Domnul. Ajunge numai ca tu sa ceri cu lacrimi, pentru ca stie Domnul cum sa faca pentru a se implini voia Lui, si nu a ta. O data ce ai inteles ca ai pacatuit in fata Domnului, straduieste-te sa nu mai adaugi alte vatamari sufletului tau. Iar daca, om fiind, ai sa cazi din nou, nu deznadajdui. Cel care a spus lui Petru sa ierte de saptezeci de ori cate sapte celui ce cade, cum va putea sa nu ne ierte pe noi, El, iubitorul de oameni Hristos ?

Lasa-l pe sotul tau sa faca asa cum crede el. Spune-i ca ai dat de pomana acele lucruri. Ceea ce aveai de gand sa mai dai nu mai da. Nu mai face alta binefacere. Ajunge ceea ce ai facut. Taie-ti voia pentru a afla linistea sufletului. Caci voia omului s-a facut zid care impiedica luminarea si pacea cele de la Dumnezeu.

Vezi exemplul dulcelui Iisus, care S-a facut ascultator Celui fara de inceput al Sau Parinte pana la moartea pe Cruce. Si-a dat trupul sa fie biciuit, obrazul sa fie lovit, iar fata Sa nu si-a intors-o de la scuipari. Vezi, soro, cata dragoste ne-a aratat milostivul Iisus ? Asadar, sa lasam si noi voia noastra proprie, sa iertam celor care ne gresesc noua. Si atunci, cu indrazneala, sa spunem: " si ne iarta noua greselile noastre, precum si noi iertam celor ce ne gresesc noua ".

Toti oamenii suntem facuti din tarana si toti pacatuim. Pamant suntem si avem multa nestiinta. Pamantul pe pamant fura. Pamantul pe pamant ocaraste. Pamantul pe pamant defaimeaza. Pamantul pe pamant imbogateste. Pamantul pe pamant stapaneste. Pamantul pe pamant bate. Pamantul pe pamant robeste. Si, in general, pamantul se socoteste mai intelept decat pamantul, mai puternic, mai bogat, mai nobil, mai cinstit, imbogatindu-se in nebulie si necunoastere a propriei existente - cand si de

unde a venit ? Cum s-a nascut, care este menirea lui, unde va sfarsi si ce urmeaza dupa aceea ?

Toate acestea, pentru ca au fost inghitite de uitare si de necunoastere si s-a ajuns la un haos al nesimtirii, conduc la chinuri si aici si in viata cealalta, pentru cei ce nu se pocaiesc. De aceea, cel care vede mai bine lucrurile si este putin mai luminat trebuie sa ierte si sa fie alaturi de aproapele si de fratele sau, care patimeste impreuna cu el si are acelasi suflet.

Dumnezeu nu a facut dintru inceput asa pe om, ca sa patimeasca si sa sufere toate acestea, ci l-a facut egal cu ingerii, cu putin numai diferit de ingeri. Si facand Rai in Eden, l-a pus acolo, ca sa imparateasca cu buna voie si in libertate, ca imparat, legandu-l numai cu o singura porunca, pentru a sti ca este la randul sau indrumat de sus. Acesta insa, fiind inselat de catre demon ca va primi asemanarea cu Dumnezeu, a fost alungat din Rai in tara straina si a cazut in aceste chinuri si dureri, blestemat fiind de Dumnezeu ca sa secere maracini si buruieni in toate zilele vietii sale. Ce sunt maracinii si buruienile daca nu nenorocirile si necazurile de fiecare zi ale omului ? Acestea vin din partea ispitelor, a oamenilor rai si din partea firii noastre celei poftitoare, care din obiceiul cel rau a devenit ca o a doua fire, de aceea si suferim din partea ei ispите mai grele decat din partea dusmanilor nostri. Si daca nu ajunge la timp mila lui Dumnezeu, suntem in pericol mare de a ne pierde.

Toate acestea unde au sfarsit ? Acolo unde spune : " Din pamant ai fost luat si in pamant te vei intoarce ". Astfel pune capat durerilor si necazurilor noastre iubitorul de oameni Dumnezeu.

Deci ce cauti, iubita mea sora ? Ce drum sa gasim pe care sa nu creasca maracini si buruieni ? Care cale sa fie care sa nu fi fost prinsa de blestemul dumnezeiesc ? Uita-te la imparatii pamantului, in fata carora se cutremura natura intreaga. Unde sunt acum ? Unde sunt toate ale lor ? Le-au inabusit maracinii. Unde sunt cei care pana mai ieri conduceau lumea ?

Cine a putut vreodata sa se scape pe sine de maracinii si buruienile acestei vietii ? Nimeni, decat numai moartea.

Sa strigam atunci impreuna cuvantul lui Solomon, care zice : " Desertaciunea desertaciunilor, toate sunt desertaciuni !"

Fericit este cel care a rabdat pana la sfarsit, dispretuind totul, si care prin indelunga rabdare a reusit sa imputineze maracinii si buruienile, pagubindu-se in aceasta viata dar imbogatindu-se cu bogatie cereasca.

De aceea, sora mea draga, suflet din sufletul meu, lipseste-te si tu de " dreptatea ta " si renunta la voia ta de dragul dragostei pentru mine si insoteste-te cu tovarasul cel bun : rabdarea si indelunga rabdare.

Sa te rog si pentru mine, ca sa ma pazeasca Dumnezeu. Mult ajutor am de la rugaciunile tale, fratesti si duhovnicesi. Cand vei avea timp, sa dai vreun sarindar pentru ca sa se imputineze greutatile sufletului. Imi scrii sa-ti comand o icoana, dar nu mi-ai spus ce sfant vrei, ce marime. Scrie-mi si eu voi da comanda. Tocmai acum am primit cosuletul cu masurile pentru sfintele icoane. Sa stai linistita. Numai ca va trebui sa astepti un pic.

Am primit si darurile tale fratesti. Daruri care nu sunt simple, daruri din dragoste, din partea unei surori care din copilarie a luptat lupta cea buna. Pentru darurile acestea vei primi ca rasplata de la darnicul Dumnezeu desfatara in Imparatia Sa cea cereasca.

A ! Am vazut in cosulet si ceea ce mancam noi cand eram copii, fructele pamantului unde am crescut, si amintindu-mi de copilaria noastra am spus: " O, lume desarta ! Cat de nefericita ai fost, esti si vei fi pana la sfarsit ! Si cat de mare este fericirea aceea vesnica si de negrait! Ah, sora mea! Numai un pic daca vei gusta din acele bunatati, vei deveni tare ca fierul in rabdare. Imi scrii ca te tulburi si ai fel de fel de ganduri. Lumea aceasta asa este. Dar indrazneste ! Cine a invatat sa zideasca, odata si odata va invata si sa nu se supere. Poate ne va afla Domnul zidind si ne va lua acolo unde nu mai lucreaza voia oamenilor. Atunci vom avea casa pentru totdeauna.

Deci, indrazneste ! Si eu, impreuna cu tine, pentru tine zidesc, fara ca sa-mi strice cineva ceea ce zidesc. Indrazneste si ai rabdare. Iti multumesc pentru toate si ma rog

pentru tine din tot sufletul. Transmite urarile mele cele smerite la toti fratii nostri. Sarut picioarele mamei. Imbratisez pe bunul tau sot si pe copiii vostri si le doresc sa fie copii buni.

Cat despre intrebarile pe care mi le pui, afla urmatoarele : fiul femeii care te-a intrebat nu poate fi pomenit in biserici, intrucat s-a sinucis. Daca vrea, poate sa faca pentru el milostenii. Dumnezeu este mare si adancimea milostivirii Sale este fara de margini. Daca vrea, poate sa trimita pustnicilor, ale caror rugaciuni sunt ascultate de Domnul si care se roaga zi si noapte. Imi spui ca femeia aceea cunoaste multi calugari. Sa le dea acestora sa se roage. Sau la calugarite. Altceva nu poate sa faca pentru el. Cat despre fiica ei care spune ca are peste ea blestem, sa stie ca acest blestem nu lucreaza, pentru ca este impotriva lui Dumnezeu.

Trebuie insa, sa mearga la duhovnic si sa-i spuna totul ...

Primavara se apropie; iarna necazurilor se topeste incet, incet

Am primit, iubita sora, scrisoarea ta plina de evlavie si citindu-o mi s-a umplut sufletul de bucurie, vazand si intelegand prisosul inimii tale, care da marturie despre nasterea omului celui nou, a pruncului duhovnicesc.

Indrazneste si intareste-ti inima in ispite si pastreaza ca pe un tezaur de mare pret rabdarea si indelunga rabdare. Puterea ta se va intari in necazuri. Mai este putin si vom pleca de aici.

Primavara se apropie. Iarna necazurilor se topeste incet incet. Vom locui in curand in locasurile pe care le-am lucrat rabdand multimea ispitelor si a necazurilor. Atunci nu va mai fi ispititor, nici ucigas de suflete, nici cel ce cauta sufletele noastre. Toate acestea vor ramane aici. Trupul acesta patimas si obositor pe care il purtam aici - care nu vrea sa lucreze poruncile lui Dumnezeu - il vom lepada pamantului, maica ce l-a nascut, iar noi, slobozi ca vulturii, vom zbura in sfintele si cerestile manastiri. La Invierea cea de obste iarasi vom lua trupul pamantesc, dar atunci acesta nu va mai fi ca o sarcina grea, iubitor de placeri patimase, greoi la miscare, ci scaldat in intregime

de lumina stralucitoare a Preadulcelui Iisus, stralucitor si raspandind raze precum soarele, luminand eterul.

Sunt mici patimirile de aici in comparatie cu rasplata viitoare. Asadar, suflete al meu, ai rabdare. Cat despre cele ce imi scrii, sa stii ca toti le avem atunci cand socotim desertaciunea acestei lumi ca pe un lucru insemnat. Acum insa, din moment ce am ajuns la adevarata cunoastere si am inleles inselaciunea, Dumnezeu nu se mai uita la trecut, ci la prezent. Acelea toate se sterg printr-o singura spovedanie curata. Este de ajuns acum sa mergem dupa puterile noastre pe calea poruncilor lui Dumnezeu. Imi scrii sa trimit scrisori cunoscutilor nostri. Dar daca nu exista materie, dorinta sufletului, cum sa lucrez ? Trebuie sa ceara sa fie invatati si eu le voi raspunde. Altfel ne facem vanturatori de aer. Unul vrea sa scrie, dar nu intreaba despre sufletul sau, despre pacate, despre greselile lui, cum sa se indrepteze. Altul imi scrie cum este timpul. Iar ceilalti nu intreaba nimic. Nici Domnul nu spune sa vorbești atunci cand nu esti intrebat ci spune : " Celui ce cere de la tine, da-i. " Nu spune " celui ce nu cere ..." Sunt mii de suflete care cer sa le dam ceea ce ne da Dumnezeu. Celor ce nu cer le este de folos rugaciunea. Sa ne rugam pentru ei ca sa vina la adevarata simtire. Atunci vor cauta si vor cere si ei. Iar noi le vom da cu multa bucurie si dragoste cele ce vom primi de la Dumnezeu.

Despre vinul pe care l-ai trimis, preotul s-a temut probabil sa nu aiba apa in el si nu l-a primit. L-am baut eu in sanatatea voastra. Mi-am amintit de zilele cele de demult si am meditat in timpul noptii cu inima si am zis : " Desertaciunea desertaciunilor, toate sunt desertaciuni !"

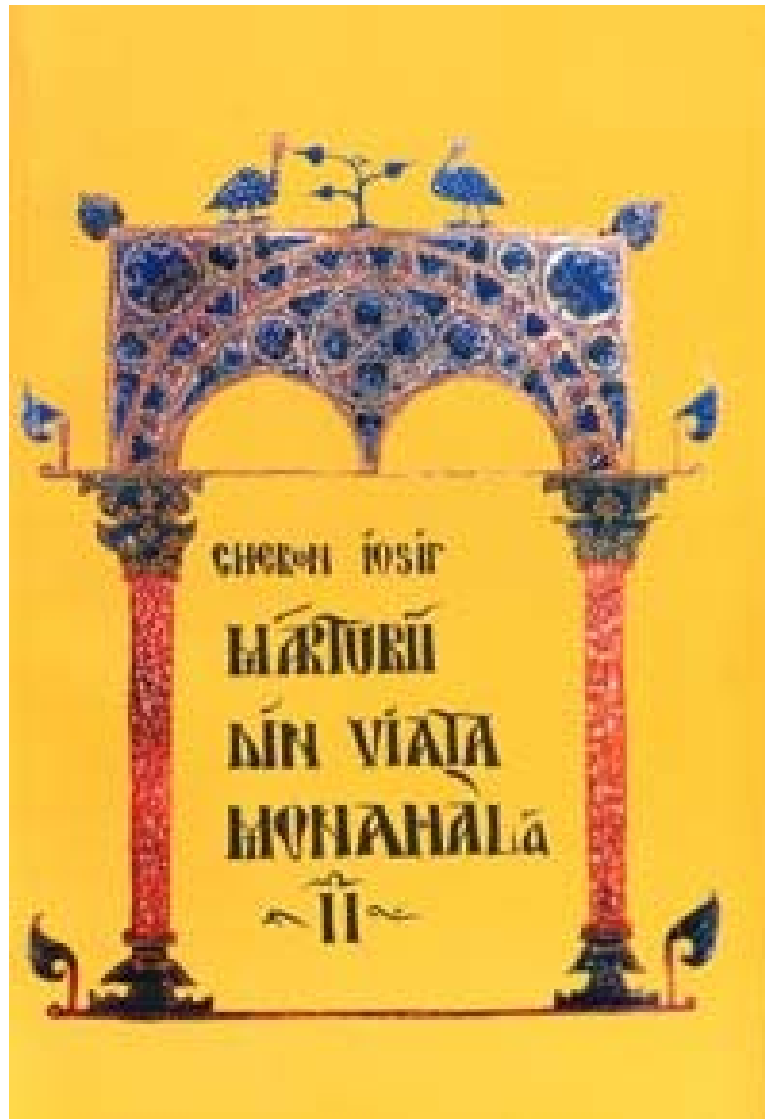
Toate au trecut. Ca panza de paianjen. " Toate cele omenesti sunt desertaciune, cate nu mai sunt dupa moarte. "

In tara straina ne aflam si nu vrem sa intelegem acest lucru. Nu vrem sa vedem de la ce inaltime am cazut. De buna voie ne astupam urechile si ochii, orbindu-ne pentru a nu vedea adevarul. Vai noua, ca intunericul de aici il socotim lumina, pentru scurta placere a acestui veac, pentru scurta suferinta la care este supus trupul ca sa dobandeasca odihna de acolo.

Dumnezeu striga catre noi sa devenim fii ai Sai, iar noi devenim fii ai intunericului. Pentru putina miere dam in schimb toate veacurile. Pentru putina placere, renuntam la Imparatia lui Dumnezeu.

Fericit cel care a vazut si a inteles aceasta ratacire st, infranandu-se de la placerea acestei putine mieri, doreste odihna cea de dincolo.

Tu, iubita si buna sora, ai fost aleasa de Dumnezeu de mic copil. De aceea, sileste-te sa imbraci vesmantul luminos de nunta. Roaga pe Domnul zi si noapte sa-ti ierte toate pacatele cele de demult. Sa-ti dea putere sa pazesti poruncile Lui dumnezeiesti. Atunci cand te va lua sa fii in cainta si va numara sufletul tau cu dreptii. Acolo ne vom bucura fara sfarsit unui de altul in veacul veacului.

Gheron Iosif

MARTURII DIN VIATA MONAHALA

VOLUMUL 2

Editura Bizantina, Bucuresti 1996

Capitolul 41

Totdeauna Dumnezeu ajuta, totdeauna ajunge la timp, dar este nevoie de rabdare

Vino, buna si iubita mea sora, vino si iarasi vom mangaia necazurie tale. Vino, si vom binecuvanta pe Dumnezeu cu glasul dulce al inimii, rostit de gura si care rasuna in minte. Spunand : " Binecuvanteaza suflete al meu pe Domnul si toate cele dinlauntrul meu numele cel sfant al Lui. "

Vezi cat de mult ne iubeste Domnul ? Vezi cat suntem de fericiti noi, nevrednicii, pentru toate cate ne daruieste bunatatea Lui in fiecare zi? Dar inca ne asteapta ceasul acela al secerisului adevarat, al clipei aceieia fericite cand vom lasa cele de aici si vom pleca in cealalta patrie a noastra, cea intru totul adevarata, viata cea fericita, bucuria cea sigura, pentru a primi fiecare partea pe care ne-o daruieste Preadulcele Iisus Cel preadarnic. O, bucurie ! O, multumire ! O, iubire a Parintelui ceresc ! Sa ne curateasca de toate necuratiile, sa ne cinsteasca, sa ne imbogateasca, daruindu-ne bogatiile sale ! Acolo, sora mea preabuna, nu mai exista cel ce nedreptatete, cel preaviclean; a disparut ravnirea si invidia. Acolo nu mai sunt patimi. Cei cu patimi au ramas la poarta. Prapastie mare este de o parte si de alta.

Dar, o, iubire preadulce a lui Hristos, ce lucru bun ai vazut la noi si ne-ai condus pe calea Ta cea dumnezeiasca ! Bucura-te deci si veseleste-te, iubita mea sora, multumeste si da slava lui Dumnezeu, caci iata, se apropie ceasul. A sosit clipa ca peste putin sa auzim glasul acela binecuvantat : " Veniti la Mine ". Numai ce se vor inchide ochii acestia simtitori, se vor deschide ochii tainici ai sufletului; si ca din somn ne vom trezi in viata cealalta. Atunci vei vedea parinti, frati, rude. Atunci vei vedea ingeri, sfinti si pe Maica cea preafericita a tuturor, pe Preacurata Fecioara si Maica a lui Dumnezeu, pe care toti o strigam in fiecare clipa si careia, dupa Dumnezeu, ii datoram toate.

Cu cine sa vorbim mai intai, cine ne va imbratasa, pe cine vom saruta mai intai, toate preacurate, toate preafrumoase, toate sfinte ! Cine, deci, asteptand toate acestea, nu va rabda orice necaz al vietii de aici?

Asadar, sora mea buna si iubita, priveste in urma viata ta, cerceteaza cu amanuntul cum ai petrecut-o. Adu-ti aminte de binefacerile nemarginite ale Mantuitorului nostru Iisus Hristos si ale Preadulcei Sale Maici. Indura cu rabdare ispitele ce au sa mai vina. Totdeauna Dumnezeu ajuta, totdeauna ajtinge la timp, dar vrea de la noi rabdare. El aude de indata ce noi strigam, dar nu dupa cum crezi tu.

Tu crezi ca glasul tau nu a ajuns numaidecat la sfinii, la Maica Domnului, la Hristos. Dar, inainte chiar de a striga tu, sfintii s-au si rezeptat sa-ti ajute, cunoscand ca ii vei chema in ajutor si vei cere apararea lor cea de la Dumnezeu. Tu insa, ne vazand dincolo de cele ce se vad si necunoscand ca Dumnezeu conduce lumea, vrei ca cererea ta sa se implineasca de indata, ca fulgerul. Nu este asa. Domnul cere de la tine rabdare. Vrea ca tu sa arati credinta ta. Nu este suficienta rugaciunea pe care o spune cineva ca un papagal. Trebuie ca iubirea sa fie impreuna lucratoare la cele pe care le contine rugaciunea, si apoi trebuie sa inveti sa astepti. Iata ca s-a implinit deja ceea ce ieri si alaltaieri ai dorit. Dar tu ai fost pagubita, pentru ca nu ai avut rabdare sa astepti. Ai fi castigat si pe unele si pe celelalte, si pe cele trecatoare si pe cele ceresti. Acum te manii, te mahnesti si te necajesti, gandind ca Tatal ceresc intarzie sa-ti raspunda. Eu iti spun ca aceasta se va implini asa cum doresti - se va implini neaparat - dar este nevoie de rugaciune din tot sufletul si de asteptare. Si cand tu vei inceta sa-lti mai amintesti de ceea ce ai cerut, atunci iti va veni ca dar al rabadarii si al asteptarii tale. Cand, rugandu-te si cerand de la Dumnezeu ceva, ajungi la deznadejde, atunci este aproape de tine implinirea cererii. Hristos vrea sa vindece vreo patima ascunsa din tine, de aceea amana implinirea cererii. Daca primesti mai repede decat te astepti tu, patima ta ramane nevindecata. Daca astepti, primesti si ceea ce ai cerut si vindecarea patimii. Si atunci te vei bucura cu bucurie mare si vei multumi cu caldura lui Dumnezeu, care pe toate le zideste cu intelepciune si le face spre folosul nostru. Nu ai nici un folos, deci, daca te mahnesti, daca te superi, daca spui cuvinte grele. Trebuie sa-ti inchizi gura. Ninieni sa nu inleleaga ce ai tu. Sa iasa abur pe ochi, nu pe nas. Sa nu oftezi, pentru a te usura, zice-se, ci sa te linistesti. Prin asteptare si indelunga rabdare vei arde pe diavol.

Eu - martor imi este Domnul, Cel ce pierde pe toti cei care rostesc minciuni - mult m-am folosit din ceea ce iti spun acum. Atat de mari si grele erau ispitele incat credeam ca de durere o sa-mi iasa sufletul precum fumul pe horn. Si totusi, dupa ce trece incercarea, vine atata mangaiere, ca si cand ai fi in rai, fara trup. Te iubeste Hristos, te iubeste Maica Domnului, te lauda Sfintii, Ingerii se minuneaza de tine.

Vezi cate bunatati aduc ispitele si necazurile? Daca vrei sa vezi, sa gusti si tu iubirea lui Hristos, indura ceea ce vine asupra ta. Nu in ceea ce-ti place tie, ci in ceea ce vrea Domnul sa te incerce. Nimic din ceea ce facem noi de buna voie nu este atat de folositor cat este ceea ce ne trimite Domnul fara incuviintarea noastra. Dumnezeu vrea ca vrajmasul diavol sa lupte pe om lupta crancena, os peste os, sange peste sange. Atat incat sa se topeasca precum ceara la fata focului.

Atunci cand incercarea va trece, te vei umple de bucurie. Vei fi coplesita de jur imprejur de lumina stralucitoare si vei vedea taine pe care limba nu este cu putinta a le grai. Atunci vei dori cu sete sa vina iarasi ispitele, pentru ca ai cunoscut cat folos aduc. Aceasta este calea adevarata, sora mea, si cel care iti scrie da marturie de adevar din propria lui experienta.

Indrazneste, deci, si intareste-te in Hristos Domnul, indurand tot ceea ce vine asupra ta, primind, impreuna cu durerea, pacea si harul lui Dumnezeu.

Pastreaza-ti sufletelul cu tarie, gandind ca schiopii si leprosii nu patrund la aceste bunuri. De aceea ne lasa ispitele Domnul, ca sa ne curatim de toate prejudecatile. Acestea sunt sapunul si lespede pe care lovindu-ne intruna, ne albeste. Si hainele care sunt tari rezista si sunt de folos Mirelui. Cele care nu rezista loviturilor pe lespede se sfasie si sunt aruncate la cele nefolositoare.

De aceea este nevoie sa ne silim putin aici, pentru ca se apropie ceasul. Sa pastrezi scrisorile pe care ti le trimit, sa le ai atunci cand esti incercata de necazuri. Ma tem ca te voi lasa curand. Cu cat trece timpul, cu atat ma simt mai ingreuiat. Sunt ca un slabanog.

Nu am timp sa-ti scriu despre minunea pe care a facut-o cu mine Domnul pentru a

indrepta o greseala de a mea din nestiinta. Vezi, deci, bunatatea cea multa a Domnului nostru? Vezi ca lucreaza si cu minuni, atunci cand grija Sa dumnezeiasca socoteste de cuviinta?

Omul se insala de multe ori din nestiinta sau pentru ca este atras de altii. Dar daca are sufletul deschis si bunavointa, nu-l lasa Domnul, ci in multe feluri il poate aduce la lumina. Acest lucru ma face sa devin tarana, cenusa, vierme al pamantului. Mare cu adevarat este mila Domnului. Are dreptate Psalmistul cand spune: " Nu dupa faradelegile noastre ne-ai facut, Doamne, nici dupa pacatele noastre ne-ai rasplatit noua."

De ce sa nu multumesti lui Dumnezeu? De ce sa cartesti? Daca eu iti scriu despre ispitele pe care le indur eu nu este posibil sa le rezisti. Si totusi, harul Domnului Hristos si al Preasfintei noastre Maici toate le topeste. Ai rabdare. Imparateasa si Maica lui Dumnezeu si Stapanul tuturor nu ne lasa. Ea se roaga pentru noi.

Capitolul 42

Aceasta este arta a artelor si stiinta a stiintelor

Astazi, sora mea, nu mai este ca in timpurile de demult, unde mergi tu cu mintea ta. Situatia de acum a multora se marginesc la o forma exterioara. Dincolo de aceasta nu exista nici o grija pentru sufletul dinlauntru, unde este totul, unde se uneste materialul cu nematerialul, omul cu Dumnezeu, dupa cat incapa in natura noastra pamanteasca. Aceasta este frumusetea si bunatatea cea de negrait. Dar toti o ocolesc. Toti ne intoarcem spre cele nevarate, deoarece pentru celelalte se cere multa lupta. Mintea omului se infricoseaza si numai auzind despre acestea.

La lupta aceasta trebuie sa ia parte impreuna cu noi si Dumnezeu. Fara El nimic nu ne reuseste. Trebuie sa lupte vointa cea buna a omului. Dar trebuie si sa picure sange din trup. Sa se curete pielea cea tabacita a omului vechi. Sa se topeasca precum lumanarea omul cel vechi. Si asa cum fierul, atunci cand este bagat in foc, se curata de rugina pe care o are pe el, la fel se intampla si cu omul.

Harul vine cate putin si, numai ce se apropie de om, acesta se topeste ca ceara. In clipa aceea omul nu se mai cunoaste pe sine, desi mintea este atoatevazatoare si de o claritate desavarsita. In lucrarea aceea mai presus de fire nu poate sa se distinga pe sine, deoarece se uneste in intregime cu Dumnezeu.

Atunci cade toata rugina, Se desprinde pecetea cea rea. Moare omul cel vechi. Se departeaza sangele matern. Se innoieste firea. Omul nu se schimba dupa trup, ci harul lumineaza, intareste si innoieste calitatile si darurile naturale ale omului. Si prinde viata Adam de altadata, cel facut dupa chipul lui Dumnezeu.

Acum, fiindca suntem din tata in fiu rai, desfranati si certareti, suntem dupa chipul celui rau. In starea aceasta ne-a adus.

Dar pentru ca sa se implineasca toate acestea este nevoie de multe. Este nevoie de postul cel mai aspru ca sa scapi de sangele matern, sa se curate trupul, sa fuga murdaria. Prejudecatile. pe care le are omul din copilarie sa se indeparteze de la el. Apoi, la aceasta sa se adauge si privegherea continua. Nu o data sau de doua ori, ci continuu, pentru a se subtia mintea cea ingrosata si greoaie in miscari. In al treilea rand, rugaciunea neintrerupta. Cu mintea, cu cuvantul si cu inima.

Asa cum, daca suflarea omului inceteaza, acesta moare, tot asa moare si sufletul fara rugaciune neintrerupta. Caci trupul cel viu adoarme atunci cand incepe sa fie parazit de staruinta rugaciunii si se innoiesc patimile. Pentru ca vrajmasul nu doarme, ci lupta continuu impotriva noastra. Si asa cum pruncul care se zamisleste in pantecele mamei, daca inceteaza a mai respira, se sufoca si moare, tot asa se intampla si cu zamislirea cea duhovniceasca, daca inceteaza lucrarea mintii.

Pana aici toate sunt bune. Dar nu se opreste aici lupta. Avem multe lupte de dus. Ai de luptat cu nenumarate duhuri, dintre care cel mai mare este cel al desfranarii. Acesta isi intinde mrejele pana la ceruri si se coboara pana in adancurile de nepatruns. Tu postesti, priveghezi, strigi la Dumnezeu, plangi, suferi; cu lucrarea lui, satana, aceasta nu inceteaza nici macar o clipa, ci continuu lupta impotriva ta; foc din foc, samanta a lui Isav, fiu al Babilonului. Tu strigi, il cauti pe Hristos. Te lovesti, plangi; acesta striga : "

vreau femeie !" si nu o zi sau un an, ci opt si zece si mai multi ani. Pana cand va vedea Dumnezeu rabdarea ta - ajunge omul pana la disperare - ridica Domnul raul si se inlatura patima. Aceasta se intampla cu toate patimile, dar nu sunt inlaturate definitiv ca aceasta. Nici nu au o asemenea putere, deoarece sunt din afara, in timp ce patima impreunarii este din fire si omul lupta sa schimbe firea. Dar nu poate el sa-si schimbe firea sa, ci numai Dumnezeu o schimba. Pentru ca El este Cel care a pus hotarele firii si, deci, poate sa le mute dupa cum vointe.

Daca ar fi, inasa, sa scriu despre fiecare patima in parte, ar insemna sa scriu o carte intreaga. Pentru ca, dincolo de toate acelea care lupta impotriva omului si impotriva carora lupta omul in toata viata lui, mai sunt si acelea pe care le ingaduie Dumnezeu spre incercare. Acestea, deoarece sunt farat voia noastra, presupun multa osteneala si sunt foarte greu de biruit.

Stii ce ineamna sa nu ispitesti, ci sa fii ispitit ? Sa nu furi, ci sa fii furat? Sa binecuvantezi si sa fii blestemat ? Sa fii milostiv si sa te nedreptateasca, tu sa lauzi si ei sa te judece ? Sa vina fara nici un motiv si sa te controleze, sa strige continuu ca esti un ratacit - toata viata ta ? Si tu sa stii bine ca nu este asa cum spun ei. Si sa vezi clar ispita care ii determina la acestea. Si tu sa te caiesti si sa plangi ca fiind cauza tuturor, ca atunci cand toate ar fi adevarate.

Acestea sunt cele mai puternice. Pentru ca esti luptat de aceia si lupti si tu cu tine insuti pentru a te convinge ca este asa cum spun oamenii, fara sa fie in fapt asa. Sa vezi ca dreptatea este in intregime de partea ta si sa te convingi pe tine insuti ca nu ai dreptate. Aceasta este, sora mea, arta artelor si stiinta stiintelor. Sa te biciuiesi pana cand te vei convinge pe tine insuti sa numesti lumina intuneric si intunericul lumina. Sa fuga de la tine orice drept. Sa se stinga orice dorinta de inaltare. Sa devii nebun cu deplina stiinta. Sa-i vezi pe toti fara ca pe tine sa te vada in vreun fel cineva. Pentru ca acela care va deveni dubovnicesc are control asupra tuturor fara ca el sa fie sub controlul cuiva. Toate le vede. Are ochii de sus si nimeni nu-l vede.

Virtutea nu are clopolel sa sune, sa-ti atraga curiozitatea, sa privesti, sa o vezi. Este dar nematerial ai lui Dumnezeu. De ce am numit-o har? Deoarece nu se vede, nu poate fi

cuprinsa, nu poate fi inchipuita, nu poate fi colorata. Dar al lui Dumnezeu. Minune de negrait, de neinteles si de necuprins.

De aceea Domnul, mergand pe drum, arata ca toti ceilalti oameni, El, Dumnezeu Cel adevarat. Manca, bea, plangea. A fost numit chiar ratacit si stapanit de demon. Si astazi, daca vorbeste cineva despre har, despre curatirea omului launtric de patimi, este socotit ratacit.

- " Este ratacit acesta !" , vei auzi imediat in spatele tau. Este complet straina de mintea omului ideea ca trebuie sa ne ingrijim de interiorul vasului, dupa cum ne spune Domnul.

Acestea toate, pe scurt, sunt ca o picatura in mare. Ti le-am scris, buna mea sora, nu pentru altceva, ci pentru ca imi scrii ca vezi greselile calugarilor si nu mai poti sa ai evlavie pentru ei. N-as vrea ca tu sa-mi scrii aceste lucruri, pentru ca esti un madular asemanator cu ei si, prin urmare, nu esti pe deplin in afara acestor judecati. Trebuie sa treci si tu prin foc si prin apa, pentru ca astfel sa se vada valoarea ta; sa se vada cu cata cinste ai fost cinstita din partea lui Dumnezeu, nu a oamenilor.

Oamenii nu stiu sa aprecieze si sa cinsteasca. Trebuie sa ne cinsteasca Cel care hotaraste lupta, Cel care aduce armele pentru lupta, care randuieste lupta, care daruieste putere, imblanzeste pe adversari, incununeaza pe castigatori, premiaza cu slava.

Aceasta nu este usor nici sa o inveti prin cuvinte, daca nu ai trecut prin focul incercarii, nici nu o poti intelege daca nu ai gustat.

Asadar, smereste-ti gandul si sa nu crezi ca este usor sa te lupti cu patimile si sa afli despre acestea.

Capitolul 43

Am vazut cu adevarat un frate care era in extaz intr-o noapte cu luna plina

Cu voia lui Dumnezeu, iata ca, din nou, buna mea sora, vorbesc cu tine prin mijlocirea cernelei si a hartiei. Ma aflu la Sfantul Munte de peste cincisprezece zile. Inainte de a pleca din Tessalonic ti-am scris o scrisoare. Ti-am trimis, de asemenea, si sfintele icoane. Si un cos plin. Am uitat insa ce am pus inaintea. Cred ca am pus ceva ceai, alune - binecuvantare pentru copii. Sa le iei de la Veronica de la Manastire.

Deoarece ai intarziat sa-mi scrii, nu v-am mai scris inainte de a iesi din Sfantul Munte ca sa veniti la Tessalonic, ca nu cumva sa intarziati. Eu ma grabeam ca ma intorc. De aceea nu mi-am tinut fagaduinta. Altadata, daca vrea Dumnezeu, ma veti vedea si eu va voi vedea. Cum va randui Domnul.

Acum te rog numai sa ai rabdare in ispite.

Nu te necaji in legatura cu banii pentru icoane. Cand ai sa ai bani, sa trimiti impreuna si pentru icoana Sfantilor Trei Ierarhi, care este aproape gata. Te mai rog, daca femeia aceea este sarmana sa nu-i ceri bani, poate nu are. Am sa ma ingrijesc eu aici sa le randuiesc cum vrea Domnul. Voiam numai sa-mi trimiti numele parintilor ei adormiti in Domnul, pentru a-i pomeni.

Si vreo alta femeie daca vrea icoane sa-mi dea de stiire, sa trimita banii si eu fac comanda. Nu este deloc greu pentru mine sa fac aceasta. In plus, dau o mana de ajutor pustnicilor. Si ei la randul lor ma ajuta pe mine. Aici nu este vorba de castig, ci implinim dragostea, dupa cuvantul Domnului, care zice : " Iubiti-va unii pe altii ". Deoarece monahul trebuie sa se jertfeasca pe sine, zi si noapte, spre slava si iubirea lui Dumnezeu.

Noi, aici, buna mea sora, nu dormim noaptea deloc. In fiecare seara facem priveghere de toata noaptea. Ne rugam toata noaptea pentru lumea toata. Numai dimineata ne odihnim putin si la amiaza, dupa ce mancam. Aceasta este randuiala noastra. Jumatate de zi lucram, cealalta jumatate ne linistim si ne rugam. Viata ascetica ! Pustiu ! Viata

ingereasca, plina de har ! Sa poti fi undeva aproape sa ne vezi ! Ah, sa fi fost posibil sa ne vezi !

Aici, iubita mea sora, este raiul pamantesc. Si daca cineva a apucat de la inceput calea unei vieti aspre, inalte, devine sfant. Daca, insa, a apucat de la inceput un drum putin mai larg, mai tarziu va fi prins de coborare. Uneori, acesta devine mai rau decat cei din lume.

Diavolul lupta mult impotriva monahilor, pentru ca vrea sa se razbune pe Iisus Hristos. El spune :

- " Vezi, Nazarineanule, ostasii tai ! Tu le fagaduiesti imparatia cea vesnica si ei se leapada de Tine. Eu, numai printr-o mica placere a pantecelui, ii fac sa ma urmeze. " Asa se lauda diavolul.

De aceea, cel care doreste sa devina calugar trebuie sa aiba multa lepadare de sine. Sa-si spuna dintru inceput ca nu mai are de trait in aceasta viata. Sa se rastigneasca pe sine, gata sa primeasca si sa indure orice ispita : foame, sete, dezgolire, nedreptate, injuraturi sau orice fel de suparare. Daca nu are in vedere aceste lucruri, ci vine la manastire sa se odihneasca, mai bine ar fi sa nu mai vina, ci sa traiasca in lume ca bun crestin, fie ca este barbat fie ca este femeie.

Atunci cand vine harul si ajuta, monahul ca om este in paradisi si petrece ca inger in trup. Dar cand il paraseste harul pentru a fi incercat, atunci gusta in fiecare clipa apele otravite ale iadului. Intuneric si durere a sufletului. Dar iarasi vine lumina si mangaierea; apoi, din nou durere de neimaginat.

Cel casatorit merge pe un drum potrivit, nici prea mare urcusul, nici prea abrupt coborasul. Dumnezeu sa ajute pe fiecare pentru a purta sarcina pe care o are de purtat. Este mare sarcina in viata monahala si multa lupta. Iar cel care vine la manastire are nevoie de multa veghere si de continua silire a firii. Sa nu-si piarda curajul pana la moarte si sa nu-si slabeasca atentia. Caci imediat va cadea si va pieri, pentru ca demonii inselatori si iubitori de sange stau neadormiti, asteptand momentul potrivit. Dumnezeu sa ne dea lumina si sa ne pazeasca. Noi toti, cei care vietuim in

manastire, am parasit lumea si toate cele ale lumii pentru un singur motiv : acela de a ne invrednici de bunurile cele vesnice si nestricacioase. Cel care uita scopul acesta este ca si cand nu ar intelege de ce a ales aceasta cale aspra a vietuirii monahale. Lupta noastra deosebita este de a dispretui nu numai ceea ce este placut, ci chiar si cele neplacute din viata aceasta, mutandu-ne in fiecare zi vietuirea noastra in ceruri. Sa iubim din tot sufletul si din toata inima pe Domnul nostru Iisus Hristos si pe preadulcea Sa Maica, pentru ca suntem iubiti de ei. Si trecand prin aceasta viata sa fim nedespartiti de ei, avand in fata ochilor totdeauna slava cea tainica, si frumusetile acelea nespuse care sunt pregatite pentru cei care iubesc si rabda.

Am vazut, cu adevarat, un frate - si nu mint - care era in extaz intr-o noapte cu luna plina, in adancul pustiei. Liniste desavarsita; nici tipenie de om, nici o chilie prin partile acelea. In timp ce priveghea si se ruga, a auzit un glas dulce de pasare care i-a atras mintea intreaga si i-a luat orice simtire. Si a mers in urma lui sa vada de unde vine acel glas atat de dulce. Si privind ca iese din minti intr-o parte si in alta - vazand si umbland nu cu ochii si cu picioarele trupesti, ci in extaz - si inaintand, a vazut deodata o lumina stralucitoare, plina de mireasma si de har. Si parasind cantatul acela de pasare, s-a inaltat sau mai curand a fost rapit de contemplarea acelei lumini abundente. Si pasind ca un nebun, a intrat pe o cale alba si stralucitoare ca zapada. De o parte si de alta se ridicau pereti ca de diamant. Toate erau de negrait. Privind inlauntru vedeai raiul cel preafrumos, impodobit cu tot felul de flori. Toate cu frunze ca de aur, pe care limba omului nu le poate descrie, dar le privesti si le admiri ca rapit. Si inaintand, a vazut in mijloc un palat mare, alb ca zapada, ce se inalta pana la cer. La poarta palatului statea Stapania noastra Preasfanta Nascatoare de Durnnezeu, Imparateasa Ingerilor, singura noastra usurare, mireasma de negrait si mangaierea fiecarui suflet crestian. Aceasta tine in bratele sale albe pe Pruncul sau alb ca neaua, care stralucea mai presus de mii si mii de sori. Si, daca s-a apropiat fratele acela, a cazut la picioarele sale ca un fiu la mama sa, arzand tot de iubire dumnezeiasca. Si ea l-a imbratisat ca pe un fiu adevarat si l-a sarutat. O, maretie a iubirii lui Dumnezeu ! O, iubire a Maicii pentru fiul sau ! L-a imbratisat ca pe fiul ei. L-a umplut de o mireasma ce nu poate fi spus. Si mi-a spus fratele acela ca in toti anii vietii lui cati i-au mai ramas de atunci, amintindu-si de vederea aceea dumnezeiasca, simtea in sufletul sau mireasma si dulceata aceea. L-a mangaiat pe obraz, cu manuta Sa, Pruncul Cel preadulce. Si a aflat de la Maica Domnului o taina pentru care o ruga de multe zile. Iar Fiul i-a spus ca, pentru a te

bucura de o astfel de bucurie, trebuie sa te lupti patimind toata viata. Si astfel plecand, a iesit de acolo de unde intrase fara vrerea lui. Si pe cand se indeparta, a auzit din nou cantatul acela de pasare care il rapise la inceput. Si privind in sus, a vazut o pasare mare, colorata cu multe culori care, acoperea cu aripile sale tot raiul; si in jurul sau erau tronuri si pasarele mai mici stateau in jur si toate cantau aceea melodie nespuse de frumoasa si toti care erau acolo se veseleau la auzul ei. Si cel ce a vazut toate acestea si-a venit iarasi in sine si s-a aflat acolo unde era inainte de a vedea toate acestea.

Asadar, toate acestea auzindu-le, sa rabdam orice suferinta si necaz pentru astfel de bunatati care au fost pregatite pentru noi. Cele care aici se vad frumoase in fata acelorora sunt intuneric si iad.

Capitolul 44

Ai grija, buna mea fica, deoarece te-ai marit deja si incep gandurile sa se schimbe

Fiica mea cea iubita, porumbita mea cea buna, fata mea ! Doresc sa fii bine in suflet si in trup. Acum cateva zile mi-a venit gandul si am zis in mintea mea : cum de a intarziat atat de mult sa-mi scrie fiica mea ? Cum de a neglijat atata ? Poate ca a fost prea ocupata cu invatatul, imi spuneam.

In sfarsit, am primit scrisoarea ta si, bucurandu-ma pentru sanatatea ta, ma intristez pentru pacatele tale, pe care nu incetezi a le savarsi. Tu, o fata atat de mica, te certi cu toti. Ma intreb daca atunci cand vei deveni mireasa a Domnului Hristos, cand vei imbraca Schima Sfanta a monahilor, te vei indrepta sau vei continua sa te certi. In fine, acum sa fie toate iertate. Numai fii cu mai multa grija de acum inainte, pentru ca altfel iti voi da canon aspru ! Ca mireasa a imparatului ceresc, tu nu trebuie sa faci nimic nesocotit, ci tuturor sa fii mai mica, mai cuminte, mai smerita. Sa plangi cu multe lacrimi, sa te rogi ca sa te invrednicesti de bucuria fecioarelor inlelepte impreuna cu toti ingerii si toti sfintii.

Si ai grija, buna mea fiica, deoarece te-ai marit si incep gandurile sa se schimbe. Au inceput sagetile celui viclean sa cada alaturi de tine. Tu sa-ti pazesti sufletul, sa-ti pazesti cinstea ta cu multa tarie. Domnul Hristos si Maica Domnului vor ca noi sa fim totdeauna cu grija si si cu frica de Dumnezeu.

Sa nu crezi ca vei afla bucurie si odihna in cele in care sufletul tau se intristeaza si harul dumnezeiesc nu salasluieste. Bucuria este dar al lui Dumnezeu in sufletele noastre si, daca o alungi de acolo, nu mai vine decat daca iti pare tare rau si te caiesti cu multa durere de toate cate ai pacatuit. De ce sa alungi, insa, porumbelul harului si dupa aceea, cu intristare si multe suspine, sa incerci sa-l aduci inapoi ?

Multi au alungat harul, l-au rusinat fara de minte, si acesta nu s-a mai intors niciodata. Deci ai grija, buna mea fetita. Fara mama ta sa nu faci nici un pas. Sa nu ai prea multe prietene. Sa nu iubesti podoabele. Nu cauta parfumurile. Toate acestea sunt ale lumii; cu cat sunt mai de prisos, cu atat sunt mai pacatoase.

Tu sa ai frica de Dumnezeu ca podoaba permanta si ca imbracaminte smerenia. Acoperamant tare pe Preacurata. Pazitor si indrumator pe Ingerul sufletului tau. Parfum sa-ti fie mireasma feciorelnica a sufletului si a trupului tau.

Da, copilul meu, aceasta sa faci, si vei trai acum si in vecii vecilor. Pentru ca moartea sufletului merge alaturi de tine, merge inaintea pasilor tai, isi bate aripile in inima ta, zboara inaintea ochilor tai, lupta in gandurile tale. Ai grija de viata ta, pazeste-ti sufletul cu tarie !

Da, nepretuita mea fiica, deoarece lumea s-a stricat mult; si vazand ispita dragostea dumnezeiasca si zelul vostru catre Dumnezeu, va pune in calea vietii voastre " piatra de poticneala si de scandal". Deci, asculta cuvintele mele si pazeste-le, pentru ca acestea sa te pazeasca de orice cadere.

Citeste cartile sfinte, pentru a se lumina de acolo inaintea ta, pentru a fi indreptat sufletul tau spre calea cea dubovniceasca. Si iti va fi aceasta citire a cartilor sfinte zestre cereasca si bogatie vesnica. Ai grija, inca, sa nu fii neascultatoare fata de tatal tau sau fata de mama ta. Fereste-te de cele lumesti. A trecut deja varsta cea mica a

nevinovatiei. Nu te obisnui sa vorbesti mult. Vei pierde astfel si " rugaciunea lui Hristos " si iti vei obosi foarte mult sufletul si multe altele vei pagubi. Din vorba cea multa nu lipseste pacatul.

In plus, ai grija, fetita mea, sa fii totdeauna cuminte, smerita, ascultatoare, tacuta, rabdatoare, retinuta la toate, rugandu-te neincetat ziua si noaptea. Si vei vedea cat de mult se va lumina mintea ta si cata bucurie si pace va afla inima ta. Toate sa le faci cu intelepciune si cu sfat bun. Sa iubesti spovedania si sa te impartasesti des. Nu cauta sa vezi lumea, pentru ca sa te vada pe tine Dumnezeu. Si daca iti vei pastra totdeauna fecioria sufletului si a trupului, Preasfanta Fecioara te va pazi de tot raul, de toti vrajmasii cei vazuti si nevazuti.

Iti doresc, fiica mea, sa se implineasca cat mai repede voia Domnului cu tine; " sa-ti dea tie Domnul Dumnezeu dupa inima ta !"

Capitolul 45

Bucura-te intru Domnul, iubitul si mult doritul meu fiu

Bucura-te intru Domnul, iubitul si mult doritul meu fiu. Cel Prea bun, dar putin manios; cel prea cuminte, dar putin indaratnic; cel prea bun, dar putin invidios. Doresc, fiul meu, sa te vad cat mai repede, pentru ca te doreste sufletul meu.

Am primit scrisoarea ta si te rog, baiatul meu, sa scrii putin mai clar, pentru ca n-am putut sa citesc mai nimic din mazgaliturile tale. Eu, bunul meu copil, dupa cum vezi, sunt la inceputul alfabetului si citesc inca pe silabe. Ba unele nici nu reusesc sa le scot la capat. Pana ajung la sfarsit le uit pe cele de la inceput.

Tot te plangi ca nu-ti scriu. Dar eu, nefericitul, nu apuc sa scriu nici la cei care imi scriu, cu atat mai mult la cei care nu-mi scriu. Nu stii ca scrisoarea ta este cea care ma determina sa-ti scriu ? Nu stii ca am si eu, sarman calugar, multele mele obligatii duhovnicesti, care nu-mi ingaduie nici o clipa sa stau ? Datoria mea este sa ma rog pentru voi, si in locul scrisorii pe care as scri-o fac rugaciune pentru voi.

Vorbe sa-ti spuna gasesti foarte multi in lume, dar rugaciune este mult mai greu sa gasesti. Noua, aici la noi, in liniste, ne este mai usor. Sa nu te plangi de asta. Deoarece eu orice fac, in deplina cunostinta si in frica lui Dumnezeu fac. Cand doresti scrisoare, nu te lenevi, serie-mi si eu voi face ascultare. Deoarece Domnul spune : " celui ce cere de la tine da-i ", nu celui ce nu cere.

Ma rog, fiul meu, cu durere in suflet, cu multe lacrimi, ca Domnul sa te pazeasca de tot raul. Grabeste-te cat poti de mult, ca cerbul, sa fugi de capcanele diavolului. Si, calcand pe aspida si busuioc, sa te bucuri neincetat de bucuria Preadulcelui Iisus si a Preacuratei Maicii Sale.

Daca, cu voia lui Dumnezeu Sfantui, vei veni dupa Sfintele Pasti, atunci vom sta de vorba mai mult despre lucruri duhovnicesti frumoase. Ne vom spune atunci mai multe. Vei avea prilejul sa vezi aici in pustie micile, saracacioasele dar frumoasele noastre chilii. Te vei bucura cu adevarat. Vei tresalta ca un cerb, vei dantui ca un mielusel. Vei vedea in ce fel se trezeste sufletul. Cum este hranit cu lapte ca cei mici, apoi creste o data cu trecerea timpului prin cunostinta, daca se pazeste bine. Sau cum se urateste, slabeste, moare si se pierde cu totul... Viseaza deci la nadejdi folositoare si asteapta sa vina primavara, sa ai in fata toata vara. Ridica-ti mintea la cele ce iti scriu si va trece mai repede timpul. Sileste-te mai mult si la datoriile tale duhovnicesti, sa nu gaseasca vrajmasul timp ca sa te prinda in capcanele lui.

Acestea in putine cuvinte, fiul meu, cu multa dragoste.

Capitolul 46

Lumea aceasta, fiul meu, este desertaciune

Ma bucur, fiul meu, ca esti bine. Am vazut si greseala ta. Deoarece cu putin n-ai ajuns sa injuri, acum sa faci de doua ori metaniile pe care le aveai, timp de patruzeci de zile. Dar sa le incepi dupa Pogorarea Duhului Sfant. Si ai grija, fiul meu, ca de acum incolo sa nu-ti intre in obicei asa o lucrare a demonilor.

O, copilul meu, ai grija ! Astazi lumea este foarte rea. Si diavolul seamana cugetele cele viclene pentru a slabi vointa sufletului. De aceea sa te infranezi cat poti de mult. Din prea multa mancare se nasc cugetele viclene si imaginatiile. Totdeauna, in ceas de ispita, sa alergi la Domnul nostru Iisus Hristos si la Maica Domnului. Sa ceri ajutorul sfintilor si sa te rogi. Daca diavolul te va insela si vei face vreun pacat, nu mai poti dupa aceea sa devii preot. Si ar fi pacat sa-ti para rau toata viata. De aceea, roaga-te, roaga-te cat poti de mult.

Sa fugi ca de foc de gandurile rele. Sa nu le dai nici un fel de atentie, pentru ca sa nu prinda radacini inlauntrul tau. Nu deznadajdui. Dumnezeu este mare si ii iarta pe cei pacatosi. Numai sa te caiesti atunci cand gresesti si sa nu mai faci lucruri asemanatoare.

Fii atent cu colegii tai. Sa nu vorbești prea multe, nici sa asculti lucruri care nu trebuie. Deoarece lucrurile urate pe care le auzi murdaresc. Ai grija sa fii ascultator, cuminte, smerit, sa faci binele, sa fii prieten al rugaciunii si al citirii. Sa te rogi cu lacrimi; sa inveti rugandu-te. Gura ta sa nu inceteze a spune: " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ".

Si sa fii gata ca, atunci cand va voi Bunul Dumnezeu, sa devii un calugar bun, placut lui Dumnezeu si oamenilor. Deoarece lumea aceasta, fiul meu, este desertaciune; plina de toata rautatea, locul de exil al lui Adam si, apoi, al nostru. Si fericit este cel care va putea sa treaca cu bine aceasta instrainare, sa ajunga la limanul mantuirii. Acela se va bucura vesnic cu sfintii si va imparati impreuna cu Hristos in vecii vecilor.

Capitolul 47

Noi aici am ales filozofia cea cereasca...

Fiul meu, fiu al Preadulcelui Iisus, fiu al Preasfintei Fecioare si al sfintilor, care sa fie cuvantul meu catre tine ? De unde sa gasesc cuvinte ca sa-ti incalzesc sufletul ? De unde sa scot apa ca sa-ti astampar setea ? Paine de unde voi lua ca sa te hranesc ?

Vai, vai, nevrednicul de mine, ca m-am invrednicit sa nasc in Duhul Sfant un astfel de fiu, un flacau atat de bun, atat de cuminte si de ravnitor!

Dar cand ma voi invrednici sa te vad alaturi de mine? Cand ma voi bucura de tovarasia ta cea buna? Cand te voi vedea in mijlocul bisericii noastre, cazand in genunchi si plangand in fata icoanei Preadulcelui Iisus?

Voi fi, oare, vrednic sa vad toate acestea ? Sa-mi pun, oare, nadejdea ? Sa astept pana cand te voi vedea si atunci sa rostesc precum dumnezeiescul Simeon " Acum slobozeste pe robul Tau, Stapan "?

Vai mie, nefericitul ! Lacrimile imi acopera ochii. Mana imi amorteste. Inima mea bate de emotie, afland ce voiesti sa devii : intelept impreuna cu inteleptii, invatator impreuna cu invatatorii, ritor impreuna cu ritorii, teolog impreuna cu teologii, predicator impreuna cu predicatorii, monah impreuna cu monahii, preot impreuna cu preotii si fiu al lui Dumnezeu cu fiii lui Dumnezeu.

Iubitul meu fiu, zboara catre mine. Iata, iti deschid bratele mele parintesti pline de dragoste. Intocmeste picioarele tale ca ale cerbului si eu iti voi da apa cea vie. Vino, fiule, la masa mea si eu iti voi pune pe masa painea vietii.

Paseste cu graba. Nu pierde timpul, deoarece moartea ne urmareste ca un rau tovaras de drum, iar lumea este inselatoare. Viata este plina de capcanele lui satana, care ne aduc de doua ori mai repede moartea. Placerea lumii trece ca umbra. Toate sunt ca un vis, ca fumul se risipesc. Toate sunt desertaciuni !

Noi aici am ales filozofia cea cereasca; preocupandu-ne de adancul tainelor dumnezeiesti, lucrand ca mintea noastra sa devina cat mai clara. Ne straduim dupa putinta sa intelegem cele ce nu sunt pipaibile cu mana, dar care se inteleg cu mintea. Pe Dumnezeu Il avem impreuna lucrator si ingerii cei purtatori de foc sunt cei care ne vorbesc si ne arata caile ceresti prin intermediul buneii constiinte. Si la urma tuturor, cand sufletul nostru pleaca, lasand pamantului, ca unei maici a tuturor, trupul acesta de tarana, atunci mergem in patria cea adevarata, unde stam de vorba cu ingerii, schimband cu ei imbratisare sfanta, neincetat minunandu-ne de cetele ceresti, pana

cand la Stapanul si Mantuitorul nostru ajungand, ramanem pentru totdeauna nedespartiti de El.

Vino, deci, alergand, ca sa nu cazi de la acestea. Ridica-te si te incinge cu cureaua precum barbatul.

Vino si eu te voi astepta. Poate ca dupa cativa ani voi pleca, si atunci nu-ti voi mai putea fi de folos cu nimic.

Capitolul 48

Asculta glasul meu, bunul meu fiu

Asculta glasul meu, bunul meu fiu.

Nimic nu este mai frumos, nimic mai dulce decat sa iubesti pe Domnul Iisus. Nimic mai inalt decat sa filozofezi despre cele ceresti si prin acestea sa vezi bunatatile cele vesnice.

Cu adevarat, fecioria este lucrul cel mai inalt. Aceasta face pe om inger pe pamant. Este mare slava ei in ceruri si mare indrazneala catre Dumnezeu. Cei feciorelnici, in Imparatia cerurilor vor urma Mielului Celui injunghiat, lui Iisus, vor vedea frumusetea Sa dumnezeiasca si vor cerceta adancurile iubirii Lui preadulci.

Fericit este cel care a fost luminat si a ales ca mireasa fecioria cea preafrumoasa; cu frumusetea ei, aceasta il va face fericit. Fericit este cel care a biruit ispita zadarnica a vietii conjugale si a urmat lui Hristos, ridicand, inca din tinerețe, jugul Lui. Va trece prin multe necazuri, dar acestea il vor face sa se apropie si mai mult de cununa cea de amarand a sfintitei feciorii.

Vino, fiul meu, sa te ocupi aici cu cercetarea dumnezeiestilor filozofii. In tine se va naste o noua lume, un duh nou, alt cer, care nu-ti sunt cunoscute. Cei cu care ai stat de vorba pana acum nu stiu despre acestea.

Monahul nu este acela pe care il intalnesti tu si despre care auzi vorbindu-se cuvinte fara rodire. Adevaratul calugar este rod al Duhului Sfant.

Si cand, in ascultare si in liniste, se vor curati simturile tale si se va odihni mintea ta si se va curati inima ta, atunci vei primi har si luminarea cunostintei. Vei deveni in intregime lumina, in intregime minte, in intregime straveziu. Si izvoraste din el asa o teologie, incat daca ar fi trei care sa scrie in acelasi timp, nu as putea sa cuprinda raurile care ies cu repeziciune si care raspandesc pace si deplina nemiscare a patimilor in tot trupul. Se aprinde inima de iubirea dumnezeiasca si striga : " Tine, Iisuse al meu, valurile harului Tau, ca ma topesc ca ceara ". Si intr-adevar se topeste, netinandu-l. Si mintea este rapita in contemplatie, in vederea cea dumnezeiasca. Si se savarseste unirea. Se transforma omul si devine una cu Dumnezeu, incat nu se mai cunoaste si nu se mai distinge sinele sau, precum fierul inrosit in foc, cand se aprinde si se face una cu focul.

Pe toate acestea le vei gusta si tu cand te vei alipi de un Parinte (Gheron) duhovnicesc si cu experienta si vei lucra rugaciunea mintii. Ma ai si pe mine. Eu iti voi scrie des si iti voi descrie taine din care, daca traiesti in lume, nici picatura nu poti gusta din ele. Paraseste luptele si cuvintele umflate. Pe omul cel dinlauntru vrea harul Dumnezeiesc sa-l uneasca cu Dumnezeu. Atunci vei deveni folositor si altora. Citeste, daca vrei, Istoria Bisericeasca a lui Meletie, Arhiepiscopul Atenei, sa vezi cati mari invatati, ca Origen si multi altii, au fost la inceput mari luminatori ai Bisericii, cu multa stiinta de carte; dar s-au slobozit in oceanul cunoasterii inainte de a primi in isihie curatenia simturilor, pacea si linistea Duhului; s-au afundat in oceanul Sfintei Scripturi crezand ca este suficienta stiinta de carte, si nenumarati s-au pierdut si au fost anatematizati de sinoade, sinoade din care mai inainte faceau parte. Citeste si vei vedea.

Eu stiu ca iti vei aduce aminte de ceea ce-ti spun, daca acum nu ma asculti si daca vei mai trai. Dar va fi tarziu. Pentru ca nu voi mai fi in aceasta viata. Si nimeni nu te iubeste mai mult decat mine si nici nu indrazneste sa-ti spuna clar adevarul, daca il vede. De la cei pe care i-ai cunoscut pana acum ai auzit numai lectii de lingusire, diplomatie, ironie si altele ca acestea ai invatat. Toate prefacute si obisnuite.

Tu, ca vltar fraged ce esti, ai nevoie de intelepciune duhovniceasca si de adevarul curat. Sufletul tau are nevoie de lumina cea adevarata si inima ta are nevoie de taieturi adanci pentru a varsa din ea otrava placerilor si a patimilor.

Nu povesti la multi cele ce iti scriu, pentru ca nu se ocupa cu astfel de lucruri oamenii acestui veac. De aceea, daca cineva le vorbeste despre lucrarea si rugaciunea mintii, cred ca le vorbeste despre vreo erezie. Acestia sunt, din nefericire, oamenii timpurilor noastre.

Adevaratul monah, insa, trebuie sa fie ocupat ziua si noaptea de contemplarea lui Dumnezeu; si cand mananca, si cand doarme, si cand lucreaza, si cand merge. Deoarece Dumnezeu este cel mai aproape de noi toti si putem sa vorbim continuu cu El. In fata privirii tale este Dumnezeu. In mintea ta este Dumnezeu. In cuvantul tau, in respiratia ta, in mancarea ta; oriunde privesti este Dumnezeu. In Acesta vietuim, in El ne miscam. Acesta ne tine in bratele Sale parintesti.

Deci, striga continuu: "Dumnezeule, Iti place ceea ce fac acum ? Dumnezeule, este voia Ta aceasta ?" si continuu, ziua si noaptea, sa vorbesti lui Dumnezeu, cu toata simplitatea, ca un fiu fata de Tatal sau. Atunci vei simti si dragostea Tatalui si grija dumnezeiasca. Si iubesti, din moment ce esti iubit. Si te temi ca sa nu gresesti fata de voia Lui dumnezeiasca. Si tremuri ca nu cumva sa superi pe bunul tau Parinte, care te iubeste atat de mult si fara nici un interes propriu. El a murit pentru tine pe Cruce. Biserica, lumea nu vor fi indreptate de tine. Tu poti insa sa te indrepti pe tine insuti, sa te desavarsesti, sa te luminezi, pentru a lumina si pe altii. Lumea va fi schimbata numai de razboiul care va veni fara intarziere. Nefericirea va aduce pe multi la simtire; iar cei ce raman neschimbati vor fi fara de raspuns.

Aminteste-ti, fiul meu, ca ai fost facut din lut, dar esti si suflare a lui Dumnezeu. Sa nu dispretuiesti valoarea ta si sa nu te alipesti de cele materiale. Esti suflarea lui Dumnezeu; sileste-te sa devii vrednic de acest dar mare al lui Dumnezeu. Bucura-te si te veseleste intru Domnul.

Si eu ma bucur aici, cu Dumnezeu ma odihnesc. Tresar si ma veselesc in isihia mea cea mult dorita de mine, cant troparul meu atat de profund si de adevarat :

Am aflat limanul isihiei

Mi-am intarit sufletul si trupul

Si mintea mea se odihneste in preadulcea liniste

Cat doresc sa nu intrebi ce face cel de langa mine.

" Cel ce poate intelege, sa inteleaga."

Capitolul 49

Viata mea mi-am petrecut-o in durere si suferinta

Copilul meu, iti doresc sa fii bine.

Si eu numai ce m-am facut ceva mai bine. Viata mea asa a trecut, numai in durere si suferinta. Si acum, pentru voi am ajuns la moarte. Am spus : sa mor eu numai sa traiasca fiii mei duhovnicesti. Si n-am mai mancat nimic.

Am mai fost si inainte asa epuizat. Acum iarasi tin post desavarsit. Ati trimis atatea dulciuri. Nici nu m-am atins de ele. Branza nu am gustat-o. Numai buruieni fierte in apa, fara paine. Nu am putut sa o duc mult. Am cazut. O suta douazeci de injectii ...

De trei ori au stat langa mine toata noaptea, crezand ca mor. I-am strigat pe toti langa mine. Le-am facut la toti urari ca pentru ultima data. Plangeau langa mine, ziua si noaptea. Pana la urma, din nou m-am intors. Mi-au trimis un medicament foarte special, care, cu voia lui Dumnezeu, mi-a adus vindecarea. Nu mai mancasem de patruzeci de zile. Dupa ce am luat medicamentul, am putut sa mananc, am dormit si m-am facut mai

bine. Slava Tie, Dumnezeule! Am inceput sa ma mai misc, sa scriu. Cat voi trai, copilul meu, ma voi ruga pentru tine; pana cand imi vei scrie ca te-ai facut bine. Iar daca mor, iti vei aduce aminte ca batranelul acela s-a imbolnavit si a murit ca sa ne scape pe noi. Curaj ! Nu esti singur. Lumea este multa in jurul tau. La mine au venit multi si, cu rugaciune si cu post, s-au vindecat. Acum insa, nu ma mai aude Domnul, pentru ca sa invat si medicamentele si pe doctori. Sa devin intelegator cu ceilalti. Am citit scrisorile Sfantului Nectarie si am vazut cat era de atent cu doctorii si cu medicamentele un sfant atat de mare. Eu, sarmanul nevoitor, altceva decat pustiul n-am cunoscut si voiam sa ma vindec numai cu credinta. Acum aflu si eu ca sunt necesare si medicamentele, si harul. Acum spun si eu, impreuna cu Sfantul : ai grija sa te faci bine; sa-ti vindeci nervii cum vei putea si vei afla din nou rugaciunea si linistea.

Ingrijeste-te sa te ajuti cat poti mai mult pe tine insuti. Sa mananci chiar daca nu ai pofta. Sa nu mananci ceea ce stii ca iti poate dauna sanatatii. In general, sa nu mananci mancaruri prajite, sarate, sosuri, carne de porc, carne in general, pasta de peste, sa nu bei bauturi de nici un fel. Toate acestea sa le ocolesti si iti vor fi socotite ca post in fata lui Dumnezeu.

Si sa nu intrebi in gandul tau de ce s-a intamplat una sau alta. Adanc de nepatruns sunt judecatile lui Dumnezeu. Sa fie slavit Domnul care ne iubeste pe toti. Dragostea lui in suferinta si in neazuri se cunoaste. " Iar puterea mea, spune Apostolul, in slabiciune se desavarseste ".

Aceasta dragoste a lui Hristos m-a facut si pe mine sa sufar impreuna cu tine. Nu te teme de ispita. Este o incercare. O lasa Dumnezeu atat cat crede si la sfarsit bunatatea Lui va birui.

Eu acum mananc douazeci si cinci de grame de paine si putina mancare pe zi si priveghez toata noaptea. Vine satana, dar sta departe si urla, nu se mai apropie. Se duce la fratii tai si ii sperie cu fel de fel de viziuni. Sa nu se teama. Pe mine opt ani m-au chinuit la inceput demonii in toate chipurile si culcat nu am dormit niciodata. In picioare sau putin asezat.

Nu te teme. Rugaciune, credinta fierbinte si lacrimi. Cand cineva cade in pacat, sa nu se teama de diavol. Atunci vrajmasul poate sa-i faca rau, deoarece ii ingaduie Domnul.

Capitolul 50

Cine stie, fiul meu, judecatile lui Dumnezeu

Cine stie, fiul meu, judecatile lui Dumnezeu ? Toate sunt cunoscute in fata Lui. Toate le vede si nimic nu-L poate insela, dar voia Lui nimeni nu o cunoaste. Lucrarile lui satana sunt nimic pe langa puterea lui Dumnezeu. Cand ne incerca Domnul asa cum numai El stie, atunci sa aratam rabdare si multumire.

Si in cazul tau, copilul meu, daca voia Lui dumnezeiasca este aceeaasi cu dorinta noastra, cu siguranta te vei face bine. Dar daca El, dinainte stiind ceva ceea ce noi nu stim - pentru ca El, ca Dumnezeu, vede si judeca de sus - nu vointe, atunci nu te vei face bine, dar iarasi plata noastra nu se pierde; se depune in vistieria Imparatiei Lui. Asadar, rabdare si lupta.

Zilele acestea, in ajun de Sfanta Ecaterina, am avut lupta mare din partea lui satana, venita de la tine. Pe fata. Mi-am zis ca poate te-ai facut bine. Era plin de manie. Urla. Eu am stat toata noaptea si toata ziua in rugaciune pentru tine. Doar se va arata mila lui Dumnezeu. Pana la urma a plecat. Nu a mai venit.

Scrie-mi ce faci. Te mai ispiteste satana? Sa ai rabdare. Sa te rogi asa : " Eu, Doamne, vreau sa ma faci bine ca sa te binecuvantez, ca sa Te slavesc. Dar daca Tu stii ca altceva este spre mantuirea mea, sa se faca voia Ta ".

Dumnezeu Cel Preabun, bunul meu copil, nu face nimic care sa nu ne fie spre folosul sufletului. Fie ca este boala, fie ispita, orice ingaduie sa ni se intample, toate sunt spre folosul nostru. Noi insa nu stim acest lucru si adeseori cartim, ne indignam si facem, din aceasta cauza, multe rele. Acela, din multa Lui iubire pentru noi, numai binele sufletului nostru vede. Deoarece El stie ca aici suntem trecatori si toate trec si se duc repede. Si

cand se va termina acest exil al nostru si se vor deschide ochii cei adevarati ai sufletului, atunci li vom multumi pentru toate cu multa recunostinta.

Deci, bunul meu copil, toate sa le faci cu rabdare. Mi s-a facut cunoscut ca pentru bunatatea ta ti-a dat Dumnezeu aceasta incercare, si atunci cand va voi o va lua de la tine.

Cand i-am vazut pe parintii tai, le-am spus sa mearga la duhovnic. Sa marturiseasca toate cele pe care nu le-au marturisit niciodata. Sa spuna totul fara nici un ocolis. Din copilarie, orice pacat sau greseala au facut sa-si aminteasca. Pentru ca fara spovedanie curata si deplina nici tu nu esti ajutat, nici aceia nu merg in rai. La spovedanie tatal tau sa spuna si despre juramantul pe care l-a facut iar mama ta despre greutatea pe care a simtit-o in primii ani de casatorie. Si fratii tai la fel. Toti din casa sa faca spovedanie generala. Sa se curateasca de tot, sa se usureze, sa devina fii ai vietii vesnice. Iar tu, copilul meu, scrie-mi tot ceea ce ti se intampla. Nu te teme de ispititor. Numai rugaciunea sa o spui fara intrerupere. Aceasta, copilul meu, este ispita-diavol, si numai rugaciunea il arde si postul ii da nervii peste cap, il innebuneste.

Deci : rabdare si multumire; mult post si rugaciune, si Dumnezeu il va indeparta. Iti doresc sanatate, bucurie; tie, parintilor si fratilor tai. Sa se ingrijeasca, sa se sileasca, sa se straduiasca pentru mantuirea lor.

Capitolul 51

Fericit este cel care ziua si noaptea isi aduce aminte de moarte si se pregateste sa o intalneasca

Fiul meu cel iubit, copilul meu, fiul lui Iosif.

Am primit scrisoarea ta si mi-am amintit zilele de demult. Si mi-am plecat genunchii si am plans amarnic. Am spus : cat de desarta este lumea aceasta si cat de nestatornica ! Cum de nu ramane viata aceasta intr-o stare, ci continuu se schimba si se transforma lucrurile ! Vai de desertaciunea omului !

Astazi suntem impreuna, fiul meu, maine ne despartim. Astazi ne bucuram, maine ne certam, ne suparam. Astazi traим si cantam cu glas dulce, maine murim si ne mananca viermii.

Ah, lume desarta ! Ah, omule inselator !

Mai ieri aveam multi fii si ma osteneam printre ei; astazi cu unul singur ma aflu, intr-o pestera saracioasa, si cu durere oftez in pieptu-mi; maine, cine stie, vor savarsi pomenirile mele.

Cat de desarta este viata aceasta, cu adevarat, fiul meu ! Cat de cheltuitoare si scurta !

Iata suntem iarasi la inceput de an nou ! Iarasi urari si sperante. Undeva inasa, ascunsa, ne asteapta moartea. O zi sau o noapte oarecare va fi ultima din viata noastra. De aceea, fericit este cel care zi si noapte isi aduce aminte de moarte si se pregateste pentru intalnirea cu ea. Moartea are obiceiul ca la cei ce o asteapta sa vina lin, iar la cei care nu o asteapta sa vina amara si dureroasa.

De aceea, gandeste-te bine, fiul meu, la minciuna, la ratacirea acestei lumi si, cu ajutorul harului dumnezeiesc, sa nu mai pacatuiesti niciodata.

Lumea aceasta inselatoare sileste pe toti sa-i aiba alaturi de ea, cu nadejdea ca sa-i prinda in mrejele sale si sa-i aiba pentru totdeauna cu sine. Oamenii sunt inselatori si se lasa inselati. Ca muritori ce sunt, lucreaza cele muritoare. Tu asculta ziua si noaptea vocea dumnezeiasca inlauntrul tau.

" Nu iubiti lumea, toata inselaciunea lumii, pentru ca trece repede si toate bucuriile ei se duc in vant. Numai cel care face voia lui Dumnezeu, acela ramane in veac. " Adu-ti aminte in fiecare clipa, fiul meu, ca tu ai fost chemat sa treci prin viata aceasta ca monah, nu ca om lumesc. Ajung atatia oameni lumesti.

Ma bucur, daca tu esti bucuros; ma intristez, daca tu esti trist, bunul meu fiu. Sufar, daca tu suferi. Nu te intrista peste masura de orice lucru. Lasa totul in grija lui

Dumnezeu. Acela cunoaste mai bine chiar decat noi ce este folositor pentru sufletul nostru. Cu grija prea multa si cu gandurile mai mult te distrugi decat sa te indrepti. Relele savarsite in trecut le indreapta numai cainta adevarata si schimbarea vietii. Bucura-te in Domnul si ai grija ca restul vietii tale sa-l petreci in pocainta.

Capitolul 52

Vai mie, sarmanul si netrebnicul ! Ce raspuns voi da la ceasul Judecatii ?

Copilul sufletului meu, fiul meu pe care l-am nascut cu Duhul lui Dumnezeu !

Am primit scrisoarea ta, iubitul meu fiu. Si vazand cele ce sunt in tine am plans cu amar. Iar mainile inaltandu-le catre Preadulcele nostru Iisus - cu cata putere am avut - am strigat din rarunchii iubirii mele :

" Deschide, dulcea mea suflare, Iisuse, Mantuitorul meu, deschide cerurile Dumnezeiescului Tau Duh si picura apa harului Tau mangaietor in sufletul fiului meu. Si mangaie-i sa vindeca inima, indulcind-o cu dulceata dumnezeiestii Tale placheri celei de nepatruns, pe care limba nu o poate grai. Trimite, Iisuse al meu, Dataturile de lumina, raza de lumina a cunostintelor Tale dumnezeiesti si fa sa lumineze in sufletul fiului meu lumina dumnezeiestii Tale straluciri; ca sa se bucure si sa tresalte precum cerbul si sa uite necazurile toate ale lumii. Da, mireasma a mea cea preadulce; da, suflarea mea cea inmiresmata; da, Hristoase al meu Cel iubit; ai mila de creatura Ta si nu o lasa sa sufere peste puterile ei ".

Toate acestea le strig catre Domnul pentru tine, dragul meu fiu. Le spun si ma rog cu adevarat. Mainile le intind cu durere in suflet si ud pamantul cu lacrimile mele.

" Daruieste - spun - dulcea mea suflare, Hristoase, viata mea; daruieste harul Tau robului Tau si izbaveste-l pe el de vrajmasii care l-au inconjurat; toate alunga-le si le preschimba minunat in liniste si pace, asa cum obisnuieste sa faca puterea Ta dumnezeiasca. Ca tu esti ajutorul si puterea, mila si milostivirea, si Tie slava inaltam, acum si in vecii nesfarsiti ".

Acestea toate le spun si le savarsesc, iubitul meu fiu, eu, smeritul tau Parinte duhovnicesc, de la prima scrisoare din care am aflat despre chinurile tale. Si iata, in timp ce eram in mare lupta a sufletului pentru tine, a venit si cosul Celui ce aduce tuturor bucurie. Si de indata am cautat sa aflu noutati despre tine. Dar cum am vazut ca nu s-au terminat chinurile, iarasi m-am intors la rugaciune. Si mancand din mar, sufletul meu binecuvanta pe Dumnezeu si ma rugam sa fii binecuvantat de Tatal, Fiul si Sfantul Duh; de Una, Sfanta, Cea Deofiinta si Nedespartita Treime, singurul izvor al tuturor bunatatilor si a toata binecuvantarea.

Imi scrii ca te straduiesti sa savarsesti lucrul lui Dumnezeu. Daca vei reusi sa-l duci la bun sfarsit, cu harul lui Dumnezeu sa stii ca l-ai savarsit, iar de vei fi impiedicat in vreun fel, sa nu te intristezi. Il vei face alta data, daca aceasta este voia lui Dumnezeu.

Multe lucruri sunt oprite pentru un timp, deoarece nu a sosit ceasul lor; altele, pentru ca oamenii insisi le stau impotriva - pentru ca, asa cum ne spun sfintii, oamenii pot sta impotriva voii lui Dumnezeu ani multi si altele, pentru ca nu este voia lui Dumnezeu sa se infaptuiasca. Sunt fara de numar exemplele in Vietile Sfintilor, pe care si Prea Cuviosia ta le citesti. Dar si din experienta proprie ai cunoscut deja multe.

De aceea, oricum s-ar invarti cercul vietii noastre netrebnice, trebuie sa ramai neclintit si ca Atlas sa duci pe umerii tai greutatea vietii, din moment ce, asa cum imi spui, ai fost chemat sa fii pastor al multor oi.

In timp ce eu, asa cum s-a dovedit, am fost chemat sa pazesc stancile, ca unul care nu m-am invrednicit de un astfel de har si nevrednic sunt si de slujirea cuvintului.

Vai mie, sarmanul si netrebnicul, daca nu cercetez acestea si nu recunosc darurile fratelui meu ! Ce raspuns voi da la ceasul Judecatii ? Caci numai o data sau de doua ori am fost prins de capcana lingusirii si, incercand sa ies, am esuat. Si acum ma mai lupt.

Vai mie, sarmanul si batranul ! De doua ori m-am impotrivit din nestiinta voii lui Dumnezeu. Cu ce cuvint sa mustru nenorocitul meu suflet ? In ce fel sa atrag

milostivirea Domnului meu ? Sau ce lucru placut lui Dumnezeu sa savarsesc ? Vai mie, sarmanul ! Ca s-au terminat lacrimile din ochii mei. Noapte neagra m-a cuprins si fara simtire am primit lauda de la parintii de aici. Sa faca mila Dulcele Iisus, pentru rugaciunile Sfintilor nostri Parinti.

Am iesit din aceasta, parinte, si aducandu-mi aminte de zilele cele de demult m-am ridicat. Iarta-ma pe mine, parintele tau; in ciuda acestui fapt, te-am nascut de la Duhul cel Dumnezeiesc.

Capitolul 53

Ah, fiul meu ! Omul nu este niciodata cu desavarsire rau

Am patimit mult, bunul meu fiu, pentru ca fiu al lui Iosif cel pacatos sa te arat pe tine. Apoi am suferit nespuse de mult pentru ca m-ai parasit. In timpul din urma iarasi te-am iubit foarte mult. Si ma intorc inlauntrul meu si de acolo strig : Fiul meu ! Fiul meu ! Unde esti ? Unde se indreapta fiul meu ? Unde ai lasat, copilul meu, sarcina mica a ascultarii si de ce ai voit sa iei asupra ta sarcina grea a lui Sisif ?

Acestea spunandu-ti, raman cuprins de tacere, prin tacere dorind sa te fac sa intelegi restul. Iarasi imi amintesc slujirea ta cea buna, de care acum sunt lipsit, si am uitat pelinul pe care mi l-ai dat sa-l beau parasindu-ma.

Ai venit, ai plecat iarasi, fiul meu, si ai spus ca vei scrie. Am asteptat doua randuri de la tine. Iarasi a ras de mine iubitul meu fiu, mi-am spus. Cu putin inainte, numai ce a venit bunul nostru diacon si mi-a adus plicul. L-am deschis cu mare, nespuse bucurie - ca sa vad ce scrii - dar din nefericire in locul scrisorii am gasit ceva cu care mi-ai astupat gura; " cinci sute " la numar. Ca si cand mi-ai spune : " mananca si taci " ! Buna si aceasta, copilul meu, si iti multumesc cu adevarat. Dar m-ar fi bucurat mai mult cateva randuri din partea ta.

Ah, copilul meu ! Omul nu este niciodata cu desavarsire rau. Are si lucrurile sale bune si pe cele rele. Atunci cand iti aduci aminte de lucrurile lui bune, ii doresti tot binele, te

bucuri cu tot sufletul, rogi pe Dumnezeu pentru el. In cele rele ale sale nu este el de vina, ci vrajmasul nostru diavolul. De aceea iti spun sa nu te intristezi, fiul meu, nu-ti mai aduce aminte de trecut. Acelea au trecut. Au venit altele si mai mari pe capul meu, incat ale tale mi se par ca o buna mireasma. De atunci ma doare si ma rog mai mult pentru tine.

Deci nu te intrista. Oameni suntem si fii ai faradelegii, avand ca temelie a stramosilor nostri pacatul. De aceea, Domnul Hristos ne va arata intelegere si, pentru pocainta noastra, toate ni le va ierta.

Tu nu uita convorbirile noastre pe care le purtam noaptea in coliba mea saracacioasa atunci cand ai venit la mine; posturile pline de bucurie, zilele cu liniste si cu tacere deplina, rugaciunea neintrerupta; mireasma imbietoare la rugaciune si meditatie a crinilor pustiei; pe iubitui nostru Gheron Arsenie, care ti-a factit dulceata si care te tachina cu blandete. Acestea toate sa ti le amintesti. Iar celelalte, ca ne-ai parasit, nu ti le mai aminti, pentru ca iti provoaca amaraciune. Iti ajung cele pe care le tragi acum.

Am uitat sa-ti scriu ca am mai zidit separat inca o colibioara. Nu am terminat-o inca. Deocamdata stau alaturi, intr-o mica peatera. Am facut-o pentru cavorbeam seara cu Gheron Arsenie si imi stricam linistea. Deja, acum, am multa liniste.

Sunt cel mai fericit dintre oameni. Traiesc fara nici o grija, ma bucur de dulceata isihiei fara nici o intrerupere. Chiar si atunci cand ma paraseste harul, ca un alt har, linistea se aterne in locul lui si par mai mici durerile si necazurile vietuirii celei rele si ostenitoare. Amestecul de har si de necazuri nu va inceta toata viata aceasta, pana la ultima suflare.

De aceea si Filip Macedoneanul, dupa cum ne spune istoria, cand i-au fost aduse trei stiri pline de bucurie si de cinste, si-a scos inelul sau de mare valoare si l-a aruncat in mare pentru a micsora prin pierderea inelului bucuria cea peste masura, " ca nu cumva sa-mi vina impreuna si necazurile si sa nu le pot suporta ".

Vezi, fiul meu, desi lipsiti de har, adevarul lucrurilor ii inteleplea sa rascumpere diferitele situatii si sa vietuiasca cu multa masura.

Cu cat mai mult noi, crestinii, care gustam din belsug darurile lui Hristos, suntem datori sa ne petrecem viata cu masura dumnezeiasca, rascumparand timpul si suportand cu rabdare toate relele acestei vieti trecatoare !

Da, fiul meu. Cat traim in aceasta viata nu avem odihna. In aluatul sau, viata aceasta are framantate si chinurile. Toate sunt amestecate. Fericit este cel ce are intelepciunea de a castiga din toate.

Poate ca cele care ne par rele, tocmai acelea ne aduc mai mult castig in sufletele noastre, atunci cand le suportam fara cartire.

Oricum, te minunezi cum se intorc, cum se rotesc toate cele trecatoare, toate desertaciunile acestei vieti. Intr-o singura clipa, cei dintai devin cei din urma si cel din urma cei dintai.

Capitolul 54

Pustiul are alt fel de razboaie; in lume sunt altele, multe si diferite

Vezi ca si tu singur ai inleles, din experienta ta, ca oriunde ne aflam, fiul meu, avem nevoie de multa rabdare ! Pustiul are alte razboaie; in lume sunt altele, multe si diferite. Asadar, indraznesti si, din moment ce ti-ai ales o sarcina, poart-o cu frica de Dumnezeu.

Crede-ma, fiul meu, ca voi forta puterea mea cea slabita si amortita de atatea osteneli si ma voi ruga la Dumnezeu sa nu patesti nici un rau din cele ce le provoaca, cu timp si fara timp, vrajmasii credintei noastre. Dar daca ti-e scris de sus ca pentru folosul sufletului tau sa patesti ceva, ma rog lui Dumnezeu sa-ti dea curaj sufletului si rabdare.

Nu te teme. Masonii la multe se gandesc si multe vor sa faca, dar nu vor reusi daca nu ingaduie Stapanul tuturor. Fara voia Lui, a spus El Insusi, nici fir de par din cap nu cade si nici o frunza din pom. El va risipi planurile lor. Ne sunt de ajuns cele ce suferim acum.

Pentru mai tarziu se va ingriji Dumnezeu, care ne are pe toti si in care traim toti. Tu cu Dumnezeu sa incepi si cu Dumnezeu sa sfarsesti, si nu te teme de ispitele care revin asupra ta deoarece, cu harul lui Hristos, acestea se vor risipi ca fumul. Cat despre ispita despre care imi spui, cred ca adevarul este urmatorul : pentru ca acest diavol sa te ispiteasca astfel inseamna ca ceva bun se petrece, lucru care-l deranjeaza si-l nelinisteste. Dar si tu, ispitit fiind, castigi foarte multe. In afara de plata rabdarii, devii mai practic, mai inveti de la oameni si altele. Daca nu se loveste piatra de piatra, nu iese scanteia; barbatul neincercat este intru toate nepriceput.

Multe ai aflat cand ai fost aici; dar multe inveti si acum, acolo unde esti. Fii cuminte mai departe si umbla cu grija; " vezi care este voia lui Dumnezeu, caci zilele sunt rele " . Invata sa rascumperi timpul si imprejurarile.

Si ceea ce ti se intampla acum va trece, dar altceva se va ivi, pentru ca vrajmasul nostru nu se linisteste niciodata. Nu ai vazut ce a spus Dumnezeu, intrebandu-l despre Iov ? Acelasi lucru se intampla cu fiecare dintre noi. Incercarea vine pe masura fiecaruia. Trebuie sa rabzi pentru ca sa iesi biruitor. Cel care randuieste luptele, Hristos, de aceea ingaduie ispitele, ca sa castigam biruinte impotriva vrajmasului, sa ne spalam de patimi si sa ne desavarsim.

Asadar, lupte si rabdare. Nu te lasa. Nu intoarce privirea inapoi. Cand vezi ca ai obosit, fa un drum pana aici si te vei odihni. Iei puteri noi si te intorci din nou la lupta. Lupta este pentru toata viata iar ispita, oriunde esti, oriunde te asezi, este alaturi de tine. Ai crezut ca, plecand de aici, va inceta razboiul. Acum insa ai inteles foarte bine ca nu exista nici un loc fara ispite. Omul este dator ca, acolo unde lupta, acolo sa iasa biruitor, pentru a rusina si produce necazuri diavolului si pentru a face bucurie si a aduce slava lui Dumnezeu.

Capitolul 55

Invata pe ceilalti sa se roage, sa spuna neincetat " rugaciunea "

Fiul meu, parinte binecuvantat, mila, lumina, putere, pace si iubire, si imbelsugat harul Domnului sa fie peste sufletul tau binecuvantat.

Dumnezeu sa-ti trimita inger bun inaintea fetei tale pentru a-ti indrepta pasii pe calea pacii dupa voia Lui cea sfanta.

Fiul meu, cu adevarat preaiubit, care prin nobilele tale sentimente ai castigat iubirea mea.

" Sa se bucure sufletul tau coplesit de lumina cea imbucuratoare. Ca pe Moise sa te acopere pe tine Acoperamantul Sfant al Rasuflarii noastre celei preadulce, al Preacuratei Fecioare Nascatoare de Dumnezeu, impreuna cu toti fiii tai, asa cum a vazut in Constantinopol duumnezeiescul Andrei, cel nebun pentru Hristos. Sa curateasca dulcele Iisus cu pecetea Sa cea sfanta mintea si inima ta si toata lucrarea ta cea iubitoare de Dumnezeu, pentru ca sa nu gaseasca vrajmasul loc de lucrare. Sa incununeze si sa binecuvanteze Domnul la cea de a doua Venire a Sa faptele tale cele bune, savarsite cu dragoste de la inceputul si pana la sfarsitul vietii tale. Sa imbogateasca pe toti fiii tai cu darul Sau cel bogat si harul ceresc, sa se faca flori bine mirositoare ale paradisului, pentru ca vazandu-le sa se bucure inima ta in ziua aceea. "

Ma bucur si eu, cel lipsit de orice lucru bun, vazandu-va pe voi ca pe niste flori raspandind mireasma faptelor bune. Aceasta imi aduce bucurie si veselie si bogatie in saracia mea, lauda multa; pentru ca sunt parinte al unui fiu bun si bunic al multor nepoti. Prin lucrarile tale duhovnicesti Se slaveste Tatal, Se bucura Fiul si Se veseleste Duhul Cel Sfant.

Mulumirea mea cea multa catre Domnul se urca pana in al saptelea cer. Stau marturie rugaciunile mele. Te rog sa-mi trimiti numele celor care sunt in jurul tau sa le pomenesc atunci cand ma rog.

Invata pe toti sa se roage cu mintea, sa spuna neincetat rugaciunea : " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ".

La inceput cu buzele, apoi cu mintea. Apoi cu mintea si cu inima. Si vor afla, astfel, in curand calea vietii, poarta paradisului; poate chiar aceasta rugaciune va deveni paradis inlauntrul lor.

Rugaciunea inimii nu se teme de ratacire. In afara de faptul ca cineva ar fi patimas si ratacit de la sine. In rugaciunea inimii, numai ce patrunde mintea in inima, deodata dispare intunericul, se aterne pacea, se linisteste totul, se bucura, se indulceste, se opreste, se curateste. Se bucura si devine curat de patimi ca un copil mic. Madularele trupului care smintesc pe om atunci devin linistite, umile.

De aceea, cine doreste, sa incerce aceasta miere, si se va face in el izvor de bucurie si veselie duhovniceasca. In afara de faptul ca este cineva viclean, ipocrit, invidios, iubitor de arginti, iubitor de placeri, insetat de glorie, patimas in general si vrea sa se roage pentru a ramane cu buna voie in patimile sale, fara parere de rau si fara sa doreasca indreptarea. Acela dispretuieste pe fata lucrarea rugaciunii si mila Domnului. Rugaciunea ajuta pe toti, dar fiecare trebuie sa se straduiasca dupa putere. Iar Dumnezeu, dupa dorinta fiecaruia, ii daruieste harul Sau. La cel care se roaga si nu se pocaieste, sau rugaciunea se va opri, sau cel care se roaga se va rataci. In special femeile sunt cele care inaintesza mai usor in rugaciune. Mai ales datorita spiritului de renuntare de sine si ascultarii pe care o arata fata de duhovnicul lor. Dar, pe cat de repede inainteaza, pe atat de usor se si ratacesc, daca pasesc fara atentie.

Nu este numai rugaciunea, ci si atentia. Sa fii cu trezvie in ceea ce priveste gandurile, sa le stapanesti cu multa iscusinta. Altfel, te vor stapani ele. Si vei deveni jucarie a demonilor. Nu am vazut suflet rugator care sa inainteze fara marturisirea completa a gandurilor ascunse.

Fiul meu, vrei sa zdrobesti capul sarpelui ? Spune toate gandurile tale cu claritate la spovedanie. In viclesugul gandurilor sta puterea diavolului. Tii gandurile in tine ? Acesta

se ascunde acolo. Le arati la lumina ? Dispare. Si atunci se bucura Hristos, rugaciunea inainteaza si lumina harului aduce mangaiere, linisteste mintea si inima ta.

Asadar, parinte draga, aceasta femeie despre care imi scrii este un suflet sfant. Dar ai grija sa-i explici cele ce-ti scriu aici, pentru ca sa fie cu atentie. Vrajmasul nu doarme si uraste oamenii si face orice pentru a-i insela. Aceasta femeie, pentru ca sufera atat de mult din partea barbatului ei, este mangaiata de Dumnezeu cu astfel de mangaieri si vedenii. Dar nu trebuie sa considere ca principala putere a sufletului toate acestea, deoarece va interveni cel viclean si repede o va rasturna.

Principala putere a " rugaciunii " si puterea doritoare a sufletului sta in curatirea inimii prin intermediul rugaciunii mintii. Ce spune Domnul ? " Fericiti cei curati cu inima, ca aceia vor vedea pe Dumnezeu " . Nu spune : " Fericiti cei ce au vedenii, revelatii, descoperiri ". De aceea nu trebuie sa se bucure mult de acestea, chiar daca vin de la Dumnezeu. Sa se bucure atunci cand vede ca mintea a gasit inima si ramane inlauntrul ei.

Atunci se linisteste tot trupul, isi afla linistea si sufletul, tresalta inima, se lumineaza toate puterile mintii si curg lacrimile suvoi. Toate poate sa le prefaca cel viclean, dar acestea despre care vorbim acum nu poate sa le imite. Si altceva : atunci cand vede ceva sa nu spuna decat duhovnicului, nimanui altcuiva.

Toate acestea se intampla acum pentru ca sufera foarte mult si pentru ca are mare simplitate si multa frica de Dumnezeu. Dar ele nu raman pana la sfarsit. Cand cel viclean va gasi modalitatea potrivita, le va rasturna. Si dupa aceea se preschimba in ratacire. De aceea este nevoie de multa atentie si de smerenie. Sa se socoteasca pe sine ca un vierme pe pamant. Sa primeasca drept adevarat numai ceea ce ii va spune duhovnicul sau. Iar daca incepe sa primeasca toate acestea, peste putin timp se va imbolnavi mintea ei si va primi toate lucrarile diavolesti si prostesti ca adevarate si ca trimise de Dumnezeu.

Ce va fi dupa aceea ? Omul devine batjocura diavolilor. Il vor insela cu lucruri scrise si cu vedenii, cu viziuni si descoperiri, cu simboluri si numere, cu prejudecati si ghicituri si o multime de alte superstitii. Dumnezeu sa fereasca de o astfel de ratacire.

De aceea, parinte, ai grija si Cuviosia ta sa o smeresti intotdeauna, ca nu cumva sa se intample sa se schimbe si sa fie stapanita de mandrie.

Cat despre fratele care face rugaciunea, ai grija sa-l indrepti cu cele ce iti spun acum, pentru a se vindeca de suferinta sa. Acest lucru l-au patit si unii calugari aici, la noi. Nu este har aceasta lucrare. Este zel, sange, putere, demon, patima, sete, orgoliu, dragoste; toate la un loc amestecate. Trebuie sa intre fiecare la locul sau, si abia atunci va fi bine.

Intai de toate, are nevoie la inceput de post foarte aspru. Sa se subtieze sangele, sa se smereasca ininia din care izvoraste placerea cea necuviincioasa. Trebuie apoi sa-si impuna si alte stradanii in timpul nopii, care sa ajute rugaciunea. Apoi, trebuie sa fie foarte atent cu mintea, sa nu fuga mai jos de inima, la cele de sub pantece. Sa nu-si imagineze diferite alte lucruri. Sa o pastreze nemiscata in varful inimii. Sa nu respire des, ci sa spuna aproximativ de cinci ori rugaciunea la o respiratie, sau de mai multe ori, daca se poate. Si, daca simte ca se trezeste trupul, sa se scoale in picioare si sa-si tina respiratia cat poate rezista. Iar daca ii trece multa placere prin inima, acesta sa o impiedice, sa nu o caute, ci sa o respinga.

Iar cand va veni harul, vor inceta toate planurile vicleanului, pentru ca acesta le anuleaza pe toate. Harul vine ca adiere usoara, ca suflare foarte fina si binemirositoare si, mai intai, face sa moara trupul si inviaza sufletul. Lumineaza mintea si-l invata pe om toate. Citeste scrisoarea si la obste, ca sa auda toti, sa invete sa se smereasca. Sunt unii care alearga fara frau, fara masura si fara discernamant. Eu asa vad lucrurile de aici, asa mi se arata.

Omul nu trebuie numai sa alerge, ci trebuie sa masoare si diferitele stadii. Nici sa ramana in urma, sau sa neglijeze alergrea, nu trebuie. Mi se pare ca sunt unii care sunt biruiti de somn. Ai grija de ei ca sa nu-si neglijeze indatoririle lor, pentru ca fiecare zi se masoara cu ale sale. Sa puna, asadar, din nou inceput bun. Sa se sileasca pentru a lucra rugaciunea. Sa se adune si sa pastreze mintea in inima si sa spuna rar rugaciunea. Noi le dorim ca sa afle cat mai repede mila Domnului.

Spune-le ca, mai intai, sa coboare o data cu respiratia mintea in inima. Apoi, rasuflarea sa intre si sa iasa o data cu rugaciunea, iar mintea sa ramana inlauntru. Sa fie tinuta acolo cu forta. Sa nu fie lasata nicicum sa iasa. Si daca va reusi sa stea, atunci se savarseste intalnirea a doi indragostiti, care nu s-au vazut de multi ani. Iubire, bucurie si gingasie cereasca. Dar la inceput este nevoie de multa osteneala si multa transpiratie.

Capitolul 56

Cel care a facut veacurile a existat inainte de veacuri, si in tacere deplina a facut Puterile ceresti ale sfintilor Ingeri

Hristos Se naste pentru a mantui pe toti oamenii. Bucurati-va, deci, si va veseliti cu ingerii si cu Pastorii, impreuna cu toata zidirea, iubiti fii ai lui Iisus Hristos, Domnul nostru.

Mai intai va aduc, precum Magii, vestea stralucitoare ca dulcele Iisus Se naste si intreaga fire se bucura si raspandeste buna mireasma, deoarece vede purtat in brate pe Creatorul ei. Ingerii se bucura impreuna si canta cu glas melodios : " Slava intru cei de sus lui Dumnezeu si pe pamant pace " !

Pentru ca S-a nascut Domnul pacii. Cel care a facut veacurile si inainte de veacuri era, si care in tacere deplina a facut Puterile ceresti ale sfintilor Ingeri. Acela, astazi, este tinut in brate de Preadulcea Sa Mama. Este alaptat si crescut ca sa ne mantuipe pe noi toti.

S-a nascut dulcele Iisus ca sa ne nasca din nou pe noi. S-a facut om, pentru ca sa ne arate modul in care putem sa-L urmam si sa imitam faptele Lui. Ne-a lasat porunci pentru ca sa nu ne ratacim alaturi de cale si sa pasim in intuneric.

A luat trup dulcele Iisus pentru ca noi sa ne bucuram de aceasta fericita inrudire. Sa devenim frati ai lui Hristos si fii ai Preacuratei Sale Maici. Si, in cele din urma, sa devenim intru toate urmatorii lui Hristos si fii dupa har ai Tatalui Ceresc.

Sa ne cercetam cu totii, tineri si batrani, mici si mari, in fiecare cuvânt pe care il rostim, in fiecare pas pe care il facem, in fiecare clipa din zi si din noapte, daca facem, spunem sau gandim ceea ce place lui Hristos, Domnul nostru. Suntem intotdeauna vrednici atunci când ne impartasim cu Hristos ? Suntem urmasii Lui ? Ramane dulcele Iisus intru noi ? Si-a gasit loc in inima noastra curata, sau pleaca imediat pentru ca nu-si gaseste loc ? Toate acestea trebuie sa le cerceteze crestinul adevarat in fiecare clipa; mai ales acela care vrea sa mearga pe calea cea stramta si cu chinuri a Domnului si sa ajunga la desavarsire. Asa cum sunteti si voi, fii iubiti ai bunului meu fiu duhovnicesc, care sufera atata si care si-a pierdut sanatatea pentru ca voi sa aflati bucuria si sanatatea voastra sufleteasca.

Fiecare pastor al oilor celor cuvântatoare este dator sa se sacrifice pe sine pentru turma sa, urmand Stapanului Hristos, care a venit sa-si dea sufletul Sau rascumparare pentru multi.

Aveti grija de dragostea dintre voi, cu constiinta curata, cu durere in suflet, cu dragoste pentru Hristos. Sa aveti ascultare desavarsita pentru ca Hristos sa Se bucure de voi si sa nu mai ofteze parintele vostru, care se ingrijeste de toate si cauta interesul vostru al tuturor. Lepadati-va de voia proprie, deoarece aceasta este moartea sufletului pentru om. Sa acoperiti unii altora greselile, pentru ca si Hristos sa le acopere pe ale voastre. Daca ceri de la fratele tau dreptate, te afli de indata in fata lui Dumnezeu, care, desi tu ai pacatuit, nu te-a indepartat de la El. Acum, ca te-a trezit cu harul Sau, nu vrei sa tii si tu pe fratele tau care este slab ? Unde este dreptatea ta ? Daca Hristos iti va lua harul si iti va cere talantii inmultiti pe care ii datorezi ? Ce ai, omule nemultumitor, care sa nu fi primit ? Iar daca ai primit, de ce te lauzi pentru fiecare lucru bun, ca si când nu l-ai fi primit ?

Spune, mai bine, acestea : " Daca stai, suflete al meu, stai deoarece te tine harul lui Dumnezeu; si daca fratele tau cade, cade deoarece nu este harul cu el. Multumeste, deci, lui Dumnezeu si nu socoti lucrul strain ca fiind al tau. Deoarece iti va lua harul si-l va da celuilalt. Atunci vei cadea tu si se va scula aproapele tau. Atunci vei vedea greseala ta, dar va fi tarziu.

Cel dintre voi care va cauta ce este drept sa stie acestea : sa poarte sarcina fratelui sau pana la ultima lui suflare si sa faca ascultare desavarsita fata de indrumatorul sau. Numai cu dragoste se intareste cel slab.

Cand va vedea parintele vostru duhovnicesc intelegerea si dragostea dintre voi, va avea bucurie mare si va impartasi bucurie. Dar cand vede certuri si carteli, sanatatea lui se va zdruncina, ii va veni mai repede moartea si voi veti ramane orfani. Va doresc tuturor din suflet toate cele bune, iubiti nepoti.

Cu smerenie,
Parintele Iosif.

Capitolul 57

Teologii cei necuvantatori teologhiesc, frumoasele stanci si firea intreaga

Parinte draga, scrisorica pe care ti-am trimis-o am scris-o inainte de a primi scrisoarea ta. Se grabeau sa ajunga la Dafni. Scrisoarea ta mi-a produs multa emotie. Imi scrii ca iti amintesti de frumoasele si linistitele stanci, care nu se ingrijesc de nimic !

Dupa scrisoarea cea lunga in care ti-am scris despre demoni, s-a produs in mine o schimbare in ceea ce te priveste. Multa dragoste ! Adeseori, imi venea in minte fata ta. Te imbratisam in taina. Ce sa fie aceasta, oare ? si imi ziceam : ori are multa grija pentru noi bunul nostru fiu, ori se intampla altceva. Acum, dupa ce am vazut scrisoarea ta, am inteles ce era. Ma minunez de miscarile tainice ale Atotinteleptului Dumnezeu, care aduc mangaiere si cunostinta. Cat de repede ne instiinteaza cand s-a intamplat o schimbare cu celalalt ! Legatura duhovniceasca, comunicare nevazuta; schimb de dragoste, instiintare de la Dumnezeu. Nimic mai dulce si mai folositor decat sa intelegi miscarile dumnezeiesti.

Vino, asadar, iubitul si dragul meu fiu. Vino acum, fie si numai pentru o singura zi. Sa vorbim despre lucrurile dumnezeiesti si sa teologhisim, sa te bucuri de lucrurile pe care

le doresti atat de mult. Sa asculti stancile salbatice, acesti tainici si tacuti teologi, vorbindu-ti despre sensurile adanci si conducandu-ti inima si mintea catre Ziditor. Dupa ce vine primavara este frumos aici; de la Sfintele Pasti pana la Adormirea Maicii Domnului, in august. Teologhisesc teologii cei necuvantatori, stancile frumoase si firea intreaga. Fiecare cu glasul sau, sau fara de glas. Daca atingi cu mana fie si cea mai mica iarba, imediat striga tare cu mireasma sa naturala : nu ma vezi, de ce ma lovesti ? Toate au glasul lor, care, o data cu suflarea aerului, se transforma intr-o simfonie muzicala, inaltand doxologie lui Dumnezeu. Ce vom zice apoi de taratoarele pamantului si de pasarile cerului ? Daca sfantul acela a trimis pe ucenicul sau sa spuna la broscute sa taca pentru a citi Miezonoptica si ele i-au raspuns : " Mai aveti putina rabdare sa terminam utrenia ! "

Acestea toate si altele asemenea, iubitul meu fiu, are pustiul de care iti este atat de dor. Oricand doresti, poti sa mai iei unul-doi din obste si sa veniti. Eu, drept sa-ti spun, te asteptam zilele acestea sa vii putin pentru a te linisti. Chiar ma gandeam sa stai in chilia noastra, pentru ca sa ai liniste deplina. Dar daca nu ai venit, te asteptam altadata, la vara.

Pentru sanatatea ta, odihneste-te putin acum, vara. Odihna si linistea contribuie mult la refacerea omului. In acesti ani grei ne-ai fost si noua de mare folos. Si eu am nevoie ca sa traiesti cat sunt in viata. Cand voi muri, daca vrei sa ma urmezi, vom merge impreuna la dulcele Iisus, care ne va odihni pentru totdeauna cu bunatatile Sale vesnice. Sa ne bucuram neincetat impreuna cu dulcele Sa Maicuta de preadulcea mireasma a fiecarei respiratii a crestinilor. Sa ne veselim impreuna cu Ingerii si cu Sfintii.

Eu nu sunt asa de bine. Am paloarea aceea care ma prinde deseori si imi vine ca un lesin. Cred ca mai am putine zile. Il rog pe Dumnezeu sa ma ia, ca sa ma linistesc. Am obosit. Daca am sa mor, nu ma uita la Sfanta Liturghie. Si eu, de acolo, ma voi ruga mai mult, daca voi afla liniste !

Capitolul 58

Cand tamaiaza preotul ...

Iubite si binecuvantate parinte, a trecut mult timp de cand nu am primit scrisoare nici de la tine nici de la vreun fiu duhovnicesc al tau. Maica Domnului sa te acopere si sa te fereasca de tot raul.

Acum se apropie Postul cel Mare, sa ne usureze mintea si trupul. Ma rog sa-l trecem toti cu sanatate si sa ajungem cu harul lui Dumnezeu si la Sfintele Pasti. Este, insa, nevoie de mai multa lupta si de mai multa atentie.

In scrisoarea precedenta nu ti-am explicat pe deplin inlelesul pe care l-am dat simtamantului prezentei tale tainice si duhovnicesci. De aceea iti explic acum. Deoarece Cuviosia ta, de data aceasta - mai mult decat oricare alta data - te-ai ingrijit sa ne mangai cu dragoste desavarsita si mintea ta era, dupa cum ne scrii, la stancile din pustiu; de aceea figura ta imi venea mereu in minte, cu multa bucurie si dragoste. si mi-am adus aminte de preotul acela, sau mai curand de sfantul acela care a avut o vedenie cand tamaiaza preotul. Unii stateau in strane si nu-i tamaia, iar altii lipseau, fiind la diferite ascultari, si stranele erau goale dar le tamaiaza pentru ca mintile lor erau in biserica, in timp ce ale celorlalti se plimbau in toata lumea, nu erau acolo.

Mi s-a intamplat si mie o data cu Teodora, pe cand traia, Dumnezeu s-o ierte. Atat de aproape era, incat rasuflarea ei, am simtit-o langa mine, desi eu eram aici, in Sfantul Munte, iar ea era in lume.

Capitolul 59

Vom pune glasul cinci, care este vessel

Dragul meu parinte, doresc ca scrisoarea mea aceasta sa te gaseasca in sanatate deplina. Noi, cu ajutorul lui Dumnezeu, suntem potrivit de bine.

Am primit scrisoarea ta si fotografia, care mi-au provocat multa emotie. Nu mai primisem de mult timp scrisoare de la tine si a fost ca si cand as fi primit vesti din cealalta lume. Asa mi s-a parut. Aceasta si pentru ca esti asa de departe. Nu stiu cum de ai ajuns acolo. Dumnezeu sa nu te paraseasca. Sa-si aduca aminte ostenele tale de altadata, zelul nevoitei tale tineresti si sa intinda mila Lui si indurarile Lui peste metania ta.

Nu te-am uitat niciodata, nici nu te-am sters din pomelnicul de la Liturghie, pentru ca esti fiul meu. Orice ar face copilul, parintele sufera, chiar daca pentru o clipa ii pare rau de ce se intampla.

Motivul tacerii mele, de nu ti-am scris, este urmatorul : deoarece ma sileai sa te scot din catalog - si eu nu voiam sa o fac, pentru ca doream sa fii aghiorit in cele din urma, ca sa nu fiu in neascultare, am facut-o, fara sa-mi asum raspunderea, din moment ce tu ti-ai asumat-o in intregime. Dar iata unde ai ajuns. Mi-ai cerut sa-ti scriu iar, in cursul unei luni. Si ai insistat daca ai vazut ca nu-ti scriu. Deoarece trebuia sa spunem nenumarate minciuni, eu m-am temut sa-mi incarc sufletul si am preferat mai curand tacerea pentru a alunga greutatea.

Acum, toate acestea au trecut. Eu te am totdeauna in minte, te iubesc si sufar pentru tine. Numai atunci cand este vatamat sufletul meu nu sunt de acord. Deoarece Dumnezeu intrece cu mult iubirea omeneasca. Toate bunatatile acestei lumi daca mi le daruiesti, daca eu primesc instiintare ca un lucru nu este dupa voia lui Dumnezeu, nu-l voi face in veac. Din moment ce, ziua si noaptea, cer sa se faca voia lui Dumnezeu, cum sa o incalc ? De aceea, sa nu spui ca nu te iubesc, ci ca Dumnezeu nu este de acord cu gandul tau.

Imi scrii despre necazurile tale. Sunt instiintat si fara sa-mi scrii, ca suferi mult. Te vad luptandu-te cu fiarele in intuneric, intr-un labirint, fara sa stii ce faci. Si eu, ca o a doua Ariadna, iti dau firul ca sa poti iesi din labirint. Iti deschid poarta si cu dragoste parinteasca nemincinoasa te rog sa revii.

Vino, fiul meu; vino sa ne impacam, sa-ti vii in fire. Ca doctor, pot sa-ti vindec patima tulburarii si a intristarii care te stapaneste acum cu tarie. Vino, caci iata, voi schimba tonul. Vom pune glasul cinci, care este vesel. Voi taia vitelul cel gras, ca sa ne veselim. Sunt plin de dragoste si de iertare. Te voi primi ca un tata iubitor, cu bratele deschise, ca pe fiul din parabola. Iti voi saruta gura care poate a grait lucruri urate, pentru ca de acum sa fie binecuvantata si sa graiasca numai lucruri cuviincioase; pe nimeni sa nu mai judece vreodata. Eu sunt atat de satul de toate acestea, incat orice as auzi, orice mi-ar spune cineva, nu ma mai afecteaza in nici un fel. De altfel, suntem oameni. Intr-un fel vezi tu lucrurile, altfel le vad eu. Numai sa vedem in Dumnezeu. Smerenia mea, nu cred ca am deranjat sau intristat nici pe tine nici pe altcineva cu hotararea mea de a merge la manastire. Nu da crezare celor pe care le auzi. Adevarul este un lucru tare scump si nu il gasesti in cuvantul fiecaruia. Dupa cum traieste, asa si vorbeste fiecare dintre oameni. Invata sa cunosti din felul de via ta adevarul cuvintelor. Intelege ce-ti spun.

Stii foarte bine ca eu nu vorbesc lucruri de prisos. Tot ce am de spus in legatura cu persoana ta iti spun, deoarece iubesc sufletul tau mai presus de orice si doresc mantuirea ta. Iata ca, anul acesta, cumparand struguri pentru vin, nu am uitat sa iau si pentru " diaconia " ta. Atunci cand va veni fiul meu, am spus, sa gaseasca pregatit potirul dragostei si afectiunii mele parintesti.

Bucura-te, dar, iubitul meu fiu, si te implor : atat cat mai esti departe de mine, ai grija ! Ai grija ! Sa nu-ti pierzi parintele ! Nu uita pentru ce te-ai facut calugar !

Acum doua zile a murit aici, la Lacoskiti, un parinte vlah. Cand au mers la groapa sa-l inmormanteze, s-a sculat si le-a spus celor de fata ca a iesit din iad, unde a fost dus deoarece se imbata in timpul vietii. " Aveti grija, le-a spus, sa nu veniti si voi acolo " . Si a murit, apoi, in clipa urmatoare si l-au inmormantat.

Asadar, fiul meu Abesalom, asculta de glasul meu parintesc, fugi ca un cerb si scapa de cursele vrajmasului, ai grija sa nu fii prins in itele pacatelor. Stii ca, in ciuda tuturor, mult te-a iubit sufletul meu si neincetat ma rog pentru nemurirea sufletului tau. Ai grija de sufletul tau, pentru ca sa nu plangi cu amar in ceasul mortii.

Te imbratisez ca pe un fiu al meu si iti doresc tot binele ca unui fiu drag. Nu uita ca te-am imbracat in mantia pocaintei si am pus, inel in degetul mainii tale. Ingrijeste-te sa intri in camera de nunta, pentru ca sa nu ramai pe dinafara si sa plangi amarnic.

Al tau parinte si rugator pacatos, Iosif

Capitolul 60

Ingrijeste-te sa vii acum apoi te intorci iarasi acolo unde vrei

Mila lui Dumnezeu peste tine, parinte draga; doresc sa fii intru toate bine. Doresc ca scrisoarea mea sa te gaseasca in deplina sanatate.

Am primit, fiul meu, scrisoarea ta si m-am bucurat mult. Trecuse mult timp de cand nu am mai avut vesti de la tine. Ti-am trimis si alta scrisoare, dar se pare ca nu ai primit-o. Imi pare rau.

Eu m-am imbolnavit foarte rau de la un cos la gat; l-am lasat in seama lui Dumnezeu si m-a adus in pragul mortii. S-a infectat toata partea stanga a trupului si a venit moartea. Incepusem sa aiurez, sa nu-i mai cunosc pe cei din obste. Plangeau toti, strigau dupa doctori. Mi-a fost mila de ei si i-am lasat sa faca voia lor.

Au inceput injectiile, medicamentele, doctorii. Doi doctori din afara si Artemios. In cele din urma, cu lucrarea lui Dumnezeu, m-au intors. Cincizeci de injectii si altele pe deasupra pentru intarire. De sapte ori m-au taiat. Curgea sangele ca din izvor. De sase ori ma schimbau pe zi. Cinci luni am stat nemiscat; ma intorceau de pe o parte pe alta cu cearceaful. Am consumat toata vata din . Rana mare ! Incapea o lamaie in rana. Si acum mai ma doare in locul acela.

A fost incercare mare. Ii multumesc mult lui Dumnezeu ca mi-a aratat multa dragoste. Sa fie slavita numele Sau dumnezeiesc.

Numai sora mea, pe care o cunosti, a stat alaturi de mine din lume. Mi-a trimis mereu, ca o mama, toate cele ce erau necesare unui bolnav. Maica Domnului ii va rasplati cu pretul iubirii sale.

Acum sunt bine. Merg pe picioarele mele, spijinit de bastoane. Imi gatesc singur, ca mai inainte.

Dar, fiul meu drag, acum sa vorbim si despre tine. Am plans mult cand am primit scrisoarea ta. Mi-am amintit zilele de demult si le-am cercetat in timpul noptii cu inima mea. Ah ! Ah ! Ah ! Preotul meu drag ! Iti amintesti ca atunci cand ai plecat ne-ai spus ca toti ti-au dat binecuvantare sa mergi afara si sa te intorci dupa opt zile ? Si te-ai intristat ca numai eu nu am fost de acord. Eu ti-am spus : cele ce ne spui acum vor ramane nefaptuite, cele ce fagaduiesti te vor parasi imediat ce vei fi afara din Munte. Vezi ca am fost cel mai realist dintre toti ? Vezi ca mai mult te-ai indepartat decat sa te intorci inapoi ?< Ingrijeste-te acum sa vii inapoi si sa-ti afli linistea alaturi de noi. Sunt multe casute aici. Langa fratii tai. Toti te vor ajuta. Au multa dragoste pentru tine. Si cand voi muri, vreau sa te vad langa mine. Si tu sa-ti lasi oasele la Sfantul Munte. Paraseste ratacirile celor care te-au scos din metania ta si te-au aruncat sa te zbati iarasi in marea cea amarii a lumii.

Acum nu mai vreau de la tine alt ajutor decit sa te ingrijesti sa vii, sa te intorci iarasi in gradina Maicii Domnului.

Iti multumesc. Iti multumesc pentru toate.

Noi aici, cu harul Domnului, suntem bine. Cu Sfintele Liturghii reusim sa ne gospodaram destul de bine. Ne trimit de afara sarindare. Apoi mai avem si cate ceva de lucru. Parintele cel mic este bolnavicios. Iosif se ocupa cu inchinatorii anul acesta; nu ne mai poate ajuta in nici un fel. Atanasie sta singur intr-o chilie. Papa Haralambie mai face cate o pecete. Gheron Arsenie este gradinar iar eu bucatar. Teofilact este cu Iosif. Am avut si doi batranei care au murit, nu i-ai cunoscut. Mai avem pe Nicodim, care ne spala vasele. Traim, cu harul lui Dumnezeu, foarte placut.

La fel vei trai si tu. Nu mai sta deloc pe ganduri. Avem si o barca cu care pescuim. Prindem tot felul de pesti. Iosif este capitanul.

Dar lucrarea noastra de capetenie este rugaciunea mintii. Doliul si lacrimile. Trezvie si contemplare. Sunt bogate milele duhovnicesti ale Domnului ! Ne-a mai venit un baiat tanar, dar nu a ramas ca sa-l invatam rugaciunea mintii. A plecat. Ne-a spus ca avea probleme cu sanatatea.

Imbratisari si urari de la toti. Te imbratisez si eu parinteste. Intru toate smeritul tau Gheron Iosif.

Capitolul 61

Lume desarta ! Lume inselatoare ! Nimic bun nu ai in tine !

Fiica mea draga, Fotini, inima mea dumnezeiasca si sfanta, ma rog sa fii bine.

Copilasul meu, micutul meu fluturas ! Am primit scrisoarea ta si-am citit cele ce mi-ai scris. M-am bucurat ca sunteti toti bine. Dar eu nu sunt bine. Cheltuieli multe si medicamente, dar sanatate deloc. Incet-incet, pasesc spre patria de dincolo. " Nu avem aici cetate statatoare ".

Obstea incearca cu toate mijloacele sa ma intoarca, dar din nefericire ma indrept cu repeziciune spre mormant. Voi merge acolo sa va astept.

Fotini, copila mea draga, lumina mea ! Am fost mugurasi si am devenit flori. Au cazut frunzele, le-a imprastiat vantul si le-am uitat. Ca iarba m-am uscat si floarea a cazut. Ce ne-a mai ramas ? Numai ceea ce am facut si am trimis in viata cealalta. Numai aceea ramane neatinsa. Nimeni nu poate sa se atinga de ceea ce am trimis acolo. Nimeni nu poate sa ne lipseasca.

De aceea, Fotini, acolo sa adunam averi cat putem. Daca murim ceasul acesta si lasam

in urma noastra ceva, altii se vor bucura, iar tu vei fi uitat ca si cand n-ai fi existat niciodata.

Lume desarta ! Lume inselatoare ! Nimic bun nu ai in tine ! Totul minciuna. Totul inselaciune. Ne inseli, iti bati joc de noi, te joci cu noi. Ne arati ani multi si daruri si sanatate multa, si dintr-o data vine moartea. Ca fumul se risipesc toate, ca o panza de paijen se destrama.

Aceasta este, fiica mea, placerea lumii. Ia deci invatatura. Plangi si jaleste. Ai cunoscut foarte bine pe Dumnezeu. Ai grija si striga neincetat : " Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, ai vazut pe Fotini, roaba ta, fiind altadata lumina. Deschide iarasi cerurile Tale si picura o picatura din harul Tau dumnezeiesc. Lumineaza-mi ochii sufletului meu si fa mila cu mine ! O ! Dumnezeuul meu ! Dumnezeuul meu ! Care vezi cele ascunse ale sufletului meu ! Indulceste-mi inima pe care cei rau a facut-o amara si a uitat iubirea Ta ".

Acestea sa strigi si sa spui.

Acum, cand iti scriu, inflamatia a ajuns pana la ochi; s-a dus parintele la Dafni si, fara sa stiu eu, s-a inteles la telefon cu un doctor si l-au adus spunandu-mi ca era in trecere pe aici. M-a consultat si mi-a spus ca am cardiopatie, care este provocata de amigdalele inflamate. Mi-a dat pastile pentru inflamatie si injectii intaritoare pentru amigdale, ca acelea pe care mi le-a trimis Ioannis.

O mie trei sute de drame vizita doctorului ! Din fericire, am fii duhovnicesti in America si toti imi scriu : "Ai grija de sanatatea ta ! Nu ne lasa orfani !" si imi trimit bani. Alta vizita, o mie sase sute, cu medicamentele.

Acestea ! Si de vreau si de nu vreau, nu ma lasa sa mor. Ai rabdare.

Capitolul 62

O durere am sa scriu fiului meu...

Fiul meu cel iubit, sufletelul meu sfant, ma rog sa fii in toate bine. Ceea ce vreau sa-ti scriu acum sa pastrezi. Sa o ai ca amintire. Sa o cercetezi. Cred ca o sa fie spre folosul tau.

Dumnezeu, fiul meu, a facut pe om din pamant. Dupa ce a creat toate celelalte fapturi ca pe o gradina, a facut luminatorii si a impodobit cerul. Luna ca sa stapaneasca toate stelele noptii, ca un candelabru cu multe lumini, mici si mari, impodobind si infrumusetand cerul. Iar pamantul l-a impodobit cu pomi, mici si mari. Cu animale si taratoare. Pasari de toate marimile, care zboara sub cer. Animale domestice si pasari de casa pentu folosul omului. Marea cu tot felul de pesti. Toate spre hrana si spre desfatara privirilor omului. Peste toate acestea a facut luminatorul cel mare, sa stapaneasca ziua, sa incalzeasca si sa ocroteasca totul cu caldura sa; si cu lumina sa sa infrumuseteze si sa impodobeasca toate lucrurile.

Iar omul a fost facut la urma, ca imparat peste toate, ca spectator chemat la teatru. O, maretie ! O, cinste ce aduce omului ! Toate aduc slava lui Dumnezeu. Unele cu vocea lor, altele cu miscarea frunzelor lor; fiecare are glasul sau; si cea mai neinsemnata iarba, daca o superi, striga; mireasma pe care o scoate este glasul ei.

Toate acestea despre care vorbeste Sfanta Scriptura, toate au fost facute pentru om. De aceea omul a fost facut la sfarsitul tuturor. Pentru a le vedea pe toate bune foarte si ca sa se bucure cu placere la vederea lor. Cum a fost facut omul ? A luat Dumnezeu tarana, cea mai umila materie, pentru ca sa fie totdeauna smerit; nimic mai umil decat tarana. A mesterit pastila de lut si, sufland in ea, a creat sufletul omului. Ca intre patru pereti de lut a pus Dumnezeu suflarea dumnezeiasca.

O, maretie cereasca ! O, slava si cinstire a omului !

Este tarana umila, dar este si suflare dumnezeiasca ! Va veni ceasul cand se va preschimba. " Pamant esti si in pamant te vei intoarce ". Se va implini cuvantul

Creatorului. Dar suflarea dumnezeiasca, rasuflarea divina, ce se va intampla cu ea ? Asa cum pamantul va merge in pamant, tot asa si sufletul, care este suflare a lui Dumnezeu, se va intoarce la Dumnezeu. Da, dar cum ? Cand a iesit de la Dumnezeu, suflarea dumnezeiasca era binemiroitoare, acum mai este aceeaasi ? Nu, nu mai este. Ce se va intampla, a tunci ? Este nevoie de curatire. Lacrimi, jelire, durere, pentru ca ai suparat pe Dumnezeu, parintele tau Cel atat de bun si binefacator - care te-a slavit atat de mult pe tine, lut neputincios, ti-a daruit suflarea Sa dumnezeiasca. Aceste fapte ale pocaintei, cu harul Lui, te vor curati. Asadar, plangi si jeleste pentru ca sa te Dumnezeti iarasi la starea cea dintai.

Cand vei plange cu durere multa in suflet pentru ca ai pacatuit, pentru ca ai suparat pe Dumnezeu, dupa plans, te va umbri mangaierea si dulceata. Atunci se deschide usa rugaciunii. Am vazut un om plangand care a voit sa-si opreasca lacrimile pentru ca trecea cineva pe acolo, dar nu a putut. Pentru ca atunci lacrimile curg cu atat iures, ca si cand ai fi ranit de moarte.

Rugaciunea cu durere da nastere la jelire. Jelirea aduce lacrimile. Lacrimile dau nastere iarasi la o rugaciune si mai curata. Deoarece lacrima, ca mir binemirositor, inlatura murdaria si curateste suflarea lui Dumnezeu, care ca un porumbel este inchisa intre patru pereti, ca intre cele patru stihii... Atunci, de indata ce se destrama peretii si cad, ea zboara ca o porumbita la Tatal, de unde a iesit.

Capitolul 63

Nu avem imbracaminte de nunta, de aceea trebuie sa ne curatim

Am spus ca suntem suflare a lui Dumnezeu. Pentru ca avem aceasta rudenie cu Dumnezeu si Dumnezeu este prezent pretutindeni, suntem si noi mereu aproape de El. Suntem fiii Lui. Si vazand vrednicia cu care ne-a invrednicit, fiind suflarea Sa, trebuie sa ne ingrijim sa nu-L intristam.

Si pentru ca am intinat mintea noastra si inima noastra si trupul nostru cu cuvantul, cu fapta, cu cugetul, acum nu mai avem indrazneala. Nu avem haina de nunta. De aceea

trebuie sa ne curatim; cu spovedanie, cu lacrimi, cu durere in suflet; si peste toate, cu rugaciunea, care curateste si desavarseste pe om.

Vesmantul despre care cantam in Saptamana Mare: " Camara Ta, Mantuitorule, o vad impodobita, si imbracaminte nu am ca sa intru intr-ansa " este harul lui Dumnezeu, pe care il dobandim prin rugaciune curata.

Mai intai omul trebuie sa se roage, cu simplitatea pe care o are, varsand multe lacrimi. Acestea sunt harul lui Dumnezeu, care se numeste har curatitor, care il incanta pe om si-l conduce la pocainta. Bunul nostru Dumnezeu, Cel ce este intru toate si peste toate, Acela ne gaseste. Acela ne vede. Acela ne cheama. Acela ne cunoaste mai intai. Apoi Il cunoastem noi, dupa ce ne va milui cu mila Sa dumnezeiasca. De aceea si pocainta, si jelirea, si lacrimile, si toate celelalte care se intalnesc la cel care se pocaieste. Toate sunt ale harului dumnezeiesc. Este harul curatitor, care il curateste pe om.

Nu este lucru bun care sa nu fie de la Dumnezeu, nici lucru rau care sa nu fie de la diavol.

Sa nu-ti intre vreodata in minte ca ai facut vreun lucru bun fara Dumnezeu. Deoarece numai ce gandesti acest lucru, te va parasii harul si-l vei pierde, pentru ca sa afli starea ta de slabiciune, sa afli " cunoasterea de sine ".

Pentru ca sa cunoasca cineva slabiciunea firii, trebuie sa intalneasca multe si mari ispiti. Atunci, prin multe incercari, se smereste si cunoaste smerena adevarata. Dar este nevoie de mult timp pentru aceasta.

Smerenia nu este vorba goala pe care o spunem noi. " Sunt pacatos " si altele ca aceasta. Smerenia este adevarul. Sa afli si sa cunosti ca esti un nimic. Acel nimic care era inainte de a face Dumnezeu lumea. Acest " nimic " suntem. Radacina ta, existenta ta incepe de la " nimic " , si maica ta este " tarana " , iar Creatorul tau este Dumnezeu. Ce ai, sa nu fi primit ? Iar daca ai primit, de ce te lauzi ca si cand nu ai fi primit ? Este mare darul lui Dumnezeu de a cunoaste adevarul. Si acest adevar ne-a spus Domnul ca ne elibereaza din pacat.

Cunostinta despre Dumnezeu este vederea lui Dumnezeu. Cunoasterea duhovniceasca, nu cea naturala, cunoaste pe Dumnezeu. Cunoasterea naturala este distinctia dintre bine si rau, si o au toti oamenii, iar cunoasterea duhovniceasca este dobandita prin lucrarea duhovniceasca, dupa " cunoasterea de sine ". Toate acestea se dobandesc cu harul lui Dumnezeu, prin rugaciune. Harul lui Dumnezeu se vede tainic si se cunoaste in simtirea mintii numai in ceasul rugaciunii.

Sunt multe felurile rugaciunii. Toate sunt bune, daca omul se roaga cu simplitate. Daca omul este indrumat de cineva si nu face ascultare de el, atunci va rataci. In afara rugaciunii mintii, toate celelalte feluri de rugaciune este posibil sa se transforme o data cu trecerea timpului. Atunci cand se pierde simplitatea si omul incepe sa se ia in seama pe sine.

Rugaciunea mintii, invocarea numelui lui Dumnezeu nu lasa loc nici indoii si nici ratacirii. In timp ce se invoca numele lui Hristos fara incetare inlauntrul inimii, Acesta ne curateste de intuneric si ne scoate la lumina.

Capitolul 64

Inima nu se poate imparti; numai lui Dumnezeu sa te inchini si numai Acestuia sa-l slujesti

Rugaciunea inimii despre care am vorbit mai sus este : " Doamne Iisuse Hristoase..., miluieste-ma " . Aceasta rugaciune sa o spui dupa cum urmeaza : prin intermediul respiratiei cobori mintea in inima, cum spun toti parintii niptici, si iti tii respiratia cat poti mai mult, fiind atent numai la cuvintele rugaciunii.

La inceput este multa osteneala, deoarece mintea nu a invatat sa nu mai rataceasca, dar cu timpul ea invata sa stea pe loc. Am vazut un frate care reusea sa tina mintea in inima sase ore; alteori si mai mult.

Rugaciunea se face cu multa osteneala la inceput. Dar, dupa aceea, se spune fara

osteneala si cu nespusa desfatara sufleteasca. Deoarece avem inrudirea cu Dumnezeu - nu dupa fiinta, ci, asa cum am spus, pentru ca suntem suflarea lui Dumnezeu - atunci cand ne curatim de pacat prin post, priveghere si prin rugaciunea aceasta despre care vorbim, prin lucrare cu multa silinta si veghere, mintea fiind prinsa in inima si nefiind lasata sa iasa, ne vede Bunul Dumnezeu si trimite harul Sau racoritor. Acesta, ca un nor straveziu, lumineaza si omul cel dinlauntru, care se afla cu putin inainte in intuneric, priveste ca luminat de departe. Si ramane harul cu el atat cat vrea Domnul. Acest lucru se face continuu si omul se curateste continuu si se desavarseste cu ajutorul harului dumnezeiesc.

Cand harul te umbreste si suflarea lui Dumnezeu care este sufletul nostru, dupa cum am spus - se inalta aprinsa de dragoste, atunci se realizeaza unirea cea dumnezeiasca. Si atat de mult se afunda sufletul in Dumnezeu, incat nu se mai cunoaste si nu se mai distinge unul de celalalt, ca soarele si lumina sau focul cu fierul inrosit, care se unesc cu adevarat. Aceasta se intampla deoarece suflarea lui Dumnezeu - sufletul - si harul izvorasc din acelasi izvor, care este dulcele nostru Dumnezeu.

O, cata frumusetate la Bunul nostru Dumnezeu ! Cata milostivire ! Nu are nici cel mai mic interes, nu are in nici un fel nevoie de om, mai presus de desavarsire cum este. Dar, dorind sa transmita darurile Sale cele mai presus de desavarsire, a creat toate fapturile. si creand pe om, l-a asezat imparat si i-a daruit tot ceea ce crease mai inainte.

Un singur lucru cere Dumnezeu; sa-L cinstesti, sa-L iubesti si sa pazesti poruncile Lui, recunoscand ca El este Facatorul tau. Nu vrea ca sa impartii slava Lui si sa te inchini la altceva. Nu vrea ca sa iubesti nimic altceva mai mult decat pe El. De aceea, dand poruncile Sale lui Moise, spune : " Asculta, Israele, sa iubesti pe Domnul Dumnezeul tau din tot sufletul tau, din toata inima ta, din toata puterea ta, din tot cugetul tau. " Ai inteles, bunul meu copil ? Nicaieri altundeva nu trebuie sa incline dragostea ta, ci din toata puterea ta, toata dorirea sufletului tau sa iubeasca pe Domnul. Asa te va umbri harul Lui. Inima nu se poate impartii; numai lui Dumnezeu sa te inchini si numai Lui sa-l slujesti. Ah, atunci ! Atunci va veni inlauntru tau Hristos, care este Cuvantul, impreuna cu Tatal si cu Duhul si vei fi biserica, locas al lui Dumnezeu. Atunci, rugaciunea isi va supune mintea si va pune stapanire pe ea. O bucurie ! O, bucurie, pentru nefericitul lut ! Cate bunatati ne daruieste Domnul !

Am vazut un frate care, avand aceasta dragoste, a fost rapit in extaz. Si a vazut intr-o mare de lumina trei tineri de aceeasi varsta. Acestia il binecuvantau strigand : " Cati in Hristos v-ati botezat, in Hristos v-ati si-mbracat; Aliluia ! " Au spus de mai multe ori aceasta, binecuvantandu-l si minunandu-se cata dragoste avea pentru Dumnezeu fratele acela.

Nu cauta alt mod de a te apropia de Dumnezeu ! Numai sa-L iubesti din tot sufletul tau. Atunci nu mai cauti la trupul tau, ci il chinui pentru a birui patimile. Iar puterea pentru a birui ti-o daruieste tot Dumnezeu. Si cu cat te curatesti de patimi, cu atat dobandesti pace, te inteleplesti si Il intelegi pe Dumnezeu.

Post scriptum

Iubitul meu fiu, micutul meu copil, am inceput sa-ti scriu. Tu sa copiezi cele ce-ti scriu si sa mi le trimiti inapoi, ca sa stiu unde am ramas. Apoi sa faci o cartutie mica. Am sa-ti scriu lucruri minunate, pe care nu ai de unde sa le auzi din alta parte. Din inspiratia mea. Lucrare si vedere dumnezeiasca.

Ma apropii de moarte. Am fost prins tot de boala.

Dar nu ma opresc. Vreau sa fac ceva bun. Chiar daca imi va iesi sufletul, sa iasa cu multa lupta.

Banii pe care ii trimiteti ajung la doctori, la saraci, pe medicamente. Nu prisoseste nimic. Acum vor sa cumpere faina si ma cearta, dar eu ma uit adesea la chiparosii unde-mi vor sapa mormantul.

Capitolul 65

Va rog mult sa alungati din sufletele voastre tristetea

Venerabila mea doamna ! De multe zile am vrut sa va scriu pentru a va mangaia sufletul intristat de accidentul care vi s-a intamplat, dar am asteptat sa primesc vreun raspuns dupa cum scrieti parintelui. Vazand ca intarzie - si simtind durerea sufletului dumneavoastra - va implor sa ascultati de smeritul meu glas si sa alungati tristetea din suflet, deoarece tristetea multa aduce cu sine si alte rele.

Voile Domnului, care lucreaza pentru mantuirea noastra, nu le cunoaste nimeni. Dar, in orice fel s-ar savarsi, ele sunt folositoare; indiferent daca noi ne intristam si ni se pare ca am fost parasiti de Dumnezeu.

Nu pentru ca am pacatuit sau am cazut ni s-a intamplat raul, ci pentru ca prin intermediul tristetii ni se iarta pacatele noastre din frageda copilarie si pana acum. Poate ca erati stapanita de putina mandrie. Prin suferinta se naste in noi multa smerenie. Este posibil ca Hristos sa vrea sa ne incerce, pentru a vedea daca si dupa accident li mai suntem credinciosi. Doreste sa vada rabdarea si dragostea pe care o avem pentru El.

Poate ca acela a fost rau, dar parintii lui pot fi buni. Parintii poate ca au fost ajutati de dumneavoastra prin aceasta. Dumneavoastra ati fost pagubiti din punct de vedere material, dar v-ati folosit sufleteste. Poate ca altfel nu ajungeati sa faceti un atat de mare bine. Dumnezeu poate ca dorea sa faceti mai multa milostenie. Poate ca era bun, si s-a intamplat asa pentru a-l mantui Dumnezeu prin durere. Dumnezeu putea sa ingaduie a se face prin altcineva acest accident, nu prin dumneavoastra. Dar prin dumneavoastra se fac si lucrurile bune pe care vi le-am descris mai sus. Smerenia aceea de a plange ca socotindu-va parasiti de Dumnezeu nu se putea obtine altfel, chiar daca v-ati fi nevoit multi ani.

Omul pacatuieste de mic; cu cuvantul, cu privirea, cu cugetul, cu vointa, cu fapta. Si printr-o sperietura neasteptata, printr-un accident, printr-o mare paguba i se iarta toate pacatele si devine tare ca un diamant, din sticla fragila ce era pana atunci.

In afara de toate acestea, se mai intampla rele si din ura diavolului. Vazandu-ne ca vrem sa ne mantuim, devine piedica si piatra de sminteala pentru a ne descuraja, pentru a ne arunca in deznadejde, necredinta, delasare sau slabiciune din pricina prea multei intristari si dureri, pentru a ne ofili precum se ofilesc florile cand bate pe neasteptate Crivatul.

Pentru toate acestea despre care va scriu, daca avem rabdare, dobandim multa rasplata. Nu va intristati peste masura, pentru ca intristarea peste masura aduce cu sine nebunie.

Sfantul Ioan Botezatorul si Inaintemergatorul nu va lasa; nu poate uita binele pe care l-ati facut. Vetii primi rasplata insutita. Biserica pe care am zidit-o este inchinata Inaintemergatorului.

Va rog mult sa alungati intristarea. Sa dobanditi din nou buna dispozitie pe care o aveati inainte. Sa aveti multa dragoste, si toate va vor fi iertate. S-a intamplat fara voia dumneavoastra si cu Pronia lui Dumnezeu, care singur stie care este interesul nostru adevarat si mantuirea noastra.

Astept sa-mi scrieti doua randuri si sa-mi spuneti ca ati facut asa cum v-am spus si ca v-ati gasit linistea.

Ne-am intristat si noi pentru tot ceea ce s-a intamplat, de aceea asteptam sa ne scrieti pentru a ne linisti.

Toata obstea va doreste numai bine, Vom savarsi Liturghie pentru sanatatea si linistea sufletelor si trupurilor voastre. Vom face si pomenire de fiecare data pentru odihna sufletului celui care a pierit de moarte napraznica.

Capitolul 66

Cand se spovedeste omul, i se curata sufletul si devine luminos ca diamantul

Buna mea doamna, impreuna cu bunul dumneavonstra sot va dorim toti ca Domnul sa va daruiasca pace, sanatate si zile indelungate casei si intregii dumnenvoastra familii.

Am primit scrisoarea dumneavoastra, buna mea doamna si am vazut cele ce sunt intrinsa. Am patimit impreuna la ispite si sufar impreuna cu dumneavoastra la durerile pe care le aveti, dupa cum ma bucur de bucuria dumneavoastra.

Viata omului, doamna mea, este framantata din aluatul intristarilor si al chinurilor. Cand vezi putina bucurie in sufletul tau, sa stii ca este o preinstiintare a intristarii care va veni.

Cel mai aproape de om este Dumnezeu. Nimeni nu este mai aproape decat Dumnezeu. In El traim si ne miscam; ne aflam continuu in bratele Lui. Putem, deci, cu fiecare rasuflare, sa strigam inlauntrul nostru : " Dumnezeuul meu. unde esti ? Apara-ma, grabeste-Te in ajutorul meu, acopera-ma ! Iisuse al meu, miluieste-ma ! " Preasfanta Nascatoare de Dumnezeu este Maica milostivirii, izvor al bunatatii, iar harul ei ajunge peste tot; oriunde, numai ce deschizi gura sa o strigi, se grabeste sa vina ca o mama adevarata. Nu ezita, deci, sa o chemi in fiecare clipa si vei afla rasplata multa si doctor pentru necazurile tale.

Dumnezeu, fiica mea, este peste tot, si ochiul Lui vede toate. Iar daca se face ca nu vede, inseamna ca asteapta pocainta. Ori de cate ori noi gresim - fie putin, fie mult - Acela vede deoarece este prezent, dar noi nu-L vedem deoarece suntem ca pruncii in cunostinta. Cand ne pedepseste, pentru a ne intoarce privirea spre El, noi credem ca suferim pe nedrept. Si totusi, cand ne smerim, se deschid ochii sufletului nostru si cunoastem ca toate cate le face Domnul sunt bune foarte; atunci Il vedem ca Tata al nostru Multmilostiv, plin de dragoste si bunatate.

Nu, stiu, doamna mea, daca ati facut pana acum o spovedanie generala si curata, avand in vedere viata de pana acum, de la sapte ani pana astazi. Priviti cu atentie tot

trecutul si scrieti totul pe hartie. Vetii afla mult folos pentru sufletul dumneavoastra. La fel si sotul dumneavoastra.

Nu numai lucrul despre care mi-ati scris, dar si orice fel de cadere, care poate sa nu fie considerata pacat, atunci cand o spovedesti, se curateste sufletul si devine luminos ca un diamant.

Sa incepeti de cand erati copil; ce pacate ati facut intre opt si zece ani, intre zece si douazeci si dupa aceea. La fel si sotul dumneavoastra : lucrurile firesti, impotriva firii, pacate ce tin de munca, nedreptati, faradelegi. Toate foarte clar, fara rusine. Daca ati fost totusi la un duhovnic si ati facut acest lucru pana acum, atunci nu mai este nevoie.

Daca vreodata, doamna mea, doriti sa faceti milostenie, sa faceti cu femeia aceea care si-a pierdut fiul. Daca vretea sa faceti milostenie pentru sufletul acela care a murit de moarte napraznica, atunci nu uitati sa platiti un Sarindar, pentru patruzeci de Liturghii. Poate ca avea si pacate, ca tanar. Cu pomenirile la Sfanta Liturghie il scoateti din iad, si dumneavoastra veti deveni cauza mantuirii si a trecerii lui la rai. Sfintele Liturghii mantuiesc si scot sufletele din iad. Prin urmare, acolo unde dumneavoastra socotiti ca ati facut un rau, iata ca raul se poate preschimba in bine, un mare bine. Prin dumneavoastra s-a mantuit un suflet, iar dumneavoastra, prin pocainta, v-ati apropiat mai mult de Dumnezeu.

Cat despre starea dumneavoastra nervoasa - mania despre care imi scrieti - sa spuneli continuu rugaciunea, in timpul careia harul va imblanzi nervii. Dar nu va ingrijorati prea mult. Toata lumea sufera de aceasta.

Capitolul 67

Aceasta arata ca viata dumneavoastra place lui Dumnezeu

Doamna mea iubitoare de milostenie. Am primit scrisoarea dumneavoastra si m-am bucurat mult de darurile pe care vi le-a daruit Dumnezeu. Sunteti cu toate in randuiala

si nu mai este nevoie de nimic. Numai de rabdare si indelunga rabdare, pentru ca sa se linisteasca sufletul dumneavoastra.

Acum pot sa accept ca demonul ucigas, vazand vietuirea dumneavoastra cea buna si virtuoasa si voind sa va intristeze, a provocat aceasti ucidere fara de voie. Dar, prin Liturghille pe care le-ati savarsit pentru cel adormit, sunt sigur ca sufletul lui s-a mantuit. Astfel, raul pe care l-a provocat demonul s-a transformat intr-un mare bine, acela de a se fi mantuit un suflet. Dumnezeu cauta mereu un prilej pentru a mantui pe om.

Cat despre ceea ce imi spuneti, ca toti se bucura iar voi sunteti intristati, aceasta arata ca viata dumneavoastra place lui Dumnezeu. Dooarece numai atunci trimite neazuri Dumnezeu, cand omul face voia Lui. Neazurile sunt har si dar mare de la Dumnezeu.

Deci, fara sa vreti, marturisiti ca sunteti fii alesi ai lui Dumnezeu; Acesta " Pe care-l iubeste Il pedepseste, bate mereu pe fiul pe care-l primeste. " Indrazniti, deci, si va bucurati mai curand, pentru ca va iubeste mult Domnul. Nu va mai intristati. Sa indemnati totdeauna pe sotul dvs. sa se spovedeasca. Nu este corect ceea ce va spune. Spovedania este una din cele sapte Taine ale Bisericii noastre. Fara spovedanie, pocainta nu se ia in seama, iar fara pocainta omul nu se poate mantui.

Daca vreti sa faceti milostenie mamei copilului, sa o faceti personal, nu prin intermediul altei persoane; astfel se va mangaia sufletul ei de amaraciunea pierderii copilului. Celelalte milostenii sa le faceti in ascuns. Ati avut duhovnici buni care v-au pus in buna randuiala. M-am linistit mult. Era de datoria mea sa va scriu, deoarece ne-ati facut multe binefaceri si am suferit impreuna cu dumneavoastra,

Acum, ma bucur deopotriva, deoarece am cunoscut inca o familie crestina buna. De acum nu va mai scriu. Continuati corespondenta cu parintele.

Al vostru rugator catre Dumnezeu, cel din urma dintre monahi, Iosif.

Capitolul 68

Daca nu te lasi de pacat, orice ai face este in zadar

Binecuvantata mea fiica Panaghiota, iti doresc ca totul sa fie bine. Am primit, copilui meu, scrisoarea ta, am citit cele ce sunt in ea si s-a indurerat sufletul meu. Ceea ce faci tu nu este bine : sau te ia de sotie dupa randuiala, sau sa-l lasi si sa-ti petreci viata singura, in pocainta.

Asa cum esti acum nu faci nimic; nici spovedanie nu poti sa faci. Daca nu te lasi de pacat, orice ai face este in zadar. Numai cand te vei lasa de pacat, toate vor fi iertate dupa spovedanie. Nu poti sa traiesti, fiica mea ? Mergi intr-o casa de buni crestini si cere sa faci orice, numai sa scapi de pacat. Pacatul este despartire de Dumnezeu. Vesnic vei fi in iad. In timp ce aici, oricat de mari ar fi, necazurile trec.

Hotaraste.

Daca va casatoriti inceteazii de a mai fi pacat, intri in randuiala. Atunci sa-mi scrii, ca sa randuim cele necesare pentru trecutul tau. Daca il lasi, iarasi sa-mi scrii si-ti voi spune ce sa faci. Acum insa, intrucat in fata ta alearga pacatul, nu se poate face nimic. Sileste-te, fiica mea. Moartea vine pe neasteptate si ar fi mare pacat sa-ti pierzi sufletul. Te vom pomeni la Sfanta Liturghie si vom face rugaciuni ca sa te ajute Dumnezeu. Iti doresc tot binele, Parintele Iosif.

Capitolul 69

Nu te indoi ca este timp sa porti si Schima Sfanta

Tot timpul si neincetat inaltam rugaciuni Domnului ca sa va pazeasca si sa va indrume spre voia Lui cea sfanta.

M-ai intrebat, fiica a Preabunului Dumnezeu, daci Domnul vrea ca tu sa imbraci Schima monahala. Tu, sora mea, de cand ai venit pe lume, ai mers pe calea lui Dumnezeu si nimic altceva nu ai cerut decat sa se faca voia Domnului. Asadar, nu te indoi ca este timp sa porti si Schima monahala, daca si fara Schima esti deja celugarita. Acum, ca ai imbatrinit, ce lucruri mai cauti sa infaptuiesti ? Lucrarea ta til-o cunosti deja. Da saracilor ce mai ai. Calugaritelor sarace. Acestea vor face ceea ce tu nu mai poti sa faci. Gaseste o stareta buna, cheama si vreun ieromonah cu Schima mare si sa te imbrace acasa la tine, fara sa stie nimeni. Vei fi foarte fericita, pentru ca te vei naste din nou. Toata saptamana sa nu iesi din casa. Sa ramai inauntru, sa te bucuri de Harul care ramane opt zile cu tine.

Nu te teme ! Nu te indoi ! Hristos a venit pentru noi. Ne-a dat iubirea lui imbelsugata si ne spune " Iubiti-va unii pe altii, precum si Eu v-am iubit pe voi ". Nu mai astepta, nu mai amana. Nu pierde ocazia pe care ti-o ofera Hristoi din ceruri.

Da cele cateva randuri lui Teofilact. Eu, cel din urma, ma rog pentru voi. Cu harul lui Dumnezeu, va port mai departe.

Capitolul 70

Inceputul si sfarsitul oricarui bun este Hristos

Mult m-am bucurat, fiul meu, pentru ca imi ceri cuvand de la Dumnezeu spre folosul sufletului tau. Deschide-ti, dar, urechile si ti le voi umple de bunatati.

Asculta, fiul meu.

Gura ta sa spuna continuu rugaciunea : " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ! " Suflarea ta sa se lipeasca de numele Mantuitorului nostru.

Daca vei reusi sa o spui mult timp, mintea se va obisnui sa o spuna cu cuvantul cel

dinauntru. Iar cand mintea se va curata cu rugaciunea, va cobori in inima si se vor uni atunci mintea, cuvantul si inima. Prin chemarea neincetata a numelui lui Hristos, rugaciunea isi face cale spre inima prin inspiratie si expiratie. Prin aceasta mintea, cuvantul si inima devin una. Iar inima, fiind curatita continuu, este umbrita de har pe masura. Si atunci, fara sa-ti dai seama, putin cate putin, se face cer - rai inlauntrul tau. Pana aici este lucrare; de aici i se spune contemplare, vedere duhovniceasca. Sa ajungi pana aici, si celelalte le vom spune cand va veni timpul.

Sa stii numai ca totul, inceputul si sfarsitul oricarui lucru bun este Hristos. Noi singuri nu putem sa facem nimic daca Hristos, cu harul Sau dumnezeiesc, nu va luera impreuna cu noi. Mai intai S-a recunoscut El pe Sine in noi, si dupa aceea L-am recunoscut noi. Acela ne-a iubit mai intai, si noi dupa aceea. Daca Hristos nu va lucra, nu se misca nimic bun in noi.

Sa devii ca un copil mic, cu toata simplitatea copilareasca, si sa cazi la picioarele Maicii Domnului, care tine in brale ca pe un prunc mic pe Marele Dumnezeu. Plangi si striga cu multa dragoste, pe care ti-o va da din nou Hristos : " Dulcea mea Maicuta, ajuta-ma, invata-ma cum sa ma mantuiesc ! Mijloceste, Maicuta mea, la Fiul Tau sa-mi arate care este voia Lui, pentru ca sa o fac, si ce sa cer de la El. Sa-mi deschida ochii sufletului, care sunt inchisi si din pricina aceasta nu-L vad - iar Acela ma vede in fiecare clipa - si L intristez neincetat. "

Capitolul 71

Pune inceput bun, pentru ca sa ajungi si la sfarsit bun

Asculta, fiica mea; da ascultare cuvintelor mele.

Sa mergi cu multa seriozitate. Sa ai multa smerenie; nu sa rostesti cuvinte domoale despre smerenie, ci sa devii un gunoi pentru toti, sa te calce in picioare, daca vrei sa te cerceteze Hristos. Inima ta sa se inmoaie ca bumbacul; sa te apleci continuu in fata oricui atunci cand ii vorbesti si sa-i spui : " Tu stii, soro, binecuvinteaza ! " Delicatelea cu care vorbesti celorlalti, pe aceea ti-o va arata si tie Hristos. Cu masura cu care vei

masura pe cei din jurul tau, cu aceea ti se va masura. Asa cum tu ierti greselie celorlalti, tot asa vor fi iertate si ale tale. Cu dragostea si cu delicatelea cu care ceri ceva cu aceasta ti se raspunde.

Nu te preface ca asculti si, in schimb, sa faci voia ta, pentru ca astfel nu gresesti fata de Maica Stareta, ci fata de Dumnezeu, care este langa tine si vede toate miscarile tale. Este mereu cu tine. Tu esti oarba si nu-L vezi. Esti in bratele Lui mereu. Pe Acesta Il respiri; pe El Il mananci; de El esti inconjurata; niciodata nu poti sa-L inseli. El vede tot ceea ce faci tu, chiar si inainte de a te gandi.

Daca spui ca : greseala ta este mica si n-are importanta, atunci nici rugaciunea ta mica nu merge la Dumnezeu - n-are importanta ! Daca spui ca vrei ca rugaciunea ta mica sa fie auzita, atunci sa stii ca greselile tale cele mici sunt si ele scrise si afecteaza binele facut de tine.

Daca vrei sa fii cu delicatete si sa nu superi pe Domnul, Care toate le vede, teme-te sa nu superi pe Maica Stareta si pe celelalte surori, cunoscand ca altfel pacatuiesti fata de Dumnezeu. Niciodata sa nu spui ca ai dreptate. Chiar de ar fi sa-ti scoata si ochii, dreptatea sa n-o cauti niciodata, pentru ca porti pe Hristos, care S-a facut om pentru om si a suferit toate pentru ca sa ne mantuipe pe noi.

Stii, copilasul meu, cat de mult superi pe Maica Stareta, atunci cand nu faci ascultare ? Cat de mult te impotrivesi vocii lui Dumnezeu, care deindata iti ia harul Sau si ramai goala ? Constiinta ta se amaraste, iar mintea se tulbura si pentru multe zile ramai ca un pamant tare si neroditor. O, de ai vedea cat de mult pierzi !

Deci ai grija, fiica mea. Pune inceput bun pentru ca sa ajungi si la sfarsit bun. Lucreaza acum in fiecare zi, pentru ca sa seceri pace la batranete. In fiecare zi, cand se lumineaza spune : " Doamne Iisuse Hristoase, invredniceste-ma sa-mi petrec ziua aceasta fara de pacat ". Apuca-te cu drag de ascultarea ta si sa ai rugaciunea neincetat in gura. Ai grija ca Domnul te vede si Ingerul scrie faptele tale si Domnul cugetul tau. In fiecare clipa sa spui, cu deplina cunostinta : " Suflete al meu, aduna-ti cu frica gandurile, deoarece te vede Dumnezeu. " Nu rataci, nu bate campii, ci spune rugaciunea cu multa atentie. Nu te uita ce fac ceilalti. Sa nu te arati ca vrei sa stii. Ceea

ce trebuie sa stii este sa spui continuu rugaciunea si sa ai grija de lucrul tau. Sa devii nebuna pentru Hristos, ca sa te intelepteasca Hristos Domnul.

Daca reusesti sa faci toate acestea, atunci esti vrednica de lauda; vei deveni astfel o calugarita buna si virtuoasa si de folos pentru ceilalti.

Fie ca Domnul sa fie totdeauna cu tine, sa te pazeasca de toata lucrarea celui viclean. Ma rog ca Bunul Dumnezeu sa dea putere Maicii Starete si celorlalte surori ca sa puteti sa va purtati sarcinile, deoarece sarcinile sunt grele si osteneala este multa.

Capitolul 72

Toate trebuie sa fie insotite de rugaciunea neincetata a mintii

Trezeste-te, fiica mea, si urmeaza cele ce ti-am scris. Si cand ai vreo indoiala sau intalnesti ceva la care nu gasesti solutie, scrie-mi, si eu, cu multa dragoste, iti voi raspunde.

Despre ceea ce imi spui, ca facand voia cuiva, de multe ori se intampla sa superi pe altcineva, iti raspund ca pentru a nu mai supara pe nimeni si sa fii in randuiala si cu Dumnezeu, intreaba totdeauna pe Maica Stareta : " Ce porunciti, Maicuta ? Cutare mi-a spus sa fac acest lucru. " Ce-ti va spune, aceea sa faci fara nici cea mai mica ezitare, si nu vei supara pe nimeni. Ceilalti sa discute dupa aceea cu stareta.

Ascultarea aduce cu sine numai bine, iar Hristos iti impleteste cununa pentru ascultare in fiecare clipa. Pentru ca omul dinlauntru sa creasca, trebuie insa sa aiba pace din partea patimilor. Iar pentru ca sa intareasca rodul lucrarii celei bune, trebuie ca totul sa fie insotit de rugaciunea neincetata a mintii.

Atunci cand esti la lucrul tau, spune neincetat rugaciunea, fie cu gura, fie cu mintea. Daca o spui intruna cu gura, se va obisnui si mintea cu cuvantul cel dinlauntru. Dupa aceea, mintea o coboaram inima. Acolo deja, este lucrarea si osteneala vegherii : sa

poti tine cu forta mintea acolo, curata, nemiscata, atenta numai la ritmul rugaciunii prin inspiratie si expiratie inaluntru inimii. Atunci, neputand sa-si mai formeze vreun gand ratacitor, se curateste in timp, gratie rugaciunii. Atunci nu se mai multumeste cu amintirile viclene si nici nu mai vrea sa ramana lenesa, ci doreste cu infocare pomenirea Numelui dumnezeiesc si dragostea Mantuitorului Hristos.

Deci, desfateaza-te, fiica mea, in aceasta tainica lucrare dumnezeiasca. Se va naste in sufletul tau Raiul, inainte de a parasii trupul.

Calugarul care nu a invatat rugaciunea mintii nu stie de ce s-a facut calugar. Citirea lumineaza mintea si ajuta lucrarea rugaciunii. Osteneala trupeasca, atunci cand este cu masura si nu produce tulburare, este foarte folositoare; te conduce la smerenie.

Cand te vei obisnui sa spui la toti " Binecuvanteaza ! " si in toate sa te ocarasti pe tine si sa nu cauti niciodata dreptatea ta si voia ta, foarte repede vei gusta roadele smereniei. Ajunge numai sa ai in toate rabdare.

Cu dragostea si cu simplitatea, fara prea multe socoteli, ajungi mai repede la limanul cel de sus. Saruta tinand in brate icoana Preasfintei Fecioare, ca si cand ar fi vie, cum te tineva mama ta cand erai mica. Spune-i ei toata durerea ta si uda icoana cu lacrimile tale curate si vei putea sta in rugaciune continua.

Aceasta va mijloci la Fiul Sau, care este atat de bun, iubeste pe cei buni si miluieste pe cei rai si iarta pe pacatosii care se pocaiesc, si se vor deschide ochii tainici ai sufletului tau, se va umple inima ta de iubire dumnezeiasca.

Atunci, ochii tai vor deveni doua izvoare de lacrimi. Iti doresc sa ajungi la acestea.

Capitolul 73

Nu-ti cere multe Hristos, Cel bogat in milostiviri

Scrisoarea ta cuminte m-a miscat pana la lacrimi. Smerenia ta m-a miscat in cele mai dinlauntru ale mele si m-a facut sa te iubesc mult, precum Domnul pe femeia cu scurgere de sange, si sa-ti spun acelasi cuvnt : " indrazneste, fiica, credinta ta te-a mantuit : mergi in pace, de acum sa nu te mai intristezi. " Raiul se va deschide si ti se va arata imparatul veacurilor in ziua aceea. si te vei bucura si vei tresalta precum cerbul de multa si netarmurita dragoste.

Nu te intrista de saracie. A rasarit pentru toti Imparatia lui Hristos. Nu te tangui de pacate din moment ce Fiul lui Dumnezeu a venit pe pamant, a patimit ca om pentru noi si ne ridica la ceruri prin pocaita curata. Ajunge sa spui cu inima fierbinte : " am pacatuit " , si deodata harul iti va deschide cerurile. Nu-ti cere multe Hristos, Cel bogat in milostiviri. Numai sa spui cu multa credinta, marturisindu-te precum profetul : " Am pacatuit Domnului " . si vei auzi indata : " Domnul a si trecut cu vederea pacatul ". O, cat de bun este Dumnezeu, cat de bun ! Cat suntem de fericiti noi muritorii ca avem un astfel de Parinte preabun !

Indrazneste, dar, binecuvantatul meu fiu. Scrie-mi cu indrazneala chinurile tale si eu iti voi raspunde cu multa dragoste ce imi va da Domnul. Multumim mult pentru vesmintele pe care le-ai trimis cu multa osteneala si cheltuiala. Cand le vor primi, voi pune pe parinti sa-ti scrie. Sunt placuti si buni parintii, pentru ca au rugaciunea neincetata.

Ingrijeste-te si tu sa spui rugaciunea si va veni inlauntru tau Hristos - harul, pacea, iubirea, lumina. Acum deja ai pus inceput bun; sileste-te sa nu-l parasesti. Cand vezi ca oboseste mintea sa inteleaga, atunci spune-o continuu cu gura si iarasi va fi preluata de minte.

La inceput este nevoie de multa osteneala, dar dupa trecerea anilor va striga singura inlauntru tau rugaciunea. Aceasta curateste continuu pe om de toate patimile sale.

Am uitat sa-ti scriu ca ti-am trimis zilele acestea un pachetel. Am gasit, dupa sufletelul tau bun, o cruce; ti-o trimit ca binecuvantare, cum ai cerut. Ma rog sa te binecuvanteze Cel ce este binecuvantat si slavit in veci.

Capitolul 74

Cu cat iubesti mai mult, cu atat esti iubit mai mult

Sufletul meu dumnezeiesc si sfant, doresc sa fii bine. Harul lui Hristos sa te lumineze, sa te curateasca, sa te faca precum pe Sfanta Magdalena, a carei mana o avem aici la manastirea Simono-Petras. Este calda ca si cand ar fi vie si raspandeste mireasma de negrait. Atat har i-a dat Hristos.

Mult m-am bucurat, copilul meu, pentru faptul ca ceri atat de mult sa te mantuiesti. De aceea sunt sigur ca Mirele sufletului tau nemuritor iti va darui din belsug harul Sau.

Pe Preasfanta si dulcea Sa Maica sa o ai aparatoare si sa te rogi neincetat la aceasta. Sa strangi in brate icoana ei ca si cand ar fi vie, sa o uzi cu lacrimile tale precum Mironosita picioarele lui Iisus, si vei primi mangaiere simtita ca si cand ar fi alaturi de tine.

Maica Domnului ajunge peste tot unde este chemata. Celui care striga la ea dupa ajutor ii daruieste cu imbelsugare harul sau. Este mijlocitoare pentru toti, deoarece s-a invrednicit sa nasca pe Domnul, sa devina Maica a lui Dumnezeu. Il tine in bratele sale si Il roaga neincetat pentru oameni.

Noi, cei pacatosi, pentru ca nu avem indrazneala sa alergam direct la Dumnezeu, strigam pe Maica Domnului. Aceasta ne naste din nou, ea mijloceste si vine degraba in intampinarea necazurilor noastre.

Este acoperitoare si ajutatoare; mai cinstita decat toti ingerii, decat Heruvimii si

Serafimii fara asemanare mai marita; cea care este dupa Sfanta Treime a doua. Este atat de buna, atat de dulce, incat ai dori sa o imbratisezi in fiecare clipa. Primesti de la ea atat de mult har ! Cu cat iubesti mai mult, cu atat esti iubit mai mult.

Cat despre pachet, nu te necaji. Pe mine ma intereseaza sufletul tau. Sa pun, cu cuvantul meu, vreo pietricica la zidirea casutei tale in ceruri, unde toate sunt nemuritoare si vesnice. Toate cele de aici, fie ca sunt fie ca nu sunt, nu inseamna pierdere pentru sufletul nostru.

Ai grija sa scrii clar spovedania. De cand erai mica.

Scrie totul foarte clar. Sa nu te grabesti deloc. Trimite-o inasa repede, ca nu cumva sa mor intre timp. Sa-ti fac eu binele pentru a putea spune in fata lui Hristos : " Iata, eu si pruncii pe care mi i-a dat Dumnezeu ". Nu mai cheltui pentru noi. Ceea ce ai facut pana acum este bun facut. Hristos le primeste pe toate ca pe mirul de mare pret. Chiar daca ajung, chiar daca nu ajung in mainile noastre, tu iti vei lua plata; s-a scris deja in ceruri.

Nu te plange de nimic. Din clipa aceasta te-am scris alaturi de fiii mei. Ma rog pentru tine de la prima ta scrisoare si in fiecare zi te pomenim la Dumnezeiasca Liturghie. Indrazneste, ca sa nu mori cu moartea sufletului, ci sa traiesti in pocainta in veci.

Sa-mi trimiti repede scrisoarea si daca imi ceri scrie-mi iarasi o alta scrisoare. Sa ai rugaciunea totdeauna in gura : " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma ! " Acesta este singurul Mantuitur si nadajduim ca ne va mantui. Rabdare numai. Poarta-ti crucea ta zilnica si striga cat poti de des : " Iisuse al meu, unde esti ? Vino, grabeste-Te, scapa-ma ca ma pierd ! " si Acela va striga : " Nu te nelinisti, copilul meu, aici sunt, mereu alaturi de tine; ai rabdare numai, si va veni timpul cand te voi lua cu Mine, ca sa te bucuri in veci ".

Nu mai trimiteti pachete, pentru ca aici se cer impozite prea mari. Aveti grija de sufletul vostru; de acesta sa va ingrijiti ca sa se mantuiasca, pentru ca este nemuritor.

Capitolul 75

Pune tu cei o suta de banuti ai tai ca sa pun eu cei o mie de galbeni ai mei

Vasilica, binecuvantata mea fiica, doresc sa fii bine. Am primit scrisoarea ta cu spovedania si am citit tot ceea ce-mi scrii. Toate se iarta, Vasilica mea draga.

Numai cele care nu sunt spovedite nu se iarta. Dar un singur lucru este necesar, ca pacatul sa nu se mai repete. Daca se repeta, atunci toate se prabusc.

Deci, un singur lucru iti cer : sa nu mai cazi in pacat si totul va fi bine. Dumnezeiestile Liturghii iti vor ajuta mult. Ori de cate ori poti iarasi sa faci, deoarece numai acestea scot sufletele din iad.

Acum, deocamdata sa stai departe de Dumnezeiasca Impartasanie; astept sa-mi scrii ca a incetat raul. Dupa aceea vom randui un canon dupa cum se cuvine. Eu voi continua sa fac Paraclisul; nu de sapte ori, ci de mai multe ori, pentru ca sa te ajute Domnul si Maica Domnului.

Deci, nu te intrista. Pe toate le iarta Preabunul Dumnezeu, numai sa nu se mai repete raul. Te va curati Domnul si vei deveni un om nou, alba ca o porumbita. Numai un lucru iti cer : sa nu mai faci pacatul.

Eu, atat cat sunt in viata, ma voi ingriji de tine Grabeste-te. Eu ma apropii de moarte. Sunt greu bolnav. Astept ceasul. Vreau sa te randuiesc pana plec. M-am rugat mult sa te lumineze Dumnezeu si Maica Domnului.

Pune, deci, inceput bun. Pune tu cei o suta de banuti ai tai si voi pune eu cei o mie de galbeni ai mei si ridica-te din mocirla pacatului. Da-mi mana si iesi din groapa. Toate sunt zadarnice, mincinoase si inselatoare.

Esti foarte buna. Nu te intrista. Nu deznadajdui. Indrazneste. Nu-ti fie teama. Este bland si milostiv Domnul; toate le iarta. Vad mana Lui care nevazut se intinde spre tine si iti spune : "Vasilica, nu plange ! Pentru tine am venit pe pamant si M-am facut om."

Nu te plange de saracie. Te iubeste Stapanul Hristos. El este darnic si miluieste si pe ultimul venit cat pe primul. Varsa doua lacrimi cu durere in suflet si se va curati toata murdaria.

Fa cat poti demult milostenie, pomeniri la Dumnezeiasca Liturghie, paraclise; tot ce poti, pentru ca sa se deschida drumul spre ceruri, unde vei primi insutit pentru toate si viata vesnica.

Bucuria mea va fi sa aud ca ai pus inceput inainte de a veni moartea. Atunci va fi prea tarziu nu ne va mai fi de nici un folos.

Sa stii ca iubesc sufletul tau mai mult decat parintii tai si decat copiii tai care te iubesc. Nu ma lasa, deci, sa plec din viata cu aceasta amaraciune.

Capitolul 76

Ai grija si teme-te, fugi de pacat

Este viu Domnul Dumnezeu !

Esti foarte bine, dragul meu copil; de aceea te-a indragit Hristos. Semn ca te iubeste este dumnezeiescul har care te cerceteaza inca de cand erai copil si te povatuieste.

Ai grija de tine, ca nu cumva prin putinul placerii celei amare sa amarasti atat pe Bunul Dumnezeu. Este pizma satanei, care uraste pe cel caruia Hristos ii deschide ochii sufletului.

Trezeste-te deci, dragul meu copil, si ai grija de tine.

Acela vede ceea ce tu nu vezi. Hristos, Cel Multmilostiv, incearca sa-ti deschida ochii sufletului.

O, cat de bun este !

Iar cel viclean, care vede aceasta, incearca sa-ti inchida ochii prin placerea cea amara.

Nu inceta sa strigi numele lui Hristos. La fiecare rasuflare a ta rosteste dumnezeiescul nume, chiar daca mintea iti umbla aiurea. Nu te nelinisti.

Aceasta permanenta grija si dorinta neincetata de a-L cauta Il vor atrage si va veni singur ca sa te vada si va izvorii in inima ta un izvor de apa rece care va striga neincetat: " Doamne Iisuse Hristoase, miluieste-ma " ! Atunci te vei bucura fara intrerupere de vocea si dulceata Stapanului Hristos.

Ai grija numai si teme-te, fugi de pacat; pacatul cade ca mana si topeste totul.

Cele despre care imi scrii sunt semne ca te cerceteaza Dumnezeu. Este prima cercetare a lui Dumnezeu pentru orice pacatos care se pocaieste, care se intoarce la Dumnezeu. Ingrijeste-te sa te curatesti cu spovedanie curata. Nu lasa in launtrul tau nici un fel de necuratie a pacatului, pentru ca sa nu mai alba vrajmasul motiv sa te biruie.

Omul, fiul meu, nu poate sa faca nimic singur; nu a avut, nu are si nu va avea niciodata puterea sa savarseasca ceva bun fara sa fie umbrit cu putere de sus de Dumnezeu. Orice gand bun, orice miscare buna a cugetului este lucrare a harului lui Dumnezeu. Daca ai putea lucra ceva fara trupul tau, atunci ar insemna ca acela este lucrul tau, dar daca savarsesti cu trupul, trupul este creat de Dumnezeu. Daca poti gandi ceva fara minte, este al tau gandul, dar daca o faci cu mintea, mintea este creata de Dumnezeu.

Prin urmare, omul nu are nimic; toate incep de la Dumnezeu si sfarsesc la Dumnezeu.

Iti scriu acestea cu mana altuia, dragul meu copil. Ai grija de tine. Cand ma voi face bine, iti voi scrie cu mana mea. Transmite urarile mele Parintelui tau duhovnic si spune-i ca ma aflu la ultimile mele suflari de viata. Ma tine doctorul cu injectii si imi spune ca ma fac bine. Obstea toata plange si nu ma lasa sa plec.

Capitolul 77

Citeste Vietile Sfantilor si osteneste-te putin in timpul noptii.

Mult m-a entuziasmat, draga mea, scrisoarea ta, bunul meu copil. Iti doresc sa gasesti cat mai curand izvorul de viata. Scrisorile tale imi arata ca nu esti departe de izvor. Harul ti-a deschis deja intrarea; merg fara sa te mai uiti inapoi; mai bate un pic prin rugaciunea deasa. Si va deschide nu izvorul, ci cascadele cerului si izvoarele adancului; sa se ude si sa creasca ceea ce simti si vrei acum. Adica iubirea pentru Hristos. Entuziasmul pe care il ai este harul lui Dumnezeu cel curatitor, care cu multa dragoste curateste pe om. Harul se prezinta in trei stari : prima lucrare a sa se numeste curatitoare; dupa ce se curateste omul, ii da alt dar mai mare, care se numeste har lumnator, care da lumnarea cunostintei; a treia stare este harul desavarsitor, despre care vom vorbi atunci cand vei ajunge acolo.

Iata, deci, ca ai primit ceea ce este al tau. Tot ceea ce faci bun, orice lucru bun iti vine in minte, toate sunt ale harului, dupa cum scriu sfintii, "ca nu este lucru bun decat numai de la Dumnezeu, si nu este lucru rau decat numai de la diavol".

Orice lucru bun gandeste omul este asadar de la harul lui Dumnezeu.

Daca acum te vei sili mai mult in rugaciune si te vei ruga neincetat, daca vei citi Vietile Sfantilor si te vei osteni putin in timpul noptii, vei primi repede ceea ce ceri si se va bucura sufletelul tau vazand cat de mult te-a indragit Hristos.

Hristos este iubire si cere de la noi iubire. Atunci cunoaste ca Il iubim, cand iubim si pe aproapele nostru.

Sileste-te dupa putere si iti doresc sa reusesti cat mai repede ceea ce doresti.

Capitolul 78

Si fara sa te ostenesti prea mult ajungi la masuri mari

Mult m-am bucurat, copilul meu, pentru sanatatea ta si pentru toate lucrurile bune pe care le faci fratilor tai crestini.

Este adevarat lucru ca atat cat omul alearga sa ajute pe ceilalti, tot atat prisoseste harul lui Hristos in el, pentru ca iubirea este porunca a lui Dumnezeu, prima si cea mai mare : "Sa iubesti pe Domnul Dumnezeuul tau din tot sufletul tau si din toata inima ta." Iar cea de a doua asemenea ei : " si pe aproapele tau ca pe tine insuti." In aceste doua porunci se cuprind legea si proorocii. "

Cat de mult inseteaza cineva pentru mantuirea fratelui sau, atat de mult este coplezit sufletul sau de iubirea lui Dumnezeu. Si fara sa te ostenesti prea mult ajungi la masuri mari. Iubirea te face partas la toate. Vei intelege ca iubirea te face partas tuturor bunatatilor si ca foarte repede duce la nepatimire pe cel care se ingrijeste sa o lucreze. Cu adevarat, bine a spus ucenicul cel iubit al Domnului : "Dumnezeu este iubire; cel care ramane in iubire ramane in Dumnezeu si Dumnezeu ramane intru el."

Vezi, iubitui meu fiu, ca Domnul este mereu cu tine cand pazesti poruncile Lui si Ingerul cel binemirositor numara pasii tai si toate faptele tale.

Citeste cu evlavie Vechiul Testament si vei culege de acolo dumnezeiescul nectar de credinta si iubire; Dumnezeu a vorbit acelora fata catre fata si Ingerii Domnului i-au indrumat.

Dumnezeu este peste tot; nu este loc unde sa nu fie Dumnezeu. Cu cat tu esti mai atent fata de Dumnezeu, cu atat mai mult va fi Acela atent cu tine.

Tu striga : "Dumnezeul meu, unde esti ? " Acesta iti va raspunde : " Iata-Ma, fiul Meu, langa tine sunt mereu" si inlauntru si afara, si sus si jos, oriunde mergi si oriunde esti,

toate striga " Dumnezeu ". In El traim si ne miscam. Respiram Dumnezeu, mancam Dumnezeu, ne acoperim cu Dumnezeu.

Toate aduc slava si binecuvanteaza pe Dumnezeu. Zidirea intreaga striga. Toate cele vazute si nevazute vorbesc minunandu-se si aduc slava Creatorului.

Toata suflarea sa laude pe Domnul !

Sa ai totdeauna in buzunarul tau Sfanta Evanghelie si, ori de cate ori gasesti prilejul, citeste un mic fragment. Te va lumina Domnul si te va conduce la implinirea poruncilor Lui. Iti va suplini lipsa de dragoste si te va face sa-i urmezi.

Striga continuu pe Maicuta Domnului, citeste Acatistul Maicii Domnului si te va apara de orice rau.

Cumpara carti si imparte-le la fratii tai crestini ca sa se foloseasca sufleteste.

Sa ai totdeauna o iconita a Maicii Domnului cu tine, sa i te inchini oriunde te opresti putin sau cand te odihnesti. Cat de mult ai iubi-o, cu mult mai mult te iubeste. ori de cate ori vei striga dupa ajutor vei simti ajutorul si mangaierea ei.

Aceasta totdeauna si neincetat mijloceste pentru toti cei care o striga cu caldura.

Capitolul 79

Toata forta sufletului sa cuprinda pe Dumnezeu

Un val de bucurie mi-a umplut sufletul, fiul meu, citind frumoasele tale cuvinte despre cum ai fost cercetat de harul lui Dumnezeu Cel Binecuvantat.

Acum, dragul meu, am inceput iarasi sa ma fac bine. Patruzeci de zile nu am mancat nimic. De trei ori au stat cu mine toata noaptea, crezand ca am sa mor, dar se vede ca nu a venit ceasul. Toti stateau in jurul meu si plangeau fara oprire; ma slujeau ca niste

ingeri ai lui Dumnezeu. Acum am inceput iarasi sa scriu, sa raspund celor care imi scriu si asteapta.

Imi scrii, dragul meu, despre harul pe care l-ai simtit in inima ta, de aceea imi vine sa-ti vorbesc despre iubire. Pentru ca Dumnezeu este iubire si tot ceea ce a creat, cele de sus si cele de jos, le-a creat din multa sa iubire. De aceea altceva nimic nu cere de la oameni decat iubire.

Dand Legea lui Moise, ca cea dintai si cea mai mare dintre toate poruncile, a spus : " Iubeste pe Domnul Dumnezeul tau din tot sufletul tau si din tot cugetul tau si din toata puterea ta ". Adica toata forta sufletului sa cuprinda pe Dumnezeu. Cunoasterea, simtirea, cugetul, contemplarea, clarviziunea si orice miscare a mintii, totul in toate sa cuprinda pe Dumnezeu. Si omul, lutul, sa intoarea totul lui Dumnezeu : " ale Tale dintru ale Tale".

Cu adevarat maretie de necuprins cu mintea !

Toate virtutile si toate darurile dumnezeiesti se fac msimtite si au lucrare, dar iubirea dumnezeiasca, atunci cand ajunge cineva sa iubeasca pe Cel care il iubeste, depaseste orice simtire; atunci ramane in lucrare numai iubirea dumnezeiasca si imparateste contemplarea.

Atunci, cel in care lucreaza iubirea dumnezeiasca striga : "O, Iisuse al meu, dulce iubire! Inainte de a Te vedea eu, Tu m-ai vazut pe mine. O, lumina sufletului meu ! Inainte de a Te cunoaste eu, Tu mi Te-ai facut cunoscut. Si inainte de a Te iubi eu, Tu m-ai iubit. O ! Viata si rasuflarea mea cea dulce, eram in intuneric si dulcele Tau glas m-a trezit si m-a chemat. Te-am cunoscut, cand m-ai cunoscut. Cunoasterea Ta este vederea Ta. O, bucuria mea si desfatarea sufletului meu ! O, iubire cereasca ! O, iubire care arde dar nu mistuie !

Capitolul 80

Daca iubesti pe Dumnezeu, atunci si pe aproapele tau sa-l iubesti ca pe tine insuti

Cand incepe sa arda aceasta iubire, fiul meu drag, atunci trecem la cea de a doua porunca a lui Dumnezeu. Daca Il iubesti pe Dumnezeu, atunci si pe aproapele tau sa-l iubesti ca pe tine insuti.

Asculta ce spune Domnul, fiul meu : cand tu insetezi sa fii de folos fratelui tau si il cauti sa-i spui ceea ce stii, cu multa dorinta de a-l ajuta, aceasta este iubire pentru aproapele; atunci iubesti pe fratele tau ca pe tine insuti.

Si ceea ce imi scrii ca iti provoaca bucurie desfatara in inima este iubirea lui Dumnezeu, care face inceputul lucrarii in sufletul tau.

Daca ai grija si spui rugaciunea neincetat si ajuti pe fratii tai mai mici, atunci aprinzi focul iubirii lui Dumnezeu in sufletul tau. Si, cu cat tu insetezi si alergi sa-l ajuti pe celalalt, cu atat Dumnezeu deschide mai mult izvorul iubirii si te adapa pe tine.

Cand auzi pe Apostolul Pavel ca spune " Cine ma va desparti de iubire ", nu este Pavel cel care spune, ci iubirea insasi striga iubirii in cortul lui Pavel. De aceea " cel care ramane in iubire, ramane in Dumnezeu si Dumnezeu ramane in el; pentru ca Dumnezeu este iubire ". Si unde cade aceasta iubire arde, dar nu mistuie. Esti insetat, dar setea nu se stinge. Iti arde inima de iubire si striga : " Unde esti, iubirea mea cea dulce, lisuse al meu, Lumina vietii mele ? " si mai mult arde iubirea, pana cand inceteaza orice simtire.

Iubitul meu fiu, altceva sa nu ceri, fara numai iubire : " Invredniceste-ma, Doamne, sa Te iubesc atat cat ma iubesti Tu !"

Acum ma opresc, fiul meu, pentru ca am obosit. Ma chinuie mult respiratia greoaie. Ti-am scris si alta scrisorica, pe care a scris-o Papa Efrem; atunci nu puteam sa tin pana in mana. Acum, slava Domnului, am inceput iarasi sa scriu.

Fiul meu, fii tare atent la eretici. Acolo unde esti sunt neamuri si limbi straine... Nu vorbi deloc cu ei, deoarece se intuneca sufletul tau de cuvintele lor hulitoare. Biserica Ortodoxa i-a indepartat.

Capitolul 81

Nu mai ies afara; aici voi adormi impreuna cu Parintii

Nu sunt patru zile de cand ti-am trimis scrisoarea, fiul meu, si am inceput sa-ti scriu iarasi o scrisorica, sa o ai amintire.

De cand ai plecat de langa mine, am devenit Parintele tau duhovnicesc; ma rog pentru tine nu ca pentru un strain, ci ca pentru fiul meu. In afara de Dumnezeiestile Liturghii si celelalte rugaciuni, fac si sase comboschine (siraguri de metanii) pentru tine.

Iti multumesc pentru tot ceea ce ai facut pentru noi. De acum nu te mai ingriji.

Sa ai rabdare in necazuri si slabiciuni. Striga lui Hristos neincetat. Rugaciunea sa nu lipseasca de pe buzele tale. Dulceata Domnului si a Maicutei Sale sa te apere de tot raul. Ti-am trimis si alta carticica, a doua; acum ti-o trimit pe a treia. Am obosit. Nu stiu daca voi putea sa-ti mai scriu vreuna. Ma voi ruga insa pentru voi in cealalta viata. Rugaciunea mea va va insoti mereu.

Aveti pe Hristos si pe Preasfanta Fecioara de ajutor; sa aveti totdeauna in minte si in inima preadulcele si multdoritul lor nume. Aceasta tine loc multor rugaciuni. Nu te necaji pentru ca nu afli har in rugaciunea ta.

Va veni din nou. Se retrage pentru ca sa-l ceri cu mai multa sete. Iar cand vine sa fii mai atent ca inainte ca sa nu-l pierzi, desi el din nou va pleca. In felul acesta devii

desavarsit, faci multa practica si dobandesti multa experienta pentru a putea sa indrumi si pe altii pe calea mantuirii, cu multa siguranta.

Asadar, siliti-va si feriti-va de capcanele diavolului, pentru ca cei ce se silesc ajung in Imparatia Cerurilor.

Pentru toate cate imi scrii s-au ingrijit fratii tai duhovnicesti. Astazi au venit doctorii; iarasi injectii si medicamente. Dar mana Domnului este peste toti.

Problema cu respiralia greoaie este de la inima, dar, in fond, adevarul este altul : toate sunt de la Dumnezeu. Cand eram tanar ma luptam cu voie buna; acum este nevoie sa ne luptam fara voie buna, pentru a avea plata mai mare.

Le vad pe toate, fiul meu, dar ce sa fac ? Fratii tai nu se linistesc. incerca sa ma tina in viata. Eu inasa vad mana Domnului deasupra mea. Plang, saracul de mine, nemangaiat si fara de folos. Le strig : "Lasati-ma sa mor !"

Nu mai ies afara; nu mai merg nicaieri, pentru ca sa nu mor pe drum; aici voi adormi cu Parintii mei.

Te imbratisez, cu smerenie, parintele Iosif.

Scrisoare catre un pustnic isihast

Prolog

Fiul meu, deoarece te vad a fi precum cerbul insetat dorind izvoarele cele limpezi ale apelor ceresti ale harului dumnezeiesc si cautandu-le cu dragoste fierbinte, eu, desi fara carte, incerc sa uit masura neputintei si a lipsei mele de invatatura, increzandu-ma in rugaciunile Parintilor mei.

Si acum, cu ajutorul lui Dumnezeu si cu rugaciunile voastre, incep prin a-ti vorbi despre vietuirea si nevointa monahala si in ce fel se invredniceste monahul de Imparatia cereasca si devine partas al bunatatilei vesnice, cu harul si cu mila lui Dumnezeu. Tu, fiul meu, sa nu te lenevesti a le cerceta, ci pe fiecare in parte cu atentie sa le citesti pana cand se vor intipari in sufletul tau si vor rodi roade bune si folositoare. Sa nu le iei ca simple cuvinte, pentru ca nu sunt simple cuvinte, ci sunt cuvinte ale faptelor Sfintilor Parinti luminati de harul dumnezeiesc. Din acestea am invatat si roadele lor le-am gustat si eu in parte. Si ca analfabet ce sunt, am depus multa osteneala sa ti le scriu, dupa cum si in cultivarea lor m-am ostenit pana la sange. Acum le pun in fata ochilor tai gata pregatite, ca pe o masa cu multe feluri de mancare si ca pe un paradis cu multi pomi plini de roade.

Asadar, nu te lenevi, ci, rupand din ele, mananca tot timpul pentru ca sa traiesti viata cea vesnica si sa fugi de pomul cunostintei din care au mancat stramosii si au murit.

Asa fa, Doamne, ca sa fim paziti de fructul oprit si, prin Tine, Preadulcele nostru Dumnezeu, sa fim luminati in adevar. Ca a Ta este slava si puterea in vecii vecilor.

Amin.

1. Despre randuiala si vietuirea **monahala**, adica despre cum sa petreaca cele douazeci si patru de ore ale zilei si ale noptii

Iata, fiul meu, mai intai vreau sa-ti arat cum trebuie sa petreci timpul. Desi de multe ori, prin nenumarate indemnuri si scrisori, ti-am spus aceasta, iata, acum din nou iti arat pe scurt cele necesare. Asculta deci, care este randuiala.

La pranz, pe la orele sapte - ora aghioritica (diferenta este de sase ore : ora 7 este ora 1 la pranz) - dupa ce mananci mancarea randuita, culca-te trei sau patru ore. Cand te scoli, fa vecernia cu comboschine (siragul de metanii). Dupa ce termini fa putina cafea, ca sa te ajute la priveghere, apoi incepe pavecernita. In liniste, nu cu glas tare, si fara lumina. Spune si Acatistul Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu. Dupa ce termini stai, daca poti, in picioare, cu mainile incrucisate, si spune aceasta rugaciune, in taina, fara lumina, pentru ca lumina imprastie mintea : "Doamne Iisuse Hristoase, preadulcele meu Tata, Dumnezeule si Domnul milei si a toata zidirea Creator intoarce-Ti privirea catre smerenia mea si iarta-mi toate pacatele mele pe care le-am savarsit in timpul vietii mele pana in ziua si ceasul acesta. Trimite pe Preasfantul si Mangaietorul Tau Duh ca sa ma invete, sa ma lumineze, sa ma acopere pentru a numai pacatui, ci cu suflet si inima curate sa slujesc si sa ma inchin, sa slavesc, sa multumesc si sa Te iubesc din tot sufletul si din toata inima mea pe Tine, preadulcele meu Mantuitor si Binefacator Dumnezeu, Care esti vrednic de toata iubirea si inchinaciunea. Da, Bunule Parinte Cel fara de inceput, Fiule Cel impreuna fara de inceput si Duhule Preasfinte; invredniceste-ma de luminarea cunostiniei celei dumnezeiesti si duhovnicesti, ca, vazand harul Tau preadulce, cu ajutorul lui sa pot purta sarcina grea a acestei privegheri de peste noapte si sa-Ti inalt rugaciuni si multumiri curate, pentru rugaciunile Preasfintei Nascatoare de Dumnezeu si ale tuturor Sfintilor. Amin."

Spune, dupa aceea, si cu cuvintele tale ceea ce poti tu si ceea ce stii, pentru a misca pe Dumnezeu spre mila si dragoste. Daca dupa aceasta vei obosi, asaza-te. Adu-ti in minte diferite amintiri folositoare : moartea, iadul, judecata din urma la a doua venire si plangi cat iti da Dumnezeu. Apoi intoarce mintea ta spre rai, spre desfatara celor drepti si spre bunatatile cele vesnice, si multumeste Bunului Mantuitor si Binefacatorului Dumnezeu.

Dupa aceea, scoala-te si fa Canonul, apoi iarasi asaza-te si citeste Vietile Sfintilor si alte carti folositoare de suflet. Daca vine somnul, atunci scoala-te si incepe slujba. si dupa ce le termini pe toate, si Ceasurile si Paraclisul cu comboschine, cum te-am invatat, asaza-te si te odihneste. Dormi putin pana se lumineaza.

Cand te scoli, bea ceaiul cald cu 25 grame de paine sau pesmet si incepe treaba ta zicand si rugaciunea cu mintea neincetat. Apoi, daca mai ai timp, iarasi citesti si plangi in tacere. Mancarea ta sa o pregatesti cu masura, cum te-am invatat, avand masura o cutie de lapte. Deci, dintr-o astfel de cutie plina cu boabe de legume uscate sau orez, sa faci doua farfurii de mancare, care iti ajung pentru doua zile. Dupa ce le fierbi bine, mananca la ora 7 (adica 1 la pranz) cu 50 grame de paine sau pesmet. Daca este dezlegare la ulei - marti, joi, sambata, duminica - pune in farfurie pana la 10 grame de ulei. Daca ai, pune si putina branza, ou, sardele sau zece masline. La fel, daca ai fructe sau ceva dulce, mananca putin din toate, spre slava lui Dumnezeu. Mananca si sa ai smerenie, sa nu judeci pe altii.

Dupa amiaza nu ai binecuvantare sa primești pe nimeni care vrea sa vorbeasca cu tine, nici calugar nici din lume. Oricine ar fi, sa vina dimineata.

Aceasta randuiala trebuie sa o pazesti. Si chiar daca este Pasti, Craciun sau Lasatul secului, totdeauna sa mananci o singura data in zi. In primele trei zile din prima saptamana din Postul Mare sa nu ajunezi, ci sa bei ceai cald cu putina paine sau pesmet dupa ce se lasa seara. In toate sa ai masura si vigilenta. Dar pentru ca toate acestea ti le-am spus de multe ori si cunosti randuiala de acum, las deoparte multe asemenea acestora. Practica indelungata, cu ajutorul harului, ne intelepleste. Amin.

2. Raspunsuri la intrebari

Iata, fiule, ai invatat cum sa-ti petreci timpul noaptea si ziua. Asculta acum si raspunsurile la intrebarile tale.

Intai sa spunem despre cele ce-mi scrii ca auzi inlauntrul tau; " Sfinte-Sfinte..." si celelalte pe care mi le scrii. Acestea, fiul meu, dupa mine, le auzi pentru ca dormi. La cel ce se nevoieste vine un somn foarte subtire, cand slabeste trupul. Cand sta in

picioare sau se asaza, il fura somnul fara sa-si dea seama. Atunci vede in somn cele despre care imi scrii si crede ca este treaz, dar nu este. Ajunge uneori sa doarma astfel toata noaptea fara sa stie. Tu incearca noaptea sa priveghezi in picioare cu citiri; mergi prin chilie, spala-ti fata pentru ca sa te trezesti si atunci vei intelege cum de vezi astfel de lucruri. In somn le vad toti cei care se nevoiesc. Dar chiar daca le vezi cand esti treaz tot nu este ratacire. Demonul nu spune niciodata : " Ma inchin Tatalui, Fiului si Sfantului Duh ".

Imi scrii iarasi despre tresarirea inimii pe care spui ca o simti. Despre aceasta sa stii urmatoarele : cand omul ajunge sa-si curateasca sufletul si se naste in sine noul Adam, Preadulcele Iisus, atunci inima, neputand sa-si tina bucuria aceea si placerea aceea de nedescris care vine in ea, tresalta si curg lacrimi dulci din ochi, si omul intreg devine ca o flacara de foc din iubirea lui Iisus. Mintea se face atunci numai lumina si se minuneaza de slava lui Dumnezeu. Nu asa cum imi spui tu ca te intuneci si nu stii unde esti. Deci fii atent, ca acestea sunt gresite.

Mai imi spui ca trupul este ca paralizat, ca si cand ar fi mort. Iti spun ca de multe ori trupul este ca paralizat, dar mintea devine toata ochi si inima simte multa dulceata si bucurie fara masura. In fine, daca acestea sunt asa cum iti scriu eu, nu sunt totusi masuri mari, ci sunt pentru incepatori. Cand se curateste sufletul, atunci vede astfel de lucruri. Cand este deplin curatit, atunci vede altfel. Dar despre aceasta nu-ti scriu, pentru ca nu le poti intelege. Acum, acestea iti spun numai : sa te rogi la Dumnezeu sa-ti dea cunostinta distingerii duhovnicesti, cum trebuie sa gandesti si ce trebuie sa ai in mintea ta pana cand te vei invrednici sa ajungi la adevar. Iar Adevarul este Hristos, a caruia este slava si puterea in veci. Amin.

3. Despre lucrarea duhovniceasca a cugetului si cum trebuie sa gandim

Ai aflat, fiule, raspunsurile la intrebarile tale. Acum, asculta si cum trebuie sa lupti cu vrajmasii. Sa citesti cu multa atentie, de multe ori, ca pe o lectie. Ca sa cunosti ce anume sa cauti si cum trebuie sa lupti cu gandurile mandriei, care iti spun ca ai ajuns la sfintenie sau ca ai har si ca plangi mult.

Sa spui Domnului cele de mai jos :

"O, Preaiubitul meu, Preaduice Iisuse Hristoase !

Cine Te-a rugat pentru mine si cine s-a rugat la Tine de m-ai adus pe lume si de m-am nascut din parinti buni si credinciosi, nu din turci, franci, masoni sau evrei sau pagani, care nu cred in Tine si sunt ca si cum nu s-ar fi nascut pe deplin si care vor fi dati iadului vesnic ? Cat de mult trebuie sa Te iubesc eu si sa-Ti multumesc pentru darul atat de mare si pentru binefacerea ce mi-ai facut ? Si sangele meu de mi-as varsa pentru Tine, nu este de ajuns pentru a-Ti multumi.

Si, iarasi, Preadulcele meu Mantuitor, cine s-a rugat pentru mine de ma rabzi de atatia ani, inca din copilarie pacatuind ? Si nu Te-ai scarbit de mine vazandu-ma nedreptatind, furand, maniindu-ma, lacomindu-ma dupa mancaruri si dupa altele, pizmuind si toata rautatea savarsind; si chiar pe Tine, Dumnezeuul meu, Te-am hulit prin faptele mele.

Iar Tu, Doamne, n-ai trimis moartea ca sa ma ia in pacat fiind, ci m-ai rabdat cu multa dragoste. O, daca as fi murit, as fi ajuns in iadul cel vesnic ! Cat de mare este bunatatea Ta, Doamne !

Si iarasi, cine s-a rugat pentru mine de m-ai adus la pocainta si la spovedanie, apoi m-ai imbracat in Schima cea Mare si ingereasca ? O, slava maretiei Tale, Doamne ! Cat de mare si infricosata este iconomia Ta, Doamne ! O, cat de bogat este darul Tau, Stapanule ! O, vistierile Tale, care nu se golesc niciodata si tainele Tale de negrait ! Cine nu se infricoseaza vazand bunatatea Ta ? Cine nu se minuneaza vazand mila Ta cea bogata ? Ma infricosez, Stapanule, sa spun bogatia darurilor Tale.

Stapanul meu si Domnul Se rastigneste pentru a-l mantui pe cel care Il rastigneste. Eu, prin pacatele mele, pe Facatorul meu Il rastignesc si Cel care m-a creat ma elibereaza pe mine ! O, dulce iubire, Iisuse, cat Iti sunt de indatorat ! Nu, Creatorul meu, nu pentru viata vesnica pe care mi-ai fagaduit-o trebuie sa Te iubesc, nici pentru Rai; ci sunt indatorat sa Te iubesc pentru ca m-ai eliberat din robia pacatului si a patimilor."

O, mare minune ! Care rob rascumparat cere plata pentru ca lucreaza la Stapanul sau? Cum sa ceara libertatea, din moment ce este dator cu banii de rascumparare? Iata, Imparatul si Domnul tuturor S-a rastignit pentru tine si te-a eliberat din robia demonilor. Si li-a dat poruncile ca medicamente impotriva patimilor, ca lucrând aceste porunci sa scapi de patimile care te biruiau. Iti spune : Nu desfrana si osteneste-te sa fii cuminte, caci daca nu vei deveni cuminte, vei deveni neaparat desfranat. Nu fura, pentru ca sa devii credincios; caci daca nu te silesti sa devii credincios, vei deveni hot. Nu fi iubitor de arginti, pentru ca sa fii milostiv; caci daca nu te silesti sa fii milostiv, vei deveni iubitor de arginti. Nu lacomi cu pantecele, ca sa devii infranat. Sa ai multa dragoste, ca sa nu devii pizmuitor. La fel si toate celelalte virtuti.

Daca Domnul, mai intai prin dumnezeiescul Botez, ne-a eliberat, ne-a dat apoi dumnezeiestile Lui porunci ca medicamente impotriva patimilor, pentru ca sa nu mai cadem iarasi in robia pacatului. Asadar, noi nu lucram pentru Dumnezeu pentru ca Acesta sa ne fie dator cu plata; nu lucram pentru viata vesnica, ci, ca niste robi rascumparati, lucram pentru a nu deveni robi ai demonilor. Suntem datori sa lucram pentru ca am fost rascumparati. Si daca suntem datori, trebuie sa-L slujim cu multa smerenie, pazind toate poruncile Lui. Si daca vom fi aflati slugi credincioase, atunci Domnul ne va da in dar harul Sau dumnezeiesc si ne izbaveste de patimi. Ne daruieste Imparatia cereasca a Sa, spunand : " Vino, sluga buna si credincioasa ! Peste putin te-ai aratat credincios, peste multe te voi pune !" Vezi, fiule ? Nu ne spune : " Vino sa-ti dau plata pentru ostenelele cu care ai lucrat pentru Mine", ci vine cu milostivire; din iubire ne daruieste, prin bunatate a Sa cea multa, dulcele Sau har. Ne curata de patimile care ne stanjenesc atat si ne invredniceste de Imparatia Sa.

Asadar, cand te indrepti spre a savarsi datoria ta, rugaciunea, apropie-te cu multa smerenie, cerand mila lui Dumnezeu. Nu ca si cum iti este dator si trebuie sa-ti dea har, ci pentru ca esti captiv si ceri har ca sa te eliberezi, zicand : "Stapane preadulce, Domnul nostru Iisus Hristos, trimite harul Tau cel sfant si dezleaga-ma din legaturile pacatului. Lumineaza-mi intunericul sufletului, ca sa inteleg nemarginita Ta milostivire, sa Te iubesc si sa-Ti multumesc cu vrednicie Tie, preadulcele Mantuitor al meu, care esti vrednic de toata iubirea si multumirea.

Da, bunule binefacator si preamiloastive Doamne, nu lua de la noi mila Ta, ci milostiveste-Te spre zidirea Ta.

Cunosc, Doamne, greutatea faradelegilor mele, dar am vazut si mila Ta cea netarmurita. Vad intunericul din sufletul meu cel impietrit, dar cred cu nadejdi tari, asteptand luminarea Ta dumnezeiasca si izbavirea de patimile mele cele rele, viciene si infricosatoare; cu rugaciunile preadulcii Tale Maici, ale Stapanei noastre, Nascatoarei de Dumnezeu si Pururea Fecioarei Maria si ale tuturor Sfintilor. Amin. "

Sa nu incetezi a te ruga astfel lui Dumnezeu pana la suflarea ta din urma, si Dumnezeu iti va implini cererea. Caruia se cuvine slava si puterea in vecii vecilor. Amin.

4. Despre rugaciune; daca ne vine ajutorul dumnezeiesc, cum sa luptam cu gandul parerii de sine

Ai invatat, fiule, cum sa gandesti; invata acum si cum sa lupti. Daca Bunul Dumnezeu ne cerceteaza si ne elibereaza de patimi si ne arata nemarginita Sa iubire, sa nu crezi ca nu mai ai nevoie de paza. Ci afla ca, atata timp cat suntem saraci, cerem bogatie. Iar cand ne imbogatim, atunci avem mai multa teama, ca nu cumva sa se intample sa adormim sau sa nu fim atenti si sa intre hotii sa ne fure comoara.

Asculta un exemplu despre hoti :

In timp ce te rogi, iti vine lumina dumnezeiasca, simti bucurie si dulceala de negrait. Imediat, un hot, parerea de sine, vine si iti spune in taina : " O ! Acum te-ai sfintit !" Spune-i : " Inceteaza, demon viclean ! Chiar daca ajung si pana in al treilea cer, de la mine nimic nu este. " Iata ce spune Pavel : " Am fost rapit cu rapire si am auzit cuvinte de negrait ". Oare acesta a urcat cu voia lui ? Nu. Si daca altcineva l-a dus, a avut el ceva al lui ? Nu. Iata, iarasi spunea, cand mantuia toata lumea cu predica sa : "Nu din voia mea fac acestea, ci din voia lui Hristos, Cel care lucreaza in mine."

Vezi, fiule ? Ce a avut acela care sa fi fost al lui, din moment ce altcineva l-a dus ?

Spune, asadar, si tu catre mandria cea rea ca daca vei urca si pana la ceruri si vei vedea pe Ingeri si vei vorbi cu Domnul, nimic nu este de la tine. Ci a vrut Imparatul sa ia lutul, noroiul din mocirla si sa-l aseze langa tronul Sau. Nu este El, oare, imparat ? Nu face El ce vrea ? Poate, atunci, sa se mandreasca lutul, deoarece este langa Imparatul? Nu. Ci mai curand se minuneaza de bunatatea Imparatului si de smerenia Lui. Cum de nu S-a scarbit de lutul cel murdar, ci l-a adus langa El ? Deci, asa cum El Insusi te-a ridicat din noroi, la fel, iarasi, cand vrea El, te arunca jos in firea ta, care este noroiul. Asadar, nici atunci cand te-a inaltat nu a fost vreo reusita a ta, nici cand te va arunca jos, acolo de unde te-a luat, sa nu te intristezi, ci sa spui : "Eu, Doamne, sunt vrednic de a fi numit fiu al iadului si nu ma plang, pentru ca faptele acestuia le-am savarsit si le savarsesc. Dar Tu ai vrut si m-ai inaltat la ceruri; Tu, apoi, vrei sa ma arunci in iad; faca-se voia Ta cea sfanta. "

Numai atunci trebuie sa-ti para rau, cand tu faci pacatui si cazi. Si sa nu te intristezi pentru ca ai cazut, ci sa te intristezi pentru ca ai intristat pe Dumnezeu dupa ce ti-a aratat atata iubire, tu dovedindu-te nemultumitor. Dar si atunci sa-ti innoiesti nadejdile si sa te ridici. Sa nu deznadajduiesti pentru ca ai pacatuit. Iar daca fara a pacatui te-ai schimbat, nu te teme, ci bucura-te, pentru ca ai vazut bunatalile lui Dumnezeu si ai dobandit mai multa credinta si nadejde fierbinte, Sa te ingrijesti, cu mila lui Dumnezeu si cu iubirea Lui de oameni, sa devii mostenitor al bunatatilor pe care le-ai vazut. Sileste-te, atunci, sa ajungi la mai mare smerenie.

Cand, iarasi, demonul cel rau iti spune ca esti deasupra celorlalti calugari, spune-i : " Inceteaza, demon viclean, pentru ca daca vrea Domnul sa reverse harul Sau dumnezeiesc peste toti oamenii, toti vor deveni la fel ". Prin urmare, cu ce este vinovat cel care nu are har sau are putin ? Iata ca Domnul da unuia cinci talanti si altuia doi. Este cumva vinovat in vreun fel cel care a primit numai doi ? Nicidecum. Domnul cunoaste cum este bine pentru fiecare. Dar, desi i-a dat numai doi, aude si el acelasi glas, care-i spune : " Intra intru bucuria Domnului tau ". Nu i-a spus : " De ce nu ai facut si tu zece talanti ? " Vezi deci, fiule ca, daca ai primit mult de la Dumnezeu, mult iti va si cere.

Asadar, nici cel care a primit mult har nu poate sa dispretuiasca si sa judece pe cel care nu a primit, nici cel care nu a primit acelasi har nu trebuie sa se intristeze si sa

carteasca pentru ca nu i-a dat si lui Dumnezeu la fel. Cel care are harul trebuie sa aiba indelunga rabdare fata de cel care nu are, purtand toate neputintele lui trupesti si sufletesti si indrumandu-l cu multa grija pe calea cea duhovniceasca, pana cand si acesta va ajunge sa inmulteasca talantii sai; sau pana cand va veni o raza care sa-i deschida si sa-i lumineze si lui ochii sufletului, sa vada neputinta sa si sa asculte fara ezitare de Cel care este deasupra sa.

Acesta este, fiule, modul in care trebuie sa intelegem lucrurile; ca, adica, fara ajutorul lui Dumnezeu nu putem face nimic, dupa cum ne spune Domnul : " Fara Mine nu puteti face nimic ", sau " Daca nu va zidi Domnul casa, in zadar se vor stradui ziditorii ". Trebuie sa cerem sa ni se dea si cunoastere duhovniceasca cu duhul distingerii, pentru ca, fara acestea, si cele care ni se par bune la prima privire sunt rele si anapoda. Acolo unde vedem noi miere poate sa fie otrava. Distingerea sau vederea clara vede, masoara si cantareste, iar cunoasterea risipeste si alunga orice rautate si gand de mandrie; smerenia le aduna, iar harul si iubirea le pazesc, ca pe o vistierie a tuturor virtutilor. Si Iisus a venit si S-a rastignit pentru ca sa ne arate noua nemarginita dragoste pe care o are pentru zidirea Sa. Lui se cuvine slava si puterea in veci. Amin.

5. Despre cum vine dumnezeiescul har si cum se cunoaste, si despre calea cea scurta

Asculta, fiul meu, cum vine harul dumnezeiesc si cum se cunoaste. Nu spunem noi ca cel care a gustat o data vinul, atunci cand i se da sa bea otet il cunoaste ?

Asa se intampla si cu cel care a cunoscut harul dumnezeiesc. Cel care a gustat intai harul cunoaste inselaciunea. Demonul se preface oferindu-se ca har, dar cel care a mancat o data din fructul adevarului, cum am spus, acela cunoaste fructul inselaciunii. Numai putina atentie daca da mintea ratacirii, atunci se umple inima omului de tulburare. Mintea se intuneca si chiar perii capului se ridica. Dar si il umfla ca lucrul umflat de vant. In timp ce harul dumnezeiesc este dulce, pasnic, smerit, linistit, curatitor, luminator, aducator de bucurie si nu lasa nici cea mai mica indoiala ca este, cu adevarat, har dumnezeiesc.

Fii tare atent sa afli in ce fel vine harul dumnezeiesc si cum se cunoaste calea

adevarului de cea a inselaciunii. Spunem, mai intai, ca viata monahala este dupa cum urmeaza :

Dupa ce harul lui Dumnezeu il lumineaza pe om si acesta pleaca din lume si vine la obste sau unde sunt mai multi frali, face ascultare fata de toti fratii si se linisteste pazind toate poruncile dumnezeiesti implinind apoi toate indatoririle duhovnicesti randuite si asteapta cu multa nadejde mila iubitorului de oameni Dumnezeu. Aceasta este calea comuna pe care pasesc cei mai multi parinii. Exista insa si o cale mai scurta, despre care vom vorbi aici. Aceasta cale scurta nu este descoperire a cunoasterii omenesti, ci a Stapanului Insusi, care indruma pe fiecare, asa cum este voia Sa cea sfanta.

Si daca iubitorul de oameni si bunul Dumnezeu trimite raza harului Sau dumnezeiesc in inima pacatosului, de indata acesta se ridica si incepe sa caute duhovnici pentru marturisirea relelor pe care le-a savarsit. Cauta apoi si pustii si pesteri pentru a se pazi de patimi si pentru indreptarea, relelor de mai inainte prin foame, sete, frig, cald si celelalte nevoite. Iar Domnul ii trimite mai multa caldura - care ca un camin aprins aprinde inima sa spre iubirea infocata de Dumnezeu - zel nemasurat spre implinirea poruncilor dumnezeiesti si ura netarmurita impotriva patimilor si a pacatului.

Si incepe atunci sa-si imparta cu multa bunavointa tot ceea ce are, fie putine, fie multe. Si daca ajunge intru totul sarac si pazeste in parte poruncile dumnezeiesti, nemaiputand sa stavileasca dragostea si dorul pentru pustiu, alearga precum un cerb insetat, cautand indrumator pentru urcarea in vietuirea duhovniceasca.

Dar, din nefericire, pentru ca astazi lipsesc astfel de indrumatori si pentru ca sunt foarte putini cei care urmeaza calea aceasta, de aceea plange si se tanguieste negasind ca in timpurile vechi ceea ce doreste. Ce poate sa faca, totusi, daca are multa ravna pentru linistire (isihie) ? Cauta si cerceteaza pe cel cu mai multa experienta si face ascultare de acesta. Cu rugaciunea si cu binecuvantarea lui poate incepe luptele cele duhovnicesti.

Asculta acum acestea : multi dintre cei care au avut ravna au imbracat schima cea mare si au plecat in isihie cu rugaciunea si binecuvantarea staretului, si din timp in timp vin sa ceara sfat. Altii au ramas si au primit binecuvantarea pentru anumite ore sa se

retraga in isihie si sa incerce orice nevointa si virtute : sa planga, sa privegheze, sa posteasca, sa se roage, sa citeasca si sa faca metanii dupa putere; in general, sa se ingrijeasca de curatie si sa lupte impotriva patimilor. Si daca ajunge la linistire, printr-o cale sau alta, atunci continua mai departe nevointa.

Aici insa este nevoie de multa atentie. Multi s-au despartit si au plecat nu pentru ca ardeau de dragoste pentru Hristos si doreau luptele si necazurile, sau pentru ca doreau linistirea pentru vindecarea patimilor, ci pentru ca nu au putut rabda ascultarea si batjocoririle, pentru ca iubeau mai mult voia lor proprie si, devenind robi ai patimilor, slujeau acestora, adica maniei si poftei. Acestia se inseala intru totul. Iar cel care se retrage in linistire pentru Hristos, acesta are lacrimi tot timpul, plangandu-si pacatele sale si ingrijindu-se neincetat de toata virtutea. Acesta se arunca in lupta pana la moarte Cu multa caldura si credinta si ducandu-si mintea in inima, se sileste, prin inspiratie si expiratie, sa spuna rugaciunea : " Doamne, iisuse Hristoase... miluieste-ma " si sa-si adune mintea dupa indrumarile sfintilor Parinti niptici.

Toate acestea savarsindu-le si cerand cu multa staruinta voia lui Dumnezeu, ajunge, putin cate putin, sa simta tainic ajutorul dumnezeiesc, care ca o baie, putin cate putin, il curateste. Ii inmoaie inima spre rugaciune, spre jelire, spre ascultare si spre zel si mai multa ravna. Si ca o mama il tine si il invata ca pe un prunc. Cand pleaca harul, acesta, necunoscand intelepciunea lui Dumnezeu, plange si se tanguieste cautandu-l. Si isi impune posturi peste posturi, privegheri peste privegheri, rugaciuni si cereri, crezand ca de catre el poate fi atras harul lui Dumnezeu. Iar ispitele il apasa mai mult si cu mai multe lacrimi cere ajutorul dumnezeiesc. Aceasta este iconomia Proniei dumnezeiesti, ca sa dobandeasca experienta.

Si cand iarasi vine cercetarea dumnezeiasca, acesta ca un copil incepe sa strige : " Ah! Ah ! Cum ai putut sa ma parasesti ? Fara putin erau sa ma inabuse demonii. Nu mai pleca de acum ! Ah ! Ce sa fac sa te pot pastra ? " El crede ca luptele si nevointele lui aduc harul, de aceea se intreaba ce sa faca pentru a-l pastra. Dar, nici nu apuca sa-l guste bine, ca iarasi pleaca. Dar, incetul cu incetul, incepe sa vina mai des si sa ramana mai mult. Iar copilul incepe sa se obisnuiasca, cu gandul si cu cunostinta, sa prinda curaj, crezand de acum ca i-a fost dat ca plata pentru ostenele lui.

Timp de trei sau patru ani, el vede harul lui Dumnezeu intarindu-l si inteleptindu-l continuu, patimile imputinandu-se si pe demoni neputand sa mai lupte mult impotriva lui din cauza pazei pe care i-o asigura harul lui Dumnezeu. Daca este treaz, are mangaierea lacrimilor, fie ca merge, fie ca lucreaza. Daca se roaga in taina, are simtirea tainica a norului luminos, care il cerceteaza uneori. Iar daca doarme, fie si numai putin, vede lucruri frumoase, raiuri cu flori aurii si palate imparatesti de nedescris si mai stralucitoare decat soarele, si multe altele, pe care, dupa ce se trezeste, mintea si le aduce aminte si il indeamna spre ravna si caldura, minunandu-se de frumusetea bunatatilor celor vesnice si gandindu-se sa se invredniceasca sa devina mostenitor al acestora.

Dar, fiule, si aici este nevoie de multa atentie si vedere clara, sa nu creada cineva in ceea ce vede in timpul somnului, daca nu cunoaste, mai intai, daca sunt de la Dumnezeu sau de la diavoli. Si pentru ca foarte multi nu au puterea de a distinge, atunci este mai bine sa nu le dea nici un fel de crezare. Cele ale lui Dumnezeu se cunosc, totusi. Cand le vede in timpul unui somn profund, cand in somn usor, nestiind daca este in somn sau in trezvie, si pentru putin timp. Iar dupa ce se scoala este plin de bucurie si mintea le revede si ii produc vederea cea duhovniceasca. Ani de-a randul si le aminteste, pentru ca sunt de neuitat.

Cele care sunt de la diavoli umplu sufletul de tulburare. Iar cand se trezesc si mintea vrea sa le aduca la suprafata, se umple de teama si inima nu le primeste. Dar si in timpul somnului cand vede astfel de lucruri, ele nu au stare, ci isi schimba forma, locurile, felurile faptele si miscarile. Si din aceste schimbari, din tulburarea si neplacerea care le insotesc, poti sa cunosti de unde sunt. Mai sunt si altele, din imaginatia mintii si din prea multa mancare, dar nu este nevoie sa le aratam. Dar, cum am spus in alta parte, si rugaciuni neintrerupte face in timpul somnului inima celui ce se nevoieste.

Deci, vazand toate aceste bunatati, pruncul, adica cel care nu are cunostinta necesara pentru ca sa recunoasca si sa distinga Pronia lui Dumnezeu - pentru ca pana acum este hranit cu lapte si pentru ca nu a dobandit inca ochi curati, ci pana aici este plin deopotriva de lumina si de intuneric si faptele lui sunt amestecate cu patimile, incepe sa

gandea sa despre sine ca, prin luptele si necazurile sale, iata ce i-a daruit Dumnezeu. Iar demonul cel rau seamana in taina otrava ca oarecand Evei, si pruncul deschide urechile. Aceasta se intampla si cu ingaduinta lui Dumnezeu, pentru ca sa invete smerenia.

Si vine, deci, demonul inselator sa-i spuna : " Vezi, ca astazi zic ca nu mai da Dumnezeu har ". Vezi ? Pentru ca nu vor sa se nevoiasca, il impiedica si pe cel care se nevoieste spunandu-i : te vei rataci, vei cadea, vei slabi.

Si multe altele il invata cel vechi in rele. Iar el, necunoscand plasa care i se tese, deoarece este fara experienta, este inselat si primeste minciuna ca adevar.

Aceasta se intampla, cum spuneam, si cu ingaduinta lui Dumnezeu, pentru ca sa-l intelepleasca si sa nu ramana pentru totdeauna prunc.

Slava intelepciunii si cunostintei lui Dumnezeu, care randuieste in feluri diferite vindecarea sufletului nostru; slava si lauda totdeauna, acum si pururea si in vecii vecilor. Amin.

6. Despre cum cad in ratacire astfel de nevoitori, cand nu au indrumator; si care este medicamentul pentru vindecarea lor

Ai auzit pana acum cum vine harul. Asculta si cum se inseala multi. Se cere multa atentie de la cei care se nevoiesc. Multi dintre ei au cazut in zilele de demult si multi cad si astazi in fiecare zi. Pentru ca, daca primesc minciuna drept adevar, firesc este sa inceapa sa spuna si sa invete ca omul vrea, dar nu face. Ca, daca vrea si se sileste, el poate deveni salas al harului. Si luptandu-se cu manie impotriva celor care nu sunt de acord cu ei, putin cate putin cad in ratacire si devin robi ai demonului, spunand ca toti se vor duce in iad, pentru ca nimeni nu are cunostinta ,in afara de ei. Inceteaza sa se mai increada in cei care il povatuiesc spre binele lui. Si se inchide in sine, facand voia demonului care salasluieste in el. Si daca ramane inchis, ori il va sufoca, ori il va spanzura, convingandu-l ca, astfel, va deveni martir. Iar daca nu face aceasta, il va arunca in indiferenta si nepasare, sa se lase de toate si sa bea si sa manance, fara sa

inteleaga ca a cazut si ca trebuie sa ceara vindecare, ci sa creada ca merge bine, ca aceea este calea cea dreapta si adevarata. Iar Domnul nostru, Iubitorul de oameni, il asteapta sa inteleaga cand a cazut. Daca va intelege caderea, atunci are vindecare.

Aceasta, deci, fiule, este o ratacire. Si medicamentul ei este sa cunosti ca ai cazut si cu lacrimi multe sa cauti doctor cu multa experienta, in masura sa te izbaveasca, sa-ti dea medicamentele potrivite pentru sanatatea sufletului. Iar noi sa ne intoarcem acolo unde am ramas si sa spunem :

Daca omul nu pleaca in afara, ca acesta despre care am vorbit, dar are necunostinta si gandeste ca prin sine a dobandit harul, sau are pretentia in plus ca omul, daca se sileste pe sine, poate sa primeasca har, dar are si frica si spune cu vederea naturala a lucrurilor : " Cum sa judec eu pe ceilalti, ca ei nu au cunostinta si numai eu dintre toti m-am aflat luminat ? " si luptandu-se cu gandurile, loveste si este lovit. Iar harul lui Dumnezeu, putin cate putin, se indeparteaza si il lasa sa cada in ispite pentru a invata smerenia. Si acesta, nesuportand lupta crancena a gandurilor si temandu-se sa nu rataceasca, alearga sa caute un duhovnic cu experienta care sa-i vindece rana.

Dar, desi toti Parintii sunt buni si sfintiti si fiecare isi spune parerea sa, acesta insa nu se vindeca, pentru ca nu a sosit ceasul ca Dumnezeu sa descopere doctorul si medicamentul potrivit. De aceea nu primeste stire, pentru ca ii este lui mai de folos cuvant mai presus de acesta pentru a-l smeri si pentru a-l determina sa se lepede de mandrie. Si neafland ceea ce cauta - deoarece nu are rabdare ca aceasta sa vina atunci cand vrea Domnul - mai mult se mandreste. Atunci este parasit si lasat in slabiciunea firii. Harul pleaca. Trupul slabeste. Nu mai poate sa-si faca cele indatorate dupa randuiala, cum le facea altadata. Il strivesc nepasarea, neglijenta, greutatea trupului, somnul fara masura, paralizia madularelor, intunecimea mintii, tristetea fara mangaiere, ganduri de necredinta, frica de ratacire. Si neputand sa suporte toate acestea, alearga dupa ajutor. Dar, asa cum am spus de multe ori, astazi este greu sa gasesti indrumator practic. De aceea, unul ii spune sa manance lapte, oua, branza sau carne ca sa se intareasca; si acesta, neputand alteeva sa faca, se lasa convins, Pentru ca si-a pierdut rabdarea si s-au racit zelul si caldura credintei, si din cuvintele tuturor a ajuns ca un nebun. Altii ii spun : " Esti pierdut !" Altii : " Esti ratacit, asa s-au pierdut si altii !" si fiecare dupa puterea sa, din dragoste, ii spune ceea ce stie. Acesta incepe sa

manance, sa bea, sa sape si celelalte. si astfel, pustnicul niptic de mai inainte devine comerciant, gradinar, cultivator de vie sau altceva asemenea, si nu se mai multumeste nici macar sa ramana in calea comuna a Parintilor, ci sau va lepada definitiv Schima si se va casatori, sau va deveni, cum am spus, rob al trupului si dusman al celorlalti asceti. Si cand va auzi pe cineva ca posteste sau privegheaza, ca plange sau se roaga, acesta se va mania, se va tulbura si va spune : " Toate sunt niste rataciri, vei rataci. Astazi nu mai vrea Dumnezeu astfel de lucruri. Eu am facut aceste lucruri si erau gata sa ma lege in lanturi. Un astfel de om dispretuieste complet indatoririle lui duhovnicesti, traind in mare nesimtire, aflandu-se in pragul iadului din cauza pacatelor pe care le savarseste clipa de clipa. Mai mult, el devine si obstacol in calea mantuirii celorlalti. El vrea ca toti sa fie ca el, care la inceput a fost un luptator fierbinte, iar acum este rob al demonilor.

Aceasta, fiule, este deci o alta ratacire in care pot aluneca nevoitorii. Medicamentul ei este smerenia inimii; sa revina acolo unde era la inceput si, cu multa rabdare, sa astepte mila lui Dumnezeu. Si, daca vine ajutorul dumnezeiesc, bine; daca nu, sa ramana in ascultare pentru a se smeri, pasind pe calea comuna a Parintilor. Noi sa venim iarasi la ale noastre si sa spunem :

Daca acesta despre care am spus suporta lupta cu multa rabdare, asteptand milostivirea lui Dumnezeu, smerindu-se; si dupa ce, mai intai va incerca putin din indrumarile Parintilor si va vedea ca nu se intampla nici o vindecare - : pentru ca nu sunt medicamentele potrivite cele pe care i le dau, ci este ceva diferit, ceea ce au, desigur, ceilalti - incepe cu multe lacrimi sa ceara de la Dumnezeu si de la oameni.

Dar Bunul Dumnezeu ascunde si mai mult harul Sau si il lasa prada ispitelor pana se va smeri cu desavarsire si se va invata bine cum sa gandeasca, deoarece are inca mandrie. Aici este cea mai mare lupta. Aici vointa luptatorului se incearca precum aurul in foc. Si pentru ca este plin de patimi, mai presus de toate de mandrie, este lasat in mainile fricii, ale tristetii, maniei, hulei si ale oricarei rautati a vrajmasului. Si gusta in fiecare clipa din inabusirea sufleteasca si bea din apele iadului; patimile sale sunt lucrate zi si noapte de demoni. Iar Domnul sta departe, neintarindu-l ca la inceput.

Cel care se lupta cu adevarat, in ciuda tuturor acestor pericole, nu paraseste campul de

lupta, ci se lupta, adunand neincetat partile corabiei sale, desprinse in lupta cu demonii. Isi plange si isi jeleste ranile si incearca sa si le vindece. Asteapta cu mare agonie sau sa ia sfarsit ispitele, sau desfiintarea sa definitiva. Avand insa putina nadejde, mai spune : " Mai bine sa mor in lupta, decat sa parasesc lupta si sa las si-i fie hulita calea Domnului, din moment ce am atatea marturii ca pe aceasta cale au mers toti Sfintii nostri. Mai mult decat toti ceilalti Parinti, despre acestea ne asigura Avva Isaac Sirul, lauda isihiei si mangaierea ascetilor." Cu astfel de mangaieri, el isi vindeca putin frica si castiga in rabdare. Trupul sau si-l vindeca cu putina hrana, pentru a putea suporta necazurile si luptele trupesti si toate puterile mintii le pune in slujba atentiei, ca nu cumva in tulburarea pe care o provoaca demonii si patimile sa ajunga sa huleasca numele lui Dumnezeu.

Aceasta lupta grea tine mult timp, in functie si de rabdarea fiecaruia si de voia lui Dumnezeu. Dumnezeu o ingaduie pana cand acesta se va curati deplin de diferitele patimi si va fi adus la cunoasterea desavarsita pentru a vedea bine care sunt de la sine si care de la Dumnezeu. Si, dupa ce va fi ispitit atat cat trebuie, incepe sa gandeasca spunand in sine: " O, umilule si netrebnicule! Unde este ceea ce spuneai, cum ca ceilalti nu se nevoiesc si de aceea nu inainteaza? Vai tie, ca daca Domnul nu va zidi casa sufletului tau, in zadar te ostenesti.

Acestea si altele ca acestea gandind, se lupta neincetat cu demonii, dand el una si primind zece in loc. Iar aceasta una pe care o da el este rabdarea, pe care nu i-o ia in intregime Dumnezeu, ci ii mai lasa putina, cat sa poata sa reziste cu multa silinta. Si, in taina, ii spune o voce: " Ai grija, nu te clinti din locul tau pentru ca vei cadea si te vei pierde definitiv. Si se va sterge amintirea ta din cartea vietii. Vei deveni mai rau decat cei din lume ". Pentru toate acestea rabda. Iar demonii cei rai il lupta neincetat, numai ca nu-l inabusa. In somn ii vede pe demoni, legiuni intregi, care il chinuie in nenumarate feluri. Iar treaz fiind, vede toate tulburarile patimilor. Preabunul Dumnezeu sa ne dea noua curaj si rabdare pentru a putea trece in siguranta acest mare pericol sufletesc.

7. Despre cum revine harul dumnezeiesc, dupa ce, mai intai, am fost bine incercati

Este bine acum sa auzi cum randuieste inteleptul Carmuitor sfarsitul ispitelor si revenirea harului Sau dumnezeiesc. In cele din urma, dupa ce ajunge sa se cunoasca bine, sa vada slabiciunea firii omenesti si realizeaza smerenia in adancime, atunci Domnul ii spune: "Ajunge lupta inabusirii sufletului, sa-l ajutam pe cel ranit." Nu trimite un inger ca sa-l ajute, deoarece nu este in stare sa poarte firea veacului urmator, nici nu-i da har lui personal, ca la inceput, pentru ca sa nu spuna ca i s-a dat pentru rabdarea si pentru lupta sa. De aceea Preainteleptul Dumnezeu, care toate le randuieste pentru binele nostru, care ne ridica la cer si ne coboara in iad, care omoara si iarasi aduce la viata, Acesta ingaduie ispitele pentru curatie si vindecare, dar atunci cand soseste timpul potrivit, iarasi intr-un mod potrivit le pune capat cu multa intelepciune.

Ridica un Parinte duhovnicesc (Gheron), si el supus patimilor, dar practic si cu multa experienta, bun indrumator, care sa poata salva suflete, sau mai curand Dumnezeu insusi Se salasluieste in el si vorbeste prin el si il aduce la intalnire. Si, in timp ce are loc dialogul, iata si revenirea harului dumnezeiesc. Parintele ii vorbeste si cuvintele lui strabat ca fulgerele adancul inimii acestuia, si lumina dumnezeiasca impresoara sufletul lui, si demonii fug departe, neputand sta impotriva duhovnicului. Deoarece, in clipa aceea, parintele este in intregime foc dumnezeiesc si cuvintele lui umplu pe celalalt de lumina dumnezeiasca, iar sfaturile lui sunt foarte subtiri, de mare intelepciune si cunoastere, pline de vedere duhovniceasca, deoarece sunt insotite de har dumnezeiesc. Si de indata ce patrund in inima, mintea se misca spre mirare si admiratie, deoarece invatatura aceea este mai presus de minte si contine toate cele necesare pentru a putea ridica sarcina rautatii demonilor. Dupa ce il intareste suficient si ii da atatea indrumari cate sa-i salveze sufletul, se despart. Si intreaga noapte a iernii a trecut ca o clipa, ca prin minune, fara sa inteleaga cand a trecut.

Dupa despartire, intorcandu-se la ale sale, cel care era mai inainte prunc, acum, incercat prin lupta cu demonii, striga, curgandu-i siroaie lacrimile dulci ale iubirii: " Cu rabdare am asteptat pe Domnul si m-a cercetat " si " daca nu ma ajuta Domnul, sufletul

meu ar fi locuit in iad ", si multe asemenea. Dupa ce a venit in chilia sa si a pus in lucrare indrumarile, de indata a fost eliberat de toate cel care mai inainte il stapaneau.

Si dupa putin timp, cu rugaciunile parintelui duhovnic, pe care il vedea si in timpul somnului si care il intarea, se vindeca deplin. Umplandu-se de dragostea lui Hristos, patimile sale se linistesc si vine pacea gandurilor. Primeste si putere in credinta, care vine din contemplatie, si nu ca la inceput, din citiri si din speranta tainica pe care o avem de la Sfantul Botez si din invataturile cele drepte, ci credinta care vine din vederea cea duhovniceasca; vede si crede, deci. La fel si celelalte daruri ale lui Dumnezeu, vin ca un lant, har si mila, fara ca acesta sa le ceara. Nici chiar cand sta la rugaciune nu poate sa spuna: " Da-mi cutare sau cutare ", pentru ca Domnul ii da mai mult decat ar cere el. Iar rugaciunea lui este numai sa se faca voia lui Dumnezeu. Si, din cand in cand, in timpul rugaciunii, este rapit de dragostea lui Iisus. Si multumind Domnului fara incetare pentru atatea binefaceri, mintea lui este rapita in multa mirare si admiratie. Si suflarea harului dumnezeiesc patrunde in gura lui. Si Hristos domneste intru el. Si, dupa ce trece putin de la aceasta vedere dumnezeiasca, acesta devine ca si cand nu ar mai avea trup. Si minunandu-se de toate, striga: " O, adancul bogatiei si al intelepciunii si al cunoasterii lui Dumnezeu ! O, cat de necercetate sunt tainele Tale, Doamne ! Cine poate intelege bogatia nemasurata a harului Tau ? Si ce limba poate explica tainele Tale cele mai presus de intelegere ? O, Doamne, de nu ai tine apele harului Tau, omul s-ar topi ca ceara la fata focului !" Zicand acestea, el se vede pe sine mai rau si decat taratoarele pamantului. Si vrea, daca ar fi posibil, sa aiba in inima pe toti oamenii, pentru ca si acestia, vazand, sa se mantuiasca, chiar daca el ar fi mult vatamat de harul lui Dumnezeu. Dar pentru ca si acest lucru l-a aflat - cum ca nu este posibil ca cineva dintre oameni sa mantuiasca pe ceilalti oameni - de aceea se multumeste sa ramana in linistire si sa se roage pentru toti ca sa-i mantuiasca Dumnezeu.

Acesta, fiul meu, este, in cateva cuvinte, modul lucrarii harului dumnezeiesc, si cel care a ajuns pana aici poate sa ne spuna ce altceva mai vede, daca nu s-a intamplat sa aiba alte obstacole. Deoarece acesta mananca iubire dumnezeiasca si bea vinul pe care l-au baut toti Cuviosii Parinti care au mers pe calea aceasta si au fost izbaviti de neazuri. Dar harul nu mai pleaca asa cum pleca la inceput. In afara de faptul ca ar interveni vreo instrainare. O, sa nu fie, Doamne !

Asadar, daca si tu, fiul meu, faci ascultare, vei ajunge sa vezi toate acestea. Iar eu las pana aici cuvantul meu, pentru ca sa-ti vorbesc si despre o alta ratacire. Acum iti spun numai ca toate aceste ispite prin care a trecut, toate furtunile si naufragiile, toate spaimile si greutatile s-au intamplat pentru ca nu a avut indrumator sa-l sprijine si sa-l sfatuiasca. Pentru ca este aceasta lipsa de astfel de indrumatori practici, de aceea este minune daca se gaseste unul la mie, care sa paseasca pe aceasta cale foarte riscanta. Aceasta, cum am spus mai inainte, este calea scurta a lui Dumnezeu, care conduce pe om la viata vesnica. si pentru ca exista aceasta lipsa se intampla si atatea rataciri.

Harul lui Dumnezeu, dupa ce a fost gustat de nevoitorul incepator la inceput, trebuie sa plece, pentru a-l antrena pe acesta sa devina ostas lucrator ai lui Hristos. Fara astfel de incercari nimeni nu a ajuns la desavarsire. Punctul acesta in care multi au cazut in ratacire, cum am spus, este punctul in care harul lui Dumnezeu se retrage pentru a ne intari prin incercari, ca sa nu mai fim prunci, ci soldati incercati in razboaie. " Domnul doreste ca noi sa devenim barbati vrednici, luptatori curajosi, in masura sa pazim bogatia Sa. De aceea ne lasa sa fim ispititi.

Iar Sfintii Parinti, care ne invata sa fim la inaltimea virtutilor cum ar fi ascultarea - devenind astfel urmatori ai lui Hristos - urmaresc acelasi scop. Adica acela de a ne curati de diferitele patimi ale gandului si ale placerii de sine a propriei vointe, pentru ca sa primim har dumnezeiesc. Si iarasi, cand pleaca harul pentru a ne cali, parintele indrumator este ca un alt har, care ne sprijina si ne indruma cu cuvintele faptelor pe care acesta le-a faptuit si ne incalzeste zelul pana cand, cu ajutorul harului dumnezeiesc si cu rugaciunile parintelui, ne vom izbavi de lupte. Si iarasi ,ne va cuprinde harul si dulcele Iisus ne va incredinta cu desavarsire comorile Sale.

Nu exista nici un alt scop pentru care omul sa faca ascultare. Astazi insa, fiecare crede ca isi ia ucenic pentru ca sa-l invete cum sa scoata bani, sau sa sape gradina, sau sa devina negustor, sau sa-l lase mostenitor pentru casa sau chilia sau magazinul sau, sau pentru ca sa-i slujeasca.

Noi, insa, spunem ca astfel de lucruri nu este nevoie sa se intample si ca singurul scop pentru care merge ucenicul la parintele sau si face ascultare deplina este urmatorul : pe

de o parte, Parintele, arzand de dragostea lui Hristos, sa transmita talantul bogatiei virtutii sale, iar pe de alta parte ucenicul, daca are, lepadare de sine desavarsita si taiere a vocii, facand ascultare deplina si bucurandu-se de har din partea Parintelui sau, atunci isi va implini toate treburile necesare pentru intretinerea casei.

Pentru ca s-a pierdut acest scop adevarat al monahilor si, intre mii de calugari, numai de se vad cativa ca niste scantei, si acestia sunt vazti de miile de calugari ca niste rataciti. Iar acestia, neavand cui sa transmita aceasta bogatie duhovniceasca, arata tuturor ca sunt rataciti si neinlelepti.

De aceea, cei ce se nevoiesc, atunci cand ajung la punctul in care harul ii paraseste, neafland medicamentul potrivit pentru vindecarea neputintelor, cad, se ratacesc si astfel se pierd nenumarate suflete, care au aratat la inceput multa vointa si zel pentru Dumnezeu. Cei care nu cunosc, din ignoranta, au numit calea Domnului pe care au mers picioarele indurerate ale sfintilor, cale ratacitoare. Si, din nestiinina, pacatuiesc si hulesc calea lui Dumnezeu si impiedica pe cei care vor sa mearga pe ea. Cel putin sa spunem, atunci cand ne intreaba cineva. " Eu, fiul meu, ca slab ce sunt, nu pot sa urmez calea aceasta. Tu insa, daca ai ravna, ingrijeste-te sa afli o astfel de cale. Si daca o gasesti, urmeaz-o cu multa credinciosie, iar daca nu o gasesti, urmeaza calea comuna a Parintilor, pe care vei avea multi impreuna mergatori si indrumatori si nu vei avea teama ca te ratacesti. "

Acesta este adevarul curat si nepatimas al lui Dumnezeu. Cine va spune asa va scapa de multe capcane. Iar daca esti intrebat, spune ca acea cale este ratacita si toti cei care merg pe ea sunt rataciti, ca acesta sa afle ca a cazut in cursa diavolului. Sa stie acest lucru si sa ceara mila lui Dumnezeu, inainte de a veni moartea si de a fi astfel inchisi pentru totdeauna in iad. Atunci nimeni nu ne va putea izbavi pe noi din osanda cea vesnica, pe care am dobandit-o din pricina lipsei de educatie a gurii noastre. Si, in timp ce Tatal Luminilor a dat toata Judecata Fiului, noi, necugetatii, ne grabim sa judecam pe aproapele nostru fara nici o retinere, ignorand lucrarea acestuia si Pronia lui Dumnezeu. A Lui este slava si puterea in veci. Amin.

8. Despre o alta ratacire

Fiul meu, ai sa auzi acum despre o alta ratacire, ca sa stii sa te pazesti. Multi monahi se ingrijesc de o singura virtute si depun toata silinta lor pentru realizarea ei. De exemplu, sa spunem postul, adica sa nu consume ulei sau mancare gatita sau altele asemenea. Isi ingradesc astfel libertatea, crezand gandului lor ca totul este sa postesti. Si practicand aceasta virtute sfatuiesc si pe altii s-o faca, spunandu-le ca aceasta este singura cale si plinatatea tuturor virtutilor si asigurarea mantuirii sufletului, socotind ca are atatia ani de cand nu a mancat ulei sau mancare gatita sau altceva asemenea.

Noi credem ca acesta a devenit rob postului tinut din propria lui voinia si crede ca cine nu face la fel nu se va mantui sau este pe un drum ratacit. Pe un astfel de calugar noi il intrebam : " Omule al lui Dumnezeu, spune-mi, in atatia ani de post, ce ai castigat ? Arata-mi rodul postului tau indelungat si ma voi convinge. O, omule, tu, pentru stapanul tau, postul, ai departat pe altii de mila lui Dumnezeu. Unde ai pus nemarginita mila a bunatatii Domnului? Oare toti oamenii sunt de aceeasi constitutie si au aceeasi putere a trupului ca tine, de ceri tuturor sa fie ca tine? Deoarece nu te conduci cum trebuie pe tine insuti, de aceea bati in nicovala postului atatia ani obolul fierului, pentru ca nu ai duhul deosebirii lucrurilor ". Vindecarea acestuia este de a parasi asa-zisa postire a sa si de a cauta indrumar la duhovnic, cum sa petreaca in continuare.

Un altul se baza pe privegherea sa de noapte si numai despre aceasta vorbea. Si numara anii de cand privegheaza noaptea. Iar pe cel care nu facea ca el il socotea ca mergand intru intuneric. Si acesta trebuie sa paraseasca privegherea sa de noapte si sa urmeze indrumarilor duhovnicului.

Un altul, convins de lacrimile sale, ii invata pe ceilalti aceasta descoperire a sa omeneasca, spunandu-le ca este vai de cel care nu plange ! Iar despre sine crede ca daca plange a ajuns la desavarsire. Si pentru acesta medicamentul este sa cunoasca faptul ca lacrimile trebuie sa fie insotite de smerenie si sa nu considere ca face vreo lucrare a lui Dumnezeu si ca Domnul ii este dator cu har. Ci, chiar daca plange asa cum se cuvine, sa afle ca lucreaza o singura virtute si-i mai lipsesc celelalte nouazeci si noua.

Altul, iarasi, convins de rugaciunea sa, indruma si pe alti sa faca asa, pentru ca astfel vor reusi sa-si lina mintea neimprastiata. La fel si acesta: socoteste aceastii ca pe o descoperire a cunostinjelor sale.

Altul, convins de linistirea (isihia) sa, crede ca in aceasta consta toata desavarsirea si socoteste ca, daca vrea, cineva poate sa ajunga la isihie.

Dar ce spun eu ? Sunt oameni care nadajduiesc numai in anii in care au purtat haina monahala si chiar se lauda cu acestia.

Noi despre toate aceste virtuti avem de spus urmatoarele: nu ne indoim ca acestea sunt instrumentele fara de care nu putem ajunge la desavarsire, dar trebuie ca sa ne silim pana la sange pentru a le implini pe acestea toate si multe altele la care nu ne-am referit.

Linistirea (isihia) este, intr-adevar, singurul ajutor care contribuie la realizarea tuturor celorlalte virtuti. Dar spunem : nimeni nu poate duce greutatea acesteia in deplina cunostinta si cu discernamant, daca nu-i va trimite Domnul ca dar si mila harul linistirii. Asa incat cel ce se linisteste trebuie sa stie ca linistirea este dar al lui Dumnezeu si Acestuia trebuie sa-l multumeasca.

La fel spunem si despre cel care se roaga. Apostolul insusi spune: " Nimeni nu poate spune Domnul Iisus, decat numai in Duhul Sfant ". Asadar, cum poti tu sa spui ca te rogi curat si tii mintea ta greu de tinut in neimprastiere si inveti ca, daca se va sili, omul poate sa-si stapaneasca mintea sa si sa se roage cu rugaciune curata? Noi spunem ca rugaciunea este singurul ajutor care contribuie la curatirea cugetului, si fara aceasta nu putem sa traим duhovniceste. Dar nimeni nu-si poate tine mintea si nu poate sa se roage cu rugaciune curata daca nu va primi harul dumnezeiesc al cunoasterii duhovnicesti, sau un gand bun si dumnezeiesc mai presus de fire, sau alta lucrare a harului dumnezeiesc.

Asa incat trebuie sa cunoasca faptul ca nu el isi tine mintea, ci harul dumnezeiesc si se roaga curat pe masura harului dumnezeiesc, care i se da. Sa cunoasca deci ca nu de

la sine, ci de la Dumnezeu este rugaciunea curata si Acestuia sa-I multumeasca. Si sa-i invete pe ceilalti ca noi suntem datori sa facem tot ceea ce putem pentru a arata lui Dumnezeu vointa noastra de bine, ca vrem sa ne rugam curat, dar a ajunge la aceasta este al lui Dumnezeu.

Tot asa spunem si celui care are lacrimi. Lacrimile sunt singura arma impotriva demonilor si baie de curatire a pacatelor, daca se intampla cu cunostinta. Dar nu este de la cel care le are. Acela, silindu-se, arata dorinta de a plange, dar a avea lacrimi tine de Cel care cheama norii pamantului si face sa ploua. Sa invete din propria lui experienta ca nu plange atunci cand vrea el, ci atunci cand vrea Dumnezeu. Si sa-I multumeasca lui Dumnezeu, Datatorul a toate. Iar pe cei care nu au lacrimi sa nu-i judece, pentru ca Dumnezeu nu da tuturor la fel.

Acelasi lucru spunem si despre privegherea de noapte, ca aceasta contribuie la curatirea minii, daca se face in cunostinta si cu discernamant. Dar daca nu ajuta Dumnezeu, aceasta nu rodeste de nici un fel. Cel care poate priveghea peste noapte sa ceara de la Dumnezeu cunostinta si sa se conduca cu mult discernamant, pentru ca fara ajutorul dumnezeiesc privegherea de noapte ramane neroditoare.

La fel cel care posteste si toti ceilalti, daca se conduc bine. Sunt virtuti pe care noi le lucram cu multa silinta pe de o parte, aratand vointa noastra lui Dumnezeu si, de cealalta parte, luptand impotriva dorintei patimilor. Pentru ca, daca nu ne vom sili spre aceste virtuti, vom savarsi mereu pacatul. Acesta este adevarul pur, al nostru, al oamenilor. Ca si cel al agriculturului: el ara pamantul, il curateste, seamana si apoi asteapta mila lui Dumnezeu. Si daca nu trimite Dumnezeu ploaie la timpul potrivit si vanturi bune, agricultorul va pierde si ostenele sale, deoarece locul se va umple de maracini si nu va ajunge sa secere nimic, totul ramanand spre mancare animalelor necuvantatoare. La fel si noi. Daca Domnul nu trimite apele curatitoare ale harului Sau dumnezeiesc, noi ramanem goi de orice rod si faptele noastre ajung hrana pentru demoni. Deoarece le inabusa patimile noastre si nu ajungem sa seceram nimic. Virtutile care nu sunt lucrate cum trebuie se transforma in rautati.

Asadar, dincolo de toate avem nevoie de discernamant duhovnicesc, de deosebirea

duhurilor, pe care trebuie cu multa ravna sa-l cerem de la Dumnezeu. A caruia este slava si puterea in vecii vecilor. Amin.

9. Despre felurile aceleiasi rataciri

Asculta si despre alta ratacire, fiul meu: sunt iarasi unii monahi care lucreaza toate aceste virtuti la un loc si nadajduiesc in faptele lor. Si cand se roaga si cer ceva de la Dumnezeu nu o fac cu smerenie, ci cu obraznicie, si indreptatire, ca si cand ar obliga pe Dumnezeu prin, eforturile lor si L-ar indatora. Si cand nu sunt ascultati si Domnul nu le implineste voia lor se tulbura si se intristeaza foarte tare. Iar demonul cel vrajmas, cand ii vede in aceasta stare de necunostinta, ii ataca si cu ganduri spurcate ii invata spunandu-le : " Vezi ? Tu te silesti atata sa lucrezi pentru El si El nici nu te aude ! De ce mai lucrezi atunci ?" Si il forteaza sa huleasca numele lui Dumnezeu pentru ca, dupa aceea, sa intre intr-insul demonul, sa-l stapaneasca si sa-l lege cu lanturi.

Iar daca nu reuseste sa faca aceasta, incearca altfel. Se preface in inger de lumina si ii spune ca este Arhanghelul Gavriil sau alt inger si ca l-a trimis Dumnezeu sa fie alaturi de el, pentru ca a bineplacut lui Dumnezeu prin faptele sale. Sau, se preface chiar in forma Domnului Iisus Hristos iar altul in forma de inger merge mai devreme si ii spune: " Deoarece ai placut lui Dumnezeu cu sudorile tale, a venit Domnul sa te cerceteze. Iesi in intampinare si inchina-te Lui, pentru ca sa primesti har." Sau, iarasi, ii spune ca a venit sa-l ia la cer ca pe Proorocul Ilie. In fine, ca sa nu lungesc vorba, in felul acesta a ratacit pe multi in timpurile mai vechi si astazi. Pe unii i-a lovit de stanci, pe altii i-a aruncat in fantani, pe altii i-a junghiat si i-a pierdut pentru totdeauna. Toate acestea se intampla deoarece, dintru inceput, acestia nu au avut discernamant si s-au supus vointei proprii, fara sa faca ascultare.

Tu, iubitul meu fiu intru Domnul, deoarece faci ascultare si te spovedesti de toate cu umilinta, nu te teme. Deoarece ai un duhovnic care te indruma si se roaga pentru tine zi si noapte, Dumnezeu nu te va lasa sa ratacesti. Iar daca iti va aparea o astfel de aratare de inger, nu te teme, ci cu curaj, chiar daca va lua chipul Domnului, sau al vreunui sfant sau inger, spune-i : "Eu am duhovnic care ma indruma. Nu vreau invataturi de la ingeri ! Eu, pe Domnul, pe Sfinti si pe Ingeri vreau sa-i vad in cealalta

viata. Aici nu vreau sa-i vad. " Si intoarce-ti fata in alta parte. Nu te uita la el. Acela, neputand sa indure curajul tau, se va face nevazut. Chiar si adevarata sa fie vedenia, Domnul nu se va mania, ci frica se va transforma de indata in bucurie.

Noi insa nu trebuie sa avem niciodata astfel de cereri si dorinte de la Dumnezeu, adica de a vedea ingeri si sfinti, deoarece sunt rataciri. Noi sa cerem - asa cum am scris de atatea ori - mila pentru iertarea pacatelor noastre si sa ne ingrijim pentru curatirea sufletului, si cele ale lui Dumnezeu vin de la sine, fara cererea noastra.

Chiar daca vom fi ridicati pana la ceruri prin vederea cea dumnezeiasca, nimic nu este de la noi. Si daca, numai putin dupa aceea, ne schimbam fara voia noastra si ne vine o intristare mare si o suferinta de nesuportat ca si cand am fi in iad, si ni se pare ca nu mai putem iesi din aceasta, ci pana la moarte ne va chinui, nici atunci sa nu fim tulburati. Ci, asa cum ne bucuram atunci cand suntem ridicati la cer, asa si atunci cand ni se intampla schimbarea si ne vine intristarea sa avem rabdare, fara sa ne tulburam si fara sa cartim. Ci cu pace sa spunem gandurilor : Dumnezeu Tatal are doua locasuri: unul in ceruri, cel al bucuriei si al desfatarii, si unul jos in iad, cel al necazurilor. Si ori de cate ori vrea ma ridica la bucuria cea de sus, iar cand vrea ma coboara la cele de jos. Aceasta, pentru a cunoaste ca, din moment ce port acest trup de lut, de la sine vine si schimbarea. Asa incat eu nu am nimic de spus. Numai : faca-se voia Domnului in toate, in toate si pentru toate. Chiar daca pentru totdeauna ma va lasa in cele de jos, eu spun: " Dulcele meu Mantuitor si Dumnezeu. Eu nu am facut nimic bun si bineplacut inaintea felei Tale, ci ca un lucrator sarguincios al pacatului sunt vrednic fiu al iadului. Deci, chiar daca voi fi dat iadului, asa mi se cuvine. Numai Tu sa nu fii suparat pe mine, ci sa ma privesti cu fata bucuroasa; atunci, pentru mine, iadul se va preface in rai luminos !"

Daca vei spune acestea, intristarea te va parasii si va veni din nou bucuria. Tu nu le spui pentru a veni bucuria, ci le spui din inima. Si, intrucat - asa cum am mai spus - suntem in viata, niciodata sa nu te increzi in tine insuti, chiar daca vei fi ridicat pana la al saptelea cer, chiar daca vei vedea toate tainele. Atata timp cat porti trup exista teama si inchisoarea ne este de folos. Numai cand parasesti trupul mort, atunci bucura-te ca nu te vei mai schimba, ci ceea ce iti da Domnul este al tau si nimeni nu poate sa ti-l rapeasca. A Lui fie slava si puterea in vecii vecilor. Amin.

10. Despre lupta cea indoita a demonilor si cum acestia se impotrivesc cu mestesug celor ce se nevoiesc

Asadar, fiule, afla si despre lupta cea indoita a demonilor. Iata ce spunem despre aceasta: demonul se impotrivesc cu mestesug celor ce se nevoiesc. Si cand vede ca monahul nevoitor alearga cu mult elan si caldura si ca este fara indrumator, atunci demonul cel rau, insotindu-l de aproape pe ascuns, unelteste impotriva lui. Ascunzandu-si capcanele sale, il impinge mereu inainte. Iar nevoitorul, fara sa inteleaga ca este si vrajmasul impreuna cu el, alearga fara discernamant, postind, priveghind si rugandu-se. Demonul ii taie de tot pofta de mancare si nu mai pofteste nimic chiar daca are in fata cea mai buna mancare.

Tot asa, il lasa sa privegheze liber, incat monahul sa creada ca a ajuns deja la nepatimire si poate trai fara mancare. Si daca demonul vede ca monahul este gata sa ajunga la capat, atunci il lasa sa cada. Deoarece, neavand aripile inalte ale vederii duhovnicesti pentru a se inalta si a-si ridica trupul, se taraste ca un sarpe. Si, cand crede ca s-a ridicat de la pamant la ceruri, fara sa inleteaga macar, se afla deodata dezarmat in mijlocul marii. Pentru ca trupul, care are armele si lupta, printr-o exagerata lipsire de mancare, a ajuns la epuizare si a cazut. Atunci, dracul cel iubitor de sange, bucurandu-se nespus, se repede asupra sarmanului monah tragand dupa el si alte nenumarate duhuri rele. Si il inabusa complet, daca nu cauta de indata un indrumator cu multa experienta practica. De aici, diavolul a aruncat multi nevoitori in cele mai rusinoase patimi ale pacatului. Deoarece aceasta patima este miscata de demonii altor patimi, atunci cand trupul este extenuat si cazut.

Iar daca, acest nevoitor este ascutit la minte si se nevoieste cu discernamant, fiind atent sa nu cada in fata, atunci demonul il paraseste. Dar cand vede ca inceteaza caldura si zelul cel mult si scade putin elanul si incepe delasarea, atunci demonul din nou se apropie de el pe la spate pentru a-l impinge la indiferenta, sa lase totul deoparte pentru a deveni iarasi rob al demonilor.

De aceea este indoita lupta. Iar monahul trebuie, fie sa aiba un indrumator pentru aceasta lucrare si sa faca ascultare desavarsita, taindu-si complet voia proprie, fie,

daca este singur, sa se pazeasca de exagerari si sa paseasca pe calea de mijloc. Sa nu se aplece nici spre dreapta, nici spre stanga. Si sa stie bine ca, numai cand va primi aripile inalte ale vederii duhovnicesti, atunci, in functie de acest har dumnezeiesc, poate sa tina si slabiciunile trupului. Pentru ca trupul, fiind stricacios, adeseori se schimba, slabeste si cade. Iar mintea, deoarece are alte aripi, pe cele ceresti si mai presus de fire, zboara la inaltime si nu-i pasa de greutatea trupului, ci il poarta oricat ar fi de bolnav si de slabit. De aceea multi sfinti, avand acest har, au petrecut multi ani fara paine si mancare, multumindu-se numai cu Sfanta Impartasanie a preacuratului Trup si Sange ale Domnului.

Noi insa, deoarece Sfintii Parinli nu ne invata sa nu mancam deloc, de aceea, chiar daca primim acest har si cunoastem ca putem trai si fara mancare, in realitate nu in inchipuire, trebuie totusi sa mancam si branza si ou si lapte, daca avem, si peste. Cate putin din toate cele care ne sunt ingaduite de randuiala monahala, pentru urmatoarele scopuri : intai, pentru ca astfel zdrobim radacina mandriei si a suficientei de sine, calcand peste orice gand ridicat impotriva lui Dumnezeu, si apoi, aratand ca toti ceilalti oameni, fara ca cineva sa cunoasca lucrarea noastra cea de la Dumnezeu, fugim de slava omeneasca si de laude. Cu toate acestea, sa nu credem ca aceasta putina mancare, luata in deplina cunostinta si cu discernamant, ne lipseste de harul dumnezeiesc, si ca daca am fi postit am fi avut mai mult har. Nu. Deoarece Dumnezeu nu Se uita la cantitatea nevointelor noastre, ci cauta la scopul si intelegerea cu care lucram si, in functie de acestea, Isi revarsa bunatatea Sa, mila Sa cea multa si imbelsugata.

Lui se cuvine toata slava, cinstea si inchinaciunea, acum si totdeauna si in vecii vecilor.
Amin !

11. Despre cele trei stari ale firii, la care este urcat sau coborat omul : starea dupa fire, impotriva firii si mai presus de fire. Si despre cele trei feluri ale harului dumnezeiesc pe care este posibil sa-l primeasca, atunci cand firea omeneasca se sileste : harul curatitor, luminator si desavarsitor

Asculta, fiule, si despre cele trei feluri ale firii la care este ridicat sau coborat omul. Si spunem : starea fireasca a omului, dupa ce a incalcat porunca lui Dumnezeu si a cazut din rai, este Legea dumnezeiasca care ne-a fost data in scris dupa exilarea aceea. Si orice om este dator, daca doreste mantuirea sa, sa se sileasca, sa se lupte cu patimile, batand si fiind batut, luptand si fiind luptat, biruind sau fiind biruit. In general, el trebuie sa se straduiasca sa ramana in legile dumnezeiesti ale firii.

Atunci cand ne aflam inlauntrul legii dumnezeiesti a Sfintei Scripturi care ne-a fost data noua si nu suntem desfranati, ucigasi, furi, nedrepti, mincinosi, mandri, prea vorbaretii, iubitori de slava desarta, lacomi de mancare, iubitori de arginti, hulitori, maniosi, furiosi, fatarnici si celelalte, atunci ne aflam in starea fireasca, cea dobandita dupa incalcarea poruncii.

Starea cea impotriva firii este aceea in care omul se afla in afara Legii dumnezeiesti si ca o salvaticiune se aseamana celor necuvantatoare care nu au lege. Despre acesta zice profetul : " si omul, in cinste fiind, n-a priceput; alaturatu-s-a dobitoacelor celor fara de minte si s-a asemanat lor " (Psalmul 48, 12). Oricine paseste in afara Legii dumnezeiesti, tarandu-se in diferitele pacate despre care am vorbit, acela se afla in starea cea impotriva firii.

Iar starea mai presus de fire este nepatimirea pe care a avut-o Adam inainte de a incalca porunca lui Dumnezeu, incalcare prin care el a cazut din harul dumnezeiesc si din nerautate.

Acestea, fiule, sunt cele trei feluri prin care, daca ne straduim, ajungem de la starea cea impotriva firii la cea mai presus de fire. Iar daca traim in nesimtire, nesocotind mantuirea noastra, atunci suntem pastori de porci si incercam sa ne hranim cu roscovele porcilor, precum fiul risipitor din Evanghelie.

Iar cele trei moduri ale harului dumnezeiesc pe care poate sa-l primeasca firea oamenilor, atunci cand are vointa buna si se sileste, sunt acestea : har curatitor luminator si desavarsitor.

Dupa ce mai intai omul ajunge la pocainta pentru pacatele pe care le-a savarsit mai inainte, se sileste sa ramana inlauntrul Legii dumnezeiesti si va suferi din pricina obiceiului Patimilor lupte grozave si suferinte multe. Atunci, in taina, harul dumnezeiesc ii da mangaiere si bucurie, plangere, placere si dulceata din cuvintele dumnezeiesti pe care le citeste, precum si putere si curaj pentru lupta duhovniceasca. Acesta se cheama har curatitor, care il ajuta in chip tainic pe nevoitorul care se pocaieste sa se curate de pacate si sa se pastreze in starea cea dupa fire.

Daca va reusi sa ramana in starea aceasta cea dupa fire, si nu va inceta lupta, nu se va uita inapoi, nu se va lenevi, nu va cadea din locul sau, ci, cu rabdare multa, se va sili sa dea roade multe si bune, primind cu indelunga rabdare nenumaratele schimbari ale firii si asteptand mila lui Dumnezeu, atunci mintea lui va primi lumina dumnezeiasca. Si se va face tot lumina dumnezeiasca, prin care va vedea cu ochii mintii adevarul si va intelege cum trebuie sa mearga mai departe pentru a ajunge la iubirea care este dulcele Iisus.

Dar si aici, fiule, este nevoie de multa atentie.

Auzind despre lumina, sa nu crezi ca este foc sau lumina de faclie sau fulger, ori alt fel de lumina. Departeaza-te de toate acestea ! Deoarece, multi, neinlelegand aceasta, au primit drept lumina fel de fel de fulgere si, ratacindu-se, s-au pierdut. Iar lumina mintii, a harului dumnezeiesc este nemateriala, fara seaman si fara culoare, lina si aducatoare de pace. Acesta este si se cheama har luminator, care lumineaza mintea si o face sa inteleaga drumurile sigure ale calatoriei duhovnicesti, pentru ca drumetul sa nu se rataceasca si sa cada.

Dar pentru ca trupul este amestecat cu schimbari si timpul este mult, de aceea harul nu ramane pentru totdeauna, ci pleaca si vine. Si dupa lumina vine intunericul, iar dupa intuneric vine iarasi lumina.

Asculta cu atentie, ca sa intelegi :

Starea noastra fireasca fata de harul dumnezeiesc este intunericul. Cu atat mai mult atunci cand se apropie de noi demonii cei intunecati, care prin firea lor sunt intuneric. Cand vine lumina harului, toate se risipesc, asa cum atunci cand rasare soarele, intunericul se risipeste si vedem cu claritate fie si putinele semne care, inainte de rasaritul soarelui, ne inselau privirea.

Iar daca soarele apune, iarasi ne cuprinde in chip firesc intunericul, iar cel care merge in intuneric are de intampinat multe greutati si intamplari dureroase.

La fel se intampla si in calatoria duhovniceasca. Cand avem lumina dumnezeiasca, vedem clar totul si demonii fug departe de noi, neputand sa stea in fata harului dumnezeiesc. Iar daca pleaca lumina, ramane intunericul, adica starea noastra fireasca. Atunci iarasi se apropie talharii de demoni si incep lupta impotriva noastra. Si pentru ca firea noastra primeste atat de multe schimbari si in vreme de intuneric lucram multe fapte care nu se bucura de vederea si intelegerea harului dumnezeiesc, prin care suntem vatamati si adeseori raniti de moarte de catre demonii vrajmasi pentru ca este intuneric si nu vedem unde se ascund vrajmasii - de aceea nu trebuie niciodata sa ne dam curaj si sa credem ca tot ceea ce facem place lui Dumnezeu. Nici sa nadajduim prea mult in armele si in mestesugul nostru. Ci, cerand ajutorul dumnezeiesc, numai in acesta sa nadajduim si cu multa frica sa vorbim, ca cei care nu cunoastem : oare ceea ce spun place lui Dumnezeu, sau il supara ? Iar in timpul schimbarilor sa rabdam.

Daca vom ramane in aceasta stare si nu ni se va intampla vreun rau din pricina neincetatelor lupte si tulburari ale patimilor, atunci ni se va da darul lui Dumnezeu, harul desavarsitor. Acesta ne desavarseste si este si se cheama suprafiresc, deoarece este mai presus de fire. Si daca, in primele doua stari, omul se sileste prin intermediul gandurilor bune si al amintirilor duhovnicesti sa pastreze virtutile : iubirea, smerenia, infranarea si celelalte - reusind, in general, prin ganduri cuvinoase si impotrivoare sa indeparteze rautatea patimilor si sa pastreze virtutile - din momentul in care vine harul desavarsitor si mai presus de fire, atunci toate patimile dispar. Iar virtutile toate se tin ca fiind firea proprie, fara stradanii speciale. Deoarece i s-a dat starea aceea

dumnezeiasca de nepatimire dinainte de incalcarea poruncii. Dupa neascultarea lui Adam, patimile au patruns in firea oamenilor. Iar starea fireasca in care a fost creat omul a fost cea a nepatimirii. De aceea si mintea, cand se elibereaza de patimi, se plimba cu ajutorul cunoasterii dumnezeiesti, ca un imparat, pe deasupra firii.

Asadar, fiul meu, cand vezi ca toate virtutile raman si nu se schimba, fara eforturile duhovnicesti ale cugetului, atunci sa stii ca esti mai presus de fire. Cand le tii prin intermediul gandurilor bune si se schimba, atunci sa stii ca esti in starea cea dupa fire. Iar cand savarsesti pacate, sa stii ca esti in starea cea impotriva firii si " pasti porcii celor din cetate", dupa cum spune Evanghelia. Atunci sileste-te sa te eliberezi. Mai mult decat acestea stie preainteleptul si preabunul Dumnezeu si cel care ramane in Dumnezeu; caruia se cuvine slava si puterea in vecii vecilor. Amin !

12. Despre dragoste

Deoarece ti-am scris multe si diferite lucruri, fiul meu, miscat de credinta ta fierbinte si de evlavie ta, am socotit bine sa-ti scriu cate ceva si despre dragoste, din cele ce am invatat de la cuviosii Partnii dinaintea mea si din citirea Sfintelor Scripturi. Data fiind insa inaltimea harului acestuia mai presus de fire, sunt biruit de teama ca nu cumva sa nu-mi pot duce cuvantul pana la capat. Dar, iarasi, incalzit de nadejdea rugaciunilor voastre sfinte, imi incep cuvantul.

Cum as putea, fiul meu, numai cu puterea mea sa scriu despre un dar atat de mare, care depaseste cu mult puterile mele ? Si cu ce limba as putea sa vorbesc despre o astfel de desfatara si hrana mai presus de ceruri a Sfintilor ingeri, Profeti, Apostoli, Dretli, Martiri, Cuviosi si ale tuturor celor inscrisi in cartea cea cereasca. Adevarat spun, fiul meu. Daca as fi avut toate limbile oamenilor de la Adam sa ma ajute, si tot cu neputinta mi s-ar parea sa pot vorbi asa cum se cuvine despre Dragoste. Si ce spun " cum se cuvine " ! Nici macar putin din ce poate limba muritoare sa vorbeasca despre dragoste n-am putea, daca nu ne-ar darui noua lucrarea cuvintelor si intelepciunea si cunostinta Dumnezeu Insusi, care este Adevarul si Iubirea. Iar prin mijlocirea limbii omenesti, Dumnezeu insusi si Dulcele nostru Iisus Hristos, prin Sine pe Sine Se

cheama si Se slaveste. Intrucat, Dragostea nu este altceva decat insusi Mantuitorul si Tatal, impreuna cu Duhul Cel Dumnezeiesc.

Si toate celelalte daruri dumnezeiesti ale iubitorului de oameni Dumnezeu au dumnezeiasca simtire cand sunt lucrate de catre harul dumnezeiesc, adica smerenia, blandetea, infranarea si celelalte. Toate acestea in general, fara lucrarea harului dumnezeiesc, sunt simple virtuti pe care le pazim dupa porunca Domnului spre vindecarea patimilor noastre. Inainte de a primi harul ne schimbam continuu, spre smerenie sau spre slava desarta, spre iubire sau spre ura, spre infranare sau lacomie, spre blandete sau manie, spre ingaduinta sau suparare si celelalte.

Dar, din momentul in care lucram cu harul dumnezeiesc, inceteaza toate aceste schimbari si modificari ale sufletului. si trupul are schimbarile lui naturale elementare, adica frigul, caldura, greutatea, oboseala, durerea, foamea, setea, boala si celelalte. Iar sufletul, care se hraneste cu lucrarea harului dumnezeiesc, ramane neschimbat din pricina darurilor dumnezeiesti naturale daruite lui.

Neschimbarea despre care vorbesc mi se face inteleasa astfel : aflandu-se harul in noi, sufletul nu se mai schimba din cauza darurilor dumnezeiesti daruite lui de catre Dumnezeu. Dar, dupa plecarea harului, acesta nu mai ramane neschimbat. Devine mai greu de schimbat, datorita stabilitatii sufletului, dar nu neschimbabil.

Si in alta parte a scrisorii acesteia am scris ca, atata timp cat purtam aceasta imbracaminte de lut, sa nu creada cineva ca exista o inatime a starii de neschimbat si fara temere, decat in prezenta harului dumnezeiesc. Atunci - si simtirea oricarui dar dumnezeiesc se gusta cum se cuvine si se intelege corect.

Cand ajunge, inasa, la simtirea lubirii dumnezeiesti, care este Dumnezeu Insusi, dupa cuvintele Scripturii care spun ca " Dumnezeu este iubire si cel ce ramane in iubire ramane in Dumnezeu si Dumnezeu in el ", atunci cum poate aceasta limba muritoare, nebucurandu-se de lucrarea dumnezeiasca, sa vorbeasca despre Dumnezeu si despre darurile Lui cele sfinte ? Astazi, multi dintre cei virtuosi si care vietuiesc cu bunatate si sunt bineplacuti lui Dumnezeu in fapta si in cuvint, precum si de folos aproapelui, cred

si sunt crezuti de catre altii ca fiind in iubire prin fapta mica a milei si a simpatiei pe care le au fata de aproapele lor.

Nu este insa acesta adevarul. Porunca iubirii o implinesc, cea pe care o da Domnul prin cuvintele "iubiti-va unii pe altii". Si cel care pazeste aceasta porunca este vrednic de toata lauda, ca pazitor al poruncilor dumnezeiesti. Dar nu putem spune sau crede ca este vorba de lucrarea iubirii dumnezeiesti. Este drum spre izvor, dar nu este izvorul. Sunt trepte spre palat, dar nu portile palatului. Este vesmant imparatesc, dar nu este imparatul. Este porunca lui Dumnezeu, dar nu este Dumnezeu.

Asadar, cel care doreste sa vorbeasca despre iubire, trebuie sa fi gustat bine in simtire taina iubirii si apoi, daca ingaduie izvorul iubirii, Dulcele Iisus, sa transmita si altora din roadele din care a gustat si sa fie de folos aproapelui. Este un mare pericol pentru noi sa vorbim cu greseala si sa cugetam in necunostinta si sa ne mandrim ca stim ceea ce nu stim de fapt.

Aceasta, deci, sa cunosti cu multa exactitate, fiul meu iubit : ca altceva este porunca iubirii, implinita prin fapte spre iubire de frati reciproca, si altceva este lucrarea iubirii dumnezeiesti. Pe cea dintai pot toti oamenii sa o implineasca daca doresc si se straduiesc sa o faca, pe cea de-a doua, insa, nu. Aceasta pentru ca nu se implineste prin faptele noastre si nici nu este din vointa noastra, cand vrem si cum vrem noi. Ci aceasta tine de izvorul iubirii, preadulcele nostru Iisus, care ne daruieste, daca voieste, cum voieste si cand voieste El.

Iar noi, cei care umblam in simplitate, care pastram poruncile si ne rugam cu lacrimi si cu durere, in rabdare si staruinta, care pastorim bine oile lui Ietro ca oarecand Moise - adica miscarile si cugetele bune si duhovnicesti ale mintii in fierbinteala zilei, iar in frigul noptii razboaielor si ispitelor neintrerupte, pe care le strivim cu multa osteneala si cu smerenie - ne invrednicim de vederea cea dumnezeiasca si de privirea adancului iubirii focului dumnezeiesc din inimile noastre, ce arde dar nu mistuie. Ajungand la aceasta stare prin rugaciunea mintii auzim glasul dumnezeiesc in taina cunoasterii duhovnicesti spunandu-ne : " dezleaga incaltamintea picioarelor tale ! ". Dezleaga-te, adica, de orice vointa proprie si de orice grija a veacului acestuia si de orice gand copilaresc, si

supune-te Sfantului Duh si voii Sale dumnezeiesti, deoarece locul in care stai tu este sfant.

Si daca se va dezlega de toate, atunci primeste purtarea de grija ca oarecand poporul ales din partea lui Dumnezeu, care trimite plagi asupra Faraonului, adica deosebirea duhurilor si conducerea cu ajutorul darurilor dumnezeiesti si biruinta asupra demonilor. Dupa aceea primeste legile dumnezeiesti. Nu in table de piatra, ca Moise, care se strica si se sparg, ci in scrierea dumnezeiasca a Duhului Sfant lucrata in inimile noastre. Si nu numai zece porunci, ci cat cuprinde mintea, cunostinta si firea noastra. Dupa aceea patrunde in cele mai dinlantru, dincolo de catapeteasma.

Si umbrit de norul dumnezeiesc in rugul de foc al iubirii, devenit in intregime foc si, neputand sa mai suporte lucrarea cea dumnezeiasca a iubirii, striga catre izvorul iubirii si spune cu buze omenesti : " cine ma poate desparti de dulceata iubirii Tale, Iisuse? " si respirand mai mult briza aceea - fie in trup sau in afara de trup, Dumnezeu stie, fie in mijlocul chiliei sau in afara acesteia, Dumnezeu stie - aceasta stie numai acela care a vazut : ca devenind tot foc impreuna cu focul, si varsand lacrimi de iubire, striga minunandu-se foarte de toate acestea : " Inceteaza dulce iubire apele harului Tau, ca legaturile madularelor mele s-au desfacut !" Si acestea zicand, respirand mai departe suflarea Duhului, impreuna cu mireasma aceea de negrait a Sa, simtirile inceteaza si orice lucrare trupeasca este cu desavarsire absenta. In intregime prizonier, in tacere desavarsita, se minuneaza si contempland bogatia slavei lui Dumnezeu, pana trece norul.

Si ramane ca iese din sine
imbatat ca de vin
si nimic nu spune,

Dar nici nu ingaduie limbii sa vorbeasca,
nici mintii sau inimii sa simta si sa vrea,

Ci numai Iisus al meu, dulce iubire!
Tatal si Mantuitorul meu, o iubire preadulce!

Creatorul si Dumnezeuul meu
si Duhul Sfant,

O, Treime Preasfanta in Unime dumnezeiasca !
Viala a sufletului meu si hrana a inimii,
luminare a mintii mele; o iubire desavarsita !

Izvor al iubirii, nadejde si credinta,
invata-ma cum trebuie sa traiesc, ca sa Te gasesc.

Da, dulce iubire, Iisuse, Mantuitorul meu;
Aceasta spune-mi si nimic altceva nu mai vreau.

Sa Te gasesc si sa cad
la dumnezeiestile Tale picioare
si sa sarut, dulce, ranile cuielor.

Si mereu sa plang cu durerea inimii,
si picioarele sa le ud ca oarecand Maria

Si toate puterile sa nu ma desparta,
nici stapanirile, nici incepatoriile vrajmasului si ale lui Veliar.

Nici lumea intreaga,
sau placerile si desfatarile acestui veac.

Ci, asa cum stau acolo si picioarele Tale
ud, sufletul meu sa mi-l iei
si sa-l duci unde voiesti.

si pe Tine, Mantuitorul, Creatorul
si Dumnezeuul meu,
totdeauna sa Te vad, sa Te slavesc si sa Te cinstesc.

Impreuna cu toti Dreptii, Profetii, Apostolii
si Martirii, Cuviosii si Femeile cele dumnezeiesti.

si toate cetele ceresti, ale Ingerilor,
Heruvimilor, Serafimilor,
ale Puterilor si Tronurilor.

Si cu Maica, Preadulcea si Preasfanta Fecioara
si Stapanana tuturor, Nascatoarea de Dumnezeu Maria.

Amin.

Fericita este, fiul meu, ora in care ne vom ingriji daca ne vom invrednici sa dam sufletul nostru curat Domnului si sa ne bucuram impreuna cu toti cei despre care am vorbit, acolo unde, cu toti, in toti, peste toti imparateste Iisus Hristos, dulcele Mantuitor, Tatal si Dumnezeu, Duh preaiubit, Sfant, bun, aducator de pace, de viata facator, Treime Sfanta si nedespartita; acum si pururea si in vecii nemarginiti ai vecilor nesfarsiti. Amin

13. Epilog

Fiule, toate acestea pe care ti le-am scris, sa le ai neincetat in mintea si in inima ta. Si sa cunosti bine ca inceputul caii celei curate a lui Dumnezeu, si venirea tuturor bunatatilor, este sa cunoasca omul neputinta sa.

Iar pentru a-si cunoaste neputinta, trebuie sa treaca prin multe si mari ispite, mai mari decat Puterile lui. Fara a avea aceste ispite peste puterile firii lui, nu este posibil sa cunoasca slabiciunea firii. Si dupa ce-si cunoaste neputinta, pe toate le va cunoaste si toate vor fi date in mainile lui. Atunci, este aproape si adevarata smerenie. Impreuna cu aceasta vine si rabdarea, te cuprinde si cunoasterea tainelor, te umbreste si vederea clara a lucrurilor. Iar din iubire primesti si roadele Duhului : bucuria, pacea, indelunga rabdare, credinta, blandetea, infranarea.

Intrebare : in ce consta toate aceste bunatati ?

Raspuns : Toate acestea consta in a vedea omul cu vederea curata - nu in vedenii si inchipuiri - adevarul pur, cel din har, ca omul este nimic.

Intrebare : Dar ce este acest nimic?

Raspuns : Nimic este acel nimic de dinainte de a face Dumnezeu pamantul si toata zidirea. Si dupa ce a facut cerul si pamantul, atunci l-a numit pe om pamant facut din nimic. Si iarasi, Dumnezeu a luat tarana din pamant si l-a facut pe om, adica pamantesc, fara viata; si dupa ce i-a suflat suflare de viata, a primit duhul vietii, sufletul rational, l-a numit om, " dupa chipul Sau si dupa asemanare ". Si, " dupa chip " este duhul pe care i l-a dat prin suflare, adica sufletul rational. Iar " dupa asemanare " sunt virtutile : iubirea, bunatatea, milostenia si toate celelalte despre care am scris mai sus. Cine are aceste virtuti bune si naturale are " dupa asemanarea ". Iar cine nu le are, nu are " dupa asemanarea ". Despre acesta spune Profetul ca : " in cinste fiind, n-a priceput; alaturatu-s-a dobitoacelor celor fara de minte si s-a asemanat lor ".

Intrebare : Dar cine este plinatatea tuturor bunatatile, implinirea tuturor, pentru ca sa incheiem cuvantul ?

Raspuns : Plinatatea tuturor bunatatile si implinirea tuturor este Dumnezeu; Bunul, Milostivul, Milosardul, prin care toate s-au facut din nimic, si fara El nimic nu s-a facut. Lui se cuvine toata slava, iubirea, cinstea, inchinaciunea, impreuna si iubitului Sau Fiu si Preadulcelui nostru Mantuitor Iisus Hristos, si Preasfantului si bunului si de viata facatorului Sau Duh, acum si totdeauna si in vecii vecilor. Amin.

Sfarsit, si Dumnezeului nostru, Celui in Treime, slava.